

ÅS

Ås har uten tvil vært et av de tidligst bosatte områda i Tydal. Navnet tyder også på gammel bosetting. For Ås er et naturnavn som hører til blant de eldste stedsnavna våre. Slike naturnavn kan gå helt tilbake til eldre jernalder (500 f. Kr.). Navnet Østby, som betyr «garden øst for», viser også at Ås er den eldste garden i området.

ELDSTE BOSETTING

I området Svelmo - Ås - Østby er det gjort funn av steinredskaper, og bosettinga i Ås kan muligens gå tilbake til yngste steinalder eller tidlig bronsealder (1500 f.Kr.). Gardsbruk oppsto senere, og vi regner med at det var etablert en gard her i middelalderen, eller kanskje tidligere.

Vår tidligste skriftlige kilde om navngitte personer, tiendepengeskatten fra 1520, forteller om tre brukere på dette tidspunktet. Jon betalte med sølv og penger til en verdi av 80 skilling, mer enn noen av de andre åtte skatteyterne i Tydal. Arne betalte halvparten så mye, mens Birgitte huskone, som det står, hadde ingen ting å betale med. Dette tyder på at Ås kan ha vært en av de største gardene i bygda i slutten av middelalderen.

EIENDOMSFORHOLD

I Christopher Galdes jordebog fra 1548 er Ås og Østby tatt med under erkebispens gods. Men i erkebiskop Aslak Bolts jordebok fra ca. 1430, er ingen eiendommer eller gardparter fra Tydal med. Ås må ha kommet inn under kirkegodset i århundret mellom 1430 og 1530. Etter reformasjonen i 1537 ble erkebispegodset lagt inn under krona, og det ble futen som på kongens vegne krevde inn landskylda. Landskylda for Ås-garden ble betalt med 12 gråskinn, dvs. skinn av ekorn.

Kirka, eller senere Kongen, eide imidlertid ikke hele Ås. Kirka hadde av en eller annen grunn, kanskje som gave for sjelens frelse, fått en part i garden. Denne parten var trolig Fossan, som var ødegard på 1500-tallet, men jorda ble brukt av Ås-garden.

Ei tid på 1600-tallet eide også noen selbygger parter i Ås, trolig på grunn av

inngifte eller arvedeling. Og gjennom hele 1600- og 1700-tallet hørte omtrent fjerdeparten av Ås til prestebolet, dvs. eiendommene til kirka i Selbu. Men mesteparten av jorda var odelsgoods, og slik ble det frem til 1719.

Etter Armfeldts herjinger i 1718 - 19 ble gardbrukerne i Ås, som så mange andre i Tydal, nødt til å selge gardene og ta bygsel på den tidligere jorda si. Trondheimskjøpmannen Gregorius Brix kjøpte opp hele odelsgodset, og dette gikk over til Schøllerfamilien i 1723. I 1788 ble dette Schøllergodset skjøtet over til general Georg Fredrik von Krogh, som var inngiftet i familien. Krogh kjøpte også kirkegodset og eide praktisk talt hele Ås. Bare en liten part på 1/4 øre (eller 6 marklag) hørte til Thomas Angells stiftelsers eiendom. Etter Napoleonskrigene gikk det økonomisk nedover med von Krogh (sønnen til ovennevnte), og eiendommene i Tydal ble solgt til oppsitterne i slutten av 1820-åra.

GARDER OG PLASSER

Åsgarden var allerede i begynnelsen av 1500-tallet oppdelt i minst 3 bruk. Det ble raskt enda flere husholdninger og bruk. I 1550-åra var det 5 personer som betalte 1 daler til den såkalte skipsskatten, pluss en «husmann» som slapp med halv skatt. Ifølge denne skattelista var det altså 5 fullgarder i Ås, pluss et mindre bruk. Denne bruksdelinga var den samme frem til 1700-tallet. Deretter skjøt oppdelinga av gardene ny fart.

I løpet av 1700- og 1800-tallet ble det i alt 14 sjølstendige gardsbruk i Ås. Men det kom til langt flere bosteder, etter som folketallet økte. Fra slutten av 1700-tallet og ut gjennom 1800-tallet ble de mange nye familiene skaffet bolig og utkomme ved at det ble utlagt husmannsplasser.

På eiendommene som hørte til Åsgardene, dvs. fra Østeraunet i vest og opp til Sakrismo, ble det ryddet og bosatt vel 30 husmannsplasser (Selbu herreds forberedende matrikkelkommisjon nevner 32 plasser under Ås i 1864. Da var Østeraunet og Brekka unntatt). Tre av disse lå på sørsida av Nea (Sakrismo og to plasser i Kløften), minst 13 lå innenfor Åsgrenda og resten i området mellom Ås og Aune (Svelmo - Lian).

Noen av disse husmannsplassene har senere blitt lagt inn under hovedgarden. Andre har blitt liggende øde og gjenngrodd av skog, mens mange etter hvert har blitt sjølstendige bruk.

FOLKETALL OG FLYTTING

Ås ble tidlig den grenda som fikk flest gardar, plasser og folk. Både kopskattelista fra 1645 og manntalla i begynnelsen av 1700-tallet (1701 og skoskatt 1711) viser at tredjeparten av folket i Tydal bodde i Ås. Ifølge klokkeranntallet i 1762 var det 53 personer over 12 år som bodde i Ås, noe som utgjorde 27 prosent av alle i dette manntallet.

Nøyaktig hvor mange som bodde i grenda, får vi først vite etter 1800, da det ble utført fullstendige folketellinger. Disse viser at folketallet steg fra 122 i 1801 til et maksimum på 260 i 1865. (Talla gjelder alle Åsgardene untatt Østeraunet, dvs. hele området under Ås inkludert Svelmo - Lian området)

Folketallet i Ås (inkludert området Svelmo - Lian)

	1801	1825	1865	1875	1891	1900	1930	1980	1990
personer	122	146	260	257	220	255	196	228	226
husholdn.	26	26	44	44	38	44	-	-	84

Tabellen viser at befolkninga økte sterkt i Ås frem til midten av 1800-tallet.

Andelen av Tydals befolkning som bodde i dette sentrumsområdet, steg også fra 27 prosent i 1801 til 32 prosent i 1860 - 70 åra. Siden har denne andelen minnet igjen, og folketellingene i 1930 og 1980 viste at fjerdeparten av befolkninga hørte heime i Ås.

I 1860-åra stagnerte folketallet og gikk tilbake de neste tiåra. Grunnen var emigrasjonen til Amerika. Nest etter Hilmo hadde gardene og plassene under Ås den største utvandringa i forhold til antallet mennesker i grenda. I alt emigrerte 137 mennesker fra Svelmo, Lian og Ås i åra fra 1856 til 1916.

Etter at utvandringsbølga la seg på slutten av 1800-tallet, steg folketallet igjen. At det ble en ny tilbakegang på 1900-tallet, skyldtes den allmenne fraflyttinga fra Tydal. Denne ble, som vist i bind II, stanset av kraftutbygginga etter andre verdenskrig.

NÆRINGSGRUNNLAGET

Grunnlaget for fast bosetting i Ås var jordbruket. Det var februket som var viktigst, for korndyrkinga ga usikre resultater også i eldre tid. Kvegskattelista i 1657 forteller om et stort husdyrhold. De seks brukerne hadde tilsammen 12 hester, 105 storfe og 72 småfe. Lensmann Peder Ås hadde alene 25 storfe, og alle brukere hadde 2 hester hver.

Talla fra 1657 viser sommerbuskapen. Matrikeloppgavene fra 1723 er langt lavere, for matriklene viser vinterforede dyr. Men forskjellen mellom oppgavene i 1657 og 1723 er så store, at det trolig var reell nedgang i husdyrholdet mellom disse to tidspunkta. Noe av nedgangen kan kanskje skyldes at gardbrukerne ble rammet av svenskenes herjinger noen år før matrikkelen ble tatt opp. Armfeldts sultne soldater slaktet en stor del av buskapen før siste reis over fjellet. Husdyrholdet økte imidlertid igjen etter 1723, slik som tabellen nedenfor viser.

Husdyrhold, utsæd og avling i Ås:

	matr.	matr.	folket.	matr.	folket.
	1723	1824	1845 x)	1864	1875
hester	7	10	26	6	24
storfe	60	91	239	207	285
småfe utsæd (td.)	63	153	469	351	375
korn	8		22		14
potet avling (td.)			39		133
korn				120	
potet				477	
høylåss - innmark	410			848	
utmark				995	

x) inkludert Østeraunet med husmannsplasser

Siden husdyrholdet var så stort, måtte brukerne sanke vinterfor i utmarka, og seterholdet var ei forlenget arm av gardsdrifta. I 1864 hadde de 14 gardene med husmannsplasser i Ås 50 setre i bruk. Noen hadde altså flere setervoller. Brukerne i Ås setret og slo i øvre deler av bygda, noen helt oppe ved Stugusjøen. Ellers var områda nord for Nea de viktigste slåtte- og setertraktene.

BYGDE- OG KOMMUNESENTER

Ås ble tidlig den grenda som hadde flest bosteder og mennesker. Men noe sentrum kan vi ikke snakke om før i nyere tid. Kirka sto opprinnelig på garden Kirkvoll, og nytt kirkested ble Aune i 1696.

Derimot ble den første og største fastskolen bygd i Ås. Og da alle barna ble samlet i én skole ved innføring av 9-årig skoleplikt, var det ingen tvil om at skolestedet måtte være Ås.

Også postkontoret har blitt sentralisert til Ås. Det var her de første og største butikkene ble etablert, og senere bankfilial og andre servicebedrifter.

Da Tydal ble egen kommune i 1901, ble også administrasjonen lagt til Ås. De forskjellige offentlige kommisjoner holdt riktignok ofte møter i Storaunstuggu på Aune både før og etter 1901, men etter som behovet vokste for faste kontorer og eget herredshus, ble all administrasjon lagt til Ås. Det samme gjelder legekantor og helseheim.

GARDER OG FOLK FREM TIL 1700-TALLET

De eldste kildene som gir opplysninger om personer, er skattelister og manntall. De gir oss oftest bare navnet på voksne menn og brukerne, dvs. de som var skatteyttere. Noen kilder gir oss skyldverdien på gardene, men forteller ikke hva de heter og hvor gardene lå. Vi må derfor også støtte oss på tradisjon og slutte tilbake til senere sikre kilder.

De to eldste kildene fra 1500-tallet er skattelistene i 1520 og 1557. I 1520 er Jon, Ame og Birgitte huskone skatteytterne. Jon har den største eiendommen, for han betaler mest skatt. Det er derfor sannsynlig at han er bruker av den opprinnelige, eldste Ås-garden. Etter tradisjonen ble denne kalt Hallosgarden og lå på øvre side

av nåværende riksveg nær bekken ved Halvorsgarden.

Tydalingen og presten Stuevold Hansen skrev i sin Bygdefortelling at i «Hallosgarden var engang den største Rigdom i Bygden samlet, men den måtte ud gennem Tiden udstaa mange Ulykker baade av Ildebrand og Tordslaat og Svensker, saa den kom sig ikke mere. Torden slog ihjel næsten hele buskapen ved Lillebrækken. Myren hvor Creaturene laa og raadnede, kaldes endnu Syra (av sur)». Tradisjonen sier ikke noe om når dette skjedde. Den opprinnelige Hallosgarden har muligens gått opp i Lunden som var lensmannsgard og det største bruket på 1600-tallet. Navnet Jon finner vi igjen i skattelista fra 1557, og dette er trolig den samme som i 1520. I tillegg til Jon er det nå blitt 5 andre skatteyttere og brukere; Sjur (Sivert), Østen (Esten), Elling, Haftor og «husmannen» Halvor. Sivert og Esten går igjen på 1600-tallet i Halvorsgarden, og de er trolig fra denne garden. Sivert finner vi også i lensregnskapa på slutten av 1500-tallet. Tradisjonen samstemmer i at Halvorsgarden er en av de eldste gardene. Ellingnavnet går senere igjen i Bøns garden, og denne er trolig eget bruk på 1500-tallet.

Også Ol-Olsgarden ble utskilt som eget bruk på 1500-tallet. Den Oluf Olsen som er nevnt i lensregnskapa i slutten av århundret, er kanskje en av de første Ole Olsen'er på denne garden. Oluf Halvorsen, som er nevnt samtidig, er kanskje sønn til «husmann» Halvor fra 1557. Det er usikkert om han hører til Halvorsgarden eller til Taraldsgarden, som senere ble kalt Ustgarden.

Kildene gir oftest bare navn på mannlige brukere. Men er det enker som står for drifta, får vi av og til vite hva de heter. Fra Ås kjenner vi foruten Birgitte i 1520, Marit (1610), Sigrid (1628), Ragnhild (1668) og Anne (1668), men vi kan ikke alltid si hvilken gard de er huskoner på.

I tillegg til Hallosgarden, Halvorsgarden, Ol-Olsgarden, Taraldsgarden (Ustgarden) og Bøns garden, forteller tradisjonen også om en gammel gard som het Klemmetgarden. Namnet Klemmet dukker ikke opp før vi møter en Peder Clemmetsen i kildene fra begynnelsen av 1700-tallet. Han skal være født omkring 1650. Den første vi vet om som bruker av denne garden er imidlertid Bjørn, og han er nevnt i Landkommisjonens liste i 1661. Bjørn er født omkring 1620, og han er siste gang nevnt i matrikkelen av 1692. Skyldverdien er ett øre på dette bruket, og det er den minste av de seks gardene. Tradisjonen vil ha det til at Klemmetgarden lå oppe ved den nåværende allfarvegen, og i nærheten av de

andre gardene. Tunet ble i så fall senere flyttet lenger ned, for i manntallet 1762 og i senere kilder kalles den Brendåsen.

Vi velger her å omtale garder og boplasser i retning fra Åsgrinda og østover.

SØLLISENGET

g.nr. 172, b.nr. 26

Dette var opprinnelig plassrom under Halvorsgarden, og Søllisenget ble bosatt første gang omkring 1870.

Jon og Guri

De første som slo seg ned her, var Jon Olsen Aas (Sølis) (1832-1897) fra Sølivold, g.m. Guri Olsdtr. Sakrismo (1831-1895), se Sakrismo. Tidligere hadde familien losjert i Berggård Nedre, der de i 1865 hadde hatt 2 kyr, 2 sauer og 2 geiter. Jon var da kalt daglønner. På Søllisenget hadde de ved folketellinga i 1875 bare ei geit, og Jon fikk inntekta fra «forskjelligt Dagarbeide». Kanskje hadde de ikke rukket å få opp skikkelig husvære og fjøs ennå.

På 1890-tallet ser det ut til at Søllisenget ble solgt til Lien 172/6, og Jon og Guri ble fra nå av husmannsfolk under denne garden.

Deres barn:

1. Ole (1858-1898), g.m. Ingeborg Iversdtr. Hilmo (1856-1936) fra Gullbrekken. Se nedenfor.
2. Nils (1860-1943), g.m. Anne Marta Berntsdtr. Aas (1860-1944), se Lillebrekken.
3. Hilleborg (1864-1959), g.m. Jørgen Kojan (1858-1927) fra Hitterdalen. Bosatt der. Deres barn:
 - a. John, døde 2 år gammel.
 - b. Anders (1890-1979), g.m. Lusie Skott (1879-1965) fra Brekken ved Røros. Bosatt i Hitterdalen.
4. Oliver (1868-1935), g.m. Marit O. Feragen (1870-1927) fra Kaspergarden i Feragen. Bosatt i Meråker. Deres barn:
 - a. Ole (1899-1977), g.m. Inga Vold fra Meråker. Bosatt i Malm.
 - b. Oskar (1901-1976), g.m. Svanhild Trønnes (1905-1973) fra

- Meråker.
- c. Olga (1905-1917).
 - d. Georg f. 1907, g.m. Margit Olsen f. 1910, fra Meråker. Bosatt i Meråker.
 - e. Jenny (1910-1980), g.m. Georg Blæstervold (1914-1983) fra Meråker. Bosatt i Meråker.
5. Bersvend (1871-1942), g.m. Mali Bjerken (1874-1964) fra Flora i Selbu. Bosatt på Løkken fra 1911. Deres barn:
- a. Marit (1895-1936), g.m. Olaf Olsen (1892-1962) fra Buksnes. Bosatt på Løkken.
 - b. Gusta (1900-1963), ugift. Hun bodde på Løkken.
 - c. Borghild f. 1902, g.m. Henry Haugen (1904-1977) fra Løkken. Bosatt på Løkken.
 - d. Olga (1905-1972), g.m. Olav Krogstad (1903-1954) fra Løkken. Bosatt på Løkken.
 - e. Sverre (1908-1992), g.m. Hjørdis Therese Andreassen f. 1911, fra Trondheim. Bosatt på Løkken.
 - f. Einar f. 1912, g.m. Marit Næve f. 1918, fra Løkken. Bosatt på Løkken.

Ole og Ingeborg

De overtok bygselen da Jon døde i 1897, og som nevnt var Søllisenget nå blitt plassrom under Lien. Ole omkom året etter i ei rasulykke ved Kjøli gruver, og Ingeborg ble sittende alene som bygselhaver.

Før ekteskapet med Jon hadde Ingeborg ei datter:

Petra (1882-1967). Far: Ole Pedersen Eidem f. 1860, trolig fra Eidemshaug 60/8 i Selbu. Petra hadde 4 barn:

- a. Peder (1904-1990). Far: Johannes Torkjelsen Tuset f. 1878, fra Viengtrøa 112/12, Flora i Selbu. Peder J. Aas ble 1. gang m. Tina Rønning (1910-1953) fra Berget 171/1, g. 2. gang m. Aud Helene Skagen (1915-1982) fra Hitra. Se Veiseth.
- b. Kjerstine f. 1907. Far: Johan Gullersen Hemnes f. 1882, fra Nordland. Kjerstine ble g.m. Rikard Nikolai Svelmo (1901-1985) fra Svelmo Øvre. Se Moheim 169/27.

- c. Inga Emelie 1912. Far: Ole Johannessen Stentrø (1890-1951). Inga kom til Stentrøa da hun var 1 år gammel og vokste opp der. Hun ble g.m. Hilmar Berntsen Løvdal f. 1912, fra Ålen. Se mer om familien under Stentrø.
- d. Ole f. 1922. Far: Lars Eliassen Brekken (1876-1922) fra Brekken 174/40. Ole L. Brækken er g.m. Karen Svendsen f. 1926, fra Meråker. De bor i Meråker og har sønnen:
Tor f. 1952, g.m. Bodil Augdal f. 1951, fra Markabygd.
Bosatt i Sandnessjøen.

Felles barn av Ole og Ingeborg:

1. Kristine (1886-1924). Hun omkom ved ei bilulykke på Heimdal.
2. Gurina (1889-1986), ugift. Se nedenfor.
3. Jon (1892-1955), ugift. Se nedenfor.

Petras eldste sønn Peder og kona Tina losjerte i Søllisenget før de flyttet til Veiset i 1935. En gang Kirsti Svelmo fra Åsheim kom på besøk, hadde de nettopp kjøpt en grisunge. Slik skikken var på den tida, hadde de grisungen boende inne hos seg de første dagene, for at den fortere skulle bli vant til nye forhold. Krabaten var ennå ikke blitt husvarm, og romsterte vilt rundt i stua. Noen dager senere kom Kirsti på nytt besøk. Grisungen var fortsatt inne, men hadde nå roet seg betraktelig. Dette konstaterte Kirsti med følgende bemerkning: «Det va da kjøli ker'n ha følka se grisen!»

Jon, Gurina

Da Jon skulle overta Søllisenget i 1933, ble eiendommen fradelt Lien og kjøpt til sjøleie. Jon drev nå garden med hjelp av søstera Gurina. Jon hadde fått bygd nytt fjøs i 1919 og ny stuebygning i 1925. Omkring 1950 hadde de 2 kyr på bruket.

Etter at Jon døde i 1955, ble Gurina boende alene i Søllisenget. I 1972 solgte Gurina jorda til Odd og Karen Rønning i Berget 171/1. Husa med tomt ble beholdt av Gurina og utskilt med b.nr. 97, under navnet Søllisenget II. Gurina bodde her til hun flyttet på aldersheimen, og husa ble da stående ubebodd ei tid. I 1985 ble husa kjøpt av Kristine og Kjell Johan Støe, og de flyttet hit i 1987. Se mer om familien under Søllisenget II.

Fra Søllisenget er fradelt boligtomtene Skarpsno b.nr. 58 i 1958, med tillegg av Skarpsno II b.nr. 68 i 1962, Lillestrandli b.nr. 64 i 1961 (tillegg til Strandli),

Helgetun b.nr. 66 i 1961, med tillegg av Helgetun II b.nr. 69 i 1962, og Søllisenget II b.nr. 97 i 1972.

Det gjenværende arealet i Søllisenget er på ca. 18 dekar dyrket mark, og jorda brukes nå av Berget 171/1 (Rønningen).

SØLLISENGET II

g.nr. 172, b.nr. 97

Da Odd G. Rønning kjøpte Søllisenget i 1972, ble husa med tomt fradelt til daværende eier og beboer Gurina Aas (1889-1986), under navnet Søllisenget II. Gurina bodde på aldershjemmet de siste åra av sitt liv, og i 1985 ble eiendommen kjøpt av Kjell Johan Støe f. 1928, fra Vinstra, g.m. Kristine Svelmo f. 1928, se Moheim 169/27. De flyttet hit i 1987 fra Malvik.

Stuebygninga fra 1925 ble restaurert i 1987, og fjøset fra 1919 ble revet i 1975. Nytt uthus ble oppført i 1990 og stabbur i 1991.

Kjell J. drev som anleggsarbeider og oppsynsmann for ulike entreprenørfirma før han ble pensjonert. Han og Kristine har barna:

1. Kurt Arve f. 1952, g.m. Borghild Isaksen fra Karasjok, bosatt i Trondheim. Kurt er anleggsarbeider.
2. Paul Rikard 1954, g.m. Tove Grønbech fra Mo i Rana. Paul er anleggsarbeider og familien bor på Vikhamar.
3. Wenke Karin f. 1955, samboende, bosatt på Vikhamar.
4. Kåre Olav f. 1957, g.m. Linda Myren fra Vanylven. De bor på Vikhamar, og Kåre er anleggsarbeider.

RØNNINGSROMMET

Denne husmannsplassen ble trolig utlagt på 1850-tallet fra Berget Nedre 171/3, og den lå rett ned for Aasberg, ikke så langt ovenfor Skjenødduhølen i Nea. De som slo seg ned her var Ole Olsen Østby (1817-1896) fra Rønningen 177/3, g.m. Guri Olsdtr. Græsli (1820-1867) fra Uststuggu (Jo-Nilsgarden). Ole var også kjent under navnet «Gammel-Rønningen». De må ha bodd her bare i kort tid, for i 1865 losjerte familien i Lillebrekken.

Ole og Guri hadde barna:

1. Ingebrigt f. 1854.
2. Agnis f. 1855, ugift. Hun har trolig flyttet fra bygda i ung alder, for hun var ikke bosatt her i 1875. Hun skal ha bodd ei tid i Stjørdal, før hun senere utvandret til Amerika sammen med to sønner. I USA døde hun av blodforgiftning etter et benbrudd.
3. Ole f. 1857, døde trolig i sitt 1. leveår.
4. Ole f. 1858, trolig død 1860.
5. Beret (1859-1861).
6. Ole (1860-1904), g.m. Maren Pedersdtr. Berggård (1870-1954), se Berggård Nedre.
7. Peder (1861-1862).

Jorda gikk tilbake til Berget Nedre etter at familien forlot plassen. Rydningen er nå gjengrodd med skog, men spor etter tuftene vises fortsatt.

BERGROMMET

Ole Pedersen Aas f. 1834 fra Berget 171/3 (Nedre) ble g.m. Ragnhild Tomasdtr. f. 1838, fra Åslien. Ved folketellinga i 1865 er Ole nevnt som husmann med jord, men han og kona losjerte i Berget Nedre. De hadde da ei ku og 4 sauer, og de sådde 1/8 tønne bygg og 1/4 tønne poteter. Jordflekken de bygslet lå et stykke vest for hovedgarden, og fikk navnet Bergrommet. De fikk etter hvert satt seg opp et enkelt husvære på plassen, der stue og fjøs var bygd vegg i vegg, med høy lem over. I 1875 er det ikke nevnt at de hadde husdyr sjøl, men Erik Rotvold på hovedbruket hadde ei ku og to sauer i «pensjon» der. Om Ole Pedersen heter det i folketellinga dette året at han «ernærer sig ved Laugning og Tømring.» Ole ble vanligvis omtalt som »Berginn«.

Ole og Ragnhild hadde barna:

1. Peder (1866-1867).
2. Peder f. 1869.
3. Anne f. 1872.
4. Gidsken f. 1875.
5. Tomas f. 1876, døde etter 10 dager.
6. Magret f. 1877, døde etter 3 uker.

7. Tomas f. 1879.

«Berginn» var glad i en dram og skal ha hatt vansker med å forsørge familien. Han gikk for det meste på gårdsarbeid hos Erik Rotvold, og det ga ikke så stor ei inntekt. Ragnhild var godslig av seg og greide å holde humøret oppe, samme hvor spartanske forhold de levde under. Ved hjelp av granner og med litt kommunal støtte dro de sammen med de gjenlevende barna til Amerika i 1882. Ole hadde skjenket seg da de sto på reisefot, og hans avskjedsord var at nå skulle de reise fra «di her fusshøla.» Etterpå var det en som bemerket at «fussin reste, men hølet vart atte.»

Det er trolig at husa i Bergrommet ble bortleid ei tid etter at Ole og Ragnhild utvandret. Bl.a. skal Erik Olsen Aas (se Ol-Andersgarden) være født her i 1885. Dette tyder på at foreldrene, Ole Larsen Aas fra Rønningen 177/3 og Anne Olsdtr. Aunetrø fra Trøen, hadde tilhold her før de flyttet til Selbu, men vi kjenner ikke til at de hadde bygsel på plassen. Husa er senere revet og jorda gikk tilbake til hovedbruket.

BERGET VESTRE

g.nr. 171, b.nr. 11

Den opprinnelige Ås-garden ble delt i 4, og trolig skjedde dette i forbindelse med at bygselen gikk over til general von Krogh i 1788. Utenom Lunden ble det 3 nye bruk: Åsgård Vestre og Østre, samt Berget.

Bygselmann i Berget ble Bersvend Ellingsen (Erlandsen) (ca. 1766-1835) fra Haltdalen. Ifølge matrikkelen av 1790 står Bersvend som bruker av 1 øre og 8 marklag i garden.

Med seg til Tydal hadde han mora Beret Ingebrigtsdtr. (ca. 1741-1813), og søskena Ingeborg (1781-1816) og Ingebrigt f. ca. 1778. Disse bodde på garden i 1801, og det bodde dessuten en mann ved navn Johannes Bersvendsen (f. ca. 1759) her dette året. Det er også trolig at Bersvend hadde ei søster Marit Ellingsen (1776-1826) som flyttet hit senere. Denne Marit ble g. m. enkemann Rolf Jonsen Moslet (1776-1850) på Moslett g.nr. 122 (Nygar'n) i Selbu.

Ingebrigt Ellingsen (ca. 1778-1870) ble g.m. Ingeborg Ingebrigtsdtr. Græsli (1791-1866) fra Uststuggu (Jo-Nilsgarden). I 1835 fikk de utlagt Bergehaug som

plassrom under Berget og flyttet dit.

Bersvend og Sara

Bersvend Ellingsen (ca. 1766-1835) ble i 1810 g.m. Sara Halvorsdtr. Aas (1767-1858) fra Halvorsgarden. Dette ekteskapet ble barnløst.

Før ekteskapet hadde Sara ei datter med Ole Ingebrigtsen Aas (1772-1825) fra Bønsgarden:

Guri f. 1796, døde etter 14 uker.

Bersvend og Sara fikk kjøpe Berget til sjøleie fra konkursboet etter von Kroghs død. Dette skjedde omkring 1825, og det var trolig for å greie dette kjøpet at Bersvend solgte fra 1/3 av garden til Peder Pedersen Aasen i 1829. Peder Pedersen kom også fra Haltdalen, og hans gardpart fikk navnet Berget Nedre, se denne. Den opprinnelige garden ble fra nå av kalt Berget Øvre. Sistnevnte beholdt 2/3 andel i husmannsplassene Bergehaug og Nygård Øvre, mens Berget Nedre fikk tillagt 1/3 av hver av de to plassene.

Med på kjøpet i 1825 fulgte en skogteig ved Lødølja i Åsdalen, 3 skogteiger sør for Nea og en ved Spødnesset. Dessuten ble husmannsplassen Nygård Øvre tillagt Berget.

Elling og Anne

Bersvend og Sara ga fra seg garden mot kårrett til hans brorsønn Elling Ingebrigtsen f. 1814, g.m. Anne Jørgensdtr. f. ca. 1844, fra Nyhus 40/1 (Smålihaugen) i Ålen. De flyttet hit fra Bergehaug og drev Berget noen år, men måtte gå fra garden. De flyttet senere til Trondheim. Deres barn, født i Tydal:

1. Ingebrigt f. 1844, trolig død før 1849.
2. Ingebrigt f. 1849.
3. Jon f. 1851.

Peder Olsen Liaklev

Han kjøpte garden, men flyttet ikke hit. Etter kort tid solgte han den videre.

Peder og Kjersti

Nye eiere i 1839 ble Peder Taraldsen Ramlo (1807-1884) fra Ramlo 35/5 i Haltdalen, g.m. Kjersti Olsdtr. Lesetmo (1806-1885) fra Lesetmoen 55/1 i Haltdalen. De overtok da ei pantegjeld på 760 speciedaler, og i tillegg måtte de betale 40 spd. kontant samt overta kårforpliktelse til enka Sara Olsdtr., som hadde fått kårbrev i 1836.

Peder og Kjersti var driftige folk som forbedret både jord og hus. I 1882 ble det bygd ny stall på garden. Peder hadde dessuten stor humoristisk sans og gode talegaver, noe som gjorde at han var mye benyttet som «kjøgemester» i bryllup. Kjersti lå til sengs i mange år, men styrte husholdet med fast hand fra senga.

I deres tid ble det også skrevet bygselbrev på en husmannsplass i Åsdalen til Lars Olsen Åsdal (f. Østby) fra Gammelgarden og kona Ragnhild Evensdtr. Østby fra Skultrøa, se Åsdalen.

Peder og Kjersti fikk barna (de to eldste født i Haltdalen):

1. Kjersti (1829-1912), g.m. Ingebrigt Olsen Aas (1827-1885), fra Sakrismo. De fikk utlagt Aasberg som husmannsplass under Berget, se denne.
2. Tarald (1839-1896), g.m. Anne Petersdtr. Aas (1851-1934) fra Vardhusbakken. De tok over garden, se nedenfor.
3. Beret (1842-1923), g.m. Jon Jensen Østby (1836-1909) fra Bersvendsgarden. De bodde her ved folketellinga i 1865, men flyttet noen år senere til Bønsgarden, se denne.

Tarald og Anne

De overtok garden etter Taralds foreldre. Før ekteskapet hadde Tarald en sønn med Beret Hansdtr. Aas (1839-1889) fra Ålen:

Henning f. 1859. Han vokste opp hos mora, som senere giftet seg med Jon Johansen Aas (1826-1913) fra Jehangarden, se Kåsen. Henning ble g.m. Anna Adamsdtr. Krogh. Bosatt på Røros.

Felles barn av Tarald og Anne:

1. Kjersti (1868-1940), g.m. Lars Halvorsen Aas (1857-1917), se Halvorsgarden.
2. Ingeborg Anna (1870-1962), g.m. Tomas Larsen Østby (1864-1919) fra Bersvendsgarden. De ble senere brukere av garden, se nedenfor.

3. Peder (1872-1935). Han reiste ut på anleggsarbeid og ble gift i Rennebu med Sina Solem. De bosatte seg senere i Grong. Deres barn:
 - a. Astrid
 - b. Borghild
 - c. Tordis
4. Beret (1874-1921), g.m. Tomas Ingebrigtsen Rønning (1868-1955) fra Rønningcn 177/3 i Østby. De kjøpte senere en del av Berget og bygde på nytt tun lenger øst, se Berget 171/1 (Rønningen).
5. Peter (1877-1884).
6. Ragnhild (1879-1959), g.m. Johan Hendriksen fra Stjørdal. Han reiste senere til Montana i Amerika, mens Ragnhild bodde i Trondheim, der hun drev pensjonat. Dette var lenge et populært sted å besøke for tydalinger på bytur. Ragnhild og Johan fikk barna:
 - a. Helga (1900-1954), gift og bosatt i Amerika.
 - b. Toralf f. 1908, g.m. sitt søskenbarn Bernice Woldmo f. 1910, se nedenfor. Bosatt i Trondheim.
7. Oline f. 1882, g.m. Martin Bakken (1882-1956) fra Røros. Han var jernbanemann, og familien var bosatt på ulike steder, sist på Røros. Deres barn:

Tordis (1903-1982), g.m. Ole Stokkdal (1901-1983), fra Alvdal. Bosatt i Alvdal.
8. Petter f. 1884, g.m. Anna Hagen. De bodde i Oslo, der Petter drev sportsforretning.
9. Ole (1886-1937), g.m. Regine Estensdtr. Græsli (1884-1970) fra Tømmerås. Se Granli.
10. Tora (1890-1966), g.m. Bernhard Woldmo (1886-1981), bosatt i Trondheim. Deres barn:

Bernice f. 1910, g.m. sitt søskenbarn Toralf Hendriksen f. 1908, se ovenfor.

Tarald hadde ingen heldig hand med gardsdrifta, og da han døde i 1896, ble garden solgt på tvangsauksjon. Kjøper var Torstein Simensen Korsvold f. 1848, g.m. Ragnhild Petersdtr. Aas (1848-1924) fra Vardhusbakken. De bodde nå på Lilleevjen Øvre Østre (Ysterbakkan) i Selbu, men tidligere hadde de vært bygselfolk på Vardhusbakken, og de eide også Kirkhus en periode. Torstein delte Berget mellom sine to sønner Simen og Petter.

Simen, Petter

Simen Torsteinsen Korsvold f. 1870 var g.m. Ingeborg Johannesdtr. Aas (1877-1956) fra Ustgarden. Petter Torsteinsen (1872-1961) var g.m. Johanna Ingebrigtsdtr. Hårstad (1867-1951). Brødrene drev hver sin halvpart av Berget noen få år, men solgte så garden igjen.

Simen omkom senere i ei ulykke. Han og Ingeborg fikk barna:

- a. Ragnhild f. 1896, g.m. Henrik Andersen Wehn fra Mostad.
- b. Torstein (1899-1970), g.m. Gurine O Guldseth (1903-1978) fra Selbu. Bosatt på Heimly 143/61 i Vikvarvet, Selbu.

Petter og Johanna kjøpte Volden i Gresli på auksjon i 1902 og flyttet dit. Se mer om Korsvold-slekta under Vardhusbakken og Volden.

Nye eiere av Berget fra 1902 ble Tomas Ingebrigtsen Rønning fra Rønningen 177/3 i Østby, og Tomas Larsen Østby fra Bersvendsgarden. De eide hver sin del av garden, og de var begge svigersønner av Tarald Pedersen og Anne Petersdtr., se ovenfor.

I 1907 ble de enige om å dele garden. Tomas Rønning og kona Beret flyttet med seg sommerstua og bygde opp et nytt tun lenger øst. Dette nye bruket ble også kalt Berget og beholdt b.nr. 1, men har til daglig blitt hetende Rønningen.

De fikk også fradelte en del skogteiger sør for Nea, i Åsdalen og ved Spødnesset, samt utmark ved Moen og setertrakt ved Finnøyen.

Ingeborg Anna og Tomas

Tomas Larsen Østby (1864-1919) og kona Ingeborg Anna Taraldsdtr. (1870-1962) ble boende i det gamle tunet, og denne gardparten ble nå gitt b.nr. 11. Før de flyttet hit i 1902, hadde de bodd i Bersvendsgarden. Deres barn:

1. Kristine (1887-1961), g.m. Bjarne Kristoffersen (1888-1979) fra Stjørdal. De bodde på Stjørdal, der Bjarne var faktor i avisa «Stjørdalingen». Deres barn:
 - a. Arvid (1909-1986), g.m. Margit Solbakk f. 1908.
 - b. Ingrid f. 1914, g.m. Ola Hallager f. 1920.
2. Ingeborg f. 1890, trolig død før 1900.

3. Inga f. 1891, g.m. Johan Haugan f. 1894. De bodde på Nordli b.nr. 109 under Husby på Stjørdal, og Johan arbeidet som telefonmester. Deres barn:
 - a. Olav (1916-1990), g.m. Margit Ovedia Berggård f. 1920, fra Berggård Øvre. Bosatt i Trondheim, der Olav arbeidet som elektroingeniør. Se Berggård Øvre, der barna er nevnt.
 - b. Tormod (1923-1990). Han bodde på Stjørdal og var ansatt i Televerket.
4. Anna f. 1894, g.m. enkemann Nils Torstensen Libech (1896-1977) fra Litj-Evja 90/4 i Selbu. Bosatt på Moheim 78/6 i Selbu. Ingen felles barn. Før ekteskapet hadde Anna 3 døtre (de to eldste født i Tydal):
 - a. Ingfrid Amalie (1913-1933). Far: Torstein Pedersen Eidem 1889, fra Selbu. Ingfrid vokste opp i Berget og døde av tuberkolose.
 - b. Johanna Marie f. 1919. Far: Ole Halvorsen Bakås f. 1896, fra Ålen. Marie vokste opp hos Ingeborg og Torvald Korsvold på Berge Nordre 74/1 (Framigarden) i Selbu. Hun ble g.m. Gunnar Jørgensen Solem (1918-1973) fra Selbu, der de bodde på Elvetun 30/50. Marie bor nå i Innbygda. Deres barn:
 1. Jon Jarle f. 1940, g.m. Jorid Fagerdal f. 1947, fra Roan. Bosatt på Hundhamaren.
 2. Gerd Mary f. 1945, g.m. Oddmund Gravåsen f. 1942, fra Meråker. Bosatt i Trondheim.
 - c. Tordis f. 1922, g.m. Paul Liland (død 1973) fra Egersund. Bosatt på Forus ved Stavanger.
5. Tarald (1897-1980), g.m. Laura Nilsdtr. Svelmo (1905-1955) fra Svelmo Øvre. De tok over garden, se nedenfor.
6. Lars (1900-1970), g.m. Marie Kristoffersdtr. Gresli (1903-1983), se Aunefetten.
7. Peder (1903-1984), ugift. Han ble boende her.
8. Johanna Marie (1908-1915).

Tomas Larsen og Ingeborg Anna Østby med 6 av barna. Johanna Marie sitter på fanget og Peder står mellom foreldrene. Bak fra venstre: Anna, Lars, Tarald og Inga.

Tarald og Laura

Eldstesønnen Tarald Østby og kona Laura overtok garden i 1940. Før den tid hadde Tarald arbeidet ved ulike gruveanlegg. I 1951 rev de gammelstua og satte opp ny, delvis med materialer fra den gamle. Omkring 1950 besto husdyrholdet av hest, 7 kyr og noen kalver, gris og 11 sauer.

Før ekteskapet hadde Tarald ei datter, oppvokst på Einan 76/5 i Selbu: Jorun f. 1925, g.m. Odd Myrmo f. 1922, se Lykkebo.

Tarald og Laura fikk barna:

1. Tordis f. 1929, g.m. Eilert Eikseth f. 1928, fra Bjugn. De har overtatt garden, se nedenfor.
2. Nora f. 1937, g.m. Steinar Lundemo f. 1938, fra Horg. Bosatt på Hundhamaren. Nora arbeider ved sosialetaten i Trondheim, Steinar er ansatt ved NSB. Deres barn:
 - a. Lillian Rebekka f. 1959, g.m. Frederick Trawucky f. 1959, fra Frankrike. De bor i Trondheim, der Lillian arbeider som lærer.
 - b. Stein f. 1965. Bosatt i Trondheim og arbeider ved ligningskontoret.

Fra 1956 til 1959 ble garden bortforpaktet til Ola og Magnhild Herrem fra Melhus. De hadde sønnene Lars og Leif. Familien flyttet tilbake til Melhus i 1959.

Tordis og Eilert

De overtok garden i 1968. Eilert kom til Tydal som anleggsarbeider og arbeidet ved ulike kraftanlegg fra 1956 til 1971. De bygde nytt fjøs i 1971, og gammelfjøset ble revet. Stuebygninga er også blitt restaurert. Deres barn:

Liv Åse f. 1961. Hun er bosatt i Selbu, der hun arbeider som helsesøster.

Innmarksarealet i Berget Vestre er nå på ca. 73 dekar. Garden har ca. 1.000 dekar skog, med teiger ved Fellmannåsen, Spødnesset, Moen og vest for bruket. Besetninga var i 1990 14 kyr og 20 ungdyr. Garden har beiterett i Ås fellesbeite og fiskerett i den gamle Moen-allmenningen. Garden har seter ved Mosjøen, der de setret til 1979. Tidligere hadde de også setret i lag med Svelmo Øvre på Svelmovollen.

Tidligere husmannsplasser under Berget har vært: Nygård Øvre, Bergehaug, Aasberg, Åslien og en husmannsplass i Åsdalen.

Fra Berget er fradelt: Berget Nedre b.nr. 3 i 1829, Åslien b.nr. 2 i 1862, setertrakta Grønlien b.nr. 7 til Ustgarden i 1863, Rønningen (gitt b.nr. 1 ved garddelinga) i 1902, Nygård Øvre b.nr. 25 i 1920 og Aasberget I b.nr. 36 i 1949. Det er dessuten fradelt 6 hyttetomter ved Mosjøen. I tillegg er 3 tomter utlagt til bygging, og 2 av disse er til nå bebygd.

BERGET (RØNNINGEN)

g.nr. 171, b.nr. 1

Garden Berget ble fradelt den opprinnelige Ås-garden omkring 1790, og i 1829 ble bruket delt i Berget Øvre og Nedre. Berget Øvre ble kjøpt av Torstein Korsvoll i 1896, og han delte bruket på sine sønner Simen og Petter (se også Vardhusbakken). I 1902 solgte de sine garparter til Tomas Ingebrigtsen Rønning og Tomas Larsen Østby, som begge var svigersønner av en tidligere bruker i Berget Øvre, Peder Taraldsen (1798-1875). Begge bodde i Berget Øvre noen år, før de omkring 1907 ble enige om at Tomas Ingebrigtsen skulle flytte til et nytt tun øst for det gamle. Den nye garden fikk b.nr. 1 og ble kalt Rønningen, mens den opprinnelige garden (Øvre) fikk b.nr. 11 og fra nå av ble kalt Berget Vestre.

Tomas og Beret

Tomas Ingebrigtsen Rønning (1868-1955) kom fra Rønningen 177/3 i Østby og var g.m. Beret Taraldsdtr. Aas (1874-1921) fra Berget Vestre. Ny stuebygning ble oppført i 1906 og fjøs året etter. Senere ble det bygd sommerstue i 1921 og stabbur i 1924.

Tomas betalte 4.450 kroner for sin part. Ifølge en forliksavtale av 1907 med Tomas Larsen i Berget Vestre, skulle sistnevnte beholde den gamle stua på garden, mens sommerstua skulle flyttes til Rønningen, samtidig som Tomas L. skulle skaffe til veie nødvendig tømmer og bygningsmaterialer til Tomas I. Sistnevnte skulle i tillegg få 150 kroner av Tomas L. Det ble også foretatt makeskifte for en del av jorda. I avtalen er det dessuten nevnt at gardsvegen kunne benyttes gjensidig hele året av folk og hester, men høyst to ganger høst og vår av krøtter.

Med Tomas Ingebrigtsens del fulgte også en del skoglotter, bl.a. 3 teiger sør for Nea, i Åsdalen og ved Spødneset, samt utmark ved Grønøyen sør for Mosjøen.

Tomas Rønning kjøpte lastebil og hadde bl.a. varekjøring for Tydal forbruksforening. Men han fikk ikke drive rutekjøring, for bilen var for tung for den tids vegstandard.

Tomas og Beret fikk barna:

1. Ingebrigt (1892-1921).
2. Tarald (1894-1958), g.m. Beret Olsdtr. Hårstad f. 1902, fra Hårstad Nordre 65/18 (Bønnsplassen) i Selbu. De tok over garden, se nedenfor.
3. Gustav (1896-1914).
4. Alfred (1898-1929).
5. Peder (1900-1978), g.m. Petra Pedersdtr. Østby (1899-1992) fra Bønsgarden, se Skogum.
6. Torvald Bernhard f. 1902. Han utvandret til Amerika og ble gift der. Barnløst ekteskap.
7. Kjerstine (1904-1963), g.m. Ole O. Kurås fra Glåmos. Barnløst ekteskap.
8. Olaf (1906-1918).
9. Borghild (1908-1915).
10. Tina (1910-1953), g.m. Peder Johannessen Aas (1904-1990) fra Søllisenget, se Veiseth.
11. Oskar (1911-1918).

12. Petter (1912-1977), g.m. Torbjørg Furan (1905-1992) fra Selbu, bosatt på Bjørklund 78/12 i Selbu. Deres barn:
Brit f. 1947, g.m. Kjell Vestnes f. 1946, fra Romsdal. Bosatt på Øybergkammen i Selbu.
13. Rolv f. 1913. Han drev som skredder i Trondheim.
14. Gunnborg (1917-1927).
15. Berit (1921-1988), g.m. Bjarne Pettersen, bosatt i Trondheim. Deres barn:
 - a. Bjørn f. 1941, g.m. Jorun Hammer f. 1941, fra Skatval. Bosatt på Skatval.
 - b. Turid f. 1943, skilt. Bosatt i Trondheim.
 - c. Kjell f. 1945, g.m. Astrid Ingfrida Schlytter fra Valdres. Bosatt i Trondheim. Kjell vokste opp på Veiseth, se denne.

Tarald og Beret

Taralds far Tomas drev med oppkjøp av husdyr for en selbygg, men var uheldig med disse forretningene. Hypotekbanken kjøpte garden for 5.100 kroner i 1935, men solgte den snart igjen til Tarald for 4.500 kroner. Tarald hadde arbeidet ved Kjøli gruver til 1931, da han giftet seg med Berit. De tok som nevnt over garden 4 år senere, og Tomas tok kår. I 1956 bygde de nytt fjøs på garden, og gammelfjøset ble revet. Omkring 1950 hadde garden hest, omkring 6 kyr og 5 kalver, gris, 15 sauer og 14 geiter.

Tarald og Berit fikk barna:

1. Torbjørg f. 1931, g.m. Tomas Sollien f. 1929, se Bergheim 172/67.
2. Odd Georg f. 1932, g.m. Karen Johanna Brendås f. 1936, se Brendåsen Vestre og Heimly 173/25. De har overtatt garden, se nedenfor.
3. Ingalf f. 1935, g.m. Klara Hildur Kløften f. 1940, se Kløften Vestre.
4. Tora Bergitte f. 1937, g.m. Kjell Eliassen. De bor i Mo i Rana og har barna:
 - a. Britt Mary f. 1963.
 - b. Tone f. 1966.
 - c. Siv f. 1968.
 - d. Gry f. 1969.

Odd og Karen

Sønnen Odd og kona Karen overtok garden i 1971. De har fortsatt gardsdrifta og

driver mjølkeproduksjon med 8 årskyr samt kjøttprduksjon med ungdyr. Til sammen utgjør besetninga omkring 25 storfe. Fra 1954 skaffet Odd seg lastebil og hadde mye kjøring under anleggstida i dalføret. Om vinteren tas det ut en del skog på bruket. I 1980 satte de opp ny hovedbygning på tunet. Den gamle sommerstua er flyttet til Finnøyen og gjenoppsatt som hytte.

I 1972 kjøpte Odd og Karen eiendommen Søllisenget som tilleggsjord, mens husa med tomt ble utskilt og beholdt av eieren Gurina Aas. I 1975 overtok de eiendommen Heimly 173/25 etter Karens mor Anna Brendås.

Odd og Karen har barna:

1. Astrid f. 1960, g.m. Geir Henning Fossholm, bosatt i Nes i Ådal. Deres barn:
 1. Anne-Mette f. 1980.
 2. May-Britt f. 1982.
 3. Lars-Jørgen f. 1985.
 4. Svein-Rune f. 1992.
2. Bjørg f. 1963, tidligere g.m. Frank Løfshus (bror til Else Bergehaug, se Knausen). Bjørg bor på Løkken og har barna:
 - a. Tom Roger f. 1983.
 - b. Tone f. 1985.
3. Tor Ole f. 1967.
4. Inger f. 1971.
5. Lise f. 1978.

Innmarka i Rønningen utgjør i dag ca. 52 dekar, i tillegg kommer jorda i Søllisenget på ca. 18 dekar. Produktiv barskog er på omkring 450 dekar. Ellers har bruket utmarksteiger ved Spødnesset, i Molia og ved Grønøyen, der garden tidligere hadde slåttetrakt. Et dyrket område ved Spødnesset på ca. 12 dekar er bortleid til fellesetra, som også har dyrket opp en annen teig de bygsler fra garden.

Garden har havningsrett i Ås fellesbeite og fiskerett i den gamle Moen allmenning.

Fra gammelt av hadde Rønningen setertrakt i området Nyvollen - Finnøyen felles med Åsgård Østre. Finnøy-trakta ble brukt til sommerseter, mens Nyvollen var høstvoll.

I 1895 solgte Tarald Pedersen i Berget Vestre trakta ved Nyvollen til Jon Jensen Østby i Bønsgarden, men eiendommen ble kjøpt tilbake på odell i 1903 av ovennevnte Tomas Ingebrigtsen. Felleseiet med Åsgård Østre fortsatt til 1952. Da ble setertrakta delt, slik at Åsgård Østre fikk Nyvollen og trakta der, mens Rønningen fikk Finnøy-delen. Setereiendommen i Finnøyen er på ca. 3.000 dekar, og det ble setret her helt til i 1980.

Fra Rønningens g.nr. er fradelt Sandvikåsen b.nr. 8 (i Åsdalen) til Bønsgarden i 1899, Nordhalla Vestre b.nr. 9 i 1899, Berget Vestre b.nr. 11 i 1902 (ved garddelinga), Bergehaug b.nr. 12 i 1910, hyttetomt ved Grønsjøen med b.nr. 30 i 1936 og Aasberg b.nr. 35 i 1949. I tillegg er det utlagt 21 hyttetomter i Finnøyen, de fleste av disse er bygslet.

BERGET NEDRE

g.nr. 171, b.nr. 3

Berget Nedre ble fradelt Berget i 1829 og fikk utskilt et areal som utgjorde omlag 1/3 av den opprinnelige garden. Sistnevnte ble heretter kalt Berget Øvre (senere Vestre).

Peder og Anne

De som kjøpte gardparten var Peder Pedersen Åsen (1787-1846) fra Åsplassen g.nr. 46 i Haltdalen, g.m. Anne Pedersdtr. f. 1804, fra Flatbergeng 58/1 i Haltdalen. Det kan her nevnes at Peders søster Karen (ca. 1781-1847) også kom til Tydal. Hun ble g.m. Jon Svendsen Hilmo fra Hilmo 164/6. De ble senere brukere på Nergarden i Hilmo.

Anne Pedersdtr. hadde ei søster som også het Anne (1801-1881), og hun ble gift med Ole Olsen Østby (1812-1901) i Gammelgarden.

Peder og Anne hadde barna:

1. Peder f. 1829, trolig død før 1831.
2. Peder f. 1831, g.m. Anne Kristoffersdtr. Græsli f. 1835, fra Uststuggu (Jonilsgarden). Deres barn:
Marit f. 1856.
Familien utvandret til Amerika i 1857.

3. Ole f. 1834, g.m. Ragnhild Tomasdr. Åslien f 1838, fra Åslien. De fikk utlagt husmannsplassen Bergrommet under Berget Nedre, se denne. Familien utvandret til Amerika i 1882.
4. Bør f. 1839. Utvandret til Amerika i 1857. Han var soldat i Nordstatshæren under den amerikanske Borgerkrigen (1861-1865). Han ble tatt til fange av fienden, og forholda for krigsfangene var så elendige at folk døde i hopetall. Bør og en kamerat bestemte seg for å rømme. De lot som de var døde og ble slengt ut av rommet de hadde tilhold i. De hadde 100 engelske mil å passere før de kom seg over til Nordstatskontrollert område. Flukta ble oppdaget, og det ble lett etter dem med sporhunder. Kraftig regn gjorde det imidlertid vanskelig å følge spora deres, og de kom seg i sikkerhet. Bør ble senere politimann i en liten by i Minnesota, på grensa til N. Dakota.
5. Margrete f. 1841. Utvandret til Amerika og ble der g.m. Paul Johnson. Bosatt i Canby, Yellow Medicine County, Minnesota.

Anne og Jakob

Etter at Anne ble enke i 1846, giftet hun seg på nytt med Jakob Larsen Heksem f. 1810, fra Heksem 20/3 (Oppstuggu) i Haltdalen. Mens de hadde garden, ble husmannsplassen Rønningsrommet utlagt (omkring 1850), men denne var i bruk bare et kort tidsrom, og jorda gikk tilbake til Berget Nedre. Først på 1860-tallet solgte de garden, og de er nevnt som kårfolk på garden ved folketellinga i 1865. Det var trolig i forbindelse med gardsalget at eiendommen Molien (b.n. 5) ble utskilt og solgt til Ustgarden.

I 1867 reiste Anne og Jakob til Amerika sammen med Margrete, Annes datter fra første ekteskap.

Erik og Maren

De nye eierne av Berget Nedre ble Erik Henningsen Rotvold (1833-1924) fra Rotvolden, g. 1. gang m. Maren Larsdr. Brendås (1840-1874) fra Brendåsen.

Før han kjøpte Berget, drev Erik bl.a. med landhandel på Lunden. Han drev også og handlet en del med Ljungdalen i Sverige. Varene ble fraktet over fjellet på kløvhest om sommeren, om vinteren ble de kjørt på slede. Erik fortsatte med butikkdrifta etter at han kom til Berget, og nå ble sommerstua brukt som butikklokale. Erik var ikke skrivekyndig, men tegnet bestillinger o.l. i ei notatbok.

Omkring 1865 hadde garden omkring 29 mål dyrket mark og 62 mål natureng. De sådde 1,5 tønner bygg og satte 3 tønner poteter. Innmarka ga årlig omkring 65 høyllass, og i markaslåttene hentet de 90 lass. Garden kunne årlig selge omkring 10 tylfter tømmer.

Folketellinga i 1865 oppgir ei husdyrbesetning betående av hest, 7 kyr og 5 sauer, mens matrikkelen året før oppgir 20 kyr og 50 småfe. Det må bemerkes at matrikkelens tall også omfatter husmannsplassene, både når det gjelder husdyr og avling. I tillegg må det nevnes at gardbrukerne på den tida ofte kjøpte dyr som de hadde «i pensjon» hos andre, særlig hos husmenn. Dette var ei form for investering og sparing, i ei tid med naturalhushold og lite penger i omløp. Som betaling kunne de f.eks. av husmannen få smør, ost og ull, som igjen kunne omsettes for penger eller brukes som byttemiddel.

I 1867 kjøpte Erik en halvpart av Brendåsen fra svigerfaren Lars Pedersen Brendås. Eriks part ble kalt Brendåsen Østre (senere g.nr. 170, b.nr. 2). I denne inngikk bl.a. setertrakt ved Kjølen og Gjeta på Stugudal. Med på kjøpet fulgte også husmannsplassene Kløften Østre og Brendåstrøa. I 1870 bygde Erik ny stuebygning på garden.

Før ekteskapet med Erik hadde Maren sønnen:

Ole Brændås (1858-1941), g.m. Beret Olsdtr. (1862-1939) fra Nysetvold 32/1 i Haltdalen. De ble brukere på Nysetvold og fikk barna:

- a. Ole f. 1883, g.m. Kirsti Bersvendsdtr. Heksem fra Haltdalen.
- b. Lars f. 1887, 1. gang m. Kari Jonsdtr. Bjørgum (1890-1927) fra Bjørgan 21/1 (Larsgarden) i Haltdalen. G. 2. gang m. Ingeborg Anna Halvorsdtr. Heksem f. 1889, bosatt på Grøtfætten 49/1 i Haltdalen.
- c. Svend f. 1889, 1. gang m. Gisken Svendsdtr. Ramlo fra Haltdalen, g. 2. gang m. Sofie Jonsdtr. Finland fra Ålen.
- d. Martin f. 1892, g.m. Anna Andersdtr. Sveet. Martin ryddet garden Tverå Nordre 28/7 i Aunegrenda i Haltdalen.
- e. Anders f. 1895, g.m. Maria Johansdtr. Lesetmo f. 1894, fra Lesethaug 55/1 i Haltdalen. Bosatt på Strømmen.
- f. Anna Marie f. 1901, g.m. Arne Randmæl fra Alvdal.

Erik og Maren fikk barna:

1. Lars (1861-1940), g. 1. gang m. Magli Larsdtr. Stuevold (1861-1919) fra Stuevold Østre. De reiste til Amerika i 1890 og slo seg etter hvert til som farmere i Gatzke, Minnesota, der Lars også bl.a. arbeidet som butikkekspeditor. Deres barn (etternavn Erickson):
 - a. Erick (1888-1964), g.m. Emma Weum 1886. Bosatt i International Falls, Minnesota.
 - b. Olaus (1890-1966), ugift. Han ble kalt Ole og arbeidet som tømmerhogger og snekker ulike steder i USA.
 - c. Mabel Regina (1894-1964), g.m. Sigvard Larson (1895-1947).
 - d. Inga (1898-1918).
 - e. Leif Martin (1904-1968), g.m. Trena Nygaard. Bosatt i Port Orchard,
 - f. Helga f. 1906, g. 1. gang.m. Marvin Teel (død 1942). G. 2. gang m. Robert Gibson (død 1971). Helga arbeidet i mange år som sykepleier i San Fransisco. Sist bosatt i Sacramento, California.
Lars ble g. 2. gang m. Marit Værnes (død 1924).
2. Elen Gjertine (1864-1955), g.m. Ole J. Tronsaune (1859-1941) fra Haltdalen. De utvandret til Amerika og brukte der etternavnet Aune. De slo seg etter hvert ned som farmere ved Gatzke, Minnesota. Den første tida der bodde de hos Peder Larsen Aune (1860-1926) fra Storaunstuggu, før de fikk ryddet seg egen farm i Rollis Township ved Gatzke. Deres barn:
 - a. Marit f. 1886, døde ved fødselen.
 - b. Maren f. 1886 (tvilling), døde ved fødselen.
 - c. John f. 1887, g.m. Gusta Lian (død 1974). Gusta var datter av Peder Hansen Lian (1857-1949), se Lien 172/6. De drev farm i Marshall County, Minnesota, senere flyttet de til Minneapolis.
 - d. Marit (1887-1942) (tvilling), g.m. Lars Hansen Lian f. 1869. Han var onkel til Gusta nevnt ovenfor, se Lien 172/6. De bodde flere steder i USA og Canada, sist bosatt i Gatzke.
 - e. Martin Erick (1890-1963) g.m. Alma Lunsetter (død 1967). Bosatt bl.a. ved International Falls, Minnesota, senere i Dutton, Montana.
 - f. Olga Eline f. 1905, g.m. Harold McMillin (død 1965). De drev farm i Gatzke.
3. Henning (1868-1929). Han reiste til Amerika i 1889 og ble der g.m. Sena (Sina) Svendsdtr. Østby (1871-1910), datter av Svend Jonsen Østby f. 1848, fra Smedgjardet. Bosatt flere steder i USA, sist i Great Falls, Montana, der Henning drev som selger av herreklær. Deres barn:

- a. Mabel 1893, g.m. Archibald Thorvald Martinson (1889-1948), bosatt i Larimore, N. Dakota. Som enke flyttet Mabel til Brooklyn Center, Minnesota.
 - b. Anna f. 1895, g.m. George W. Bolster. Bosatt i Portland, Oregon.
 - c. Sidney Eimer f. 1897, g.m. Ellen Louise Engstrand f. 1896, sist bosatt i Mount Vernon, Washington.
 - d. Evelyn (1900-1901).
 - e. Herbert (1901-1923).
 - f. Lawrence (1902-1937).
 - g. Esther f. 1904, g.m. Clifford Olson f. 1899. Bosatt i Tacoma, Washington.
4. Peder (1871-1954), g.m. Ingeborg Karena Løvøen (1870-1936). De ble brukere på Ustpågjørdet, se dette.

Erik og Margrete

Erik Henningsen ble g. 2. gang m. Margrete Olsdtr. Bakken (Hytmo) (1857-1930), se Hytmo og Brendåsen Vestre. Deres barn:

- 1. Ragnhild f. 1876, døde etter 14 uker.
- 2. Ole (1878-1946), g.m. Petra Ingebrigtsdtr. Løvøen (1872-1950) fra Ustpågjørdet. Neste brukere, se nedenfor.
- 3. Maren (1880-1961), g.m. Peder Jonsen Kløften (1871-1964), se Kløften Østre.
- 4. Lornts (1883-1906). Han omkom i ei rasulykke ved Kjøli gruve.
- 5. Lars (1886-1956). Han emigrerte til Amerike og ble der g. 1. gang m. Anne Marta Pedersdtr. Kirkvold (1882-1928), fra Kirkvold 181/2. De hadde først en farm i Gatzke, Minnesota, som enkemann flyttet Lars til Nord-Dakota, der han fortsatte som farmer. Lars ble g. 2. gang i 1941 med Beatrice Nedland. Lars og Anne Marta hadde barna (etternavn Rotvold):
 - a. Paul Eilert f. 1908, g.m. Erma Dolden (1911-1954). Bosatt i Hillsboro, Dakota.
 - b. Lorry 1910, død samme år.
 - c. Gilmar f. 1913, g.m. Arline Weigum 1920. De drev farm i Edmerlin, N. Dakota.
 - d. Lorry 1915, g.m. Marjorie Nedland f. 1922. Farmere i Halstad, Minnesota.

- e. Lorette (1916-1922).
 - f. Borghild f. 1918, g. 1. gang m. William John Falconer (1913-1959).
G. 2. gang m. Abel Svobodny f. 1908. Bosatt i Hillsboro, N. Dakota.
 - g. Ellen f. 1918, g. 1. gang m. Allen Spitler. G. 2. gang m. Arthur J. Wilson. Bosatt i McKeesport, Pennsylvania.
 - h. Ingolf f. 1919, g.m. Myrtle Schultz 1924. Bosatt i Climax, Minnesota.
 - i. Ruby f. 1921, g.m. Arling Huseby f. 1916. Bosatt i Halstad, Minnesota.
 - j. Lawrence 1922, g.m. Verna Marie Gay f. 1928. Bosatt i Broomfield, Colorado.
 - k. Lorette f. 1924, g.m. Frederick Cornman f. 1924. Bosatt i Valparaiso, Indiana.
6. Sakarias 1887, døde etter 18 dager.
7. Anton (1887-1972) (tvilling). Ugift. Han utvandret til Amerika og drev som tømmerhogger rundt om i Oregon.
8. Ragnhild (1889-1957), utvandret til Amerika. Hun ble g.m. Jon Olsen Aune (1892-1963) fra Nordpågjørdet, som hun traff da hun arbeidet som kokke i en leir for tømmerhoggere. De hadde en farm i Battle View, Dakota, senere flyttet de til Bowbells, der Jon ble ansatt som deputy sheriff. Deres barn (etternavn Aune):
- a. Olga Marie f. 1914, g.m. John Moberg 1911. Bosatt i McGregor, N. Dakota.
 - b. Erick (1917-1945), bosatt i Seattle, Washington.
 - c. John Raymond (1920-1944). Han mistet livet som soldat under 2. verdenskrig.
 - d. Marvel Loretta f. 1922, g.m. Frank Walls. Bosatt i Phoenix, Arizona.
 - e. Beatrice Marion 1926, g.m. Bert L. Wilson f. 1921. Bosatt i Bowbells, N. Dakota.
 - f. Ragnhild June Ardella f. 1931, g.m. Robert Lee Clark Jr. f. 1929. Bosatt i Bowbells.
9. Sakarias 1891, fulgte foreldrene til Amerika. Der ble han i 1912 g.m. Johanna Pedersdtr. Kirkvold (1887-1958) fra Kirkvold 181/2 (søster til Anne Marta som ble g.m. Lars Eriksen, se ovenfor). De var bl.a. bosatt i Alberta i Canada, senere bodde «Sak» i Port Alberny, British Columbia i

Canada. Han drev mye med grøftegraving. I 1929 bygde han det første hoppbakketårnet de hadde sett i Peace Riverdistriktet i Alberta. Sakarias og Johanna fikk barna (etternavn Erickson):

- a. Gladys Margaret 1915, g.m. Sam Rouleau f. 1912. Bosatt i Edmonton, Alberta, Canada.
 - b. Sylvia Johanna f. 1917, g.m. Eric Evan O'Brien (1910-1953). Bosatt i Edmonton, Alberta, Canada.
10. Marit (1893-1955), utvandret med foreldrene. I USA ble hun g. m. Martin Karlstad fra Solør. De hadde en farm i Mayville, N. Dakota. Deres barn:
- a. Pearl 1915, g.m. Delmer Swenson f. 1911. Bosatt i Hillsboro, N. Dakota.
 - b. Edgar Martin f. 1918, g.m. Agnes Sophia (etternavn ukjent) f. 1919. Bosatt i Mayville, N. Dakota.
 - c. Margarit Jo Hanna f. 1920, g. 1. gang m. Archie Fauglid. G. 2. gang m. Arne Aasland f. 1928. Bosatt i Ada, Minnesota.
 - d. Hjalmer f. 1922, g.m. Doris Johnson f. f. 1922. Bosatt i Lisbon, Dakota.
 - e. Leif Palmer f. 1924, g.m. Ella Mae Whitehead 1923. Bosatt i Mayville, N. Dakota.
 - f. Marvin 1926, g.m. Alene Bjertness f. 1928. Bosatt i Mayville.
 - g. Edith f. 1929, g.m. Maynard Strand f. 1927. Bosatt i Portland, Dakota.
 - h. Paul f. 1931, g.m. June Bosatt i Portland, N. Dakota.
 - i. Ellen Ann f. 1933, g.m. Kenneth Bolstad f. 1933. Bosatt i Valley City, Dakota.
 - j. Mae Marion 1934, g.m. Aubrey W. Fillbrandt f. 1934. Bosatt i Windom, Minnesota.
11. Gjert (1894-1956). Utvandret sammen med foreldrene. Han ble i USA g. m. Alma C. Schroeder f. 1902. Gjert arbeidet lenge som formann ved en magnesiumfabrikk. Bosatt i Spokane, Washington.

Mange av barna reiste altså til Amerika, og i 1911 reiste Erik og Margrete etter, sammen med de 4 yngste barna. Erik solgte nå garden til en østlending ved navn Viker, men han bodde her ikke. I 1915 solgte Viker garden og en del av utmarka tilbake til Eriks sønn Ole.

Ole og Petra

Ole Eriksen Rotvold (1878-1946) og kona Petra Ingebrigtsdtr. (1872-1950) fikk på kjøpet med heimejorda, setertrakta på Stugudal, en slåtteteig ved Brauten (nedenfor Esfossen) og en mindre skogparsell sør for Nea. Husmannsplassen Kløften Østre var blitt fradelt i 1905.

Senere fikk Ole kjøpe tilbake de utmarksteigene som Viker først hadde holdt tilbake, samt Brendåsen Østre 170/2, som Erik Henningsen hadde kjøpt i 1867. I 1924 ble det bygd nytt fjøs på tunet.

Ole og Petra fikk barna:

1. Erik f. 1901, døde etter 2 måneder.
2. Margrete (1901-1959) (tvilling), ugift.
3. Erik (1903-1974) g.m. Ingeborg Graftås (1912-1984) fra Graftåsen g.n 33 (Tangen) i Meråker. Hennes mormor var Ingeborg Bersvendsdtr. Østby (1857-1924) fra Nordgarden, mens farsslekta stammet fra Brekken 174/40 og Bøns garden. Se mer om dette under Nordgarden. Erik og Ingeborg tok over garden, se nedenfor.
4. Ingebrigt (1903-1905), tvilling.
5. Ingebrigt (1908-1989), g.m. Åse Lien f. 1911, fra Alvdal. Bosatt i Alvdal.

Deres barn:

- a. Magni Palma 1933, tidligere g.m. Kåre Wahlstrøm fra Oslo. Bosatt i Oslo.
 - b. Baard Olav (1935-1945).
 - c. Ingunn f. 1939, ugift. Bosatt i Tønsberg. Ingebrigt arbeidet bl.a. ved damanlegget på Esna. En dag kom det et par nye karer utenbygds fra inn på akkordlaget. Ingebrigt tenkte nå han skulle ynte frampå overfor nykommerne om at laget holdt et høyt arbeidstempo. Dette gikk til på følgende vis: Da Ingebrigt skulle late vannet, kommanderte han en av de andre tydalingene til å komme og styre strålen for seg, slik at han sjøl fikk begge hendene fri til å rulle seg en røyk. For, som han sa: «Her e det så trång en akort at det går itj an å ga tu arbea i onø'n.» Ordren ble etterkommet.
6. Gunvor f. 1914, g.m. Bjarne Aasen (1907-1965) fra Meråker. Han var dattersønn av Ingeborg Bersvendsdtr. Østby fra Nordgarden, og altså søskenbarnet til Eriks kone Ingeborg, se ovenfor. Bjarnes tippoldefar var Ole Jonsen Brækken (1780-1866) fra Brekken 174/40. Bosatt i Meråker.

Gunvor og Bjarne fikk barna:

- a. Irene f. 1936, g. 1. gang m. Magnar Borten fra Melhus. G. 2. gang m. Arne Sveen fra Nord-Odal. Bosatt i Nord-Odal.
- b. Ole f. 1938, g.m. Gerda Pedersen f. 1936, fra Mosjøen. Bosatt i Kirkenær.

Erik og Ingeborg

De overtok garden i 1944. Omkring 1950 hadde garden ei besetning på omkring 8 kyr, 3 okser og 5 kalver, hest, gris, 8 sauer og 11 geiter.

I 1969 ble det satt opp ny stuebygning på tunet.

Erik og Ingeborg fikk barna:

1. Palma Lovise (1937-1992), g.m. Einar Waagan f. 1936, fra Hommelvik. De tok over garden, se nedenfor.
2. Oddbjørg Helene f. 1940, g.m. Kåre Henry Tamnes f. 1936, fra Brekken ved Aursund. Familien bodde flere år i Tydal, da Kåre var butikkbetjent ved Samvirkelaget og senere filialbestyrer på Lyngstad i Stugudal. Familien flyttet senere til Røros. Deres barn:
 - a. Erik Kristian f. 1965.
 - b. Inger Karin f. 1967.

Palma og Einar

Dattera Palma og mannen Einar overtok garden i 1973. Palma hadde tidligere arbeidet i mange år som butikkekspeditør, og ei tid var hun også ansatt ved telefonsentralen på Vesleheimen. Einar var en periode skogtekniker/skogassistent under herredsskogmesteren. I 1979 bygde de nytt fjøs. Dette ble oppført der den gamle sommerstua sto, og denne ble nå revet. Gardsdrifta er basert på mjølkeproduksjon, og bruket har i dag 20 årskyr og et lignende antall kalver. Om vinteren blir det tatt ut en del tømmer fra gardsskogen.

Palma og Einar fikk barna:

1. Harald Erik f. 1966.
2. Ole Rotvold f. 1967. Han bor for tida i Rønningen 4/B, 177/51, men planlegger å flytte til Neabyen i løpet av sommeren 1994.
3. Eva Irene f. 1974.

Berget Nedre har i dag ca. 110 mål innmark, ca. 2.000 dekar dekar produktiv barskog og omkring 1.000 dekar løvskog. Utmarka er fordelt på 2 skogteiger vest for garden, flere skogparseller sør for Nea, setertrakt ved Gjeta og Kjølen på Stugudal, samt en slåtteteig med seter på Brauten ved Tya. Bruket har havningsrett i Ås fellesbeite og fiskerett i Stugusjøen og fiskevann i utmarka.

Gjetvollen ble tidligere brukt som vår- og høstseter, mens Kjølvollen var sommerseter. Brautvollen ble før 2. verdenskrig brukt som vårseter for geitene. Flyttinga mellom Gjetvollen og Kjølvollen varte til slutten av 1940-tallet, deretter ble bare Gjetvollen brukt. Denne lå også så nær vegen at de kunne levere mjølk til meieriet da slik rutetrafikk ble opprettet på slutten av 1950-tallet. Seterdrifta opphørte da fellesetra ved Moen ble tatt i bruk sist på 1970-tallet.

Husmannsplasser under Berget Nedre har vært Rønningsrommet, Bergrommet, en del av Nygård Øvre samt Kløften Østre.

Fra Berget Nedre er fradelt: Molien b.nr. 5 til Ustgarden i 1863, Øvlinglia b.nr. 4 til Svelmo Øvre i 1867, Øvlinglia b.nr. 6 til Hyttmo i 1892, Nordhalla b.nr. 10 i 1901 og skogparsellen Sandvikåsen Nordre b.nr. 13 i 1910.

Fra gardparten Brendåsen Østre (170/2) er fradelt: Brennåstrøa b.nr. 3 i 1886, Moen b.nr. 4 i 1896 (nåværende eier Torbjørn Rønning), Kløften Østre b.nr. 5 i 1905, Gjetneset b.nr. 6 i 1907, b.nr. 26 til Nygård Øvre i 1920, tomta Gjetvang b.nr. 20 til UL Fjellblink i 1920 (utvidet med b.nr. 29 i 1947 og b.nr. 49 i 1970), setertrakta Ånøyen Vestre b.nr. 21 til Jenshauggjardet i 1935, tilleggstomt til Strandstua med b.nr. 32 i 1950 (utvidet med b.nr. 66 i 1978). I tillegg er det solgt 50 hyttetomter, og 13 hyttetomter er bortbygget.

BRENDÅSEN VESTRE

g.nr. 170, b.nr. 1

I ei registrering av jordeiendom i 1661 (Landkommisjonens jordebok) er det oppført et sjette bruk i Ås som ikke var med i skattematrikkelen av 1647 eller tidligere kilder. Det nye bruket var skyldsatt til 1 øre, og bonden hette Bjørn. I manntallet av 1664 blir det opplyst at Bjørn er 45 år gammel, så han kan være født i 1619. I dette manntallet er Bjørn som den eneste i Ås nevnt i en klasse for seg blant de minste brukerne (halv ødegardsmann). 20 år tidligere er han også nevnt i Koppskattelista og svarer skatt for seg sjøl og ei tjenestejente.

Mye tyder altså på at det virkelig er et nytt bruk vi har med å gjøre, og at Bjørn kanskje er den første mannsbonden på garden. Av senere kilder kan vi identifisere dette som Brendåsen. Det er uvisst om bruket er utskilt fra en av de andre gardene. Kanskje er det en forbindelse mellom dette nye bruket og Halvorsgarden, for i et skattemanntall fra 1656 nevnes av en eller annen grunn Sivert på Halvorsgarden sammen med Bjørn.

Trass i betegnelsen «husmann» og halv ødegardsmann, kan det likevel ikke ha vært noe lite bruk Bjørn drev. I 1657 hadde han 2 hester, 13 storfe og 9 småfe, og det var f.eks. like stor buskap som Halvorsgarden hadde.

Bjørn er nevnt siste gang i matrikkelen av 1692. Etter ham kom det trolig ei ny slekt inn på garden. I 1711 (Skoskatten) het brukeren Peder Klemmetsen og var født omkring 1650. Kanskje hadde faren Klemmet overtatt før Peder, for etter ham ble nemlig garden kalt Klemmetsgarden.

Brendåsen som gardsnavn er av nyere dato. Den gamle Klemmetsgarden lå oppe ved den bekken der bl .a. Halvorsgarden ligger. Trolig kom Brendåsnavnet i bruk da det nåværende tunet oppsto, men akkurat når dette skjedde er usikkert.

Klemmetsgarden/Brendåsen hadde vært eid av odelsbonden siden Bjørns dager. Etter 1719 ble Peder Klemmetsen leilending under Gregorius Brix i Trondheim, og senere Schøllerfamilien. For også Peder fikk besøk av Armfeldts soldater, som slaktet husdyr og tok høy, mjøl og matvarer for i alt 36 riksdaler. Bonden fikk ingen erstatning av norske myndigheter, bare 2 års skattefritak. Disse krigsskadene var nok årsaken til at Peder i likhet med mange andre måtte selge garden sin til rike byborgere, som ville sikre seg tømmer fra Tydal til sagbruka sine.

Ifølge matrikkelen av 1723 var Klemmetsgarden den minste i grenda. Den kunne fø 1 hest, 6 storfe og 5 småfe. Utsæden var på beskjedne 5 skjepper (5/8 tønne) bygg, og høyavlinga var anslått til 42 lass.

Peders familie

Peder Klemmetsen (f. ca. 1650) hadde ifølge skoskattelista fra 1711 3 barn. Ett av disse var Ole Pedersen (ca. 1695-1765), som ble g.m. Ragnhild Sjursdtr. Østby (1702-1793), se Sjursgarden. De to andre barna kjenner vi ikke navna på.

Etter Peder Klemmetsen er det usikkert hvem som ble neste bruker. Slektsgranskeren Jon Næsvold mente at Ole Olsen (g.m. Barbro Olsdtr.) kom til Brendåsen i 1735, og at han stammet fra Fossan. På dette tidspunkt var i såfall Peder blitt 85 år, og det er mest sannsynlig at garden hadde hatt en eller flere brukere i mellomtida.

Under rubrikken «andre hos sig havende folk» i manntallet fra 1762 er nevnt som bosatt i Brendåsen ekteparet Ole Pedersen og Anne Sørensdtr. Deres opprinnelse er usikker. Kanskje var de kårfolk, etter tidligere å ha drevet garden. Ole Pedersen og Anne Sørensdtr. kan ha vært foreldre til:

1. Ole (ca. 1695-1767), g.m. Barbro Olsdtr. (ca. 1696-1765). (Alternativt: Barbro var deres datter og ble g.m. Ole Olsen, som kom fra Fossan). Se nedenfor.
2. Ingebrigt (ukjent f.år), g.m. Anne Olsdtr. Græsli f. 1704, fra Jensgarden i Gresli.
3. Peder (ca. 1711-1765).

Ole og Barbro

Det var Ole Olsen (1695-1767) som i matrikkelen av 1746 ble kalt Ole d.y., og som var bruker ved manntallet i 1762. Han og Barbro hadde barna (de to eldste er nevnt under Brendåsen i 1762):

1. Ole (1727-1792), g.m. Gidsken Pedersdtr. (1730-1814) fra Per-Hansagarden. Neste brukere, se nedenfor.
2. Søren (ukjent f.år), trolig g.m. Marit Olsdtr. (ukjent opprinnelse). Søren er benevnt som gruvearbeider. Deres datter: Anne (født før 1752). Vi vet ikke hvor det ble av denne familien.
3. Ole (1737-1820), g.m. Sigrid Larsdtr. Østby (ca. 1757-1821) fra Bersvendsgarden. De kom som sytninger til Jon og Barbro Fossum på Fossan, senere fikk de utlagt husmannplassen Håvoldsenget under Fossan. Se dette, der barna er nevnt.

Ole og Gidsken

Ole Olsen (1727-1792) er i manntallet fra 1762 benevnt som soldat. Han tok over bygselen etter at foreldrene døde.

I kirkeboka er det i 1757 nevnt ei Gidsken Pedersdtr. som fikk en sønn Ole med Hans Fossum. Det må ha vært den Gidsken som ble gift hit til Brendåsen, men faren må kanskje ha vært en annen enn den Hans på Fossan som samme året fikk en sønn Ole med sin kone Margrete Larsdtr.

Ole Olsen og Gidsken Pedersdtr. fikk mange barn:

1. Ole (1758-1824) g.m. Ragnhild Evensdtr. Østby f. 1768, fra Sjursgarden. De kom senere til Fongtrøa. Se denne, der barna er nevnt.
2. Beret f. 1759 (Stor-Beret). Hun fikk trolig to døtre:
 - a. Berte Pedersdtr. f. ca. 1785, g.m. Jakob Toresen Stuevold f. ca. 1800, fra Stuevold Vestre. De kom til Jakobstrøa, se denne.
 - b. Siri (1791-1853), g.m. Hans Jonsen Østby (1790-1864) fra Bersvendsgarden, se også Hansgjardet. Siri vokste opp hos faren Jon Svendsen Østby (haug) på Evenhaugen. Beret giftet seg i 1802 med Peder Mathisen Narbuvolden (1747-1811) (oppført med etternavnet Løvøen ved giftermålet). De fikk ei datter: Berte f. 1804. Vi vet ikke sikkert hvordan det gikk med denne familien, men det kan være Stor-Beret som i kirkebøkene er registrert død i 1844 som husmannskone Beret Olsdtr. Aas.
3. Barbro (ca. 1760-1803). Hun ble i 1800 g.m. Ole Eriksen Stormoen f. 1782 (foreldre: Erik Andersen (1757-1807) og Anne Sofie Olsdtr., som holdt til på Stormoen i Roltdalen. Erik skal ha vært svensk, og han skal før oppholdet på Stormoen ha bodd ei tid i ei stue ved den nåværende Nebrua. Han gikk da under navnet Erik Wermland.) I 1804 fikk Ole Eriksen ei datter med Anne Jensdtr. Aas (1773-1858) fra Jenshaugen: Anne Lisbet f. 1804. Som enkemann ble Ole Eriksen g. 2. gang m. Ingeborg Olsdtr. (Jonsdtr. ?) By fra Stjørdal. Vi kjenner til at de fikk ei datter som ble født i Tydal: Barbro f. 1806.
4. Peder (1762-1808), ugift. Han døde som inderst på Fossan.
5. Kari (ca. 1764-1854). Hun hadde med Sakarias Knutsen Tuset (1763-1793) fra Flora i Selbu dattera:
Ingeborg (1786-1865), g.m. Ingebrigt Ingebrigtsen Nessmelan (ca. 1780-1856), bosatt på Melan 116/3 i Flora. Ingebrigt var ei tid dreng på Østeraunet.

Med Faste Olsen Aas (ukjent opprinnelse) fikk Kari sønnen:

Faste f. 1794.

Kari ble senere g.m. enkemann Jens Estensen Sørflakne (1757-1818), bosatt på Sørflakne 116/6 i Flora. Barnløst ekteskap.

6. Hans (1766-1860), g.m. Lisbet Jensdtr. Aas (1775-1868). De fikk utlagt Brendåstrøa som husmannsplass, se denne.
7. Gidsken f. 1768, døde etter 3 uker.
8. Gidsken f. 1769, døde etter 4 måneder.
9. Anne Lisbet f. 1770, døde etter 3 måneder.
10. Ole (ca. 1771-1822), g. 1. gang m. Ragnhild Hansdtr. Græsli (1776-1808). De ble husmannsfolk på Henmo Østre, se denne. Ole ble g. 2. gang m. Kari Olsdtr. Kirkvold (1780-1881) fra Kirkvold 181/1. Se Henmo Østre og Kirkvold 181/2.
11. Johannes (1776-1850), g.m. Sigrid Johannesdtr. Stordalsvold (1789-1843) fra Meråker. De ryddet plassen Rotvold 48/3 i Stordalen i Meråker. Deres barn (etternavn Rotvold):
 - a. Johanna (1805-1835), g.m. Ingebrigt Ingebrigtsen Brænnan (f. Aas) (1802-1891) fra Bøns garden. Se denne, der barna er nevnt.
 - b. Sigrid f. 1806.
 - c. Ola (Bjørknes) (1808-1875), g. m. Lisbet Svendsdtr. (1804-1888), bosatt på Bjørknes 32/2 i Meråker.
 - d. Jon (Gillan) (1811-1888), g.m. Sigrid Torsteinsdtr. Stordalsvold (1812-1893), bosatt på Gillan 47/19 i Meråker.
 - e. Peder (Kløften) f. 1813, bosatte en husmannsplass kalt Kløften Øvre mellom Lilleelven og Gilså i Meråker.
 - f. Gidsken (1815-1883), g. m. Jon Olsen Brækken (1814-1884). Han var smed, og de bodde på Bjørneggen 48/1 i Meråker.
 - g. Tomas (1817-1837).
 - h. Johannes (1819-1838).
 - i. Peter (1821-1904), g. 1. gang m. Ingeborg Jonsdtr. Storøien. G. 2. gang m. Marit Olsdtr. Sakrismo (1834-1914). Se Sakrismo og Kløften Vestre, der deres sønn Ole og hans familie er nevnt.
 - j. Hans f. 1823.
 - k. Andreas f. 1826, g.m. Ingeborg Bessesdtr. Trondset f. 1821. De overtok plassen Kløften Øvre etter hans bror Peder.

Ved folketellinga i 1801 er det bare enka Gidsken og yngstesønnen Johannes som

er nevnt bosatt i Brendåsen. Noen få år etterpå stiftet Johannes familie og flyttet til Meråker, og det kom nye folk til Brendåsen.

Peder og Ragnhild

De nye brukerne var Peder Larsen (1772-1858) fra Løvøen, g. 1. gang m. Ragnhild Olsdtr. Aune (1782-1814) fra Bortstuggu. De kom hit omkring 1805, og hadde bygselbrev fra von Krogh i Trondheim. De fikk barna:

1. Lars (1805-1876), g.m. Beret Larsdtr. Stuevold (1810-1895) fra Stuevold Østre. De tok over bruket, se nedenfor.
2. Ole f. 1807, døde etter 4 uker.
3. Ole (1808-1882), g.m. Marit Olsdtr. Aashaug (1810-1879) fra Jenshaugen. De kom til Brendåstrøa, se denne.
4. Maren (1810-1893), g.m. Ingebrigt Pedersen Berggård (1795-1853), se Berggård Nedre. Som enke reiste Maren til sønnen Ole i Amerika og døde der.
5. Kari (1811-1876), g.m. Svend Olsen Aas(haug) (1807-1888), se Jenshauggjardet.

Peder og Sigrid

Etter at Peder ble enkemann i 1814, giftet han seg på nytt i 1819 med Sigrid Andersdtr. Græsli (1780-1859) fra Ol-Andersgarden. De kjøpte Brendåsen til sjøleie i siste havdel av 1820-åra, fra konkursboet etter von Krogh.

Peder og Sigrid hadde ingen felles barn. Før ekteskapet hadde Sigrid med Ole Ingebrigtsen Græsli (1786-1849) fra Uststuggu (Jo-Nilsgarden) en sønn:

Ingebrigt (1816-1877). Han vokste opp i Brendåsen. Senere virket han som lærer og ble kalt «Imbrekt-skulin». Ingebrigt ble g.m. Beret Jonsdtr. Østby (1813-1901) fra Jensgarden 177/1 og bosatte seg på Kirkvold 181/2, se denne.

Lars og Beret

Eldstesønnen Lars og kona Beret overtok garden etter hans foreldre, og i 1864 hadde garden 2 hester, omkring 30 storfe, og 50 småfe. De sådde årlig ca. 2 tønner bygg og 8 tønner poteter. Garden var dermed en av de største i bygda. Det dyrkede arealet var på omlag 49 mål, samt 79 mål natureng. Innmarka ga dette året 140 høyllass, og fra utslåttene tok de 159 høyllass. I arealene er medregnet

husmannsplassene Brendåstrøa, Kløften Østre og Åsdal (Karirommet). I 1850 bygde Lars ny stuebygning på garden, og denne står fortsatt.

Lars og Beret fikk barna:

1. Serri (Sigrid) (1835-1926), g.m. Peder Tomassen Østby (1828-1915), se Sjursgarden Østre og Bakken 177/17 (Sjursgjardet).
2. Peder (1837-1861).
3. Maren (1840-1874), g.m. Erik Henningsen Rotvold (1833-1924), se Berget Nedre.
4. Lars f. 1843, g.m. Marit Larsdtr. Østby f. 1842, fra Sjursgarden Vestre. Lars tok først over halvparten av garden, men solgte snart sin del og reiste til Iowa i Amerika like etter bryllupet. De skal ha fått iallfall 4 barn i USA.

En utmarkseiendom tilhørende Brendåsen ved Svartåa ble overtatt av Imbrekt-Skulin etter at han flyttet til Kirkvold 181/2.

I 1867 solgte Lars Pedersen Brendåsen for 1000 speciedaler og kårrett. Den ene halvparten av garden ble solgt til yngstesønnen Lars Larsen f. 1843. Denne delen fikk senere g.nr. 170, b.nr. 1, og ble kalt Brendåsen Vestre. Den andre halvparten ble solgt til Lars Pedersens svigersønn Erik Henningsen Rotvold og tillagt Berget Nedre. Sistnevnte del ble kalt Brendåsen Østre og senere gitt b.nr. 2. Sammen med b.nr. 2 fulgte husmannsplassene Kløften Østre og Brendåstrøa, samt setertrakt ved Gjetvollen på Stugudal.

Kårbrevet til Lars Pedersen og Beret Larsdtr. ble tinglyst i 1870. I 1896 er dette kårbrevet nevnt som heftelse på Brendåsen Østre (tilhørende Berget Nedre), men Lars var nå blitt enkemann.

Lars Larsen

Sønnen Lars beholdt garden bare et års tid, før han solgte den og reiste til Amerika i 1869, se ovenfor.

Faste Strømmeli

Ny eier av Brendåsen Vestre ble Faste Strømmeli fra Røros. Han bodde ikke her, men solgte snart garden videre.

Ole Andreassen Bakken

Kjøper var Ole Andreassen, opprinnelig fra plassen Nedre Bakken i Ålen. Han var enkemann etter Ragnhild Larsdtr. Næsvold fra Ålen. De to barna fra dette ekteskapet ble med til Tydal:

1. Ole. Flyttet fra bygda.
2. Margrete (1857-1930), g.m. Erik Henningsen Rotvold(1833-1924) i Berget Nedre, som var blitt enkemann etter sitt ekteskap med Maren Larsdtr. (1840-1874) her fra Brendåsen. Se mer om dem under Berget Nedre.

Ole Andreassen ble gift på nytt med enke Guri Olsdtr. (f. Græsli, fra Ol-Andersgarden) (1825-1900), se Hyttmo. Ole og Guri fikk barna:

3. Marit f. 1866, død samme år.
4. Ole (1867-1957), g.m. Ingeborg Berntsdtr. Hilmo (1869-1951) fra Kvernmoen i Hilmo. Se Hyttmo.

Ole og Guri ble heller ikke boende lenge i Brendåsen, men solgte garden og ble husmannsfolk på Hyttmoen, se denne.

Anders og Ingeborg

Først på 1870-tallet ble Brendåsen kjøpt av Anders Jonsen Nordaune f. 1849, fra Nordaune 27/1 (Ustgarden) i Haltdalen, g.m. Ingeborg Jensdtr. Midtaune f. 1850, fra Midtaune 28/4 (Oppgarden) i Haltdalen. De ble her noen år, men måtte gå fra garden. Familien flyttet først tilbake til Haltdalen, og utvandret derfra til Amerika i 1887.

Anders og Ingeborg fikk barna:

1. Jens f. 1871 (født i Haltdalen).
2. Beret f. 1874.
3. Jon f. 1877.
4. Hans f. 1879.
5. Marit f. 1881.
6. Kjersti f. 1884.
7. Peder f. 1886.

Tomas Olsen Nygård, Ingebrigt Larsen Løvøen

Brendåsen Vestre ble solgt på auksjon etter at Anders Jonsen måtte gå fra garden, og den ble kjøpt i fellesskap av Tomas O. Nygård (Nedre) og Ingebrigt L. Løvøen på Nyhagen. Tomas kjøpte deretter også Ingebrigts del, men solgte snart garden videre til Ole Svendsen Aas(haug) fra Jenshauggjardet. Med på kjøpet fulgte skogen sør for Nea, slåtteeiendom ved Mosjøen og setertrakt ved Ånøya. Tomas holdt tilbake utmarksparsellen Brendåsbrauten og setertrakt ved Ørneslia, og disse har siden tilhørt Nygård Nedre.

Ole Svendsen

Ole Svendsen Aas(haug) (1836-1911) var ugift. Med ham fra Jenshauggjardet flyttet faren Svend Olsen (1807-1888), søstera Sigrid (1843-1902) samt hennes sønn Svend Olsen (1865-1949), se nedenfor. Ole Svendsens mor Kari Pedersdr. (1811-1876) var født i Brendåsen, se ovenfor.

Svend og Karen

Sigrids sønn Svend Olsen (1865-1949) var g.m. Karen Larsdr. Østby (1868-1924) fra Jensgarden 177/1. Far til Svend var Ole Antoniussen Hars, en tyskfødt mann som Sigrid traff da hun bodde hos søstera Ingeborg i Selbu.

Svend og Karen overtok Brendåsen da hans onkel Ole Svendsen døde. Nytt fjøs på garden var blitt oppsatt i 1899, og de bygde stabbur og smie i 1927. Deres barn:

1. Kari (1892-1914).
2. Karen (1895-1905).
3. Kaja (1897-1903).
4. Beret (1899-1985). Hun fikk sønnen:
Conrad f. 1921 (far: Ingebrigt Pedersen Svelmo (1892-1970) fra Svelmo Midtre). Se nedenfor.
5. Ole (1904-1939), g.m. Anna Pedersdr. Flaten (1900-1988) fra Flaten, se også Heimly 173/25. De fikk dattera:
Karen Johanna f. 1936, g.m. Odd Georg Rønning f. 1932, se Berget 171/1 (Rønningen).
6. Lars (1908-1992), ugift. Neste bruker, se nedenfor.
7. Sina Karoline (1911-1992), g.m. Kristian Bergehaug (1913-1989) se Bergehaug.

Lars

Sønnen Lars overtok garden i 1940 og drev den med hjelp av søstera Beret og hennes sønn Conrad. I 1941 kjøpte Lars tilbake den tidligere husmannsplassen Brendåstrøa vest for garden, og brukeren der, Ole Pedersen (1870-1943), bodde her i Brendåsen de to siste åra han levde. Lars fikk bygd en ny låve i Brendåstrøa i 1952.

Omkring 1950 var besetninga på garden hest, 6 kyr og 6 kalver, gris og 14 sauer.

Conrad og Oddlaug

Berets sønn Conrad overtok garden i 1978. Utenom garden drev han som maskinholder i mange år. Drifta ble omlagt fra mjølkeproduksjon til kjøttproduksjon med storfe fra 1970, senere gikk Conrad over til sauehold. I 1987 ble det bygd nytt fjøs. Garden har nå ca. 60 vinterforede sauer.

Brendåsen Vestre (nærmest) og Berget Nedre. (1963)

Conrad er nå samboer med Oddlaug Renå f. 1930, fra Tømmerås. Hun er enke etter Arnt Renå (1925-1980) fra Selbu, se også Sjøfram. Fra ekteskapet med Arnt har Oddlaug dattera:

Anita f. 1960, tidligere g.m. Jim Reitan fra Selbu. Bosatt i Selbu. Deres barn:

- a. Belinda 1978.
- b. Atle f. 1981.

Innmarka i Brendåsen er nå på ca. 90 dekar. Til garden hører ca. 2.000 dekar skog (skogteiger på sørsida og nordsida av Nea og i Åsdalen), slåtteteig og noe utmark ved Moen (Brennåsvollen), samt setereiendom ved Ånøya på ca. 2.500

dekar. Denne ble kjøpt fra Halvorsgarden mens Ingebrigt Olsen Aunetrø var bruker der. Setereiendommen ved Ånøya var opprinnelig omtrent dobbelt så stor, men omlag 2.375 dekar ble satt under vann ved oppdemminga av Nesjøen i 1970. Setringa i Ånøya 171/1. Bruket har beiterett i Ås fellesbeite, samt fiskerett i Nesjøen og den tidligere allmenningen ved Moen.

Husmannsplasser under Brendåsen Vestre har vært Åsdalen (Karirommet), Brendåstrøa og Kløften Østre. Sistnevnte gikk over til Berget Nedre da Brendåsen Østre ble solgt.

Fra Brendåsen er fradelt: Brendåsen Østre 170/2 i 1867 til Berget Nedre (inkl. bl.a. husmannsplassene Kløften Østre og Brendåstrøa), utmarksteigen Brennåsbrauten (nå 172/3) i 1885 til Nygård Nedre (inkl. setertrakt ved Ørneslia), boligtomt Blomlia 170/37 i 1958, samt to hyttetomter ved Moen i 1958 og 1986.

BRENDÅSTRØA

g.nr. 170, b.nr. 3

Brendåstrøa ble utlagt som husmannsplass under Brendåsen, trolig like etter 1800. Det var en av sønnene der, Hans Olsen, som først kom hit. Plassen lå litt vest for tunet i Brendåsen Vestre.

Hans og Lisbet

Hans Olsen Brendås (1766-1860) var g.m. Lisbet Jensdtr. Aas (1775-1868), trolig fra Lunden. De hadde barna:

1. Gidsken f. 1801, g. 1. gang m. Ole Pedersen Stuedal (1788-1836) fra Stuedal Øvre (han tok etternavnet Aas). Deres barn:
 - a. Hans f. 1823 (Litj-Hans), g.m. Guri Saksedtr. Aas f. 1826, fra Storekra. Se Lien 172/6.
 - b. Anne Lisbet (1833-1917), g.m. Ole Jensen Aashaug (1827-1907), se Jenshaugen.
Etter at Gidsken var blitt enke, giftet hun seg på nytt med Ingebrigt Olsen Aas f. 1810, fra Bønsgarden. Se denne, der også deres barn er nevnt. De utvandret til Amerika.
2. Beret f. 1804. Det var trolig denne Beret (død ca. 1845) som var første kona til Ole Olsen Svelmo (1812-1870), se Svelmo Midtre.

Ole og Marit

Da Hans Olsen og Lisbet Jensdtr. ble alene igjen i Brendåstrøa, tok de til seg som sytninger den nest eldste sønnen til Peder Larsen og Ragnhild Olsdtr. i Brendåsen, Ole Pedersen (1808-1882), g.m. Marit Olsdtr. Aashaug (1810-1879) fra Jenshaugen. De sto som bygselhavere ved folketellinga i 1865, og Lisbet Jensdtr. er da nevnt som "føderaadskone". Dette året hadde de 2 kyr, 1 sau og 4 geiter på plassen, og de sådde årlig 1/2 tønne poteter.

I 1867 ble en gardpart av hovedbruket, kalt Brendåsen Østre, solgt til Berget Nedre, og Brendåstrøa ble nå plassrom under denne garden.

Ole og Marit var barnløse, og alt i 1865 hadde de som tjenestefolk på plassen boende hos seg Peder Svendsen og Beret Jonsdtr., som tok over bygselen da Ole døde i 1882. I 1865 er det også nevnt at Ole og Marit hadde boende hos seg som fosterbarn Jon Larsen (1856-1885), se Rønningen 177/3. Han ble senere g.m. Anne Lisbet Larsdtr. Åsdal (1854-1891). Disse ble foreldre til «Omfremt-Lars», se Åsdal.

Peder og Beret

Peder Svendsen Aas (1838-1923) kom fra Jenshauggjardet, og han var Ole Pedersens søstersønn (mor: Kari). Peder var g.m. Beret Jonsdtr. Østby (1838-1914) fra Smedgjardet. I 1886 fikk de kjøpe plassen til sjøleie. Ved kjøpet ble plassen tillagt en skogteig i Åsdalen og en utmarksslått ved Esfossen.

Peder og Marit fikk barna:

1. Marit (1868-1937), g.m. Ingebrigt Andreassen Stuesjø (1855-1905), se Stuesjø (Hulvolden) og Nordhalla.
2. Ole (1870-1943), ugift. Neste bruker, se nedenfor.
3. Kari (1874-1943), g.m. Jon Bersvendsen Østby (1863-1939), se Nordgarden.
4. Berte f. 1877, g.m. Ludvig Petersen Forbord (1871-1929), fra Skatval. De bodde på Midtsand 99/19 i Stjørdal, og Ludvig arbeidet ved jernbanen.
Deres barn:
 - a. Peder f. 1897, gift og bosatt på Stjørdal.
 - b. Helga f. 1898.
 - c. Bergljot f. 1901, gift og bosatt i Trondheim.

- d. Berte f. 1905, gift og bosatt i Trondheim.
 - e. Laura f. 1908.
 - f. Signe f. 1910.
 - g. Solveig f. 1911, g.m. Anton Pedersen Hegseth (1898-1976) fra Flora. Bosatt på Grotten 56/25 i Selbu.
 - h. Oddrun f. 1913, g.m. Olav Hegseth.
 - i. Helena 1921.
5. Ingeborg f. 1880, trolig død i sitt første leveår.
6. Ingeborg (1881-1935), ugift. Hun ble boende her.

Ole

Sønnen Ole Pedersen overtok bruket etter at faren døde i 1923 og fortsatte gardsdrifta med hjelp av søstera Ingeborg. Utenom garden arbeidet Ole ei tid ved Kjøli gruve.

Etter at Ingeborg døde bodde Ole her alene til 1941, da han leverte eiendommen til Lars Brendås mot kårytelser. Ole flyttet nå til Brendåsen og bodde der til han døde.

De gamle husa i Brendåstrøa ble revet, og i 1957 ble det oppført ei låvebygning på stedet.

STENTRØ

g.nr. 172, b.nr. 25

Husmannsplassen Stentrøa ble utlagt fra Halvorsgarden til en av sønnene der, Einar Pedersen Aas (1746-1810). Dette skjedde trolig på 1780-tallet. I navnet ligger at det var steinete grunn på plassen, og dette synes også på steingjerdet nedenfor innmarka.

Einar og Berte

Einar Pedersen var g.m. Berte (Beret) Jonsdtr. (1751-1824) fra Østbyhaug Østre. De fikk barna:

1. Guri (1781-1818), g.m. Ole Pedersen Aune (1775-1869), se Storaunstuggu.
2. Jon f. 1794, g.m. Marie Enoksdtr. Hammersveen f. ca. 1792. Hun er notert

innflyttet fra Stjørdal en gang mellom 1816 og 1823. De overtok bygselen, se nedenfor.

Jon og Marie

I 1821 skrev Jon Einarsen bygselkontrakt med daværende eier av Halvorsgarden, G. F. von Krogh. Årlig bygselavgift ble satt til 1 3/5 speciedaler. Jon skulle få ta 9 lass markaslått i utmarka til Halvorsgarden hvert år, samt nødvendig skog til husreparasjoner, gjerde og brensel. Han hadde ikke fast pliktarbeid, men pliktet å arbeide for gårdeieren i ledige stunder, samt å delta i tømmerhogst og fløting etter pålegg fra godsherren. For dette skulle Jon ha alminnelig betaling. Til slutt i kontrakten het det at Jon «har paa det nøyagtigste at opfylde alle de af mig eller efter kommende Ejere givende Befalinger og i øvrigt at vise den Høvighed og Lydighed Loven en Leilænding foreskriver. I mangel af ovenstaaende Posters nøyagtigste Opfyldelse er han pligtig at erlægge en Mulct af 1 til 10 Speciedaler, alt efter Beskaffenheden af hans Forseelse, hvis Gods Ejeren dermed er tilfreds, men i modsat Fald har han ikke alene Bøxelen og dette Bøxelbrev forbrudt men endog uden videre Lov og Dom at fravige Pladsen....«

Jon og Marie fikk barna:

1. Guri f. 1820.
2. Beret f. 1821.
3. Einar f. 1824.
4. Enok (1825-1882), g.m. Beret Olsdtr. Bremsetstykket (1823-1893) fra Hegra. De bodde på Kvalstrøen 121/3 i Stjørdal og hadde barna:
 - a. Ole f. 1849.
 - b. Mette f. 1851, g.m. Ole Pedersen. De tok over i Kvalstrøen.
 - c. Gjertrud f. 1853, g.m. Enkemann Jon E. Hestsjøen fra Opem g.nr. 118 i Stjørdal.
 - d. Jon f. 1856.
5. Anne Karina 1828.
6. Peder f. 1830.

Familien må trolig ha flyttet fra bygda en gang etter 1830, men med unntak av Enok er det ikke kjent hvor de gjorde av seg.

Johannes og Ingeborg

Neste husmannsfamilie ble Johannes Jonsen Aas (1789-1867), se Ustgarden, g. m. Ingeborg Bersvendsdr. Østby (1793-1867) fra Nordgarden. De satt fortsatt med byselen i 1865, og plassen hadde da hest, 5 kyr og 8 sauer, noe som var en bra buskap på en husmannsplass. De sådde årlig 1/4 tønne bygg og 2 tønner poteter. I 1850 bygde de nytt fjøs og stabbur i Stentrøa.

Johannes og Ingeborg hadde barna:

1. Serri f. 1823. Hun fikk en sønn med Johan Jonsen Græsli (trolig innflytter som har fått dette etternavnet fordi han var bosatt der):
Johannes f. 1854. Han vokste opp hos sin tante Beret på Fastesgjardet.
Serri flyttet til Strinda i 1857.
2. Beret (1825-1892), g.m. Peder Olsen Østby (1809-1869) fra Evenhaugen.
De bosatte Fastesgjardet (Opphaug), se dette.
3. Jon (1828-1895), g.m. Anne Hansdr. Stuedal (1831-1916) fra Flaten. De tok over bygselen, se nedenfor.
4. Anne (1832-1882), ugift. Hun flyttet til Strinda i 1857, men kom tilbake til Tydal og døde her.
5. Ingeborg (1836-1881), g.m. Jon Larsen Aas (1830-1915), se Kløften Østre.

Jon og Anne

De fortsatte som bygselhavere etter Jons foreldre, og må ha overtatt omkring 1870. Jon og Annes barn:

1. Johannes (1857-1910), g.m. Eli Olsdr. Græslivold (1860-1926) fra Volden.
Neste brukere, se nedenfor.
2. Ingeborg (1861-1930), g.m. Ole Ingebrigtsen Aasgård (1861-1930), se Åsgård Vestre.
3. Serri (1863-1928), ugift. Hun var i mange år taus i Bortstuggu på Aune, senere på Østeraunet, der hun døde.
4. Hans (1866-1925), g.m. Goro Kjølle f. 1858, fra Folldal. Han var gruvearbeider og bodde bl.a. på Røros, senere i Folldal.
5. Guri (1869-1950), g.m. Lars Olsen Østby (1868-1943) fra Østbyhaug Østre. De kom til Lien 172/6, se denne.
6. Bersvend (1872-1926), ugift. Han livnærte seg som skomaker.

Johannes og Eli

De overtok bygselen etter at Jon døde, og enka Anne fikk nå kår.

Johannes og Eli hadde barna:

1. Ole (1890-1951), g.m. Ingeborg Johansdtr. Vold (1888-1972) fra Koian 15/1 i Glåmos. De bodde på Lillevoldsletta 14/5 i Glåmos og fikk barna:

a. John Kojen (1914-1986), g.m. Anna Byggmester 1916, fra Røros. Bosatt i Glåmos, senere Oslo.

b. Ingar Stentrø f. 1916, g.m. Else Gåsbakk f. 1922, fra Hølonda. Bosatt i Trondheim.

Før han giftet seg fikk Ole med Petra Olsdtr. Aas (1882-1967), se Søllisenget, ei datter:

Inga f. 1912. Hun vokste opp her i Stentrøa, og ble senere g.m. Hilmar Løvdal f. 1912, fra Ålen. Hilmar er sønn av Bernt Nilsen Aas, se Lillebrekken. Inga og Hilmar er bosatt i Trondheim. Deres barn:

1. Reidun f. 1954, ugift. Bosatt i Trondheim.

2. Inger Helen f. 1957, s.b.m. Geir Hellsaa f. 1959, fra Oppdal. Bosatt på Oppdal.

2. Anne (1894-1913).

3. Jon (1896-1959), ugift. Han tok over bruket, se nedenfor.

4. Gurina (1899-1910).

5. Johanna (1901-1924).

6. Elen (1904-1949), g.m. Henning Jonsen Østby (1905-1968), se Opphaug.

Eli ble enke allerede i 1910, og satt alene med bygselen til hun døde.

Jon

Jon tok over Stentrøa etter mora, og i denne forbindelse fikk han kjøpe plassen til sjøleie. Fradelinga ble tinglyst i 1929. Jon ble i daglig tale kalt «Steninn», og til gardsdrifta hadde han hjelp av søstera Elen til 1949. I 1939 ble det satt opp ny stuebygning. Da han ble alene igjen på bruket, sluttet Jon med husdyrhold.

Etter at Jon døde i 1959, ble Stentrøa kjøpt som tilleggsjord av Olaf og Olava Aasgård i Ol-Olsgarden. I 1960 ble husa med tomt fradelt med b.nr. 61 og solgt til Olav og Inga Wærness, se Heimstad.

Nåværende eier av innmarka er Jan Aasgård, se Ol-Olsgarden. Det dyrkede arealet i Stentrøa er på ca. 14 dekar og er nå bortleid.

HEIMSTAD

g.nr. 172, b.nr. 61

De gamle husa i Stentrøa med tomt ble i 1960 fradelt og solgt til Olav Petter Wærness, f. 1917 i Trondheim og oppvokst i Bjørnør (Roan), g.m. Inga Olava Nygård (1910-1976), se Nygård Nedre. Hovedbygninga fra 1939 er senere blitt restaurert. Fjøset fra 1850 ble revet i 1965 og ei mindre uthusbygning oppført. Familien bodde i gammelstua på Nygård Nedre før de flyttet hit. Olav var anleggsarbeider før han ble pensjonist, Inga arbeidet som renholder ved skolen.

De fikk barna:

1. Svein Leon (1947-1962).
2. Odd Ivar f. 1949, g.m. Bodil Eidsaune f. 1951, fra Bjugn, se Nygård Nedre.

SOLTUN

g.nr. 171, b.nr. 41

Tomta ble fradelt Nygård Øvre i 1957 til Henning Nygård (1906-1965) se Nygård Øvre, g.m. Aslaug Lervaag (1914-1984), fra Trondheim. De satte opp bolighus i 1959 og uthus i 1960. Henning var snekker og arbeidet bl.a. i USA ei tid. Deres barn:

1. Henning f. 1953, se nedenfor.
2. Asbjørn f. 1953 (tvilling), g.m. Unni Stageberg f. 1957, fra Selbu. Hun er datterdatter til Aslaug (Lien) f. 1913, g.m. Ingvald Overvik (1903-1977), se Solbakken 189/6. Unni og Asbjørn har barna:
 - a. Odd Henning f. 1980.
 - b. Jan Erik f. 1982.
 - c. Kristoffer f. 1988.
 - d. Fredrik f. 1990.
3. Kari (1954-1959).

Aslaug var blitt enke under andre verdenskrig og hadde i sitt første ekteskap sønnen Rolf Lervaag f. 1941, bosatt i Trondheim.

Henning f. 1953 overtok Soltun i 1983. Han var g. 1.gang m. Tove Stageberg i 1956, fra Selbu (søster til Unni). De fikk dattera:

Lillian f. 1974, bosatt i Selbu.

Henning ble 2.gang g.m. Inger Sandaune f. 1960, fra Hommelvik (søster til Heidi, se Fredmo). Henning er nå overmontør ved TEV Nea-verkene, og Inger arbeider som renholder samme sted.

AASGÅRD (OL-OLSGARDEN)

Tidligere navn: Ol-Olsgjardet

g.nr. 174. b.nr. 13

Den opprinnelige Ol-Olsgarden lå i området ved de nåværende tuna i Jehan-garden og Ustgarden. Den er en av de gardene som ble utskilt som eget bruk før 1600-tallet. Navnet har den fått etter de mange brukerne med navn Ole. Den første Ole (eller Oluf) Olsen møter vi i skattelister fra slutten av 1500-tallet.

I 1640-åra heter brukeren Tomas Jonsen. Etter aldersanvisning i manntallet fra 1664, er han født i 1604. Han må ha dødd før 1668, for da er enka Ragnhild oppført som bruker.

Ol-Olsgarden var skyldsatt til 2 øre, og i 1657 kunne bruket fø 2 hester, 18 storfe og 6 geiter. Ifølge skattematrikkelen av 1647 eide Tomas sjøl 1 1/2 øre, mens resten tilhørte sognekirka i Selbu (prestebølet). Men i 1660-åra eide Haftor Aune og Jon Moslet parter i garden. Disse partene ble snart overtatt av bonden sjøl, mens prestebølet beholdt sin del.

Vi vet ikke sikkert om Tomas og Ragnhild hadde etterkommere, men hverken i 1645 (koppskattelista) eller 1662 (manntall) er det nevnt at de hadde barn. I 1645 heter det at de hadde en dreng og to tauter til å hjelpe seg med gardsdrifta. I 1664 heter drengen Ole og er 48 år.

I matriklene 1680 - 1692 er igjen Tomas oppført som bruker, men om dette er en ny Tomas er usikkert. Det kunne forekomme at navnet på brukeren ble stående

igjen i papirene lenge etter at han var død.

Den videre rekkefølgen på brukerne er også uklar. I 1701 viser manntallet at beboerne på Ol-Olsgarden er:

Ole Olsen 49 år, sønnen Ole 6 år (se nedenfor), tjenestekarene Ole Eriksen 36 år og Anders Jonsen 22 år.

Jon og Sigrid

I manntallet fra 1711 (skoskatten) er det kommet en ny brukerfamilie på garden. Det er Jon Haldorsen og kona Sigrid (Siri) Einarsdtr. (ca.1670-1763). De har 6 barn i 1711, men ved arveskiftet etter Jon (død i 1727) er det nevnt bare 2:

1. Goro f. 1710.
2. Ingeborg f. 1715.

Kanskje var det bare disse to som levde opp. Vi vet at barnedødeligheten var stor på denne tida.

Tradisjonen sier at det har vært velstand i Ol-Olsgarden, og arveskiftet etter Jon i 1727 bekrefter iallfall at garden hadde mange husdyr. Sommerbuskapen dette året var på 2 hester, 16 storfe og 26 småfe.

Det kan hende at velstanden hadde vært enda større for, for i 1718 røvet svenskene under general Armfeldt det de kunne. Fra Ol-Olsgarden tok de 8 tønner bygg, 28 lass høy, 9 kyr, 6 sauer, gardsredskap, smiredskap og matvarer for til sammen 94 riksdaler. Som de andre skadelidte tikk Jon og Sigrid ingen erstatning, kun skattefritak i 2 år. Dette ga jo ingen penger til kjøp av ny buskap, og de måtte som de andre brukerne selge eiendomsretten til garden. Interesserte kjøpere var sagbrukseierne i Trondheim, som ville sikre seg rett til tømmer fra Tydal. Ol-Olsgarden ble kjøpt av Gregorius Brix, og fra 1723 kom den i hendene på Schøllerfamilien. Fra 1788 gikk eiendommen over til general von Krogh, som var inngiftet i Schøllerfamilien. Prestebolet beholdt hele tida sin part på 1/2 øre, og Ol-Olsgarden var helt ut leilendingsbruk inntil von Kroghs eiendommer i Tydal ble solgt i siste halvdel av 1820-åra.

Ole og Sara

Etter Jon og Sigrid overtok Ole Olsen d.e. (ca. 1695-1756) bruket. Han er etter alt

å dømme den samme Ole som var 6 år i 1701. Ole Olsen var g.m. Sara Jonsdtr. (ca. 1696-1777). Da Ole døde i 1756 ble det holdt offentlig skifte etter ham. Av dette går det frem at Ole og Sara hadde 5 barn som levde opp:

1. Sara (ca. 1751-1836), g.m. Bernt Jonsen Østby (ca. 1750-1816) fra Jensgarden 177/1. De bosatte Rønningen i Østby, se denne.
2. Ole (ca. 1721-1795), g.m. Ragnhild Ingebrigtsdtr. (ca. 1724-1795). Vi vet ikke sikkert hvor hun kom fra. Se nedenfor.
3. Kari (1724-1802), g.m. Ole Ingebrigtsen Aas fra Bønsgarden, se Jenshaugen (Haugen Nedre).
4. Seri (1728-1807), g.m. Even Olsen Østby (1724-1803), se Sjursgarden.
5. Lisbet (ca. 1730-1819), g.m. Halvor Olsen Aas (1722-1795), se Halvorsgarden.
6. Jon f. 1734. Trolig var det denne Jon som ble g.m. Anne Jonsdtr. i 1768. Hun kan ha vært fra Østbyhaug Østre, og var i såfall f. 1744. De hadde iallfall ett barn:
Ole f. 1771.

Vi kjenner ikke til hvordan det gikk med denne familien.

I 1762 bodde sønnene Ole og Jon heime. Jon var da understiger, mens Ole var sersjant. Deres farmor Sigrid Einarsdtr. levde enda, men var sjuk og sengeliggende og ble «anført blant de fattiges tall». Som losjerende på garden er nevnt Kari Pedersdtr. og Katarina Pedersdtr. Sistnevnte ble i 1771 g.m. Ole Olsen Aas (ukjent fra hvor).

Ole og Ragnhild

Eldstesønnen Ole og kona Ragnhild Ingebrigtsdtr. hadde disse barna som vi vet om:

1. Ole f. ca. 1757, g.m. Marit Olsdtr. Aune (1758-1815) fra Storaunet. Se nedenfor.
2. Jon (ca. 1758-1837), g.m. Ingeborg Gudmundsdtr. Hilmo (1769-1814), fra Hilmo. Se nedenfor.
3. Ingeborg f. 1761.

Ifølge matrikkelen av 1790 er det sønnene Ole og Jon som har overtatt bygselen. Ved folketellinga i 1801 er begge kalt «Bonde og Gaardbeboer», og de hadde hver

sin familie.

Ole og Marit

Ole Olsen og Marit Olsdtr. ble gardløse da garden ble oppløst først på 1800-tallet, og familien flyttet til Stjørdal i 1812. Deres barn, født i Tydal:

1. Ragnhild (1785-1844), g.m. enkemann Ole Olsen Kirkvold (1774-1837), se Søliås.
2. Ole (1788-1858), g. 1. gang m. Ingeborg Pedersdtr. Asken (1783-1828) fra Stjørdal (g. nr. 108). Ole ryddet garden Sandgrinda 160/3 i Stjørdal. Barn i 1. ekteskap:
 - a. Peter f. 1819.
 - b. Marit (1821-1829).
 - c. Ole f. 1823, g.m. Beret Larsdtr. Vollatrøen f. 1818, fra Stjørdal. De ryddet plasssen Nylandet (Åsberg Søre) i Lånke. Familien utvandret til Amerika i 1885.
 - d. Bergitte f. 1826, g.m. Ola Markussen Prestmo fra Stjørdal.
 - e. Lars f. 1828, g.m. Anne Marta Jo Veisetbranden (1826-1914) fra Stjørdal. De var gardbrukere på Sandgrinda.
Ole ble g. 2. gang m. Gjertrud Gunnarsdtr. Vigdenes (1792-1871) fra Hegra. Vi kjenner ikke til barn i 2. ekteskapet.
3. Berte (1790-1869), g.m. Svend Halvorsen Tidemann (1789-1876). Han var skogfogd ved Selbo Kobberverk og familien bodde på Baknes 34/5 i Meråker. Deres barn:
 - a. Kirsti f. 1824, g.m. Torgeir Guttormsen Kirkebymo. De reiste til Amerika.
 - b. Ole (1822-1876), g.m. Marit Hemmingsdtr. Graftås (1826-1912). De bodde på Baknes.
 - c. Halvor f. 1828. Utvandret til Amerika.
 - d. Magnus f. 1833.
 - e. Marit f. 1836, døde etter 20 uker.
4. Ingebrigt (1794-1868), g.m. enke Ingeborg Olsdtr. Veisetsve (1804-1878) fra Stjørdal. De var husmannsfolk på Lånkebakken i Stjørdal. Deres barn:
 - a. Lars (1833-1839).
 - b. Marit (1835-1839).
 - c. Ola (1838-1927), g.m. Gjertrud Mikkelsdtr. Berget (1834-1888) fra Selbu. De bodde på Røddesfallet i Lånke.

- d. Ola (1843-1892), g. 1. gang m. Beret Mikkelsdtr. Berget (1837-1870). De var brukere på Lånkebakken.
 - e. Lars f. 1845. Han var skredder på Stjørdalshalsen.
5. Ole (1796-1866), g.m. Marit Pedersdtr. Reppeskroen (1796-1884) fra Stjørdal. Bosatt på husmannsplassen Lånkemo III i Stjørdal. Deres barn:
- 1. Marit f. 1824.
 - 2. Margrete (1825-1829).
 - 3. Oline f. 1827, g.m. Johan Hansen Vikaunet fra Stjørdal.
 - 4. Peter Magnus f. 1829, gift og bosatt på Tangmoen (Bjerkanplass Strand) 107/3 i Stjørdal.
 - 5. Ole Lund f. 1834. Han var sersjant, senere vaktmester i Turnhallen i Trondheim.
 - 6. Ingeborg f. 1837, g.m. Henrik Hågensen Munkhaug.
 - 7. Peder f. 1840, døde etter 17 dager.
 - 8. Anne Marta f. 1840 (tvilling), døde etter 16 dager.
6. Ingeborg f. 1800, g.m. Andreas Pedersen (Sundmann) f. 1804. fra Veøy ved Molde. De bygslet plassen Reppesmarken I i Stjørdal. Deres barn:
- a. Ola (1826-1902). Han var skredder i Trondheim.
 - b. Peder (1829-1855). Han druknet i Sona under tømmerfløting.
 - c. Inger Maria f. 1832.
 - d. Mathias (1835-1843).
 - e. Mathias f. 1844. Han bodde på Værnesplass nr. 33.
7. Jon (1803-1867), g.m. Marit Jo Øfstistykket (1809-1890) fra Stjørdal. De bodde på plassen Bjørgmarken under Nordre Bjørgan 165/1 i Lånke. Jon ble til daglig kalt «Jo Spellmann». Deres barn:
- a. Marta f. 1830, gift og bosatt i Trondheim.
 - b. Johan (Østmo) f. 1831, bosatt på Moksnes 103/5 i Stjørdal.
 - c. Ola (1834-1862). Fikk sønnen Johan f. 1856 med Ingeborg Anna Jakobsdtr. Værnesbakken.
 - d. Sivert f. 1837. Bosatt i Trondheim, utvandret senere til Amerika.
 - e. Karen Marta f. 1839. Fikk dattera Gurina f. 1864 med Gunerius Johansen Husby.
 - f. Ola f. 1842, døde samme år.
 - g. Gurina f. 1843, g.m. Magnus Mæhre. Bosatt i Trondheim.
 - h. Ola (1845-1920), g.m. Sigrid Sofie Jonsdtr. Reppesmarken f. 1861. De fortsatte som brukere av Bjørgmarken.

Jon og Ingeborg

Oles bror Jon Olsen (1758-1837) og kona Ingeborg Gudmundsdtr. (1769-1814) var som nevnt medbrukere av Ol-Olsgarden ved folketellinga i 1801. De hadde barna:

1. Ragnhild (1794-1837), g.m. enkemann Ole Ingvaldsen Dalanes (1780-1847) fra Meråker. De bygslet der plassen Egberget. Deres barn:
 - a. Ingvald (Brøndhusnes) f. 1816, døde trolig ung.
 - b. Ingeborg f. 1819, døde ung.
 - c. John (1821-1861), g.m. Kari Johansdtr. Teveldal (1822-1899), bosatt på Markrommet i Teveldalen.
 - d. Ingeborg (1827-1913). Hun vokste opp i Ol-Olsgarden og ble g.m. Peder Jonsen Tronsaunet (1826-1912) fra Nordstuggu Tronsaunet i Haltdalen. De bodde en periode i Ol-Olsgarden, men flyttet til Selbu i 1882, og bodde der på Lidarende 65/14 i Selbu. Deres barn:
 1. John Aas (1856-1903), g.m. Jonetta Tøfte. De bodde i Klæbu, der John var lærer.
 2. Ole Aas (1865-1947), g.m. Gina Simonsdtr. Langsveen (1872-1962) fra Tretten i Gudbrandsdalen. John og Ole startet i 1889 lokalavisa Selbyggen. og Ole var redaktør for denne i mange år. Ole arbeidet også som maler og trygdekasserer.
 - e. Karen (1830-1904), g.m. Sivert Gunnarsen Marken (1824-1911). De drev husmannsplassen Marken 12/6 i Meråker.
 - f. Besse (1824-1895), g.m. Gjertrud Olsdtr. Flornesrønning (1825-1914) fra Hegra. De bygslet plassen Haugtrøa 5/3 i Meråker. Besse arbeidet også som smed.
 - g. Beret f. 1833.m. Hågen Olsen Beitstadtrø.
 - h. Marit f. 1837, g.m. Jon Tomassen Kringholen. De bodde på Stokmoen i Stjørdal.
2. Gudmund (1796-1864), ugift. Han tok over bygselen sammen med broren Ole.
3. Ole (1801-1895), g.m. Beret Olsdtr. Aas (1812-1894) fra Bønsgarden. Se nedenfor.
4. Tomas (1805-1881), g.m. Gidsken Ellevsdtr. Østby (1800-1873), se Lunden og Sjursgarden. De ble husmannsfolk i Åslien, se denne.

I løpet av det første tiåret av 1800-tallet ble Ol-Olsgarden oppløst og lagt ut til andre bruk. Dette skjedde trolig før 1808, for en oppgave over kreatur og for på gardene dette året har ikke med Ol-Olsgarden i det hele tatt. Sammenligner vi skyldverdien i 1802 og matrikkelen i 1824, er den samlede skylda i Ås den samme. Ol-Olsgarden er borte i 1824, og forandringa fra 1802 til 1824 er at den opprinnelige skylda på 2 øre i Ol-Olsgarden har gått over til det nye bruket Jenshaugen, som ble utskilt fra Bønsgarden. Andre forandringer er at Åsgård Østre er borte som bruk i 1824, og skylda er fordelt på Lunden, Berget og Åsgård Vestre. Vi vet imidlertid ikke hvordan innmarka til Ol-Olsgarden ble fordelt på andre bruk.

Ole Olsen f. 1757 reiste som nevnt med familien til Stjørdal da garden ble oppløst. Broren Jon f. 1758 og kona Ingeborg fikk utlagt en husmannsplass under Åsgård, og denne ble først kalt Ol-Olsgjardet. Det er denne plassen vi i dag omtaler som Ol-Olsgarden. Da Kirkhus ble fradelt Åsgård Vestre i 1846, ble Ol-Olsgjardet plass under begge disse gardene.

Gudmund, Ole og Beret

To av sønnene til Jon og Ingeborg, Gudmund (1796-1864) og Ole (1801-1895) fikk bygselbrev på plassen i 1838, året etter at Jon døde. Etter at Gudmund døde ugift, ble Ole og kona Beret sittende med bygselen alene. I 1865 hadde plassen hest, 7 kyr og 9 sauer, og de sådde årlig 3/8 tønne bygg og 2 tønner poteter.

Ole og Beret var barnløse, men tok til seg Oles søsterdatter Ingeborg Olsdtr. (1827-1913), se ovenfor. Ingeborg og mannen Peder Jonsen fra Haltdalen bodde her ved folketellinga i 1875. Bruket ble da kalt «Aasplads». I 1882 flyttet Ingeborg og Peder til Selbu.

I ei folketelling i 1891 er Ole og Berit oppført som kårfolk hos Oles brorsønn Jon Tomassen i Åslien, og de bodde der til de dode.

Ole Jonsen ble til daglig kalt «Jonsinn», og kona ble omtalt som «Ol-Ols-Berit». Ole hadde langt, gulbrunt og krøllet hår, og han gikk vanligvis kledd i bunadslignende klær: knebukse, vest og trøye med ståkrage og blanke messingknapper. Han var en dyktig handverker, som bl.a. la ned mange dugnadstimer da Tydal kirke ble ombygd i 1830-åra. Dessuten var han skinnfellmaker, og inntekta fra dette og skinnberedning ellers kunne årlig komme opp i 40-50 speciedaler.

Ovennevnte redaktør Ole Aas skriver i Selbyggen 24/8 1934 om «Jonsinn»: «Under de såkalte prestehelger i Tydal var det slik at både den geistlige og verdslige øvrighet var til stede. Foruten de offisielle forretninger disse to stormakter hadde å utføre ble det ved siden av drevet noe privat med en viss ettertraktet vare. Jonsinn snakket om at det gjerne var hans jobb å distribuere varen over på passende buteljer og småkagger, så folk som hadde vært i kirke kunde få med sig heim og korte tiden med i helgen. Prestehelgen varte jo i samfulle to dager. Ikke så liten profit var resultatet av omsetningen.»

Som man forstår ble Ole en velstående mann, som i motsetning til de fleste andre på den tida alltid hadde penger på rede hand, og buret var alltid velfylt med matvarer. Ofte var han god å ha når folk trengte å låne en slant. Ble ikke lånet tilbakebetalt, hendte det at han tok med seg lånen i slåttonna og foret av et engstykke hos debitorerne som betaling.

Johan og Elen Gjertine

De nye brukerne i Ol-Olsgjardet ble Johan Ingebrigtsen Aasgård (1856-1912) fra Åsgård Vestre, g.m. Elen Gjertine Stuedal (1863-1934) fra Nyland 191/4.

Det er trolig at Ole og Beret tok til seg Johan Ingebrigtsen og kona Elen Gjertine som sytninger på 1880-tallet, men vi vet ikke sikkert om disse bodde her i 1890-åra. Ved folketellinga i 1900 er de nevnt under Johans heimrom Åsgård Vestre. Det kan likevel være at de drev Ol-Olsgjardet uten festekontrakt, og at dette var grunnen til at plassen ikke ble nevnt som eget bruk. Kanskje var det også for dårlige hus i Ol-Olsgjardet til den store familien. Ny hovedbygning ble oppsatt i 1909.

Johan og Elen Gjertine hadde barna:

1. Ingeborg Lusie (1883-1962), g.m. Johan Myrvang (1881-1959) fra Hegra. Bosatt på Myrvang 80/9 i Hegra. Deres barn:
 - a. Åsta (1905-1950), g.m. Karl Kristian Dahlen fra Bratsberg (1901-1984). Bosatt i Oslo.
 - b. Alf f. 1907, g.m. Mali Fiskvik (1916-1983) fra Skatval. Bosatt i Hegra.
 - c. Emma Gjertine f. 1909, g. 1. gang m. Ola Bidtnes (død 1942) fra Stjørdal. Emma ble g. 2. gang m. Birger Vestmo fra Stjørdal. Bosatt i Stjørdal.

- d. Johan (1911-1990), g.m. Sigrid Dahle f. 1909, fra Rissa. Bosatt i Hegra.
 - e. Ingvar f. 1914, g.m. Ragnhild Opland f. 1917. Bosatt i Hegra.
 - f. Jenny f. 1915, g.m. Odd Heggnes f. 1914, fra Stjørdal. Bosatt i Stjørdal.
 - g. Sverre (1918-1940), ugift.
 - h. Georg f. 1920, tidligere gift og bosatt i Meråker. Nå bosatt i Trondheim.
 - i. Arne (1922-1981), ugift. Bosatt i Hegra.
 - j. Ruth (1925-1940).
 - k. Astrid (1928-1984), g.m. Ragnar Riseth (død 1988) fra Rissa. Bosatt i Hasselvika.
2. Ole (1884-1949), ugift. Utvandret til Amerika.
 3. Ingebrigt (1886-1971), g.m. Marie Kalstad (1891-1978) fra Rindal. Bosatt i Rindal. Deres barn:
 - a. Johan (1915-1986), g. 1. gang m. Kaja Lindseth f. 1914, fra Vefsn. G. 2. gang m. Bjørnhild Thorvaldsen (1917-1979) fra Leirfjord. Johan bodde lenge i Leirfjord, men flyttet senere til Trondheim.
 - b. Mary f. 1918, g.m. Rolf Grefsrud fra Oslo. Bosatt i Oslo.
 - c. Asbjørn f. 1922, g.m. Birgit Eikdal (1918-1993) fra Hardanger. Bosatt på Kvamsskogen i Hardanger.
 4. Johan Edvard (1888-1965), g.m. Anna Amalie Simonsen fra Kåfjord i Finnmark. Bosatt på Sunndalsøra.
Barn: Annveig f. 1925, g.m. Hall Guttelvik fra Kristiansund N. Bosatt i Oslo.
 5. Maren (1891-1964), g.m. Lars Jonsen Østby (1877-1935) fra Jensgarden 177/1. De var forpaktere på Nedalen fra 1927, og etter at hun ble enke sto Maren for drifta der frem til 1939. Før dette hadde Lars vært gruvearbeider på Kjøli og i Meråker, og han var også anleggsarbeider i Klæbu og Follafoss. Deres barn:
 - a. Jon (1911-1992). Han reiste til Svalbard i 1938. Under 2. verdenskrig dro han over til England og ble der g.m. Molly Shephard f. 1915, fra Skottland. Familien bosatte seg senere i Haugesund. Barn:
Georg f. 1941, g.m. Kari Hovsfjord f. 1940, fra Haugesund. Georg er sjømann og har bl.a. seilt som overstyrmann for rederiet HSD i Bergen.

- b. Johan (1912-1934), døde mens foreldrene bodde på Nedal.
 - c. Ingeborg f. 1914, g.m. Jon Olsen Østby (1901-1977) fra Jensgarden 177/1. Se Bønstrø.
 - d. Leith Magne (1917-1964), g.m. Louise Nordskog (1914-1971) fra Kviteseid. Bosatt i Vrådal i Telemark. Leith Magne var anleggsarbeider. Deres barn:
 - 1. Liv May f. 1955, skilt. Bosatt i Tønsberg.
 - 2. Geir Leith 1955 (tvilling), g.m. Signe Marie Antonsen f. 1956, fra Porsgrunn. Bosatt i Vrådal.
 - e. Edvard (1927-1976), g.m. Margot Eike f. 1925, fra Førdesfjorden. Bosatt i Rælingen. Barn:
 - 1. Marit f. 1952, g.m. Bjørn Skjølberg fra Levanger. Bosatt i Rælingen.
 - 2. Jarle (1961-1994), g.m. Elin Pettersen fra Oslo. Bosatt i Rælingen.
6. Hendrikke (1893-1983), g.m. Ingebrigt Jensen Østby (1892-1973) fra Bersvendsgarden. Deres barn:
- a. Klara f. 1916, g.m. Kasper Mæhlen. Bosatt i Stjørdal.
 - b. Johan Emmar (1919-1981), g.m. Margit Bergstrøm fra Sverige. Bosatt i Oslo.
 - c. Jens (1924-1992), g.m. Ingrid Ødegaard f. 1921, fra Hemsedal. Bosatt i Oslo.
7. Anna (1896-1979), g.m. Eivind Engebak (1889-1956) fra Trysil. Deres barn:
- a. Johan f. 1917, m. Margit Halsteinsgård f. 1922, fra Hol i Hallingdal. Bosatt i Oslo.
 - b. Helga Othelie f. 1918, g.m. Jonathan Johnsen (1901-1974) fra Solør. Bosatt i Oslo.
 - c. Ellen Gjertine f. 1919, g.m. Håkon Arneberg Rasmussen f. 1923, fra Hadsel. Bosatt i Nannestad.
 - d. Olaf (1921-1988), g.m. Marie Lund f. 1921, fra Lesja. Bosatt i Nedre Eiker.
 - e. Leif (1923-1980), g.m. Gudrun Vindedal f. 1925, fra Lærdal. Bosatt på Eidsvoll.
 - f. Astrid (1924-1934).
 - g. Ester f. 1926, g.m. Odd Beyer f. 1921, fra Flesberg. Bosatt i Oslo.
 - h. Aud (1928-1991), g.m. Hjalmar Berget f. 1933, fra Heddal. Bosatt

i Oslo.

i. Gunnar f. 1930, g.m. Dagmar Lassemo f. 1936, fra Kolvereid.
Bosatt i Oslo.

8. Peder f. 1898, g.m. Hjørdis Andersen fra Gausvik. Bosatt i Oslo. Barnløst ekteskap.
9. Lauritz (1901-1904).
10. Olaf (1903-1975), g.m. Olava Olsdtr. Lien (1902-1978) fra Solbakken 189/6. De tok over garden, se nedenfor.
11. Lauritz (1906-1991), g.m. Ingeborg Amanda Aas (1908-1982) fra Granli 167/15. Se Lilletun.

Etter at Johan døde i 1912, kjøpte enka Elen Gjertine plassen til sjøleierbruk (tinglyst 1915). Hun fortsatte da gardsdrifta med hjelp av barna. I 1932 overlot Elen Gjertine garden til yngstesønnen Lauritz, men han hadde den bare i to år før broren Olaf og kona Olava overtok.

Olaf og Olava

Den nest yngste sønnen Olaf (1903-1975) og kona Olava (1902-1978) tok over garden i 1934. De hadde tidligere bodd her frem til 1930, da de flyttet til Olavas heimsted Solbakken på Stugudal. Her hadde de tilhold et par år, senere bodde de på Gjetvollen, før de kom tilbake som eiere av Ol-Olsgarden. I 1934 ble også den tidligere husmannsplassen Marken (Gårdsmark) fradelt Åsgård Vestre/Kirkhus og tillagt Ol-Olsgarden.

Olaf og Olava bygde nytt fjøs på garden i 1945. Omkring 1950 hadde de ei besetning på ca. 5 storfe, hest, gris, 5 sauer og 100 høner. Etter at eiendommen Stentrø ble stående ubebodd i 1959, fikk de kjøpe denne som tilleggsjord. De kjøpte også eiendommen Åsgård Vestre først på 1970-tallet.

Olaf og Olava fikk barna:

1. Jan f. 1924, s.b. Hjørdis Håvik f. 1929, fra Hitra. Se nedenfor.
2. Ruth f. 1932, tidligere g. m. Egil Skomedal. Bosatt i Oslo. Deres barn:
 - a. Bjørn f. 1956. Han bor i Oslo, der han arbeider ved Oslo Lysverker.
 - b. Rune 1965. Bosatt i Oslo.

Jan og Hjørdis

Sønnen Jan overtok Ol-Olsgarden i 1974. Jan arbeidet lenge som revisor i Trondheim, og han og Hjørdis er bosatt på Vikhamar i Malvik. Husdyrholdet i Ol-Olsgarden tok slutt på den tida Jan overtok, og jorda har senere vært bortleid. Husa har stått ubebodd etter at Olaf og Olava døde.

Innmarka i Ol-Olsgarden er på ca. 9 mål. Til garden hører også teigen Sommerbrekka (ca. 55 mål) vest for Åsgrinda, og en utmarksteig øst for Sellisjøen på ca. 24 mål. Bruket har beiterett i Ås fellesbeite. De setret på ulike steder i lag med andre, bl.a. hadde de seterrett ved Spødneset.

Jan Aasgård har også overtatt eiendommene Marken, Stentrø og Åsgård Vestre. Disse eiendommene er omtalt hver for seg.

NYGÅRD ØVRE

g.nr. 171, b.nr. 25 og 26

Dette er en gammel husmannsplass, som trolig ble bosatt allerede på slutten av 1700-tallet. Jorda tilhørte Berget (Vestre), og gårdeieren frem til 1825 var G. F. von Krogh i Trondheim, som før da eide de fleste gardene i Tydal.

Ole og Anne Magrete

De første som trolig bodde her, var Ole Jakobsen Aas f. ca. 1767, og kona Anne Magrete Hansdtr. f. ca. 1756. De ser ikke ut til å være født i bygda, og ved folketellinga i 1801 er Ole nevnt som bergverksarbeider. Deres barn, født her:

1. Anne Margrete f. 1795.
2. Jakob f. 1798.

De har antagelig flyttet fra bygda, for vi finner ikke familien nevnt i senere kilder.

Jon og Anne

Neste brukere på plassen ble Jon Tomassen Østby (1784-1844) fra Gammeldgarden, g.m. Anne Bersvendsdtr. (Østby) (1782-1860). Det ser ikke ut til at hun er født i Tydal, men navnet kan tyde på at hun hadde slekt i Bersvendsgarden. Etter at de kom til Nygård Øvre brukte de etternavnet Aas.

Jon og Anne fikk festeseddel fra von Krogh i 1815, der det bl.a. het at «John

Thomassen beholder og bruker Pladsen Nyegaarden i sin og Koenes Levetid som leilending, imod aarlig og i rette Tid at betale i Rettighed til mig eller efterkommende Eiere 1/2, skriver en halv Tønde Havre...«. Videre ble han pålagt og holde hus og gjerder i god stand, og å forbedre jordveien. «Husene bliver efter hans og Koenes død eller frafløttelse uden Erstatning, at levere til Godsets Eier eller Eftermand.» Videre kunne de ta nødvendig skog til brensel og vedlikehold av hus og gjerder. Jon måtte forplikte seg til «at arbeide paa Selboe Kobberværk, ligesom han ogsaa uværgerligen har at udføre det Arbeide som paalægges ham af Godsets Eier, enten det er ved Tømmerhugning, Flødning eller hvad andet, og nyder derfor den Betalning som derfor bestemmes. Naar intet Arbeide til Værkets og Brugets Drift er, og han ikke nødvendig behøver at være hiemme til eget Brug, er han forpligtet til, at arbeide til Gaardens Opsidder og nyder derfor Betalning som enhver Uvedkommende.» Det siste vil altså si at han i ledige stunder hadde plikt til å arbeide for oppsitteren i Berget. Til slutt fulgte den vanlige klausulen om at han skulle «fravige Pladsen» dersom de nevnte forpliktelser ikke ble overholdt.

Jon og Anne fikk barna:

1. Tomas (1809-1849), ugift. Neste bruker, se nedenfor.
2. Bersvend (1810-1881), g.m. Beret Larsdtr. Østby (1817-1900) fra Nordgarden. Se nedenfor.
3. Ingeborg (1813-1881), g.m. Jens Larsen Kløften (1822-1904) fra Kløften Østre. De bosatte Tyholt, se denne.
4. Lars (1815-1896), g.m. Kari Hansdtr. Stuevold (1825-1903), se Stuevold Vestre.
5. Guttorm f. 1819, døde etter 4 uker.
6. Alet f. 1820.

Tomas

Det ser ut til at enka Anne satt med bygselen til hun døde i 1860, men i praksis var det eldstesønnen Tomas som drev plassen på 1840-tallet. Berget var nå blitt sjøleierbruk, og de svarte bygselleie til gårdeieren Peder Taraldsen. Tomas døde ugift i 1849, og bruket ble fra da av drevet av broren Bersvend, fortsatt på moras bygsel.

Bersvend og Beret

Etter at Anne var død i 1860, fikk Bersvend og Beret festeseddel på plassen, og den ble tinglyst i 1862. Bersvend og Beret var barnløse. Bersvends søster Ingeborg hadde før hun giftet seg fått sønnen Einar (1839-1915) (far: Erik Einarsen (1808-1844) fra Ustpågjørdet). Einar vokste opp som fostersønn hos Bersvend og Beret. Einar tok senere over Nygård Øvre og var gift 2 ganger, se nedenfor. I tillegg tok Bersvend og Beret til seg to andre fosterbarn: Ingeborg Pedersdtr. f. 1848 og Lars Pedersen f. 1853. Deres foreldre var Peder Davidsen (se Gammelgården) og Sigrid Larsdtr. fra Nordgården, som var Berets søster.

I 1865 hadde Nygård Øvre ei besetning på 6 kyr, 10 sauer, 4 geiter og hest, noe som var mer enn de fleste plassrom hadde på den tida. Utsæden var årlig 1/4 tønne bygg og 3 tønner poteter.

Einar og Marit

Fostersønnen Einar Eriksen (1839-1915) var g. 1. gang m. Marit Renaldsdtr. Eidem (1836-1885) fra Eidemsgjørdet Nordre 56/6 i Selbu. Hun døde en måneds tid etter bryllupet.

Einar og Beret

Einar Eriksen ble g. 2. gang i 1887 m. Beret Pedersdtr. Aas (1846-1911) fra Bakken i Ås.

Einar Eriksen fikk tinglyst festeseddel på 2/3 av plassen i 1889, og ny festesddel ble tinglyst i 1893 til Einar Eriksen og Kone «samt den person med ægtefelle, de bestemmer skal have pladsen efter deres død.» Dersom Einar og kona døde før føderådskona Beret Larsdtr. (enka etter Bersvend), skulle sistnevnte ha rett til å bestemme hvem som skulle overta plassen.

Einar og Beret Pedersdtr. hadde ingen felles barn. Før ekteskapet hadde Beret ei datter:

Ingeborg Karina (1877-1927). Far: Henning Henningsen Stuedal f. 1846, se Stuedal Nedre og Klokkervolden. Ingeborg Karina ble g.m. Tomas Larsen Langmyr (1869-1942) fra Langmyr. De tok over plassen, se nedenfor.

Einar Eriksen var en storvokst kar med sterk helse, og han var aldri redd for å ta i et tak. Han for vidt omkring på arbeid av ulikt slag, tømmerhogst i Sverige og gruvearbeid der det var å fa. En gang var han nær ved å sette livet til på vegen til

Kjøli gruve. Det var 21. januar 1878, da et voldsomt uvær herjet over hele dalføret. Einar tok feil av leia til Kjøli. Til sist støtte han på ei høybu i Holtdalen ovenfor Aunegrenda i Haltdalen, og lå der noen døgn til været roet seg. Alle trodde Einar var død, men snart var han heime på Nygarden igjen.

Omkring århundreskiftet begynte det å bli økt varetransport mellom Tydal og Hell, og Einar var ofte i vegen med lasskjøring. En gang kom han med et stort parti smågriser som han leverte i Tydal. Einar var i det hele tatt våken for nye idéer og arbeidsmetoder. Han var bl.a. en av de første i bygda som kjøpte slåmaskin.

Ingeborg Karina og Tomas

De overtok bygselen etter Einar og Beret. Omtrent på denne tida ble det oppført ny stuebygning på plassen (1905). Stabbur ble oppsatt i 1912 og nytt fjøs i 1914. Tomas skal ha vært en netthendt kar, som bl.a. drev med snekkering, maling og som gjørtler. Innmarksarealet ble også utvidet mens han og kona drev plassen.

I 1920 fikk de kjøpe Nygård Øvre til sjøleie. B.nr. 25 (skyld 0,28) ble fradelt Berget Vestre, og b.nr. 26 (skyld 0,08) ble utskilt fra Berget Nedre. Med på kjøpet fulgte også en skogteig sør for Nea, en utmarksparsell ved Spødnesset og en utmarksteig vest for Stentrø.

Ingeborg Karina og Tomas fikk barna:

1. Einar (1898-1975), g.m. Lisbet Marie Johannesdtr. Østby (1900-1990) fra Sjursgarden Vestre. De overtok garden, se nedenfor.
2. Lars (1901-1989), g.m. Dagny Bergitte Unsgård f. 1899, fra Kirkhus 174/3. De utvandret til Amerika i 1928. Deres barn:
 - a. Inger (1928-1984), g.m. William Carr f. 1925. Bosatt i Takoma, Washington.
 - b. Thelma 1935, g.m. Roy Schwartz, bosatt i Chicago.
3. Inga Bergljot (1903-1985), g.m. Anders O. Kurås (1907-1970) fra Kuråsbakken 19/18 i Glåmos. De bodde i Trondheim. Etter at hun ble enke, flyttet Inga til Tydal i 1974 og bodde i Bønstrø.
4. Henning (1906-1965), g.m. enke Aslaug Lervaag (1914-1984) fra Trondheim. Se Soltun 171/41.
5. Torvald f. 1910, døde etter 6 uker.
6. Tordis (1915-1921).

Sønnene Einar, Lars og Henning reiste til Amerika i ung alder, men både Einar og Henning kom tilbake til Tydal.

Einar og Marie

Einar og (Lisbet) Marie tok over Øver-Nygarden i 1932. Omkring 1950 hadde de ei besetning på hest, 9 storfe, 6 sauer og 8 geiter. Husdyrholdet tok slutt i 1967. Einar og Marie fikk sønnen:

Karl f. 1937, g.m. Lis Kristensen f. 1938, fra Danmark. Nåværende eiere, se nedenfor.

Karl og Lis

De tok over garden i 1974. I 1983 bygde de nytt bolighus på tunet, og gammelstua og fjøsbygninga er også blitt restaurert.

Karl er utdannet elektroingeniør ved NTH og arbeider som driftsbestyrer ved TEV Neaverkene. Lis arbeider som fysioterapeut.

Deres barn:

1. Martin Ove f. 1962. Bosatt i Oslo.
2. Ann Kristin f. 1966. Bosatt i Trondheim.
3. Karin Marie f. 1968, studerer i Oslo.

Innmarka i Nygård Øvre er på ca. 36 dekar, og jorda er bortleid. Til garden hører som nevnt en utmarksparsell sør for Nea på ca. 277 mål, og en teig vest for Stentrøa på ca. 13 mål. Av utmarka er ca. 150 mål produktivt skogsareal. Teigen ved Spødnesset (ca. 20 dekar) er nå oppdyrket og bortleid til fellesetra. Garden har ikke hatt egen seter. I likhet med de andre bruka i grenda har Nygård Øvre beiterett i Ås fellesbeite.

Fra garden er fradelt boligtomta Soltun b.nr. 41 i 1957.

NYGÅRD NEDRE

g.nr. 172, b.nr. 2

Eiendommen ble fradelt Halvorsgarden i 1873, da Halvor Olsen solgte halvdelen av garden til sin svoger Tomas Olsen Stuevold fra Stuevold Østre. Det var trolig

innmark allerede der tunet ble liggende, etter som tomta ligger like ovenfor den gamle Halvorsgarden, ved samme bekken som fiere av de eldste gardene i bygda har ligget. Det var kanskje i dette området den opprinnelige Klemmetgarden lå.

Med på kjøpet fulgte et utmarksområde nordover mot Hoegga, 2 skogparseller i Åsdalen, en skogteig ved Kistafossen, en annen ved Hena, og en tredje ved Buråsfloen og en fjerde øst for Sakrismo. Husmannsplassene Langmyr og Sakrismo ble også tillagt Nygård Nedre.

Tomas og Kirsti

Tomas Olsen (1828-1897) ble i 1885 g.m. Kirsti Hans-Mortensdtr. Ryttervold (1839-1928) fra Ryttervold 132/265 i Brekken. Før den tid hadde han fått satt opp stuebygning samme året han kjøpte garden, og fjøs ble bygd i 1880. På 1880-tallet kjøpte Tomas Olsen og Ingebrigt Larsen Løvøen hver sin halvpart av Brendåsen Vestre på auksjon, og like etter kjøpte Tomas også Ingebrigts halvdel. I 1885 ble sistnevnte part solgt igjen til Ole Svendsen Aas fra Jenshauggjardet. Tomas beholdt Brendåsens tidligere eiendommer Brennåsbrauten øst for Spødnesset (b.nr. 172/3, senere sammenføyd med b.nr. 2), samt setertrakta ved Ørneslia og Kjølen på Stugudal.

Med Beret Olsdtr. Berggård (1835-1922) fra Berggård Øvre hadde Tomas dattera:

Berte (1871-1955), g.m. Lars Jonsen Kløften (1863-1915) fra Kløften Østre. De ble brukere av Berggård Øvre, se denne.

Tomas og Kirsti var barnløse, og de tok til seg som sytning Svend Larsen Stuevold, som var brorsønn til Tomas. Se nedenfor.

I 1897 testamenterte de garden til Tydals fattigvesen, på den betingelse at eiendommen skulle holdes samlet, og at Svend Larsen skulle ha bruksrett. Bruksretten skulle være arvelig.

Kirsti var et arbeidsjern som visste å utnytte tida, både med strikking, snekkering, smedarbeid og som skomaker. De tre sistnevnte sysler var vel ikke akkurat vanlige for kvinner på denne tida.

Da hun arbeidet som taus i Tamneset ved Aursund, var et par nye sko en del av den årlige lønna. Da hun sluttet etter 15 år, hadde hun 10-12 par ubrukte sko med seg til Tydal.

Kirsti kunne også veve 15-16 alen om dagen. Når hun utførte smiarbeid, trillet hun en hoggestabbe inn på kjøkkenet og hogg øksa i denne til ambolt. Jernet glødde hun i ovnen. Høvelbenk hadde hun også på kjøkkenet.

Svend og Beret Lusie

Svend Larsen Stuevold (1866-1947) fra Stuevold Østre ble g.m. Beret Lusie Jonsdtr. Ryttervold (1871-1954) fra Ryttervoll i Brekken. Ovennevnte Kirsti var hennes «gammeltante». De brukte Nygård som etternavn.

Svend og Beret Lusie bygslet altså garden av Fattigstyret, og betalte ei årlig bygselavgift på 30 kroner. Ifølge testamentet kunne de ta skog til husbehov etter anvisning av eieren, og de skulle også ha avgiftsinntekta fra husmannsplassene Langmyr og Sakrismo.

I 1935 krevde husmennene på de to nevnte plassene å få kjøpe dem til sjøleie, og dette gikk i orden i 1937. Til sammen var kjøpesummen for de to plassene 3.200 kroner. Langmyr fikk med på kjøpet en skogteig ved Buråsfloen og setertrakt i Ørneslia. Sakrismo fikk også fradelt setertrakt i samme område.

Før ekteskapet hadde Svend med Beret Pedersdtr. Østby (1862-1909) fra Bakken 177/17 sønnen:

Peder (1898-1918).

Svend og Beret Lusie fikk barna:

1. Tomas f. 1907, ugift.
2. Lars f. 1909, ugift. Neste bruker, se nedenfor.
3. Inga Olava (1911-1976), g.m. Olav Wærness f. 1917, fra Bjørnør. De bodde her til 1960, da de kjøpte husa med tomt i Stentrø og flyttet dit. Se Heimstad 172/61.
4. Ragnhild (1913-1984), ugift.

Beret Lusies tante fra Brekken, Ingrid Hans-Mortensdtr. Valset (f. Ryttervold, søster til ovennevnte Kirsti), var blitt enke, og hun flyttet til Nygård Nedre i 1906. Hun hadde da med seg dattersønnen Kornelius Lien (1904-1971), som på det tidspunkt hadde mistet mora Berit. Far til Kornelius var Ole Olsen Lien, sønn av Ole Matiesen Lien (1864-1918), se Solbakken 189/6.

Kornelius vokste opp her i «Neer-Nygarden» og ble senere g.m. Marit Andersdtr. Bjerken (1901-1971) fra Flora i Selbu. Se mer om familien under Skogly. Bestemora Ingrid døde i 1929.

Lars

I 1947 søkte Lars Svendsen om å få kjøpe garden fra Fattigstyret v/Kommunen, og dette gikk i orden på den måten at Lars på svært rimelige vilkår fikk overta sjølve garden med tilstøtende utmark, setereiendommen ved Ørneslia, utmarksteigen Brennåsbrauten, skogteigen øst for Sakrismo, den ene av de to teigene i Åsdalen, samt parsellen Fallmyra ute ved Hena.

Kommunen beholdt en skogteig i Åsdalen og en annen ved Hena, samt parsellen ved Kistafossen. Kommunen har nå solgt skogteigen ved Hena (172/52) til Odd Ivar Wærness (se nedenfor), mens skogen ved Kistafossen er solgt til Trondheim E-verk.

Lars fortsatte gardsdrifta med hjelp av søskena Ragnhild og Tomas. Om vinteren drev Lars i skogen. Omkring 1950 hadde garden ei besetning på omkring 6 kyr samt kalver, hest, gris og 6 sauer. Lars og Ragnhild flyttet inn i nytt bolighus på tunet i 1969, og gamlestua fra 1873 ble da revet. Tomas har for det meste bodd på Ørnesvollen de senere åra.

Odd Ivar og Bodil

I 1979 tok Lars kår, og garden ble overtatt av søstersønnen Odd Ivar Wærness f. 1949, se Heimstad. Odd Ivar er g.m. Bodil Eidsaune f. 1951, fra Bjugn. De bygde nytt bolighus på tunet i 1980. Før de flyttet hit hadde de bodd en periode i Trondheim, der Odd Ivar arbeidet som bussjåfør. De fortsatte med mjølkeproduksjon til 1982, da fjøset gikk tapt i en brann. Nytt fjøs ble oppsatt i 1983, og de drev nå med sau noen år, før husdyrholdet opphørte i 1987. Dette året ble det forøvrig bygd et redskapshus på tunet.

I 1993 fikk Odd Ivar kjøpe tilbake av kommunen to teiger av den skogen som tidligere hadde tilhørt garden. Disse ligger ovenfor Hena sør for Nea, og har b.nr. 52.

Odd Ivar har holdt på en del med skogsdrift, og i perioder har han arbeidet som buss og lastebilsjåfør. Bodil arbeider som hjelpepleier ved Tydal kommune.

Odd Ivar og Bodil har ingen felles barn. Før ekteskapet fikk Bodil ei datter: Ann Elin f. 1969, s.b.m. Richard Audal f. 1969, fra Lysøysund. Hun er ansatt ved et reisebyrå i Trondheim, Richard arbeider som heismontør.

Det dyrkede arealet til Nygård Nedre er på omlag 50 dekar. De ulike skogsparsellene har ca. 850 dekar produktiv skog, og setereiendommen ved Ørneslia og Kjølen er på ca. 6.500 dekar. Bruket har to setervoller, Ørnesvollen og Kjølvollen. Sistnevnte gikk tidlig ut av bruk, mens setringa på Ørnesvollen fortsatte til ut på 1960-tallet. Deler av gammelstua på Lunden er gjenoppsatt på Kjølvollen. Garden har beiterett i Ås fellesbeite og fiskerett i Stugusjøen, Nesjøen og i fiskevann i utmarka.

Fra garden er som tidligere nevnt fradelt en teig ved Kistafossen. b.nr. 30 i 1936 til TEV, i 1937 husmannsplassene Sakrismo b.nr. 37 (inkl. Ørneslien Østre b.nr. 39) og Langmyr b.nr. 38 (inkl. Ørneslien Vestre b.nr. 40), en skogteig i Åsdalen, samt en annen ovenfor Hena. I området Ørneslia - Kjølen er det frasolgt 22 hyttetomter og 24 tomter er bortbygget.

FRIDHEIM

g.nr. 172, b.nr. 13

Tomta ble fradelt Halvorsgarden og forretningsbygg oppført i 1913. Ås handelsforening drev butikk her fra samme år. I 1927 ble Tydal samvirkelag stiftet og fortsatte i de samme lokalene til 1968, da samvirkelagets nybygg ble tatt i bruk. I kjelleren ble det i mange år drevet bakeri. En leilighet i 2. etasje ble utleid til ulike bestyrerfamilier.

Karl Aftret og familien bodde her fra 1950 til 1965, deretter Helge Berre med familie til 1971.

Vestre del av andreetasjen ble også ominnredet og utleid. Siste leietakere her var Kelly og Ingeborg Mjåland, som flyttet til Mjåtun i 1985.

Tydal kommune kjøpte eiendommen i 1986 og brukte bygninga til lager før den ble revet i 1989.

Se mer om Tydal samvirkelag i bind 2 av bygdeboka.

ÅS NORDRE (HALVORSGARDEN)

g.nr. 172, b.nr. 1

Halvorsgarden er et av de eldste bruka i Ås. Det er imidlertid usikkert når det oppsto, og hva det ble kalt til å begynne med. Sivert og Esten, som er nevnt i skipsskattelista fra 1557, var trolig fra denne garden. Disse navna kommer senere igjen i Halvorsgarden.

I begynnelsen av 1600-tallet heter brukeren Esten (Sivertsen?). Det er muligens en sønn av ham, Sivert, som er oppført som bruker i skattematrikkelen av 1647 og i andre kilder fra 1640- og 50-åra. Sivert hadde én sønn over 12 år i 1645, dessuten hadde han dreng og taus i huset. Bruket hadde en skyldverdi på 2 øre, og bonden og prestebølet eide hver sin halvpart. Denne eiendomsfordelinga varte ved til krigsåra i begynnelsen av 1700-tallet.

I 1620 fikk Sivert 6 daler i bot for å ha «beliget hans fester Quinde Kirsten Arffinsdater». Sivert var »Krobling« (vanfør), og bota var halvert pga. nedsatt betalingsevne. Dessuten ble det regnet som formildende at Sivert lovet å gifte seg med Kirsten.

Kvegskattelista fra 1657 viser at Halvorsgarden fødte 2 hester, 12 storfe og 12 småfe. Samme året hadde Esten Sivertsen f. 1624 overtatt garden. Han levde lenge og står oppført som bruker i alle matrikler frem til slutten av 1600-tallet.

I et manntall fra 1664 er det ikke nevnt at Esten hadde noen sønner, men slektsgranskeren Johannes Stuedahl hevdet at Esten hadde en sønn som hette Grim. Etter Grim Estensens død kom det mannspersoner fra andre slekter inn som brukere av garden. Halvor Eriksen blir første gang nevnt fra begynnelsen av 1700-tallet, og det kan være han som har vært opphavet til navnet Halvorsgarden. Før Halvor kom dit skal det ha vært en mann som het Jon som drev garden.

Halvor Eriksen

Halvor (f. ca. 1660, død ca. 1720) var trolig sønn av Erik Olsen i Ustgarden, og gift med ei datter av ovennevnte Grim Estensen. Ifølge ei folketelling fra 1701 skal de ha hatt disse sønnene:

1. Erik f. 1690. Han skal ha drevet garden fra omkring 1718 og noen år

fremover, til han overlot bruket til broren Ole. Erik flyttet av ukjente årsaker med familien til Metlingen i Sverige. Se nedenfor.

2. Grim (1691-1772), ugift. Han ble boende i Halvorsgarden. Navnet Grim er ikke vanlig i Tydal. Det stammer trolig fra Grim Krogstad i Selbu, som i 1668 eide en part i Halvorsgarden. Sagnet forteller at Grim Halvorsen hadde gjemt skatter eller penger ved Hoegga, og at han gikk regelmessige turer dit.
3. Ole (1694-1730), g.m. Guri Hansdtr. Græsli (død 1754) fra Per-Hansagarden. De tok over bruket, se nedenfor.
4. Ingebrigt (1698-1777), g.m. Guri Olsdtr. Stuedal (1708-1769), se Stuedal Øvre.

Erik Halvorsen

Kona til Erik skal ha hett Anne Pedersdtr., og familien flyttet som nevnt til Metlingen i Herjedalen, Sverige. Vi vet at de hadde sønnen:

1. Halvor (ca. 1737-1818), g.m. Ingeborg Olsdtr. (ca. 1748-1837) (ukjent opprinnelse). De kom tilbake til Tydal og bodde hos dattera på Stuedal Øvre ved folketellinga i 1801. Halvor drev som skredder. Ingeborg og Halvor hadde disse barna som vi vet om:
 - a. Anne (ca. 1775-1821), g.m. Peder Olsen Stuedal (1773-1822), se Stuedal Øvre.
 - b. Ole (1777-1862), g.m. Sollaug Eriksdtr. Tømmerås (1782-1877) fra Meråker. Bosatt på Tømmeråsmo 34/3 i Meråker.
 - c. Gjertrud (ca. 1778-1857), g. 1. gang m. Ole Andersen (Tronset) (1759-1813) fra Selbu. Bosatt på Litj-Evjtrøa (Ner Litjtrøa) i Selbu. Gjertrud ble g. 2. gang m. enkemann Reier Andersen (1766-1833) fra Framistoggo Kolsetmoen i Selbu.
 - d. Erik f. ca. 1788, g.m. Kari Jonsdtr. Mebst (1782-1853) fra Selbu. Bosatt i Kallarstrøa 92/4 i Selbu.

I tillegg er det trolig at Erik og Anne hadde dattera:

2. Ingeborg (ca. 1732-1818), g.m. Knut Knutsen (ca. 1737-1818) fra Bakken i Flora, Selbu. Hans mor var Beret Olsdtr. (ca. 1700-1782) fra Fossan. Ingeborg og Knut bodde på Nordigarden Tuset i Flora og hadde barna:
 - a. Sakarias (1763-1793). Med Kari Olsdtr. (ca. 1764-1854) fra

Brendåsen (Vestre) hadde han dattera:

Ingeborg (1786-1865), g.m. Ingebrigt Ingebrigtsen Nessmelan (ca. 1780-1856), bosatt på Melan 116/3 i Flora.

- b. Jon 0766-1810), g.m. Ingeborg Jonsdtr. Almås (ca. 1764-1834) fra Ålen. Hennes far var muligens den Jon Halvorsen som var notert som inderst på Løvøya ved manntallet i 1762. Jon og Ingeborg bodde på Nordigarden Tuset i Flora.

Erik var bruker av garden ved skadetaksten etter Armfeldt-hærens ødeleggelse ved juletider 1718. I Halvorsgarden slaktet svenskene 1 ku og 6 sauer. En såpass stor gard må ha hatt flere dyr, og årsaken til at ikke flere ble slaktet var kanskje at de rakk å føre en del av krøttera til skogs før svenskene kom. Forøvrig tok svenskene 1 hest, 6 tønner havre, 14 lass høy og en del klær. I tillegg ble en del redskaper brent eller ødelagt. Skadene ble taksert til 43 riksdaler og 2 ort. Det var ikke snakk om å få noen erstatning for skadene, bare 2 års skattefritak.

Bonden var dermed ruinert, og han måtte i likhet med de fleste andre bøndene i bygda selge gardparten sin til godseiere i Trondheim, som var interessert i å få tømmer fra Tydal til sagbruka sine. Prestebolet beholdt som før sin halvpart. Dermed var bonden blitt leilending helt ut. Matrikeloppgavene i 1723 viser at garden nå hadde 1 hest, 9 storfe og 11 småfe. Utsæden var på 1 tønne bygg, og normal høyavling var 66 lass.

Ole og Guri

Den yngre broren Ole Halvorsen overtok garden da Erik og familien flyttet til Metlingen. Ole var g.m. Guri Hansdtr. Græsli fra Per-Hansagarden. De fikk disse barna som vi kjenner til:

1. Halvor (1722-1795), g.m. Lisbet Olsdtr. (ca. 1730-1819) fra Ol-Olsgarden. Se nedenfor.
2. Gidsken (ca. 1723-1811). Trolig var det hun som ble g.m. Peder Olsen Østby (1730-1816), se Sjursgarden.
3. Hans f. 1727.

Guri og Peder

Etter at Guri var blitt enke i 1730, giftet hun seg på nytt med Peder Olsen Aas f. 1701. Han kan ha vært sønn av Ole Eriksen (f. ca. 1650) i Ustgarden.

Ved arveskiftet etter Guri i 1754 er det nevnt at de hadde disse barna:

1. Ole (ca. 1732-1812), g.m. Karen Pedersdtr. (1741-1818) fra Metlingen i Sverige. De ryddet husmannsplassen Svelmo Nedre, se denne.
2. Siri (1735-1807), g.m. Ole Johannessen Aas (ca. 1728-1764), se Ustgarden.
3. Ingeborg f. 1737.
4. Ole (1739-1786).
5. Peder f. 1742, g.m. Serri Jonsdtr. (ca. 1739-1780). De slo seg ned ved Østeraunet, se dette.
6. Jon f. 1744. g.m. Guri Jonsdtr. Østby (muligens fra Evenhaugen). De kom også til Østeraunet, se dette.
7. Einar (1746-1810), g.m. Berte Jonsdtr. (ca. 1751-1824) (ukjent opprinnelse). De fikk utlagt Stentrø som husmannsplass under Halvorsgarden, se denne.

Peder og Beret

Som enkemann giftet Peder Olsen seg på nytt i 1759 med Beret Pedersdtr. (ca. 1721-1793), ukjent opprinnelse. Deres barn:

1. Peder f. 1760.
2. Guri f. 1762.
3. Siri (1765-1791).

Etter at Peder Olsen døde (før 1790) satt enka Beret med bruket til hun døde i 1793. Nye brukere ble da Peders stesønn Halvor Olsen og kona Lisbet Olsdtr., sammen med deres sønn Ole Halvorsen.

Halvor og Lisbet

Halvor Olsen (1722-1795) og kona Lisbet Olsdtr. (ca. 1730-1819) fra Ol-Olsgarden hadde barna:

1. Guri (1757-1822), g.m. Ingebrigt Olsen Græsli (1754-1837) fra Per-Hansagarden. De bosatte Uststuggu (Jo-Nilsgarden), se denne.
2. Sara f. 1759, trolig død før 1767.
3. Ole (1761-1841), g.m. Marta Ingebrigtsdtr. Aas (1780-1852) fra Bøns garden. Se nedenfor.

4. Sara (1767-1858), g.m. Bersvend Ellingsen Aas (ca. 1766-1835) fra Haltdalen, se Berget Vestre.
5. Einar f. ca. 1772, g.m. Guri Pedersdtr. Aas f. 1770, fra Østeraunet. Hun var datter av ovennevnte Peder Pedersen f. 1742, og dermed «halvt» søskenbarn med mannen Einar. De bodde på Åsgård Østre, se denne.

Ole og Marta

Eldstesønnen Ole Halvorsen og kona Marta Ingebrigtsdtr. tok over bygselen etter Oles foreldre. I 1828 kjøpte de garden til sjøleie fra konkursboet etter von Kroghs død. På den tid var det 5 husmannsplasser som tilhørte garden: Sakrismo, Stentrø, Langmyr, Vardhusbakken og Svelmo Øvre. Kjøpesummen var 450 Speciedaler.

I 1829, og da trolig for å bidra til finansiering av gardkjøpet året før, ble omlag tredjeparten av Halvorsgarden solgt og fradelt som eget bruk, se Jehangarden. Sistnevnte fikk i tillegg til en del skog- og utmarksparseller også med plassromma Vardhusbakken og Svelmo Øvre.

Ole og Marta hadde barna:

1. Lisbet f. 1806, g.m. Tomas Jonsen Aas f. ca. 1805, se Langmyr.
2. Kjersti (1810-1868), g.m. Svend Olsen Østby (1803-1858) fra Evenhaugen. De bodde på Åsgård Østre, se denne.
3. Halvor (1812-1886), g.m. Maren Olsdtr. Stuevold (1819-1905) fra Stuevold Østre. Neste brukere, se nedenfor.

Halvor og Maren

De overtok plassen etter hans foreldre. Halvor skal ha vært en makelig anlagt person, mens kona var hans rake motsetning. Hallvars-Maren, som hun ble kalt, kjørte både tømmer, ved, høy og mose, i tillegg til at hun drev med lasskjøring for betaling. Hun bisto ofte som fødselshjelper (løsmor) og sykepleier, og hun kunne også lage ulike medisiner.

I deres tid ble det utlagt 2 nye husmannsplasser under garden: Lien omkring 1850 og Søllisenget omkring 1870. I 1873 ble eiendommen Nygård Nedre fradelt Halvorsgarden og solgt til Marens bror Tomas Olsen Stuevold. Nygård Nedre fikk med på kjøpet husmannsplassene Sakrismo og Langmyr, samt utmark og skog

bl.a. nord for garden, i Åsdalen, ved Løvøya og sør for Nea.

I 1865 hadde Halvorsgarden 2 hester, 11 kyr, 9 sauer og 12 geiter. De sådde 3/4 tønne bygg og 3 tønner poteter. Innmarka var på omkring 42 dekar, samt 83 dekar natureng. De høstet årlig 100 høy lass på innmarka og 122 lass fra markaslåttene.

Før ekteskapet med Maren hadde Halvor en sønn med Guri Anna Larsdtr. Kjølåsen (ukjent opprinnelse):

Ole f. 1841. Denne Ole fikk med Mette Estensdtr. Hilmo f. 1838 fra Hilmo 164/6 sønnen:

Esten f. 1863. Utvandret til Amerika sammen med mora og hennes familie i 1869.

Felles barn av Halvor og Maren:

1. Marta (1847-1901), g.m. Sakse Henningsen Aasen (1839-1911), se Aasen.
2. Ole f. 1850. I 1869 utvandret han sammen med den eldre halvbroren Ole (f. 1841) til Amerika. Ole f. 1850 skal i Amerika ha blitt gift med ei kvinne fra Kristiansund.
3. Ingebrigt f. 1852, trolig død som barn.
4. Halvor (1855-1887). Utvandret til Amerika i 1876 sammen med Beret Jonasdtr. Østby f. 1856, fra Evenhaugen. De giftet seg i USA og var bosatt i Wild Rice, Norman County, Minnesota. De fikk 4 barn. Halvor ble drept av et lynnedslag.
5. Lars (1857-1917), g.m. Kjersti Taraldsdtr. Aas (1868-1940) fra Berget Vestre. De overtok garden, se nedenfor.
6. Magli (1859-1943), g.m. Tomas Jensen Østby (1855-1942), se Sjursgarden Østre.
7. Ingebrigt (1862-1863).

Lars og Kjersti

De overtok garden i 1882 og drev den til 1893, da de solgte den til Ole Ingebrigtsen Rønning. Lars Halvorsen skal ha vært en begavet kar, som bl.a. kunne Ibsens «Per Gynt» utenat, og han kunne komme med treffende sitater derfra som passet til enhver situasjon. Etter at de solgte garden, losjerte Lars og Kjersti på forskjellige steder, bl.a. i Bønstrø. Lars livnærte familien ved handel av

forskjellig slag.

Lars og Kirsti fikk barna:

1. Halvor f. 1888. utvandret til Amerika i 1910. Med Beret Larsdtr. Østby (1880-1951) fra Sjursgarden Vestre fikk han ei datter:
Elfrida (1907-1989), g.m. Even Olsen Østbyhaug (1901-1979), se Evenhaugen.
2. Tarald f. 1890. fulgte broren til Amerika.
3. Olaus (1895-1968), g.m. Ella Bergitte Aas (1900-1975) fra Ustgarden. De ryddet Lidarende, se dette.

Ole og Kari

Ole Ingebrigtsen Rønning (1864-1929) stammet fra Rønningen 177/3 i Østby, og han var g.m. Kari Jakobsdtr. Graae (1866-1953), fra Østeraunet. De kjøpte Halvorsgarden i 1893 for 3.450 kroner og er nevnt som eiere ved folketellinga i 1900. Litt senere solgte de garden og flyttet til Solem i Lånke. Deretter ble de nyryddere på Vårvang i Stjørdal. Deres barn:

1. Maren f. 1886, g.m. Oskar Berg f. 1884. De bodde på Bergs Minde på Stjørdal og startet der manufakturforretning.
2. Inga Gurine f. 1891.
3. Kristine (1893-1913).
4. Jakob f. 1895, død samme år.
5. Hjalmar f. 1896. Tok militær utdanning og ble senere ansatt i Norsk Brændselolje AS i Oslo.
6. Karl Olaf f. 1898, g.m. Olga Kristine Kjæmpe f. 1895. Brukere på Sandheim 158/3 i Lånke.
7. Emma (1899-1900).
8. Emma f. 1901.
9. Gustav f. 1903.
10. Anna f. 1905.
11. Emelie 1908.
12. Kristian f. 1913. Han arbeidet som farmasøyt.

Ingebrigt Aunetrø

Omkring 1904 solgte Ole I. Rønning garden til Ingebrigt Olsen Aunetrø

(1842-1931), se Trøen 168/1. Samtidig ble det frasolgt garden ei slåtte- og seterstreking ved Mosjøen til Ingebrigt Saksesen på Aasen. Til Brendåsen Vestre ble det solgt ei setertrakt ved Ånøya.

Ingebrigt Aunetrø drev Halvorsgarden som underbruk noen år, men solgte den igjen til sammen Ole Andersen Kant.

Ole og Kristine

Ny eier ble altså Ole Andersen Kant, f. på Røros i 1868. Hans foreldre var Marta Kristiansdtr. og Anders Andreassen Kant, se kapitlet om samisk bosetting. Ole var g.m. Sara Kristine f. 1875, i Frøstvik i Sverige. Hennes foreldre var Sara Sakrisdtr. og Thomas Thomassen Bergstrøm.

Utenom garden drev de også med rein. Ole hadde ei rød merr som var temmelig vill av seg. En gang han drev og hyppet poetet, slet merra seg og og sprang ned til Rønningen. Ole lot seg imponere av hvor lett hesten forserte gjerdene og bemerket: «Det va schvere hopp!»

Ole og Kristine hadde etter det vi kjenner til 3 barn:

1. Marta Salome, g.m. Martin Kant, bosatt på Nerskogen i Rennebu.
2. Tomas f. 1917, ugift. Bosatt ved Riasten.

Familien flyttet til Brekken ved Røros etter at de solgte garden.

Helga og Per

I 1932 ble garden kjøpt av Per Jonsen Aunemo (1891-1951) fra Aunemoen 169/5. Han var g.m. Helga Tomasdtr. Østby (1900-1973) fra Sjursgarden Østre, som var datter av Magli Larsdtr. (1859-1943), se ovenfor. Det trengtes nye hus på garden, og de fikk satt opp ny stuebygning i 1934, stabbur i 1938 og fjøs i 1948. Omkring 1950 besto husdyrholdet av 5 kyr, 5 kalver, 2 griser og 4 sauer.

Utenom bruket arbeidet Per som handelsbestyrer på Samvirkelaget, som den gang holdt til på Fridheim, rett over veien for Halvorsgarden. Etter at Per døde, drev Helga en form for pensjonat, bl.a. med utleie av hybler.

Per og Helga fikk barna:

1. Jon (1925-1991), g.m. Halldis Pedersen f. 1932, fra Steigen i Nordland. De

overtok bruket, se nedenfor.

2. Alma f. 1929, døde etter 7 uker.
3. Ingebjørg f. 1935, g.m. Henry Ressem fra Malm. De bor i Malm, der Henry driver ei blikkenslagerbedrift. Ingebjørg arbeidet tidligere som husstellærer, nå har hun kontorjobb i blikkenslagerfirmaet. Deres barn:
 - a. Lisbeth f. 1963, s.b.m. Torstein Gustavsen f. 1962, fra Steinkjer. Bosatt i Levanger.
 - b. Kjell f. 1964, g.m. Anne Grete Almli f. 1969, fra Malm. Bosatt i Malm.
 - c. Helge f. 1966, s.b.m. Else Marie Halse f. 1966, fra Ørsta. Bosatt i Leirfjord i Nordland.

Jon og Halldis

De overtok garden i 1961. De bygde på stua i vestenden og tok i bruk leiligheten der, mens Helga fortsatte å bo i østre del. Husdyrholdet tok slutt i 1963. Utenom bruket arbeidet Jon i flere år som elektriker ved det kommunale kraftverket, senere ble han ansatt som elektromaskinist ved TEV Neaverkene. Halldis arbeider som hjelpepleier ved Tydal helsehus.

Deres barn:

1. Per Morten f. 1964, s.b.m. Martha Rolfsen fra Trondheim. De bor i Trondheim, der Per Morten arbeider som elektroingeniør ved TEV. Deres barn:
 - a. Helga Marie f. 1990.
 - b. Marte f. 1993.
2. Anne Brit f. 1966, s.b.m. Gunnar Reitan. Bosatt på Levanger, der Anne B. arbeider som sjukepleier. Deres barn:
Elise f. 1991.

Innmarka i Halvorsgarden er på ca. 30 dekar, skogen ca. 400 dekar. Garden har beiterett i Ås fellesbeite.

Garden hadde i gammel tid trolig setertrakt ved Moen (jfr. Fossvolden som ble tillagt Jehangarden). Halvorskamvollen i Åsdalen ble trolig brukt som høstvoll i gammel tid. Videre har garden fra gammelt av seterrett i Hendalen, uten at vi vet sikkert om denne ble benyttet. Seterretten her ble lenge bortleid, bl.a. til Henmo Østre. I senere tid hadde de dyra på Sankådalsvollen i lag med Østbyhaug Østre.

Fra Halvorsgarden er fradelt: Jehangarden b.nr. 4 i 1829 (inkl. husmannsplassene Vardhusbakken og Svelmo Øvre), Nygård Nedre b.nr. 2 i 1873 (inkl. husmannsplassene Sakrismo og Langmyr), plassromma Lien b.nr. 6 og Søllisenget b.nr. 26 i 1893 samt Stentrø b.nr. 25 i 1929. Butikktomta Fridheim b.nr. 13 ble utskilt i 1913 og Åsvang (Folkets hus) b.nr. 22 i 1916.

ÅS NORDRE (JEHANGARDEN)

g.nr. 172, b.nr. 4

Garden ble fradelt Halvorsgarden i 1829, og arealet utgjorde ca. 1/3 av den opprinnelige Halvorsgarden. Med på kjøpet fulgte 6 parseller med barskog, setertrakt ved Moen og Stugusjøen og seterrett i Hendalen, samt husmannsplassene Svelmo Øvre og Vardhusbakken. Senere ble også Lian (172/21) plass under Jehangarden.

Tunet ble anlagt mellom Halvorsgarden og den opprinnelige Ol-Olsgarden. Sistnevnte ble altså liggende mellom Jehangarden og Ustgarden, men opphørte som eget bruk og gjenoppsto senere lenger vest. Stuebygninga i den gamle Ol-Olsgarden ble revet omkring midten av 1860-tallet.

Johan og Lusie

De som slo seg ned her var Johan Jonsen Ramnan (1799-1868), opprinnelig fra Ramlo 35/1 (Ustgarden) i Haltdalen, og kona Lusie Tronsdtr. Gjetås (1792-1867), fra Gjetåsen i Haltdalen. I eldre dager ble Johan-navnet gjerne uttalt Jehan, og garden har dermed fått navnet etter ham.

Johan hadde tidligere vært gift med Lusies søster Guri, som døde i 1827. De fikk 5 barn, hvorav de 4 yngste ble med til Tydal.

Johans søster Magli (Stor-Magli) kom også til Jehangarden som taus, og hun ble gift på nytt i Tydal, se Lillebrekken.

Familien tok etternavnet Aas da de kom til Tydal. I sitt 1. ekteskap med Guri Tronsdatter hadde Johan barna:

1. Sofie f. 1820. Det er lite trolig at hun ble med til Tydal, kanskje var hun død da familien flyttet hit.
2. Ingeborg f. 1821, g.m. Peter Olsen Aas (1819-1873), se Vardhusbakken.

3. Trond (1824-1905), g.m. Ragnhild Olsdtr. Østby (1826-1906) fra Gammelgarden. De fikk utlagt Sollien som plassrom under Jehangarden, se denne.
4. Jon (1826-1913), g. 1. gang m. Serri Henningsdtr. Stuedal (1819-1861) fra Stuedal Nedre. Jon ble g. 2. gang m. Beret Hansdtr. Aas (1839-1889) fra Ålen, og til slutt g. 3. gang m. Henrikke Pedersdtr. Nyland (1871-1892) fra Nyland. Jon bosatte Kåsen, se denne.
5. Lusie (1827-1914), g.m. Ingebrigt Olsen Aas (1815-1864), se Åsgård Vestre 174/1.

I sitt 2. ekteskap med Lusie Tronsdtr. fikk Johan disse barna:

6. Kari (1830-1920), g.m. enkemann Henning Henningsen Stuedal (1816-1893) fra Stuedal Nedre. Se denne samt Klokkervolden.
7. Anders f. 1832, døde trolig før 1834.
8. Anders (1834-1908), g.m. Beret Tomasdtr. Østby (1833-1904) fra Sjursgarden Østre. De overtok garden, se nedenfor.
9. Johan (1837-1923), g. 1. gang m. Beret Andersdtr. Aune (1839-1878) fra Bortstuggu, se Hilmo 164/6. Johan ble g. 2. gang m. Berit Berntsdtr. Hilmo (1858-1938), se Kvernmoen.
10. Lars (1842-1924), g.m. Berit Pedersdtr. Greslimo (1845-1925). De ble husmannsfolk på Vestre Greslimo, se denne.

Johan og Lusie sto fortsatt som eiere ved folketellinga i 1865, og garden hadde da ei besetning på 11 kyr, hest og 16 småfe. Årlig utsæd var 1 1/4 tønne bygg og 4 tønner poteter. Det kunne høstes 75 lass høy på innmarka og hentes 92 lass fra markaslåttene. Garden hadde dette året 5 tylfter tømmer til salg. I matrikkelen året før er garden taksert til 810 Speciedaler. Det er også nevnt at bruket hadde 1/12 rett i vannfallet ved Kirkvold (Kvernfossen).

I 1862 ble Fossvolden ved Moen fradelt Jehangarden og solgt til Erik Næsvold på Fossan. Fossvolden kan i eldre tid ha vært brukt som seter, men dette vet vi ikke med sikkerhet.

Året etter ble det skrevet kontrakt om salg av setereiendommen ved Stugusjøen til Peder Jonsen Brynildsvoll. Navnet tyder på at han var fra Aursundtraktene, men det ser ikke ut til at han har vært bosatt i Tydal. Det er også uvisst om salget gikk i orden slik det var planlagt, for i 1866 ble setertrakta skyldsatt og overtatt

av Johan Jonsen. Selgeren var nå eieren i Bønsgarden, Ingebrigt Olsen Aas.

Anders og Beret

Sønnen Anders (1834-1908) og kona Beret Tomasdr. (1833-1904) tok over garden i 1866. De fikk satt opp ny stuebygning på garden i 1879. Deres barn:

1. Johan (1858-1957), g.m. Guri Pedersdr. Østby (1858-1940) fra Bakken 177/17 (Sjursgjardet). De tok over garden, se nedenfor.
2. Tomas (1860-1934), g.m. Sofie Saksvold (1868-1956) fra Ålen. De bodde i Trondheim, der Tomas var kjøpmann. Deres barn:
 - a. Tora f. 1895, g.m. Isak Sæterhaug. Bosatt i Trondheim.
 - b. Arvid f. 1897, g.m. Gudrun Hov fra Ålen. Bosatt i Trondheim.
 - c. Karl (1899-1943), g.m. Marit Flåthe. Bosatt i Trondheim.
 - d. Odd Agnar (1902-1920).
 - e. Birger (1905-1921).
3. Karoline (1863-1951), g.m. enkemann Ingebrigt Olsen Aunetrø (1842-1931), se Trøen 168/1.
4. Lars (1866-1913), g.m. Petronelle Feragen (1864-1945) fra Moen 140/11 i Feragen ved Røros. De ble brukere på Patrusli 176/3, se denne.
5. Jon (1869-1968), g.m. Ane Lusie Tomasdr. Østby (1865-1932), se Høglia 177/15.
6. Beret f. 1873, g.m. Paul Værnes f. 1875, bosatt på Stjørdal. Deres barn:
 - a. Jenny f. 1900, g.m. Andreas Løfshus.
 - b. Alf f. 1904.
 - c. Olaf f. 1906.
 - d. Birger f. 1909.
 - e. Odd f. 1911.
 - f. Leif f. 1913.
 - g. Borghild f. 1916.
7. Ole f. 1875. Ved folketellinga i 1900 omtales han som jernbanearbeider på Stjørdal. Senere reiste han til Amerika.
8. Jens f. 1879. Utvandret til Amerika i 1911. Med Marit Jonsdr. Hegset fra Hegstad 114/8 (Øver-Heggset) i Flora hadde Jens en sønn:
John Didrik f. 1904, g.m. Signe Kviberg fra Abelvær i Nærøy. Bosatt i Trondheim.

Sønnene Johan og Jens drev butikk på garden omkring århundreskiftet, og

utselger var søstera Karoline.

Johan og Guri

Eldstesønnen Johan og kona Guri overtok garden etter hans foreldre. I 1908 bygde de nytt fjøs på tunet.

I ungdommen tilbragte Johan flere vintre i Sverige, der han drev med tømmerhogst. Fortjenesta på dette var som regel skral. En gang var han og 7 andre tydalinger på tømmerhogging i Hede. Turen dit hadde tatt dem 4 dager. Ved oppgjøret om våren hadde Johan til gode 5 kroner, «men så fekk e nå itt døm, hell,» fortalte han.

Da folk tok til å bygge eneboliger etter 2. verdenskrig, så Johan på dette med sterk skepsis. Han hadde vanskelig for å forstå hvordan folk kunne opprettholde livet uten å ha fjøs og husdyr, og mente at de ville bli ei belastning for dem som hadde gardsbruk. «Bell mi fø døm, tru?» undret han.

Johan og Guri fikk barna:

1. Beret (1890-1954), g.m. Ingebrigt Larsen Langmyr (1872-1951), se Langmyr 172/38.
2. Anders (1893-1985), g.m. Gidsken Jonsdtr. Østby (1886-1956) fra Jensgarden 177/1. Neste brukere, se nedenfor.
3. Sigrid (1897-1975), g.m. Anders Klokkervold. Bosatt i Ålen. Deres barn:
 - a. Gea f. 1926, g.m. Harald O. Holden, bosatt i Ålen.
 - b. Kristian (1927-1987), ugift.
 - c. Johan f. 1934, g.m. Tora Sneisen fra Mostadmark. Bosatt i Ålen.
 - d. Gerda Mary f. 1941, g.m. Ivar Ranøyen. Bosatt i Haltdalen.
4. Johanna (1899-1987), g.m. Jørgen Adolf Guldseth f. 1895, fra Gullsetsaga i Vikvarvet. Bosatt i Trondheim. Deres barn:

Gerd f. 1924, g.m. Odd Guldset f. 1924. (Odds mor var Anna Guldset (1905-1985), som ble g.m. Ingmar Lunden, se Solheim 175/16). Gerd og Odd bor i Trondheim.
5. Petra (1901-1984), g.m. Lars Tulluan fra Klæbu. Bosatt i Trondheim. Deres barn:
 - a. Mary f. 1925, g.m. Henry Wedø. Bosatt i Trondheim.
 - b. Gunvor f. 1926, g.m. Jarle Denstad. Bosatt på Stjørdal.
 - c. Karin f. 1942, ugift. Bosatt i Trondheim.

Anders og Gidsken

I 1932 overlot Johan garden til sønnen Anders og kona Gidsken. Omkring 1950 besto husdyrholdet av hest, 7 kyr og noen kalver, 11 sauer og 8 geiter.

Anders og Gidsken fikk ei datter:

Gerda f. 1922, g.m. Bjarne Jonsen Aas f. 1918, fra Sørås 173/15. Se nedenfor.

Gerda og Bjarne

De overtok garden i 1955. Bjarne fikk etter hvert problemer med helsa, og husdyrholdet tok slutt i 1970. Gerda og Bjarne har dattera:

Ruth f. 1947, g.m. Johan Villy Fredriksen f. 1944, født i Klæbu, oppvokst i Selbu (Markåa Vestre 99/2). Nåværende eiere, se nedenfor.

Ruth og Johan Villy

Ruth overtok garden i 1974. Etter at husdyrholdet tok slutt, har jorda i Jehangarden vært bortleid. Ruth og Johan bor i Trondheim, der Ruth er ansatt ved Siemens AS. Johan er bilmekaniker ved Hell bil. Deres barn:

1. Johan f. 1969. Han arbeider som barnehageassistent i Trondheim.
2. Siw Anne f. 1973.

Innmarka i Jehangarden er på ca. 60 dekar (inkludert Vardhus-bakken). Barskogen er på ca. 2.000 dekar, fordelt på 3 parseller sør for Nea, 2 i Åsdalen og 1 ved Spødnesset. Setereiendommen ved vestenden av Stugusjøen er på omlag 1.000 dekar. Garden har havningsrett i Ås fellesbeite og fiskerett i Stugusjøen og fiskevann i utmarka.

Seterretten i Hendalen ble ikke benyttet, men bortleid til andre bruk, bl.a. til Henmo Østre. Ved Stugusjøen har garden 2 setrer. Øvervollen var i bruk til 1956. Da var det kommet i gang mjølkerute til meieriet i Selbu, og garden setret deretter på Jehanvollen nede ved sjøen til 1970, da husdyrholdet tok slutt. Seterstua på Øvervollen har i mange år vært borleid til bruk som hytte.

Husmannsplasser under garden har vært Svelmo Øvre, Lian 172/21, Sollien og Vardhusbakken. Sistnevnte har gått tilbake til hovedbruket.

Fra Jehangarden er utskilt: Fossvolden b.nr. 5 i 1866, Sollien b.nr. 9 i 1898, Svelmo Øvre b.nr. 11 i 1908 og Lian b.nr. 21 i 1915. I tillegg er det fradelt 7 hyttetomter ved Stugusjøen.

ÅS ØSTRE (USTGARDEN)

Tidligere navn: Taraldsgarden, Ås Søndre g.nr. 173, b.nr. 1

Ustgarden er en av de eldste gardene i Ås og var matrikulert som eget bruk allerede på 1500-tallet. Den ble da kalt Taraldsgarden, og brukeren i siste del av 1500-tallet het Tarald.

Deretter het brukeren Ole frem til omkring 1630-tallet, og han var muligens sønnen til Tarald. Etter skyldverdien (1 1/2 øre) å dømme var det et middels stort bruk, men det må likevel ha vært velstand på garden. Ole betalte nemlig kveg-tiende av i alt 11 kyr, og det var fiere enn på noen annen gard i Tydal. I 1657 var det bare Peder Aas (se Lunden) som hadde fiere husdyr. Dette året hadde Taraldsgarden 2 hester, 21 storfe og 17 småfe.

Etter Ole tok Erik (trolig sønnen) over bruket. I 1645 besto husholdet av kona, mora, en dreng og ei tjenestejente. Erik hadde på dette tidspunktet ingen barn over 12 år.

Ifølge matrikkelen av 1647 var Erik odelsbonde, men i 1661 eide Grim Estensen Krogstad fra Selbu 1 øre i garden. Grim står oppført som bruker i manntallet av 1664, og var ifølge dette født i 1605. Erik er ikke nevnt i 1664, og Grim har trolig giftet seg med enka. Hans eiendomspart utgjør fortsatt 2/3 av gardens skyldverdi, mens hans stebarn eier resten (matrikkelen av 1668).

Erik

Etter Grim kom det en ny Erik som bruker, og han ble odelsbonde til hele garden. I hans tid kom det imidlertid en liten part på 6 marklag i tillegg til gardens skyldverdi, og denne var eid av trondheimsborgere. Denne jordeiendommen (innmark) lå ved Retskallen nede ved elva, og kom senere under Thomas Angells stiftelser.

Gardens skyldverdi økte altså i andre halvdel av 1600-tallet fra 1 1/12 øre til 1 3/4 øre. Dette skyldtes trolig at slåtteland i Stugudalstraktene ble tillagt garden.

Matrikkelen av 1723 opplyser at garden svarte hele 24 skilling i engskatt av «Stuedals Engslet».

Erik døde på slutten av 1600-tallet, og han etterlot seg iallfall 2 sønner som vi kjenner navnet på:

1. Ole f. ca. 1650, død før 1723. Se nedenfor.
2. Halvor (ca. 1660-1720). Det var trolig han som kom til Halvorsgarden, se denne.

I tillegg er det mulig at Erik hadde sønnene:

3. Jakob f. ca. 1654, som var bruker på Kirkvold i 1701.
4. Ole d.y. f. ca. 1665. Se Østbyhaug Østre.

Dersom det eksisterte bare én Ole Eriksen, var han trolig gift 2 ganger. Første gang med Kjersti (eller Kirsten), se nedenfor, deretter med Anne «fra Østby». Ifølge matriklene fra 1712 og 1714 var en Ole Eriksen eier av Østbyhaug Østre, og i 1721 driver ei enke (trolig Anne) både Østbyhaugen og Ustgarden. Ole og Anne skal ha hatt 3 sønner, se Østbyhaug Østre.

Ole og Kjersti

Ole Eriksen ble gift med ei som hette Kjersti (Kirsten). Vi vet ikke mer om henne enn at hun var enke i 1723. (Erik Olsens enke hadde også bygsel på 2 marklag i Stuedal Øvre i første halvdel av 1720, men nå heter hun Lidsken.)

Ole hadde minst 4 barn i 1711, men vi kjenner med sikkerhet bare navnet på en sønn:

1. Johannes (1691-1756), se nedenfor.

I tillegg kan han ha hatt barna:

2. Peder f. ca. 1701, g.m. enke Guri Hansdtr. Aas (død 1754), opprinnelig fra Per-Hansagarden. Se Halvorsgarden.
3. Beret (ca. 1705-1798), g.m. Peder Hansen Græsli (1701-1777), bror av ovennevnte Guri. Se Per-Hansagarden.
4. Ole d.y. f. ca. 1665, se Østbyhaug Østre.

Presten Ole Stuevold Hansen nevner i sine «Bondefortellinger» at Armfeldt-

soldatene hos Josop (Josef) Olsen i Ustgarden prøvde å brenne låven, men dette lyktes ikke. De satte fyr på en halmbinge, men den brant bare utenpå og sloknet igjen.

Ole Eriksen var nok død før den store krigsulykka rammet Tydal i 1718. I Ustgarden tok Armfeldts soldater 7 tønner havre, 20 lass høy, 13 kyr og 10 småfe. I tillegg tok de klær og ødela eller brente gardsredskaper og innbo. Skadene ble taksert til 87 riksdaler i alt. I likhet med de andre bøndene i bygda fikk de ingen erstatning, bare skattefritak i 2 år.

Det nåværende stabburet i Ustgarden er svært gammelt, og det sto på tunet også da Armfeldt-hæren raserte garden. Det er fortalt at horna fra en geitebuk som soldatene slaktet, ble oppspikret på mønet av stabburet, og der ble de stående i lang tid etterpå.

Vi må anta at krigsskadene var den direkte årsaken til at garden ble solgt til pengesterke borgere i Trondheim, slik at Ustgarden ble leilendingsbruk. Bonden drev imidlertid jorda som før. Matrikkelen i 1723 forteller at garden fødte 1 hest, 10 storfe og 13 småfe. Utsæden var på 1 tønne bygg. Garden hadde forøvrig eget kvernhus, og den normale høyavlinga var på 70 lass. Slåtteland hadde de som nevnt i Stugudalstraktene.

Ifølge matrikkelen av 1721 var det ei enke som drev både Ustgarden og Østbyhaug. Vi kjenner ikke navnet på henne, men det kan ha vært ovennevnte Kjersti. Det kan også ha vært «Anne i Østby», som enten var den 2. kona til Ole Eriksen f. 1650, eller kona til hans mulige bror Ole Eriksen d.y., f. ca. 1665.

Johannes og Anne Dordi

Johannes Olsen (ca. 1691-1756) var g.m. Anne Dordi Olsdtr. Aune (ca. 1695-1775) fra Storaunet. De overtok garden omkring 1740 og hadde disse barna som vi vet om:

1. Ole (ca. 1728-1764), g.m. Siri Pedersdtr. Aas (1735-1807) fra Halvorsgarden. Deres barn:
 - a. Johannes (1759-1801), g.m. Ingeborg Pedersdtr. f. ca. 1757. De fikk utlagt husmannsplassen Fongtrøa under Ustgarden, se denne.
 - b. Guri (1760-1835), g.m. Ingebrigt Olsen Aas f. 1761, fra Jenshaugen. De kom til Sakrismo, se denne.

- c. Peder f. 1762. Det kan ha vært denne Peder Olsen som ble g.m. Gidsken Hansdtr. Græsli (1764-1792), fra Per-Hansagarden. Hans etternavn ved giftermålet var Kirkvold, og det kan hende han hadde tilhold i området der.
2. Ingeborg (ca. 1729-1812), g.m. Hans Bersvendsen Østby (1737-1819), se Bersvendsgarden.
3. Anders (ca. 1730-1804), g.m. Dordi Græsli (ca. 1738-1781). Deres barn:
 - a. Johannes f. 1767. Ved folketellinga i 1801 er han nevnt som daglønner i Hilmo, videre skjebne er ukjent.
 - b. Peder f. 1769, g.m. Guri Taraldsdtr. Østby (ukjent opprinnelse). De ryddet husmannsplassen Åslien, se denne.
 - c. Anne Dordi (1775-1811), g.m. Ole Jonsen Græsli (1780-1834), se Volden i Græsli.
Ved folketellinga i 1801 er Anders nevnt som enkemann og almisselem i Bøns garden.
4. Anne Lisbet (ca. 1732-1815), g. 1. gang m. skoleholder Hans Pedersen Græsli (ca. 1733-1774) fra Per-Hansagarden, bror av Dordi, se ovenfor. Se mer om familien under Per-Hansagarden. Anne Lisbet ble g. 2. gang m. Ingebrigt Saksesen Kirkvold (1743-1801) fra Kirkvold 181/1. Se Åsgård Vestre.

Bygselen gikk nå ut av slekta, uten at vi vet årsaken til dette.

Bernt og Marit

De nye brukerne ble Bernt Saksesen (Kirkvold) (1746-1794), g.m. Marit Larsdtr. Moan (ca. 1745-1833), fra Moan 104/2 (Jonsan) i Ålen. Hennes søster Guri ble også gift til Tydal, se Kløften Østre. Bernt var bror til Ingebrigt Saksesen i Åsgård Vestre, se ovenfor. Han ble kalt Bernt Skolemester, etter som han arbeidet som omgangsskolelærer fra 1774 til 1780. Da ble han avsatt, fordi han fikk ei datter utenfor ekteskap med Kari Gudmundsdtr. Hilmo f. 1761 (se avsnittet om Folket på Hilmo før 1800):

Bernille (1779-1860), g.m. Erik Rollagsen Evjebakken (1775-1827) fra Meråker. Bosatt i Meråker. Se kapitlet om Hilmo der deres barn er nevnt.

Bernt og Marit fikk barna:

1. Anne (1783-1854), g.m. Josef Olsen Svelmo (1779-1855) fra Svelmo

Nedre. Se nedenfor.

2. Ingeborg (1784-1861), g.m. enkemann Ole Jonsen Græsli (1780-1834), se Volden. Hans første kone var Anne Dordi (1775-1811) her fra Ustgarden, se ovenfor.
3. Jakob f. 1786, trolig død som barn.
4. Beret (Berte) (1788-1872), g.m. enkemann Jon Olsen Østby (1778-1844), se Østbyhaug Østre.

Jon og Sigrid

Da Marit ble enke i 1794, satt hun igjen med 3 små døtre. Hun kunne ikke greie gardsdrifta alene, derfor flyttet Bernts bror Jon Saksesen Aas (f. Kirkvold) (1750-1803) og familien hit for å hjelpe henne med gardsdrifta. Jon var g.m. Sigrid Johannesdtr. (1753-1821). Hun kan ha vært datter av Johannes Aas som bodde på Moen i 1754.

Jon og Sigrid kan ha vært brukere av husmannsplassen Storekra før de flyttet til Ustgarden, men dette er usikkert. Deres barn:

1. Sakse (1783-1842), g.m. Guri Jonsdtr. Ved lysing for dem i 1813 har hun etternavnet Østeraunet, og kan ha vært den Guri som ved folketellinga i 1801 er nevnt som datterdatter av Faste Olsen på Fastebakken. I såfall var Guri f. ca. 1796, men vi vet ikke hvem av Fastes døtre som var hennes mor. Sakse og Guri kom til Storekra, se denne.
2. Berte f. 1786.
3. Anne (1787-1855), g.m. Jon Larsen Østby (1783-1862), se Jensgarden i Østby.
4. Johannes (1789-1867), g.m. Ingeborg Bersvendsdtr. Østby (1793-1867) fra Nordgarden. Se Stentrø.
5. Karen f. 1792, g.m. Lars Jensen Aas f. 1782, se Kløften Østre.
6. Ingeborg (1794-1841), g.m. Lars Bersvendsen Østby (1791-1852), se Nordgarden.
7. Marit f. 1796.

Anne og Josef

Anne Berntsdtr. (1783-1854) ble g.m. Josef Olsen Svelmo (1779-1855) i 1806, og de tok nå over bygsele. Gardsdrifta må ha gått bra, for i 1816 ble Josef ilignet «sølvskatt» på 4 daler og 102 skilling, etter ei formue på 200 Speciedaler. Eier av

garden var nå oberst G. F. von Krogh i Trondheim. Til sammen eide han 72 % av jordeiendommene i Tydal i 1824. Ved hans død i 1827 var boet etter ham fallitt, og eiendommene ble solgt. Anne og Josef kjøpte nå garden til sjøleie, i likhet med mange av de andre bøndene i bygda.

Henning og Ingeborg

Da Anne og Josef var barnløse, tok de til seg som sytninger Henning Einarsen Løvøen (1799-1887) fra Ustpågjarde, g.m. Ingeborg Pedersdtr. Stuedal (1801-1877) fra Stuedal Øvre. Disse overtok garden, og ved folketellinga i 1865 hadde de ei besetning på 2 hester, 17 kyr, 16 sauer og 14 geiter. De sådde årlig 1 tønne bygg og 5 tønner poteter. Matrikkelen i 1864 oppgir det dyrkede arealet til 39 mål, samt 171 mål natureng. De kunne høste 131 høyllass på innmarka og 122 lass fra utmarksslåttene. (I denne matrikeloppgaven inngår Moen (184/1) og 2 husmannsplasser.) Dessuten kunne de årlig selge 13 tylfter tømmer. I 1863 kjøpte de utmarkseiendommen Molien (171/5) av Berget Nedre.

Henning og Ingeborg hadde sønnen:

Peder (1825-1870), g.m. Ingeborg Larsdtr. Løvøen (1827-1898) fra Løvøen 183/2. Ved folketellinga i 1865 bodde de på Moen, men er likevel oppført under Ustgarden, som på den tid brukte Moen som seter. Se nedenfor.

Peder og Ingeborg

De var ikke eiere av Ustgarden, og sjøl om de bodde på Moen, tar vi dem med her. Peder og Ingeborg reiste til Amerika i 1869, og de var der bosatt bl.a. i Painted Creek og Winneshiek County, Iowa.

Før ekteskapet hadde Peder en sønn med Lusie Johansdtr. Aas (1827- 1914) fra Jehangarden:

Peder f. 1849. Han vokste opp hos mora på Åsgård Vestre og utvandret senere til Amerika.

Peder Henningsen og Ingeborg fikk barna:

1. Josef Pederson 1849. Bosatt i Gatzke, Minnesota.
2. Einar Pederson 1850. Trolig bosatt i Decorah, Iowa.
3. Anne f. 1852, gift Johnson. Bosatt i Waukan, Iowa.

4. Henning f. 1853.
5. Lars Usgaard f. 1855, g.m. Carrie Anderson (1858-1928). Bosatt i Hesper, Iowa. De skal ha fått i alt 10 barn, hvorav 3 døde som spedbarn. Ei datter Anna døde i 25-årsalderen. Av de andre kjenner vi navna på:
 - a. Mathilda, g.m. Edward Brenna. Bosatt i Mabel, Minnesota.
 - b. Peter, bosatt i Decorah.
 - c. Ole, bosatt i Davidson, Canada.
 - d. Henry, bosatt i Climax, Minnesota.
 - e. Louise, gift Haugen. Bosatt i Decorah.
6. Ingebrigt Pederson (1857-1927), ugift. Han var farmer i Therien, Alberta i Canada.
7. Ole Usgaard f. 1859, gift og bl.a. bosatt i Decorah og i Joston, Minnesota. Vi kjenner til at han hadde barna:
 - a. Ei datter (ukjent navn), g.m. Gene Albers, bosatt i Ridgeway.
 - b. Robert, bosatt i Independence, Iowa.
 - c. Curtis, bosatt i Decorah.
8. Peder f. 1861, døde etter 17 uker.
9. Peder (1862-1941), g. i USA m. Julia Severson, se Aasdahl 175/27. Bosatt i Decorah. Av deres barn vet vi om:
 - a. Isabelle, m. Ole Anderson. Bosatt i Decorah.
 - b. Anna, gift Haslip. Bosatt i Minneapolis, Minnesota.
 - c. Selma, m. Hans Opdahl. Bosatt i Winona, Minnesota.
 - d. Peter (1903-1961), g.m. Alice Andres. Bosatt i Decorah.
 - e. Selmer, bosatt i Decorah.
 - f. Idella, g.m. Harry Birdsell. Bosatt i Sigourney, Iowa.
 - g. Pauline, m. Arthur Lange. Bosatt i Minneapolis.
 - h. Luella, g.m. Leonard Larson. Bosatt i Hollywood, Calif.
 - i. Julian, bosatt i Mabel, Minnesota.
 - j. Ruby, bosatt i Minneapolis.
 - k. Raymond, bosatt i Big Fork, Michigan.
 - l. Vivian, bosatt i Decora.
10. Rebekka f. 1864, g.m. Andrew Larson. Bosatt i Crookston, Minnesota.
11. Anders f. 1867.
12. Erik f. 1868.
13. Isack Peterson, f. i Amerika. Trolig bosatt i Decorah.

Ved folketellinga i 1865 er det forøvrig nevnt at Petter Larsen (Aas) (1825-1895)

fra Henmo Vestre losjerte i Ustgarden sammen med familien. Han var skredder, og derfor kjent under navnet Skreddar-Petter. Se mer om familien under Henmo Vestre.

Peder og Anne Lisbet

Etter at sønnen Peder og familien hadde utvandret i 1869, solgte Henning og Ingeborg garden til Peder Evensen Røragen fra Rørostraktene. Han var g.m. Anne Lisbet Jonsdtr. Kojan. De greide trolig ikke sine betalingsforpliktelser og hadde garden bare et års tid. Henning måtte da kjøpe den tilbake, men straks etter solgte han den på nytt. Peder Evensen var også eier av Patrusvolden på 1870-tallet, se mer om familien der.

Johannes og Ingeborg

Nye eiere ble Johannes Johannessen Ingebrigtsvold (1846-1936) fra Aursunden i Brekken, g. 1. gang m. Ingeborg Pedersdtr. Vintervold (1845-1877) fra Vintervollen 62/2 i Glåmos. Hennes søster Kari (1839-1866) ble også gift i Tydal, med Jakob Nilsen Graae, se Østeraunet.

Ved folketellinga i 1875 er Johannes og Ingeborg ført som eiere (nå med etternavnet Aas), og de forrige eierne Henning og Ingeborg er ført som «Logerende, formaar ikke at arbeide, leier sig Kost og Logi».

Johannes var snekkerkyndig, og han fikk bygd ny stuebygning på garden i 1870, etter at gammelstua brant. Nytt fjøs ble oppsatt i 1880. I 1875 ble det gjort et makeskifte med Thomas Angells stiftelser, slik at Ustgarden evervet den delen av innmarka (ved Rethølen) som tidligere hadde tilhørt Stiftelsene. I bytte fikk Stiftelsene en skogteig ved Kammen i Asdalen (b.nr. 2), samtidig som de betalte Johannes 300 kroner og en kvartrull tobakk!

I 1894 kjøpte Johannes setertrakta Grønlien (171/7) fra Berget (Øvre).

Johannes og Ingeborg fikk barna:

1. Peder (1875-1876).
2. Ingeborg (1877-1956), g. 1. gang m. Simen Torstensen Korsvold f. 1870, se Vardhusbakken. De eide en part i Berget (Øvre) omkring århundreskiftet, men solgte senere denne og flyttet til Ysterbakkan i Selbu. Simen omkom på veg til Levangermartnan, da han ble sparket i

hjel av en hest. Ingeborg og Simen fikk barna:

- a. Ragnhild f. 1896, g.m. Henrik Andersen Wehn fra Mostadmarka. Bosatt i Hommelvik.
- b. Torstein f. 1898, døde etter 1 døgn.
- c. Torstein (1899-1970), g.m. Gurine Olsdtr. Guldseth (1903-1978). Bosatt på Heimly 143/61 i Vikvarvet, Selbu.
Ingeborg ble g. 2. gang m. Ivar Tomassen Tanemsmo (1883-1981), bosatt på Tanemsmoen i Klæbu. Ivar var sønn av Sigrid Hansdtr. Østby (1854-1944) fra Hansgjardet. Barn i dette ekteskapet:
- d. Torvald f. 1907, g.m. Mathilde Eide f. 1910, fra Linesøya på Fosen. Bosatt i Klæbu.
- e. Simen f. 1909, g.m. Astrid Berg fra Brøttem. Bosatt i Klæbu.

Johannes og Beret

Første kona til Johannes døde i en alder av 32 år, og under gravtalen over henne kom det bud om at kårkona i Ustgarden, Ingeborg Pedersdtr., også var død.

Johannes giftet seg 2. gang m. Beret Jonsdtr. Østby (1858-1949) fra Bøns garden. I 1898 solgte de garden til trondheimeren Jørgen Lysholm. Han bodde ikke her, og det ser ut til at Johannes og Beret fortsatte som forpaktere av garden til 1902, da de kjøpte garden Østre Elvran 194/2 i Stjørdal og flyttet dit.

Johannes og Beret fikk barna:

1. Maren (1883-1971), g.m. Johan Arnt Elverum (1880-1959). Bosatt på Øvre Elvran 199/1 i Stjørdal. Deres barn:
 - a. Borghild Johanne f. 1905, g.m. John O. Sætnan f. 1904. Bosatt på Elvran.
 - b. Marit (1907-1991), g.m. Iver Skjei (1896-1986). Bosatt på Elvran.
 - c. Jon (1909-1992), g.m. Dorthea Ingeborganna Sætnan (1912-1987). Bosatt på Elvran. Deres sønneatter Dina f. 1964 er g.m. Edvin Aune f. 1960, se Berggård boligfelt, tomt nr. 7 (181/110).
 - d. Jenny Gunelie (1911-1981), g.m. John H. Sætnan (1910-1983). Bosatt på Elvran.
 - e. Ivar (1915-1969), g.m. Margit Johanne Hoås f. 1921. Bosatt på Elvran.
 - f. Bergljot f. 1918, ugift. Bosatt i Stjørdal.

- g. Margot Johanne (1920-1988), g.m. John Hegge f. 1907. Bosatt på Elvran.
 - h. Anna Lovise f. 1922, g.m. Erling Reinås (1919-1991). Bosatt på Elvran.
 - i. Ame Johan (1924-1987), g.m. Inga Bergitte Sørflakne (1926-1983) fra Flora i Selbu. Bosatt på Arnstad 64/58 i Selbu.
 - j. Magne (1927-1991), g.m. Oddbjørg Elverum f. 1929. Bosatt på Heimdal.
2. Berit Kjerstina f. 1885, g.m. Tellef Elverum. Bosatt på Elvran. Før ekteskapet hadde hun sønnen:
- Jon (Ås) f. 1911, g.m. Borghild Vilvang (1911-1992). Bosatt på Elvran.
- Berit K. og Tellef fikk barna:
- a. Leif f. 1920, g.m. Oline Syrstad f. 1928. Bosatt på Elvran.
 - b. Gunvor Tora f. 1922, g.m. Georg Henry Smilden (1924-1988). Bosatt i Oslo.
 - c. Betsy 1924, g.m. Johan Ludvig Stuberg (1925-1991). Bosatt på Elvran.
 - d. Magne f. 1926, g.m. Solveig Bergene f. 1942. Bosatt på Elvran.
3. Johanna Petrine (1888-1907).
4. Johannes f. 1891, g.m. Karen Ås f. 1896, fra Byneset. Bosatt på Løkken, senere på Storås i Meldal. Deres barn:
- a. Johannes (1919-1988), g.m. Karen Nyvik f. 1918. Bosatt i Glomfjord, senere på Gol i Hallingdal.
 - b. Borghild f. 1921, g.m. Alf Nilsen f. 1921. Bosatt i Verdal.
 - c. Anders f. 1924, g.m. Solveig Groeggen f. 1924. Bosatt i Bærum.
- Johannes f. 1891 skrev ned noen av sine opplevelser som barn i Tydal. Bl.a. forteller han om en episode på setra, der de to eldste søstrene hans var ute og gjette buskapen. En dag ble de ute for at en ulv gikk til angrep på en av sauene. De satte nå i gang å huje og skrike, samtidig som de kastet sten på ulven, slik at den til slutt måtte slippe sauene og rømme.

Jørgen Lysholm

Han kjøpte også gardene Nedalen og Moen. Førstnevnte ble forpaktet bort, mens han bosatte seg med familien på Moen, se denne.

Ole, Beret

Etter at Johannes og Beret flyttet til Elvran, ble Ustgarden forpaktet bort til Ole Larsen Østby (1872-1951) fra Sjursgarden Vestre, som hadde søstera Beret (1880-1951) til å hjelpe seg med gardsdrifta. De flyttet tilbake til Sjursgarden da Jørgen Lysholm solgte garden.

Jon og Ingrid

I 1906 ble Ustgarden kjøpt av Jon Berntsen Aas (1859-1935) fra Storekra. Han var oldebarn av Jon Saksesen og Sigrid Johannesdtr., som tidligere hadde hatt tilhold her, se ovenfor. Jon Berntsen var g.m. Ingrid Eliasdtr. Brekken (1865-1914) fra Brekken 174/40. Familien bodde på Brekka før de flyttet hit. Jon hadde tidligere vært mye borte på gruve- og anleggsarbeid.

Jon og Ingrid var driftige brukere som opparbeidet Ustgarden til et velstandsbruk. I deres tid ble Storekra, Svelmo Midtre og ei setertrakt i Fresvollia solgt. Jon og Ingrid hadde barna:

1. Johanna (1881-1935), g.m. Ole Pedersen Svelmo (1882-1953), se Svelmo Midtre.
2. Einar (1885-1934), g.m. Lisbet Nilsdtr. Svelmo (1885-1960) fra Svelmo Øvre. De overtok garden, se nedenfor.
3. Ella Bergitte (1900-1975), g.m. Olaus Larsen Aas (1895-1968), se Halvorsgarden og Bønstrøa. De ble nyryddere på Lidarende, se dette.

Einar og Lisbet

De overtok garden omkring 1928. I 1938 fikk de bygd ei egen låvebygning på tunet. Einar og Lisbet hadde barna:

1. Anne f. 1911, døde like etter fødselen.
2. Ragna (1913-1990), g.m. Janne Hermann Aas f. 1917, fra Brekken ved Aursunden. Se Aasvang. Morsslekta til Hermann kom fra Storekra, se denne.
3. Ingrid f. 1915, g.m. Bjarne Aashaug f. 1910. Se Jenshauggjardet og Bjørklund 174/38.
4. Marie f. 1918, g.m. Olaf Aasberg (1908-1964), se Livang.
5. Jon (1920-1936).
6. Nils f. 1922, g.m. Marit Larsdtr. Stugudal f. 1923, fra Stuevold Vestre. Neste brukere, se nedenfor.

7. Elisabet 1927, g.m. Ole Kjøsnes f. 1918, fra Selbu. Se Lidarheim.

Nils og Marit

De overtok garden i 1953. Lisbet tok nå kår og bodde i den østre enden av stuebygninga. Omkring denne tida besto besetninga av hest, omkring 6 kyr og 5 kalver, gris, 12 sauer og 7 geiter. Geiteholdet tok slutt midt på 1950-tallet, hesteholdet i 1967.

Mens Nils og Marit drev garden ble det gjort store bygningsmessige endringer. Den gamle låvebygninga ble revet i 1960, fjøset i 1962 og stallen i 1963. Nytt fjøs ble oppsatt i 1962. Etter at Lisbet døde, flyttet Nils og Marit til østenden av bygninga, og den vestre delen ble bortleid.

Den gamle stuebygninga ble revet i 1979, etter at det året før var oppsatt ny bolig på tunet. Nils og Marit bor nå i sokkeletasjen til denne. En garasje ble oppsatt i 1980, og nytt redskapshus i 1984. I 1969 kjøpte de eiendommen Åsgård Vestre, men denne ble kjøpt tilbake på odell av Olaf Aasgård i 1971.

Nils og Marit har sønnen:

Leith Einar f. 1955, g.m. Inger Lise Sand f. 1960, fra Trondheim. Se nedenfor.

Leith Einar og Inger Lise

De overtok garden i 1982. De driver nå mjølkeproduksjon med 18 årskyr samt påsett / kjøttproduksjon med ungdyr. Om vinteren drives det frem en del tømmer. Utenom bruket har Lise hatt en del bijobber, bl.a. som vikar ved kaféen i Servicebygget.

Deres barn:

1. Lasse André f. 1982, døde samme år.
2. Stig Vegard f. 1983.
3. May Tonje f. 1984.

Ustgarden har i dag ca. 155 dekar dyrket areal, herav et nydyrkingsfelt på 95 dekar i Markaåsen ovenfor Vardhusbakken. Til garden hører ca. 900 mål produktiv skog, fordelt på 2 teiger i Åsdalen, én ved Markaåsen og 2 teiger sør for Nea. Setertrakta i Grønli er på ca. 4.500 mål og Molia på ca. 1.000 mål. Garden

har beiterett i Ås fellesbeite samt fiskerett i den tidligere allmenningen ved Moen og i fiskevann i utmarka.

Fra gammel tid har garden hatt seter ved Moen og trolig også i Stugudalstraktene. Ustgardskamvollen i Åsdalen ble trolig brukt som høstvoll. Etter at eiendommen i Grønlia ble kjøpt i 1894, ble det setret der frem til 1958. Den eldste seterstua lå nær Grøna, men ble senere flyttet opp til stedet som ble kalt Øvervollen. Langkåsvollen ved foten av lia ble brukt til slått.

I 1959 ble setra flyttet til Setermoen ved Mobraua. Det var nå kommet i gang mjølkerute, og det oppsto behov for å komme nærmere bilveg. Området i Molia ble nå brukt til beite. Setra her ble brukt til 1970, da de gikk over til å benytte fellessetra ved Spødneset.

I 1992 ble det satt opp ei ny hytte ved Mobraua, der tømmerkassen fra den gamle seterbygninga utgjorde stua. Dette tømmeret var svært gammelt, trolig fra 1780-tallet. Hele bygninga gikk tapt i en brann like før den sto ferdig, og ei helt ny bygning ble oppsatt i 1993.

Husmannsplasser under Ustgarden har vært Fongtrøa, Storekra og Svelmo Midtre.

Fra Ustgarden er fradelt: skogparsell ved Kammen i Åsdalen (kalt Ås Østre) b.nr. 4 i 1764 (nåværende eier Thomas Angells stiftelser), utmarksteigen Trøa b.nr. 3 til Svelmo Øvre i 1874, skogteigen Kammen b.nr. 2 til Stiftelsene i 1875, Storekra b.nr. 12 i 1920, Svelmo Midtre b.nr. 13 i 1927, del av Skogly b.nr. 14 i 1934, med tillegg av b.nr. 16 i 1938, Lilletun b.nr. 18 i 1939, Livang b.nr. 19 i 1943, Steintrøhaugen b.nr. 21 til Nygård Øvre i 1948, boligtomtene Fjellstad b.nr.22 i 1952, Boseth b.nr. 23 i 1952, Ingstad b.nr. 24 i 1955, Heimly b.nr.25 i 1957, Grantun b.nr. 26 i 1959, med tillegg av b.nr. 27 i 1969, Solgløtt b.nr. 28 i 1978, Fjellheim b.nr. 29 i 1978, Merkor b.nr. 30 i 1978, Stentoppen. b.nr. 31 i 1981, Skogtun b.nr. 32 i 1981 og Lyngbakken b.nr. 40 i 1990.

På setereiendommen i Grønlia er det utlagt 29 hyttetomter for bygsling.

KIRKHUS

g.nr. 174, b.nr. 3

Navnet Kirkhus kommer av at dette stedet var påtenkt som tomt for ny kirke. Den gamle kirkebygninga på Kirkvoll begynte å bli falleferdig etter ca. 500 års bruk, og på 1690-tallet ble det bestemt å bygge ny kirke ovenfor Åsgård (Gården). Sagnet forteller at det allerede var blitt fraktet hit en del tømmer. Ei natt forsvant imidlertid tømmeret, og det ble gjenfunnet på Aune. Folk tolket dette som et tegn fra høyere makter på hvor den nye kirka skulle bygges og bøye seg for dette.

I virkeligheten hadde nok «byggherren» tått litt hjelp av bøndene fra Aune og Gresli til å flytte materialene, for de ville gjerne ha gudshuset nærmere sin egen grend. Én ting var at de ville få kortere vei til kirka. I tillegg kom nok ønsket om ei viss desentralisering av de offentlige funksjonene i bygda. Ei kirkehelg i de dager medførte mye liv og røre. På kirkebakken kunne folk treffes og diskutere aktuelle spørsmål, der ble det lest offentlige kunngjøringer, det ble holdt eksersis for utskrevne soldater, og etter behov kunne det også bli holdt ting (rettsaker) i forbindelse med kirkehelga. Dessuten kunne økt behov for skystjenester og oppstalling av hester gi muligheter for ekstra inntekter til de bøndene som bodde nær kirka.

Kirkhus ble fradelt Åsgård Vestre i 1846 til Peter Olsen Aas (1819-1873) på Vardhusbakken. Med på kjøpet fulgte en halvpart av husmannsplassen Svelmo Nedre, samt setertrakt øst for Knallen og to skogteiger nord for garden og sør for Nea, alt i sameie med Åsgård Vestre.

Peter fortsatte å bo på Vardhusbakken, og Kirkhus ble drevet som ubebodd underbruk. Svigersønnen Torstein Simensen Korsvold overtok Vardhusbakken og Kirkhus omkring 1870, men sistnevnte forble ubebodd.

Fra slutten av 1800-tallet var det også skystasjon på Kirkhus. Vi vet ikke sikkert om denne var i kontinuerlig drift, men det er bevart ei skyssdagbok for tidsrommet 1923 til 1936.

David og Beret

I 1890 ble Kirkhus kjøpt av David Estensen Unsgård (1862-1953). Han var født i Ålen og kom til Tydal da faren kjøpte Stuedal Nedre omkring 1870, se denne. David var g.m. Beret Pedersdtr. Stuedal (1861-1921) fra Stuedal Øvre. Hun arbeidet i mange år som jordmor i bygda. David hadde gått i lære på Røros og var en habil snekker.

Vi vet ikke når de første husa på garden var blitt oppført, men David bygde ny stuebygning i 1921. Da han i denne forbindelse skulle ta opp banklån, fikk han spørsmål om hvilken garanti han kunne stille. Til dette var svaret: «E ha no høvelbenkinn, merra og ho Beret, og da kan de bitterdø ta på å rekne ette, da!» Den forrige stuebygninga ble revet og i 1936 gjenoppsatt som fjøs på Haugen i Gresli.

David og Beret fikk barna:

1. Ingrid (1889-1981), g.m. Hartvig Hansen (ca. 1890-1967) fra Ålen. De var bosatt på ulike steder, bl.a. på Sunnmøre. Deres barn:
 - a. Hjørdis f. 1911, g.m. Robert Øfsti (1902-1983) fra Malvik. Bosatt i Steinkjer.
 - b. Dagfin (Ustgård) f. 1912, g.m. Målfrid Sunde f. 1914, fra Trondheim. Bosatt i Oslo.
 - c. Karen f. 1914, g.m. Arnvid Rafteseth (1907-1986) fra Tjørvåg. Bosatt i Tjørvåg på Sunnmøre.
 - d. Henry f. 1916, g.m. Borgny Bugten f. 1923, fra Kyrksæterøra. Bosatt på Kyrksæterøra.
 - e. Astrid f. 1931, g.m. Hermod Rasmussen (1931-1984) fra Molde. Bosatt i Molde.
2. Kari (1891-1917), g.m. Magnus Reitan fra Folldal (slekta hans kom fra Monsan 55/1 i Ålen). Bosatt i Folldal, ingen barn.
3. Johannes (1893-1970), g.m. Aslaug Marie Larsen f. 1902, fra Klæbu. Bosatt i Klæbu. Deres barn:
 - a. Signy 1930, g.m. Elmar Gausen (1905-1971) fra Inderøy. Bosatt på Inderøy (Signy flyttet til Klæbu i 1986).
 - b. Dagfinn Bjarne f. 1935, g.m. Vibeke Finsrud f. 1942, fra Lena på Toten. Bosatt på Lillehammer.
4. Inga Emelie (1895-1927), ugift. Hun tok lærerutdanning og var ansatt ved skolen i Tydal da hun døde.
5. Peder Ragnvald (1897-1926), ugift.
6. Dagny Bergitte f. 1899, g.m. Lars Tomassen Nygård (1901-1989) fra Nygård Øvre. De utvandret til Amerika i 1928. Deres barn:
 - a. Inger (1928-1984), g.m. William Carr f. 1925. Bosatt i Takoma, Washington.
 - b. Thelma 1935, g.m. Roy Schwartz, bosatt i Chicago.

7. Iver Johan (1903-1993), g.m. Alma Kristine Roaldsand (1906-1984), se nedenfor.

Det vokste også opp to fosterbarn på Kirkhus: Amanda Aas (1908-1982), se Granli og Lilletun, samt Marie («Baje») Estensdtr. Unsgård f. 1917, se Stuedal Nedre.

I 1930-åra var David Estensen uheldig med et kausjonsansvar han hadde tatt på seg, og han solgte derfor garden til Sigurd Korsvold, som var sønnesønn til tidligere eier Torstein Korsvold, se også Volden. Sigurd fikk konsesjon i 1937, men han bodde i Selbu og drev ikke garden, med unntak av at han fikk hogd ut en del skog. Nevnte Amanda og mannen Lauritz Aasgård forpaktet nå Kirkhus et par års tid, før de bygde hus på Lilletun i 1939 og flyttet dit.

Iver og Alma

Iver Davidsen (til daglig kalt Iver Davis) og kona Alma fikk kjøpe garden tilbake i 1939. Iver var i 1930-åra mye borte på anleggsarbeid, og familien var leieboere på Solheim i den perioden Sigurd Korsvold eide Kirkhus. Iver ble etter hvert engasjert i politisk virksomhet, og han var ordfører i Tydal fra 1948 til 1958, deretter var han stortingsrepresentant i 12 år. Som svigermora Beret arbeidet også Alma som jordmor, og hun skal ha tatt i mot over 800 unger. For sitt lange virke i dette yrket ble Alma tildelt Kongens fortjenestemedalje.

Iver og Alma moderniserte hovedbygninga i 1949, og i 1952 fikk de bygd nytt fjøs på garden. Omkring 1950 besto husdyrholdet av hest, et par griser, 3 kyr og 3 kalver samt 5-6 sauer.

Fra ca. 1946 til 1958 var Folkebiblioteket stasjonert på Kirkhus, og Alma hadde ansvaret for dette.

Iver og Alma fikk barna:

1. Åse Wilhelmina (1934-1969), g.m. Klaus Sollien (1926-1988), se Bergtun 172/57. Også Åse tok jordmorutdanning.
2. Ørnulf Roald f. 1935, se nedenfor.
3. Geirmund f. 1948, s.b.m. Anne Kathrine Momyr f. 1954, fra Trondheim. De bor i Trondheim, der Geirmund arbeider som lege ved Regionsykehuset. Familien har kjøpt en gard på Skatval og planlegger å flytte dit. Geirmund og Anne K. har barna:

- a. Ingrid Alma f. 1979.
- b. Åsne Kristine f. 1980.
- c. Runa Geirmundsdatter f. 1984.
- d. Vigdis Bergitte f. 1988.
- e. Sunniva f. 1992.

Se forøvrig bilde av de tre jordmødrene på Kirkhus på side 70, samt bilde av Iver og Alma på side 485 i bind 2 av bygdeboka.

Ørnulf og Eldbjørg

Eldste sønnen Ørnulf f. 1935 tok over garden fra 1960 til 1981. Han var g. 1. gang m. Eldbjørg Jamtøy f. 1933, fra Hemne. Hun kom til Tydal for å arbeide som husmorvikar. De fikk satt opp et tilbygg på huset og flyttet inn der, mens Iver og Alma fortsatte å bo i østre del av hovedbygninga. Utenom bruket har Ørnulf hatt arbeid som maskinist ved TEV Neaverkene.

I forbindelse med salget av Åsgård Vestre i 1969, ble den felleseide setertrakta i Molia og de to skogteigene i sameie delt, med en halvpart på hver av gardene. Kirkhus beholdt seterhusa på Knallvollen. Senere kjøpte også Ørnulf dyrkajorda og en del skog av Åsgård Vestre, og en del skog er også kjøpt fra Ol-Olsgarden.

Ørnulf og Eldbjørg fikk barna:

1. Snøfrid f. 1959, se Lundskogen.
2. Iver Johan f. 1961, g.m. Karin Hogstad f. 1960, fra Trondheim.
Nåværende brukere, se nedenfor.

Ørnulf ble g. 2. gang m. Elisabeth Helene (f. Jensen, se Olagarden), og de bor nå på Lyngbakken 173/40, se denne. Hans første kone Eldbjørg er g. 2. gang m. Arne Stokke f. 1922, fra Halså på Nordmøre. Se Jens Aashaugs Minne.

Iver Johan og Karin

De overtok garden i 1981. I 1983 fikk de bygd nytt fjøs på garden, og de driver nå mjølkeproduksjon med omkring 13 årskyr samt påsett med ungdyr. De har også hest.

Iver Johan og Karin har barna:

1. Håvar 1986.
2. Vilde 1988.
3. Inga Emelie 1993.

Innmarka på Kirkhus er i dag på ca. 145 dekar. Garden har ca. 650 dekar produktiv skog, og setertrakta i Molia (øst for Knallen) er på omkring 1100 dekar. Garden har beiterett i Ås og Kirkvold fellesbeite samt fiskerett i den tidligere allmenningen ved Moen.

Garden setret på Knallvollen i lag med Åsgård Vestre, og setringa tok slutt på 1950-tallet.

Fra Kirkhus sitt b.nr. er bl.a. fradelt: del av husmannsplassen Svelmo Nedre b.nr. 8 i 1893, hyttetomta Olilljo b.nr. 66 i 1967 (fra sameiet med Åsgård Vestre), Trekanten b.nr. 80 (dyrket teig like øst for Åsgrinda) til Lilletun i 1973, del av tomt til Herredshuset b.nr. 81 i 1974, Åsgård II (dyrket teig ovenfor Søllisenget, i makeskifte mot skog) b.nr. 93 til Ol-Olsgarden i 1980, tilleggstomt b.nr. 105 til Søndre Molien i 1985, samt Våttån I b.nr. 110 til kommunen i 1987 (ved makeskifte av skog). I tillegg er det frasolgt 7 hyttetomter fra eiendommen i Molia.

ÅSGÅRD VESTRE (GÅRDEN)

Tidligere navn: Løssigarden g.nr. 174, b.nr. I

Den opprinnelige Ås-garden ble delt i 4 bruk, trolig da general von Krogh i Trondheim kom inn som eier i 1788. Ett av disse var Åsgård Vestre, og bygselmann her ble Ingebrigt Saksesen Kirkvold, se Kirkvold 181/1. Husmannsplassen Svelmo Nedre, som var blitt utlagt fra den gamle Åsgård omkring 1765, ble nå tillagt Åsgård Vestre.

Ingebrigt og Anne Lisbet

Ingebrigt Saksesen (1743-1801) ble gift i 1779 med Anne Lisbet Johannesdtr. (Aas) (1733-1815) fra Ustgarden. Hun var enke etter skoleholder Hans Pedersen Græsli (ca. 1733-1774) fra Per-Hansagarden. Se denne, der barna fra hennes 1. ekteskap er nevnt. Vi kjenner ikke til at Ingebrigt og Anne Lisbet hadde barn.

Som dreng hadde de Ole Ingebrigtsen Aas (1772-1825) fra Bøns garden. Han sto

faktisk oppført som bruker i matrikkelen av 1790, og i oppgavene over jordavgift i 1802. Men folketellinga i 1801 oppgir Ingebrigt Saksesen som husbonde.

Ole og Marit

Da Ingebrigt Saksesen døde i 1801, etterlot han seg stor gjeld til mange personer. Boet var fallitt, og det ble holdt tvangsauksjon. Ole Ingebrigtsen overtok nå Åsgård Vestre. Han giftet seg i 1801 med Marit Paulsdr. Aunet (1773-1849), fra Aunet 14/1 i Meråker, som før giftermålet arbeidet som taus i Trøen.

Før han ble gift hadde Ole ei datter med Sara Halvorsdr. Aas (1767-1858) fra Halvorsgarden:

Guri f. 1796, døde etter 14 uker.

Ole og Marit fikk barna:

1. Ingebrigt f. 1802, g.m. Petternilla Jørgensdr. Henmo f. 1812, se Henmo Vestre. Familien reiste trolig til Sverige.
2. Peder (1805-1878), g.m. Marit Jonsdr. Engan (1805-1893), fra Øver-Engan i Ålen. Se nedenfor.
3. Ole (1808-1872), ugift. Han ble til daglig kalt «Gammel-Gålinn» og reiste omkring på gruvearbeid.
4. Jon (1811-1881), g.m. Sigrid Saksedr. Aas (1817-1874) fra Storekra. De fikk utlagt husmannsplassen Lian under Åsgård Vestre, se Lian 172/21.
5. Ingebrigt (1815-1864), g.m. Lusie Johansdr. Aas (1827-1914) fra Jehangarden. Se nedenfor.

Peder og Marit

Den nest eldste sønnen Peder og kona Marit overtok bygselen etter hans foreldre. Trolig var det også disse som fikk kjøpe garden til sjøleie, da eiendommene etter von Krogh ble lagt ut til salg i siste halvdel av 1820-åra. Husmannsplassen Lian ble utlagt fra garden omkring 1830, men ble overtatt av Jehangarden omkring 1870.

Først på 1800-tallet ble den opprinnelige Ol-Olsgarden oppløst som eget bruk. Tunet der hadde ligget mellom Ustgarden og Jehangarden. Mye av skylda til Ol-Olsgarden gikk over til det nye bruket Jenshaugen, men det er også mulig at Åsgård Vestre ble tillagt en del. To av sønnene i Ol-Olsgarden, Gudmund og Ole

Jonsen, fikk i 1838 utlagt husmannsplassen «Gjerdet» (Ol-Olsgjardet) under Åsgård Vestre, og etter hvert kom det gamle navnet Ol-Olsgarden til å bli brukt om denne.

Peder var ingen driftig gardbruker, og han overlot etter ei tid garden til broren Ingebrigt. Peder og Marit fikk i stedet utlagt husmannsplassen Marken (Gårdsmarka) under hovedbruket og flyttet dit. Se mer om familien og barna der.

Ingebrigt og Lusie

Yngstesønnen Ingebrigt og kona Lusie overtok garden etter hans bror Peder. Omtrent på denne tida (1846) ble en del av bruket utskilt med b.nr. 3 (Kirkhus) og solgt til Ingebrigts svoger Peter Olsen Aas (1819-1873) på Vardhusbakken. Vestre del av husmannsplassen Svelmo Nedre fulgte nå Kirkhus, mens østre del fortsette å svare bygsel til Åsgård Vestre.

Etter at Ingebrigt døde i 1864, fortsatte Lusie gardsdrifta med hjelp av barna. Det var etter henne at bruket tidligere ble kalt «Løssigarden». I 1880 ble det oppført nytt fjøs på garden.

I matrikelutkastet fra 1864 hadde garden hest, 7 storfe og 18 småfe. Innmarka var på ca. 30 mål, samt 37 mål naturlig england. Årlig utsæd var 1/8 tønne bygg og 4 tønner poteter. De kunne høste 65 høyllass på heimejorda og 49 lass i utmarka, og bruket hadde omlag 7 tylfter tømmer til salgs.

Før ekteskapet med Ingebrigt hadde Lusie med Peder Henningsen Aas (1825-1870) fra Ustgarden sønnen:

Peder (1849-1906). Han utvandret til Amerika.

Ingebrigt og Lusie fikk barna:

1. Ole f. 1851, trolig død før 1853.
2. Ole (1853-1938), g.m. Ingeborg Jonsdtr. Stentrø (1861-1930), fra Stentrø. De overtok garden, se nedenfor.
3. Johan (1856-1912), g.m. Elen Gjertine Stuedal (1863-1934) fra Nyland 191/4. De kom til Ol-Olsgarden, se denne.
4. Ingebrigt f. 1859. Han utvandret til Amerika i 1883 og ble der g.m. Beret Larsdtr. Østby f. 1861, fra Bersvendsgarden.
5. Lars f. 1863. Han utvandret til Amerika i 1888.

Ole og Ingeborg

De overtok garden da Lusie døde i 1914. Før ekteskapet hadde Ole en sønn med Beret Bernstdtr. Aas f. 1853, fra Storekra:

Peder f. 1876. Han flyttet med mora, og gikk i smedlære i Trondheim. Felles barn av Ole og Ingeborg:

1. Jon (1891-1965), ugift. Han ble boende heime.
2. Ole Iver (1898-1969), g.m. Anne Jonsdtr. Østbyhaug (1898-1935) fra Østbyhaug Østre. De overtok garden, se nedenfor.

Ole Iver og Anne

De overtok garden i 1934. Etter at Anne døde i 1935, fortsatte Ole Iver gardsdrifta med hjelp av broren Jon. Anna Nilsen Aas fra Lillebrekken var i mange år taus på garden. Omkring 1950 hadde bruket ei besetning på omkring 5 kyr og 3-4 kalver, 12 sauer og hest.

Ole Iver og Anne fikk ei datter:

Ingeborg f. 1927, døde etter 11 dager.

Før Ole Iver døde i 1969, solgte han garden til Nils E. Aas i Ustgarden. Olaf Aasgård i Ol-Olsgarden gikk imidlertid til odelsøksmål, og fikk overta Åsgård Vestre i 1971. Nåværende eier er Olafs sønn Jan Aasgård, se Ol-Olsgarden.

I 1985 ble husa med tomt utskilt med b.nr. 94 og solgt til Oddmund Olsen fra Selbu, se Granbakka 181/77. Han solgte i 1992 husa til nåværende beboer, Flemming Lunden f. 1968, fra Liatun 175/49.

Fjøset på tunet ble revet i 1988 og ei garasjebygning oppført samme år.

Da Ole Iver solgte garden i 1969, var det dyrkede arealet ca. 38 dekar, produktiv skog ca. 500 dekar og annen utmark ca. 500 dekar. Skogen var fordelt på 9 parseller, herav 3 i sameie med Kirkhus.

Husmannsplasser under garden har vært Svelmo Nedre, Lian, Marken (ikke fradelt) og Ol-Olsgarden.

Åsgård Vestre har i eldre tid hatt fiere setervoller, men i nyere tid ble Knallvollen

vest for Mosjøen brukt, sammen med Kirkhus. Setringa tok slutt på 1950-tallet.

Fra Åsgård Vestres g.nr. er bl.a. fradelt: Kirkhus b.nr. 3 i 1846 (inkl. halvparten av husmannsplassen Svelmo Nedre), husmannsplassen Lian (senere 172/21) til Jehangarden omkring 1870, Fresvoldlien b.nr. 2 til Ustgarden i 1874 (inntil da i sameie med Kirkhus), Åsgård b.nr. 13 (Ol-Olsgarden) i 1915, Svelmo b.nr. 36 (tidligere del av husmannsplassen) til Svelmo Nedre i 1929, med tillegg av garasjetomt b.nr. 36 i 1935, Kojebakken b.nr. 65 til Odd I. Svelmoe i 1966, tomt til Tydal samfunnshus b.nr. 71 i 1969, Kirkhus II b.nr. 91 og Kirkhus III b.nr. 92 til Kirkhus i 1980, gardshusa med tomt b.nr. 94 i 1980 (solgt først i 1985). I tillegg er det frasolgt 4 hyttetomter i Molia.

Garden har hatt beiterett i Ås fellesbeite og fiskerett i den tidligere Moen allmenning. Fiskeretten følger utmarka i Molia, som i dag eies av Jan Aasgård.

Parsellene som var i felleseie med Kirkhus ble delt da Nils E. Aas kjøpte garden i 1969. Dette gjaldt setertrakta i Molia og to skogteiger sør for Nea og i Lødøljåsen. Kirkhus har også overtatt dyrkamarka til Åsgård Vestre.

ÅSGÅRD ØSTRE (GÅRDEN)

g.nr. 174, b.nr. 4

Da von Krogh kom inn som eier av den opprinnelige Ås-garden i 1788, ble den delt. Nå oppsto Lunden (inkl. Østeraunet), Åsgård Østre og Vestre, samt Berget.

Einar og Guri

Til Åsgård Østre kom Einar Halvorsen f. ca. 1772, fra Halvorsgarden. Han var g.m. Guri Pedersdtr. Aas f. 1770, se Østeraunet. De er nevnt bosatt her i 1801, men vi finner dem ikke nevnt i folketellinga fra 1825, så de har trolig reist fra bygda.

Einar og Guri hadde barna:

1. Siri f. 1795.
2. Ingeborg f. 1797.
3. Guri f. 1798.
4. Ingebrigt f. 1800.
5. Peder f. 1810.

Ole Olsen Aune

Åsgård Østre er borte som eget bruk i 1824, og skylda er fordelt på Lunden, Berget og Åsgård Vestre. Fra von Kroghs dødsbo ble hans eiendommer i Tydal solgt på auksjon omkring 1828. Trolig ble nå Åsgård Vestre igjen fradelt og solgt som eget bruk, men vi vet ikke om garden nå ble tillagt de samme eiendommene den tidligere hadde hatt. Det var Ole Olsen Aune (1804-1887) fra Bortstuggu som kjøpte garden ved denne anledning. I 1836 solgte han garden igjen og slo seg senere til som husmann på Aunefetten, se denne.

Peder Olsen Ramlo

Ny eier ble Peder Olsen Ramlo (1809-1873) fra Ramlo 37/1 i Haltdalen. Han var sønn av lensmannen der og ble derfor ofte kalt Lensmanns-Per. Han var g.m. Gjertrud Pedersdtr. Flatberg (1817-1867) fra Flatberg 11/1, også haltdaling. Kjøpesum for garden var 300 Speciedaler. Som tilleggsvilkår kom føderåd til Marit Paulsdtr., som var enke etter Ole Ingebrigtsen i Åsgård Vestre.

Peder og Gjertrud bodde på Gården bare i 2 år, og i 1838 flyttet de til Evenhaugen og overtok som bygselhavere der. Åsgård Vestre ble bortbygset til Svend Olsen Østby fra Evenhaugen.

Svend og Kjersti

Svend Olsen (1803-1858) tok etternavnet Aas etter at han flyttet hit. Han var g.m. Kjersti Olsdtr. Aas (1810-1868) fra Halvorsgarden. I bygselavgift skulle de årlig svare 4 Speciedaler og 2 ort, samt dekke alle løpende avgifter. Svend og Kjersti hadde tidligere hatt bygsel på Østbyhaug Vestre (Evenhaugen), men de måtte gi opp bygselen av denne pga. økonomiske vanskeligheter. I 1851 kjøpte de garden av Peder Olsen for 290 Spd. Ved salget fikk han en panteobligasjon i garden på 200 Spd. Dette beløpet testamenterte han senere til kommunen i form av et legat (Ramloes legat), der avkastninga skulle gå til «fattige Børns Skolegang».

Svend og Kjersti satt trangt i det også etter at de kom hit til Gården. Pantegjelda økte stadig, og det var trolig for å komme seg ut av denne knipa at de overdro garden til sønnen Ole i 1855, mot at han overtok gjelda på 410 Speciedaler. I 1852 ble halvparten av setertrakta ved Stugusjøen (Nyvollen) solgt til Peder Taraldsen i Berget for 70 Spd. Ved dette salget tok Svend forbehold om 1 års innløsningsrett, men denne ble ikke benyttet.

Før ekteskapet fikk Svend ei datter med Ingeborg Hansdtr. Kirkvold f. 1799, fra Kirkvold 181/1:

Anne f. 1826. Hun er notert utflyttet til Trondheim i 1843, sammen med mora.

Svend og Kjersti hadde barna:

1. Ole f. 1832, døde trolig i sitt første leveår.
2. Ole (1833-1898), g.m. Ragnhild Olsdtr. Østby (1839-1927) fra Gammelgarden. Se nedenfor.
3. Marit (1836-1920), g.m. Peder Jonassen Hilmo (1831-1891) fra Aunet 164/10. De bodde her. De fikk dattera:
Goro Kjerstine f. 1879, døde etter 17 dager.
4. Anne Marta f. 1838, g.m. Petter Jonsen Hilmo f. 1837. Se mer om dem under Pettersbakken i Hilmo. Familien utvandret til Amerika først på 1880-tallet.
5. Sara f. 1841, trolig død i konfirmasjonsalderen.
6. Ragnhild f. 1847, trolig død før 1852.
7. Jon f. 1848.
8. Ragnhild f. 1852, trolig død som barn.

Ole og Ragnhild

Da Ole Svendsen overtok eiendommen i 1855, var han ennå så ung at det ble oppnevnt verge for ham, først Peder O. Ramlo, senere Halvor O. Aas i Halvorsgarden. Med den store pantegjelda som lå på garden, var det ikke enkelt å berge seg. I 1856 ble det holdt tvangsauksjon på bruket, men da som om garden tilhørte faren Svend Olsen. Ole protesterte på dette, og etter en anke ble auksjonen kjent ugyldig.

Ole søkte også to ganger om å få overta bygselen på Evenhaugen fra Tomas Angells Stiftelser, begrunnet med at hans foreldre hadde vært brukere der, men dette ble avslått.

Ved folketellinga i 1865 hadde Åsgård Østre hest, 6 storfe og 9 sauer, og de sådde årlig 1/2 tønne bygg og 4 tønner poteter. Det dyrkede arealet var på 16 dekar, samt 21 dekar naturlig england. Fra innmarka kunne de årlig høste 25 høyllass, og fra markaslåttene 39 lass. Garden kunne også selge 7 1/2 tylfter tømmer. Det ser ikke ut til at garden hadde egen seter på denne tida.

I 1880 ble det bygd nytt fjøs på garden. Etter at Ole døde, satt Ragnhild som eier av garden i mange år, før hun overdro den til sønnen Svend, som da forpliktet seg å yte føderåd til søstera Beret.

Før ekteskapet hadde Ragnhild med Bersvend Jonsen Østby (1835-1915) fra Smedgjardet sønnen:

Ingebrigt f. 1857. Han vokste opp i Gammelgarden og reiste til Amerika i 1892. Der ble han g.m. Kari A. Njøs, og vi kjenner til at de hadde en sønn som het Albert.

Ole og Ragnhild fikk barna:

1. Beret (1861-1951), ugift. Hun ble boende heime.
2. Kjersti (1864-1869).
3. Anne (1867-1868).
4. Anne f. 1869, utvandret til Amerika.
5. Svend (1873-1874).
6. Svend (1875-1955), ugift. Han overtok garden, se nedenfor.
7. Ole (1878-1926). Han utvandret til Amerika og bodde der da han døde.
8. Kjersti (1882-1883).

Svend

Sønnen Svend Olsen hjalp først mora med gardsdrifta, senere overtok han garden. Svend fikk utvidet dyrkamarka betraktelig, og i 1924 bygde han ny stuebygning på garden. Til dette fikk han økonomisk støtte fra broren Ole, som var heime fra Amerika en periode på denne tida. Husdyrholdet på garden ble avviklet før 1950.

Før han døde testamenterte Svend garden til kommunen og Tydal sanitetsforening, med en halvpart på hver. Kommunen kjøpte senere delen til Sanitetsforeninga. Fjøset ble revet og ny uthusbygning oppført. I stuebygninga ble det innredet leilighet både i 1. og 2. etasje, og disse ble frem til 1993 utleid til ulike leieboere. Leietaker fra 1994 er Oddbjørn Rokkones f. 1967, fra Sakrismo.

Dyrkamarka på Åsgård Østre var på bortimot 50 dekar i 1950-åra. Produktivt skogareal var på ca. 760 dekar, og utmarka var fordelt på teiger i Åsdalen, ved Markaåsen, Våttån, ovenfor riksvegen, øst for Sellisjøen, sør for Nea ute ved

Henneset, slåtteland ved Spødnesset og setertrakt i Finnøyen. Dyrkajorda er i dag bortleid til Lunden og Kirkhus.

I gammel tid har garden trolig hatt høstseter ved Kamvollen eller Pettersvollen i Åsdalen. Garden hadde også felles setertrakt med Berget (Vestre), senere med Rønningen 171/1 etter at denne ble fradelt Berget først på 1900-tallet. Denne trakta gikk fra området ved Nyvollen via Finnøyen og opp til kommunegrensa mot Ålen. De to gardene hadde hver sin voll i Finnøyen som de brukte til sommerseter. Nyvollen brukte de i lag til høstseter. I 1952 ble setertrakta delt. Rønningen fikk trakta ved Finnøyen, mens området ved Nyvollen tilfalt Åsgård Østre. Nyvoll-trakta var den gardparten som ble overtatt av Tydal sanitetsforening etter Svend Olsens død i 1955, se ovenfor.

Lillebrekken var utlagt som husmannsplass under garden allerede på 1700-tallet.

Fra gardens bruksnr. er bl.a. fradelt: en teig med b.nr. 31 til Nygård Øvre i 1928, Lillebrekken b.nr. 42 i 1945, Finnøyvollen b.nr. 45 til Berget (Rønningen) i 1951. Nyvollen b.nr. 85 i 1978 (tilbakesolgt til Tydal sanitetsforening), Gårdsgjerdet b.nr. 88 til Aasen i 1978 (makeskifte i bytte mot tilleggstomt ved Helsehuset, fradelt Jenshaugen Østre), Tjurrubufloen II b.nr. 98 til Skogum i 1984 (nydyrkingsfelt) og Våttån II b.nr. 111 til Tydal kommune i 1987 (makeskifte).

Nåværende gårdeier Tydal kommune er for tida i forhandlinger med flere gardbrukere om salg av skog tilhørende Åsgård Østre.

LUNDBAKKEN

g.nr. 174, b.nr. 48

Tydal kommune kjøpte i 1954 ei tomt på 5 mål. Ei ny skolebygning sto ferdig i 1958, og skolen flyttet hit fra Klokkergarden. I andre etasje ble det innredet en leilighet, og lærer Jon Gullbrekken med familie bodde her til han flyttet til Rønningsgjerdet. Se mer om familien under Rønningen 10. Leiligheten ble ominnredet til lærerværelse. Skolen ble utvidet med en ny fløy i 1964. Et nytt idrettshus og forsamlingslokale ble tatt i bruk i 1969, og dette ble utvidet med svømmehall i 1970. Nyskolen på Kløfta ble tatt i bruk på nyåret i 1992, og lokalene i den eldste fløyen på Lundbakken er nå ominnredet til kontorbruk.

På nabotomta, tilhørende kommunens eiendom Åsgård Østre, ble nytt herredshus

oppført i 1960, og dette var først innredet med to leiligheter. I nedre etasjen bodde Peder og Amanda Tronsaune til de flyttet til Marikollen i 1966. Deretter ble leiligheten tilflyttet av lærer Oddbjørn Kjøsnes med familie. De bodde senere i Rønningsgjerdet ei tid før de flyttet til Selbu. Se også Olagarden.

I øverste etasje bodde kommunekasserer Ane Langset til hun flyttet til Selbu i 1969. Siste leieboere her var lærerparet Magnhild og Arne Sivertsen. Begge leiligheter ble senere ombygd og innredet til kontorbruk.

LUNDSKOGEN

g.nr. 174, b.nr. 50

Stedet var på 1800-tallet husmannsplass under Lunden. De første vi kjenner til som bodde her, var Svend Olsen Aas (1800-1884), se Fastebakken ved Østeraunet, g.m. Ingeborg Olsdtr. Østby (1807-1865), fra Evenhaugen. De hadde barna:

1. Guri (1834-1912), g.m. Lars Jonsen Bergemo (1831-1880), bosatt på Bergsmoen 75/6 i Selbu. Deres barn:
 - a. Jon (1860-1931), g.m. Johanna Pedersdtr. Hoemsbergan (1856-1942) fra Selbu. De fortsatte som brukere av Bergsmoen.
 - b. Svend f. 1860 (tvilling). Han flyttet som 10-åring til Vallersund i Bjugn.
 - c. Kari f. 1863. Utvandret til Amerika i 1882.
 - d. Gunhild f. 1895, g.m. Petter Pedersen Fosstrøen f. 1871, fra Hegra. Bosatt i Hegra.
 - e. Ingeborg f. 1874. Utvandret til Amerika i 1902.
2. Ane f. 1837. Hun flyttet til Inderøya som tjenestejente i 1853, og i 1864 er hun notert utflyttet til « Hlade sogn» (Trondheim).
3. Anders f. 1840.
4. Ole f. 1843. Han flyttet til Strinda i 1866.

Ved folketellinga i 1865 er bare Svend og sønnen Ole nevnt bosatt på plassen. I 1875 ser det ut til at plassen var fraflyttet, og at jorda var gått tilbake til Lunden. Svend er ikke nevnt bosatt i bygda dette året, men da han døde i 1884 er han notert med etternavnet Bakken. Trolig bodde han da på Bakken i Ås.

I 1957 ble det på dette stedet fradelt ei boligtomt til Margit og Magne Unsgård,

se Nymoen. De ble imidlertid boende på Stugudal og overdro tomte til dattera Aslaug og hennes mann Arne Aftret. De bygde bolighus og bodde her til 1988, da kommunen kjøpte eiendommen, og de flyttet til Åseng.

Senere har eiendommen hatt flere leietakere. Nåværende beboer er Snøfrid Unsgård f. 1959, se Kirkhus. Hun har barna:

1. Alma Kristine f. 1980. (Far: Snorre Tømmerås, Trondheim.)
2. Gard Isak f. 1991. (Far: Knut Glein, Trondheim.)

LUNDEN

g.nr. 174, b.nr. 6

Opphavet til den nåværende garden Lunden er etter alt å dømme den tidligere Hallogsgarden. Når navnet Lunden kom i bruk vet vi ikke sikkert, og det har sikkert oppstått etter flere oppdelinger og flyttinger av både eiendomsgrenser og tun.

Dersom det er riktig å føre Lunden tilbake til den gamle, opprinnelige Asgården, er Jon fra skatteliste i 1520 og 1557 den første brukeren vi vet om. Brukeren heter Jon også i 1610, og det kan ha vært barnebarnet til den første Jon. Deretter overtok sønnen Peder Jonsen, som var født omkring 1585. Peder levde iallfall til 1660-åra.

Peder Jonsen

Peder var lensmann, og garden hans hadde den største skyldverdien av alle i Tydal, nemlig 5 øre. Men han var ikke fullt ut sjøleier, 2 øre av eiendommen hørte til prestebølet. Vi kjenner ikke navnet på kona til Peder.

I 1657 hadde garden 2 hester, 25 storfe og 15 småfe. Peder var også en av de få på den tida som hadde gris. For å fø denne store buskapen drev garden setring og slått helt oppe ved Stugusjøen. Brukeren betalte nemlig såkalt gressleie til Kongen for bruken av Movoll og Stuguvoll (Landkommisjonen av 1661). Dessuten hadde garden kvernbruk og betalte skatt av dette.

Bjørn Pedersen

Av barna til Peder vet vi om 2 døtre og sønnen Bjørn, født omkring 1610.

Manntallet i 1664 nevner ham som bruker av garden dette året, og Bjørn levde til omkring 1680.

Peder Bjørnsen

Bjørn hadde en sønn Peder, født omkring 1650, og han var bruker av Lunden fra omkring 1680 til Armfeldt «gjestet» bygda i 1718. Dessuten var Peder lensmann, et verv som gjerne gikk i arv fra far til sønn på en av de større gardene.

Å være lensmann hjalp likevel ikke mot 5.000 sultne svensker, som hadde valgt vegen om Tydalsfjella ved juletider i 1718 for å komme heim. Armfeldts karolinere slaktet 9 kyr og 12 småfe fra fjøset til Peder, og de tok 5 tønner havre og 60 lass høy. I tillegg tok de klær og brente eller ødela en del gardsredskaper. I alt ble skadene etter svenskenes herjinger taksert til 89 riksdaler og 2 ort.

Dermed var det slutt på velstanden på garden. De skadelidte bøndene fikk ingen erstatninger, bare 2 års skattelette. Peder solgte eiendomsretten til Trondheimskjøpmannen Gregorius Brix og ble dermed bygselmann. Fra før eide prestebolet 2 øre, og Lunden ble nå helt ut leilendingsbruk.

Schøller-familien overtok etter noen år (1723) Brix sine eiendommer i Tydal. Disse eiendomsskiftene skapte imidlertid ingen store forandringer for brukerne. Godseierne var bare interessert i herredømme over skogen, og brukerne drev jorda som før.

Peder Bjørnsen døde sannsynligvis like etter Armfeldt-retretten, for alt i 1719 har Jon Bjørnsen overtatt som bruker. Peder hadde en 5 år gammel sønn, Ole, i 1701. Dessuten er han oppført med 3 barn i skoskattelista fra 1711. Ett av disse kan ha vært Marit Pedersdtr., som var gift med Jon Bjørnsen.

Marit og Jon

Jon Bjørnsen (ca. 1685-1765) kom trolig fra Jensgarden i Gresli. Det kan også være at slekta hans hadde tilknytning til Bøns garden, der Bjørn-navnet var vanlig. Jon overtok lensmannsvervet, men mistet senere denne funksjonen. Et arveskifte i 1730 ble bestyrt av Ole Bjørnsen. Kanskje var dette broren til Jon, se Jensgarden 166/4.

Fra 1750-åra ble arveskifta styrt av lensmannen i Selbu, og fra 1775 ble Carsten Heidemark innsatt som lensmann for hele tinglaget. Fra midten av 1700-tallet ble

det dermed slutt med at Tydal hadde egen bondelensmann som bodde på Lunden.

Jon Bjørnsen var som nevnt g.m. Marit Pedersdtr. (død 1759), som kan ha vært garddatter på Lunden. Det ble holdt arveskifte etter begge ektefellene, og disse bekrefter at Jon og Marit hadde økonomiske vanskeligheter. Det var riktignok mange eiendeler i boet, og garden hadde bl.a. 3 hester i 1759. Men da Jon døde, var han skyldig i alt 365 riksdaler til jordeieren Schøller, svigersønner og flere privatpersoner i Stjørdal og Meråker. Løsøret var taksert til 83 riksdaler. Løsninga ble at bygselen av Lunden ble overtatt av sønnene i fellesskap, og dels at garden ble delt.

Marit og Jon hadde mange barn:

1. Peder (1712-1764). Det kan ha vært denne Peder som med kona Marit Pedersdtr. (ukjent opprinnelse) fikk sønnen:
Lars f. 1763. Det kan ha vært denne Lars som kom til Meråker som gruvearbeider, og som der ble g.m. Gunhild Tomasdtr. f. 1778. (Den eldre bygdeboka for Meråker oppgir fødselsåret for denne Lars til å være 1765). De ble brukere på hennes heimrom, Aspås 39/1. Deres barn:
 - a. Thomas (1797-1868), g.m. Marit Olsdtr. Flåum (1795- 1879). Bosatt på Aspås i Meråker.
 - b. Peder (1800-1876), ugift.
 - c. Anne f. 1801, g.m. Halvor Ivarsen Meråker (1793-1847), fra Meråker.
 - d. Marit f. 1804, g.m. Peter O. Solemsås.
 - e. Ola (1807-1861), g.m. Ingeborg Karine (1801- 1884). Bosatt på Brenntrø 24/4 i Meråker.
 - f. Gunhild (1809-1903), g.m. Torgeir Bessesen Dalanes (f. Nyhus) (1810-1870). Bosatt på Dalanes 26/1 i Meråker.
 - g. Jon (1812-1888), g.m. Anne Torgeirdtr. Merakermyra (1818-1860). Bosatt på Bitnes 3/1 i Meråker.
 - h. Gjertrud (1815-1882), g.m. Halvor Hemmingsen Overbrenne (1811-1889). Bosatt på Øien Ytre (Nordre) 8/2 i Meråker.
 - i. Lars f. 1818, g.m. Lisbet Tomasdtr. Kvernmo f. 1820, fra Meråker. Utvandret til Amerika.
2. Ole (1715-1778), g.m. Beret Guttormsdtr. (1728-1786) fra Krogstad Lille Vestre 13/1 i Meråker. Deres barn:
 - a. Ole f. 1757.

- b. Ellev (1760-1820), g. 1. gang m. Ragnhild Pedersdt. Østby (1759-1805) fra Sjursgarden. De var bosatt hos hans bror Guttorm i Gammelgarden ved folketellinga i 1801, og Ellev er da omtalt som bergverksarbeider. Trolig bodde de på Stormoen i Roltdalen da Ragnhild døde. Deres barn:
1. Ole (1797-1857). Trolig var det denne Ole som ble g.m. Kirsti Hansdtr. Dybvadstrø (1801-1857). De bodde på Med-Dyvastrøen i Lånke og hadde 11 barn.
 2. Gidsken (1800-1873), g.m. Tomas Jonsen Aas (1805- 1881) fra Ol-Olsgarden. Se Åslien. Som enkemann ble Ellev g. 2. gang i 1806 med Marie Fastesdtr. Østeraunet f. 1758, fra Fastebakken. Ellev bodde i Sjursgarden de siste åra han levde.
- c. Marit (1762-1830), g.m. Anders Jakobsen (1770-1840), se Lillebrekken.
- d. Guttorm (ca. 1768-1837), g.m. enke Ingeborg Larsdtr. Østby (1760-1838), se Gammelgarden.
- e. Ingeborg (1772-1806). Det må ha vært denne Ingeborg Olsdtr. Aas som i 1805 ble g.m. Ole Berntsen Østby (1781-1817), se Rønningen 177/3.
3. Anne (ca. 1716-1767), g.m. Henning Halvardsen Bjerken (1718-1775), fra Bjerken i Flora, Selbu. De drev garden der og hadde barna:
- a. Berit (1750-1837), g.m. Lars Jonsen (1751-1812), bosatt i Markåa (Pe-Persrommet) i Selbu.
 - b. Jon (ca. 1756-1802). Han overtok som bruker av Bjørka. Jon ble g. 1. gang m. enke Berit Tørresdtr. Nettet (1726-1796). G. 2. gang m. enke Kirsti Pedersdtr. Volset fra Innbygda i Selbu.
 - c. Marit (1757-1840), g.m. Ole Pedersen (1766-1838), bosatt på Øråsplassen i Selbu.
 - d. Halvard (1759-1806), g.m. Brynhild Jonsdtr. Samstad (1767-1840), bosatt på Bønodden i Vikvarvet,
4. Ingeborg f. 1719.
5. Ellev (ca. 1723-1759).
6. Peder f. ca. 1725. I den eldre bygdeboka for Meråker er det under husmannsplassen Tevldal Østre 46/5 oppgitt en Peder Jonsen Aas (1725-1785), som var g.m. Marit Larsdtr. (Det er uvisst om denne Marit Larsdtr. kan forveksles med kvinna av samme navn, som kan ha vært g.m.

den eldre broren Peder f. 1712, se ovenfor).

Peder Jonsen f. 1725 er iallfall oppført under Tevldal Østre med barna (de to eldste født i Tydal):

- a. Anne f. 1758.
 - b. Marit f. 1760.
 - c. Jon (1761-1785), begravet samme dag som sin far.
 - d. Kari f. 1768.
 - e. Lars f. 1769, g.m. Maria Atlesdtr. Stordalen f. 1773.
7. Jon f. 1727. Trolig ble han g.m. Kari Olsdtr. (ukjent opprinnelse) i 1765. Deres barn:
- a. Marit f. 1768.
 - b. Kari f. 1771.
8. Hans (1730-1786), g.m. Anne Olsdtr. (opprinnelse ukjent). Deres barn:
- a. Marit (1769-1770).
 - b. Marit f. 1771.
 - c. Kari f. 1774.
 - d. Guri (1777-1875), g.m. Ole Olsen Græsli (1764-1812), se Østre Greslimo og Trøen.
 - e. Jon f. 1780.
 - f. Berte f. 1783.
 - g. Olava f. 1786, døde etter 14 uker.
9. Lisbet (ca. 1731-1813), g.m. Peter Pedersen Hilmo (1715-1785). De var gardbrukere på Hilmo, se avsnittet om Folket på Hilmo før 1800.
10. Guri (1732-1770).
11. Ole d.y. (ca. 1735-1786). Det kan ha vært denne Ole Jonsen Aas som var g.m. Dordi Andersdtr. (trolig 1733-1797), muligens fra Ol-Andersgarden. De hadde barna:

Marit f. 1768, g.m. Erland Hansen Aas f. ca. 1759, trolig innflytter. Ved folketellinga i 1801 er Erland betegnet som jordløs husmann og daglønner. Deres barn:

Ole f. 1793.

Marit f. 1794 eller 1795.

Dordi f. 1795.

Anders (1771-1778).

12. Beret (ca. 1738-1827), g.m. Peder Halvorsen Bjerken (1734-1785), fra Bjerken i Flora. De ble husmannsfolk på Aunet i Hilmo, se dette. Berets søster Anne f. ca. 1716 (se ovenfor) var g.m. Peders bror Henning. Deres mor Beret Henningsdtr. (ca. 1685-1772) kom fra Ol-Andersgarden i Gresli.

13. Trolig var det også en sønn Jens f. ca. 1740, som var medbruker av garden ifølge matrikkelen av 1778. Det kan ha vært denne Jens som var g.m. Berte Jensdtr. (ca. 1737-1778) (ukjent opprinnelse). De hadde ei datter:

Lisbet (1775-1868), g.m. Hans Olsen Brendås (1766-1860), se Brendåstrøa.

De oppgitte fødselsåra til barna etter Jon og Marit er noe usikre. Aldersopplysningene stammer fra de to arveskifta i 1759 og 1765, men det er ikke fullt samsvar mellom disse. Nr. 13 Jens er ikke nevnt i noen av dem.

I tida etter Jons død i 1765 ble garden delt mellom de tre sønnene Ole, Hans og Jens. Det ser imidlertid ikke ut til at noen av deres barn ble værende på garden. Den opprinnelige Ås-garden ble delt i 4, og det kom nye bygselmenn på de utskilte bruka.

Garden skiftet jordeier også, for i 1788 gikk Schøllers eiendommer i Tydal over til general G. F. von Krogh, som var inngiftet i Schøllerfamilien.

Johannes Iversen

Mellom 1760-åra og 1790 oppsto nå Åsgård Østre og Vestre samt Berget som egne bruk. Lunden besto som eget bruk, og beholdt bl.a. jorda ved Østeraunet. Ny bruker av Lunden fra slutten av 1700-tallet ble Johannes Iversen (1754-1819). Han kom til bygda fra gruvemiljøet på Kvikne, og arbeidet her for Selbo Kobberverk. I matrikkelen fra 1790 er han oppført som bygsler av Lunden og Østeraunet. Siden verket hadde smeltehytte ved Kistafossen, foretrakk Johannes å bo på Østeraunet. Han er notert bosatt der ved folketellinga i 1801, se dette.

Anne og Jakob

Johannes skal ha hatt ei søster Anne (1757-1822), som var g.m. Jakob Nilsen Graae f. 1767, en annen innflytter fra Kvikne. Disse var bosatt på Lunden i 1801, men etter at Johannes Iversen døde i 1819, flyttet de til Østeraunet og drev

bruket der.

Anne og Jakob hadde barna:

1. Nils, døde ung i Folldal.
2. Arne (1791-1815).
3. Nils (1792-1845), g.m. Maren Ingebrigtsdtr. Løvøen (1798-1863) fra Løvøen. Se nedenfor.

I tillegg hadde Anne og Jakob trolig to eller tre døtre, som ble boende hos slektninger i Folldal. Se forøvrig mer om Graae-slekta under Østeraunet.

Nils og Maren

Vi vet ikke hvor lenge Nils Jakobsen og kona Maren bodde på Lunden. De flyttet til Østeraunet og fortsatte som brukere der etter faren til Nils (Jakobs dødsår er ukjent).

Etter von Kroghs død ble hans eiendommer i Tydal utlagt på auksjon omkring 1828, og Nils kjøpte nå Lunden og Østeraunet til sjøleie.

Nils og Maren hadde barna:

1. Jakob (1822-1888), g. 1. gang m. Kari Pedersdtr. Vintervold (1842-1866) fra Glåmos. G. 2. gang m. Maren Taraldsdtr. Gjerde (1842-1889) fra Ålen. Jakob overtok som bruker av Østeraunet, se mer om familien der.
2. Ingebrigt (1824-1839).
3. Arne (1826-1900), g.m. Anne Olsdtr. Stuevold (1825-1898) fra Stuevold Østre. De ble brukere på Lunden, se nedenfor.
4. Anne Marta (1829-1906), g.m. Peder Hansen Svelmo (1827-1901), se Svelmo Øvre.
5. Einar (1832-1898), g.m. Kari Olsdtr. Brenden (1841-1876), fra Brenna 5/1 i Haltdalen. De var bl.a. brukere på Balstad i Selbu fra 1859 til 1870, senere eide de og drev Gjerdet i Gresli en periode. Barnløst ekteskap. Einar bodde i ei egen bygning i Bortstuggu de siste åra han levde.
6. Kari (1835-1920), g.m. Peder Olsen Stuedal (1859-1945), se Stuedal Øvre.
7. Johannes f. 1838, døde ung.

Arne og Anne

Arne Nilsen og kona Anne overtok som brukere på Lunden etter at de giftet seg i 1851, og litt etter kjøpte de garden av mor hans. Lunden ble nå utskilt som eget bruk. Ved folketellinga i 1865 hadde de hest, 8 kyr og 10 småfe. Årlig utsæd var på 1/4 tønne bygg og 2 tønner poteter, og de høstet 50 lass høy.

Arne og Anne hadde barna:

1. Maren (1851-1920), g.m. Ingebrigt Larsen Aune (1847-1922), se Bakktrø (Litjbakktrøa).
2. Magli (1853-1914), ugift.
3. Nils (1855-1889), ugift.
4. Ole (1862-1883).
5. Johannes f. 1865, døde etter 10 dager.

Det kan ellers nevnes at Erik Henningsen Rotvold drev landhandel på Lunden før han kjøpte Berget Nedre og flyttet dit i 1867.

Johannes og Anne Marta

I 1899 kjøpte Johannes Ingebrigtsen (Aune) (1874-1954) fra Bakktrø, sønn av ovennevnte Maren, garden av bestefaren Arne. Johannes tok nå etternavnet Lunden, og i 1903 giftet han seg med Anne Marta Nilsdtr. Svelmo (1880-1947) fra Svelmo Øvre.

Johannes og Anne Marta fikk forbedret innmarka, og i 1916 bygde de på stuebygninga. Denne var trolig oppsatt omkring 1760, og hadde opprinnelig bare ett rom, kammers og gang. Utenom bruket arbeidet Johannes i mange år som lappelensmann.

Før ekteskapet hadde Johannes med Goro Larsdtr. Østby (1874-1956) fra Sjursgarden Vestre ei datter:

Lisbet Marie (1900-1990), g.m. Einar Tomassen Nygård (1898- 1975), se Nygård Øvre.

Johannes og Anne Marta fikk barna:

1. Åsta (1904-1982), g.m. Hendel Wernholm fra Sverige. Bosatt i Stockholm.
Deres barn:
Rune Ingmar f. 1934, g. 2. gang m. Zynta (etternavn ukjent). Bosatt i

Stockholm.

2. Ragnar (1906-1994), g.m. Magda Ovedie Rognerust (1911-1945), se Sølivold.
3. Ingmar (1910-1983), g.m. Anna Guldset (1905-1985) fra Selbu, se Solheim.
4. Tordis f. 1914, g.m. Johan Bratseth fra Trondheim. Bosatt i Trondheim. Deres barn:
 - a. Jorun f. 1947, g.m. Øystein Johansen. Bosatt i Trondheim.
 - b. Einar f. 1948, tidligere g.m. Torill Skjærstad fra Trondheim. Bosatt i Trondheim.
5. Margit f. 1916, g.m. Magne Unsgård f. 1910, se Nymoen.
6. Johan (1918-1993), g.m. Audhild Uglem 1915, se Sjøgløtt. De tok over garden, se nedenfor.
7. Arne f. 1919, g.m. Anna Lisa Karlsson fra Sverige. Bosatt i Jönköping. Deres barn:

Astrid Britt Marie f. 1954, g.m. Stefan Hultberg. Bosatt i Jönköping.
8. Nils (1922-1986), g. 1. gang m. Gunhild Anderson fra Sverige. G. 2. gang m. Ingeborg Pettersen fra Halden. Bosatt i Husquarna i Sverige.

Johannes Ingebrigtsen og Anne Marta Nilsdtr. Lunden med barna Ragnar og Asta.

Johan og Audhild

De overtok garden i 1938. Omkring 1950 besto husdyrholdet på garden av hest, gris, 6 kyr, 4-5 kalver og 10 sauer. I deres tid ble det gjort store forandringer i bygningsmassen på tunet. Nytt fjøs ble bygd i 1955 og gammelfjøset revet 2 år

senere. Ei annen uthusbygning ble revet i 1978, og i 1981 bygde de ny kårbolig på dette stedet. Året etter ble det satt opp en garasje på stedet der gammelfjøset hadde stått. Den gamle stuebygninga ble revet i 1984, og deler av denne er gjenoppsatt som hytte ved Kjølvollen på Stugudal.

Johan og Audhild fikk barna:

1. Jostein f. 1939, g.m. Jytte Hanne Andersen f. 1941, fra Aalborg i Danmark. Neste brukere, se nedenfor.
2. Asbjørn f. 1940, g.m. Inge Lis Morrattz f. 1944, fra Danmark. Se Liatun.
3. Magnar f. 1941, døde etter 3 måneder.
4. Mildrid f. 1943, g.m. Kjell Erik Johnsen f. 1941, fra Oslo. De bor på Sjetten og begge arbeider med regnskap. Deres barn:
 - a. Hege f. 1964, g.m. Petter Christensen f. 1961. Bosatt i Oslo.
 - b. Eigil f. 1967.
 - c. Vidar f. 1968.
5. Runolf f. 1952, g.m. Sissel Grønli f. 1958, fra Nyhus 40/1 i Ålen. De bor i Trondheim, der Runolf arbeider som VVS-ingeniør og Sissel ved Sivilforsvarets kantine. Sissels mormor var Kirsti Sofie Jonsdtr. (Aas) (1891-1970), se Langen. Fra et tidligere samboerskap har Sissel ei datter (far: Roar Gullset f. 1951, fra Elvheim 64/61 i Selbu):
Nina f. 1977.
Sammen har Runolf og Sissel dattera:
Ingrid f. 1987.

Jostein og Jytte

De overtok garden i 1985. De bodde på Erikstad fra 1969, der de drev kafé og bakeri. Denne eiendommen ble solgt til kommunen i 1987, og Jostein og Jytte flyttet inn i ny hovedbygning på Lunden i 1988. Denne ble bygd på tomte til den opprinnelige stuebygninga. Et stabbur fra først på 1900-tallet ble samtidig flyttet noe nærmere hovedvegen.

Garden har i dag mjølkeproduksjon med 7 årskyr, samt påsett med ungdyr. Utenom bruket har Jytte hatt deltidsarbeid som aktivtør ved Tydal helsehus.

Jostein og Jytte har barna:

1. Jonny f. 1965.

2. Holger 1968.

3. Anne Mona f. 1970, s.b.m. Steinar Kaspersen f. 1966. Se Neabyen, bolig 10.

Innmarka på Lunden er i dag ca. 65 dekar. I dette inngår jorda til den tidligere Klokkergarden, som ble tillagt Lunden midt på 1980-tallet etter et makeskifte med Tydal kommune. Kommunen fikk da i bytte en parsell øst for gammelskolen og en annen parsell øst for Lunden, der det nåværende Servicebygget ligger. I tillegg til gardens innmark leies jorda på Sølivolden og Åsgård Østre, samt et jorde tilhørende Berggård Nedre. Den totale dyrkamarka som garden bruker utgjør dermed omlag 115 dekar.

Til Lunden hører ca. 500 dekar produktiv skog, herav en

teig på ca. 80 mål ovenfor garden og resten øst for Sellisjøen. Bruket har beiterett i Ås fellehavning og fiskerett i fiskevann i utmarka.

Husmannsplasser under Lunden har vært Lundskogen, som trolig var bosatt fra 1830-åra til omkring 1870, samt Sølivold. Førstnevnte gikk tilbake til garden, Sølivold er fradelt som eget bruk.

I gammel tid hadde trolig Lunden seter i Ås-gardenes felleseie ved Moen, og garden har kanskje setret ved Sølivolden. På 1900-tallet leide de Yster Nevollen (i Nebjørga innover mot Langdalen) fra Jenshaugen Østre.

Fra Lunden er fradelt Åsheim b.nr. 10 i 1899, med tillegg av b.nr. 11 i 1908, Solbakken b.nr. 30 i 1923, Garasjetomta b.nr. 37 til kommunen i 1935, Bjørklund b.nr. 38 i 1938, Smørstuggu b.nr. 39 i 1938, Garasjetomt II til kommunen i 1953, Lundbakken (skoletomt) b.nr. 48 i 1954, med tillegg av b.nr. 82 i 1974 og b.nr. 102 i 1985 (i makeskifte med Klokkergjardet), Lundskogen b.nr. 50 i 1957, Sølivold b.nr. 58 i 1962, hyttetomta Sølihaugen b.nr. 63 i 1964, Sellisjø 2 (damsted) til TEV i 1965, Lundskogøm b.nr. 67 i 1967, og ubebygdt tomt Breidablikk b.nr. 100 i 1985.

LUNDSKOGØM

Tidligere navn: Fredheim g.nr. 174, b.nr. 67

Eiendommen ble opprinnelig kalt Fredheim og bygslet fra Lunden i 1936 av

Brynhild Rolseth (1876-1958), enke etter lærer Bardo Kristensen Rolseth (1876-1935), se Fossan og Klokkergarden. Hun bygde bolighus her i 1937 og fjøs i 1939. Hun eide på den tid en jordflekk ovenfor Solheim og hadde ei ku i fjøset på vinters tid. Brynhild og Bardo hadde barna:

1. Gjertrud (1910-1978). Hun var lærer og bosatt på Ørlandet.
2. Kristen (1911-1958), g.m. Hjørdis Marie Dokken (1923-1986), fra Svene i Numedal.

Kristen bodde her ei tid sammen med mora. Etter giftermålet flyttet han og Hjørdis til Fossan, men da Kristen døde flyttet Hjørdis tilbake til Fredheim. I 1966 kjøpte hun eiendommen og kalte den Lundskogøm. Hjørdis og Kristen fikk barna:

1. Brynhild f. 1950, tidligere g.m. Rolf Iversen fra Nittedal. Deres barn:
 - a. Kristen f. 1972. Han arbeider ved Tydal Plastgjenvinning AS.
 - b. Egil f. 1978.
2. Bård Ole f. 1956, g.m. Liv Solfrid Myhr f. 1953, fra Klæbu, se Fossan.

Brynhild overtok eiendommen i 1986. Hun er nå ansatt ved Postverket i Tydal.

BJØRKLUND

g.nr. 174, b.nr. 38

Tomta ble fradelt Lunden i 1938 til Henning J. Nedal (1872-1962), se Nedalen, g.m. Anne Lisbet Aashaug (1876-1934), se Jenshaugen. De hadde tidligere bodd på Nedalen, deretter i Brekken fra 1900 til 1917, og i Jenshaugen Vestre fra 1917 til 1931, da de satte opp bolighus på denne tomta. Henning og Anne L. var barnløse, og Leif Ame Aashaug, se Jenshauggjardet, overtok eiendommen etter at Henning døde.

Leif Arnes foreldre rev den gamle stuebygninga, bygde nytt hus og flyttet hit i 1971. I 1972 fikk de skjøte på eiendommen. Foreldrene er Bjarne Aashaug f. 1910, se Jenshauggjardet, g.m. Ingrid Aas f. 1915, se Ustgarden. Bjarne var i mange år ansatt ved Tydal forbruksforening (på Erikstad), senere ved Tydal samvirkelag. Han drev også som forsikringsagent. Se Jenshauggjardet, der barna er nevnt.

SOLBAKKEN

g.nr. 174, b.nr. 30

Tomta ble fradelt Lunden i 1923 til baker Johannes Pedersen (1865-1954), fra Flatanger, g.m. Else Skjetne (1881-1962). Bolighuset var blitt oppført allerede i 1906. De bodde her og drev bakeri i mange år, og det går ennå frasagn om de gode bollene de leverte. De var barnløse, men Elses søstersønn Trygve bodde hos dem.

Folkebiblioteket i Tydal var stasjonert på Solbakken en periode frem til ca. 1946, og Else bestyrte dette.

Før ekteskapet hadde Johannes ei datter med Serine Olsdtr. Velvansmoen (1859-1903) fra Selbu:

Olive Gjertine (1896-1967), g.m. Mikal Estensen Haave (1891-1975) bosatt på Korsveien 67/18 i Selbu. Deres fjerde barn, Solveig f. 1927, ble g.m. Erling Sæther fra Skoglund 134/17 i Selbu.

Solveig og Erling overtok Solbakken og bodde her en periode i midten av 1960-åra. Erling arbeidet ved Trondheim E-verk. Familien flyttet til Trondheim.

I 1971 ble eiendommen kjøpt av Karl Solberg (1920-1981), fra Trondheim, g.m. Anni Neergård f. 1914. Før de flyttet hit bodde familien bl.a. i Klokkergarden. Karl arbeidet som maskinist ved Kistafossen kraftverk. Anni har arbeidet som anleggskokke. De fikk barna:

1. Anne Karin f. 1946, g.m. Nils Riaunet, bosatt i Børsa. Deres barn:
 - a. Kristin f. 1966.
 - b. Torill f. 1969.
 - c. Ingrid f. 1981.
2. Elin f. 1950, bosatt i Trondheim. Elin har barna:
 - a. Terje f. 1969. Han bor på Solbakken og arbeider ved Dala-Tre på Stugudal.
 - b. Torkild f. 1971, bosatt i Trondheim.

Anni bor nå på aldersheimen.

ÅSHEIM

g.nr. 174, b.nr. 10 og 11

Eiendommens b.nr. 10 ble utskilt i 1899 og b.nr. 11 i 1908, begge fra Lunden. De som slo seg ned her var Hans Pedersen Svelmo (1863-1930) fra Svelmo Øvre, g.m. Kjersti Jonsdtr. Østby (1869-1965) fra Bønsgarden. De satte opp bolighus og fjøs her i 1900. I 1920 ble det også bygd ei sommerstue på tunet. I 1922 kjøpte de skogteigen Søllibekkåsen (b.nr. 28) fra Lunden. Denne ligger øst for Nebrua.

Hans og Kjersti

Hans var bestyrer ved Tydal forbruksforening fra 1896 til han døde i 1930. Tidligere hadde han drevet som skomaker. Før ekteskapet med Kjersti hadde han en sønn med Gidsken Hansdtr. Lian f. 1865, fra Lien 172/6:

Ole f. 1888. Han utvandret sammen med mora i 1889, og de slo seg ned i Canada.

Hans og Kjersti fikk barna:

1. Beret (Mimi) (1894-1962), ugift.
2. Amanda (1899-1981), g.m. Ola Jonsen Hilmo (1902-1981) fra Kvernmoen.
Se nedenfor.

Amanda og Ola

De overtok Åsheim i 1939. Ola overtok som bestyrer ved Forbruksforeninga etter svigerfaren, og etter sammenslåinga med Tydal samvirkelag arbeidet han som bokholder ved Samvirkelaget. Amanda var bl.a. aktiv i Norske Kvinners Sanitetsforening og ei av drivkreftene bak bygginga av aldersheimen i bygda, som ble ferdig i 1954. Amanda ble tildelt Kongens fortjenestemedalje for sitt virke.

Helt fra 1902 til 1954 hadde distriktslegen i Selbu tilhold på Åsheim når han hadde kontordag i Tydal. Den første tida var husleia for dette kr. 2,50 pr. dag.

I 1961 ble det oppført ny hovedbygning på tunet, og gammelstua fra 1900 ble revet. Det opprinnelige fjøset ble revet i 1987, da et nytt uthus med garasje ble bygd.

Ola og Amanda fikk sønnen:

Hans (1929-1985), g.m. Gudny Paulsby f. 1936, fra Husvold Nedre. Se nedenfor.

Hans og Gudny

De overtok eiendommen i 1973. Hans var først ansatt ved Tydal forbruksforening, senere ble han trygdesjef i Tydal. Gudny arbeider som assistent ved Tydal helsehus. Deres barn:

1. Kirsti f. 1959, tidligere g.m. Eivind Østbyhaug f. 1947, fra Evenhaugen.

Deres barn:

- a. Elin f. 1979.

- b. Dorteia f. 1983.

Barna bor hos Eivind, se Bekkero 177/98. Kirsti bor nå i sommerstua på Åsheim.

2. Berit f. 1964. Hun er utdannet sykepleier og bor og arbeider i Trondheim.

3. Grete f. 1966, s.b.m. Odd Ivar Ekker f. 1966, fra Rønningsbakken 1. De bor på Kyrksæterøra. Odd Ivar arbeider som avdelingsingeniør i Hemne kommune. Grete er utdannet frisør. Deres barn:

- a. Stine f. 1991.

- b. Hans Fredrik f. 1993.

Gudny og Ola

Gudny er nå s.b.m. Ola Eggen f. 1933, fra Brekken 174/40. Han var tidligere g.m. Rigmor Irene Åslien f. 1943. Ola er eier av eiendommene Brekken 174/40 og Brekken II. Han er drosjeeier og driver i tillegg campingplass ved Brekka. Se Brekken II, der også barna fra ekteskapet med Irene er nevnt.

Innmarka på Åsheim var tidligere på ca. 25 dekar, men en del av dette er nå fradelt til boligtomter. Skogteigen ved Søllibekkåsen er på omkring 150 dekar.

Fra Åsheim er utskilt: boligtomtene Sambo b.nr. 87 i 1977, Lillebakken b.nr. 89 i 1978, parsell til Servicebygget b.nr. 97 i 1983, boligtomta Mjåtun b.nr. 104 i 1985, Åsheimfeltet b.nr. 114 i 1987 (til Tydal kommune), Åseng b.nr. 115 i 1987, Åstun b.nr. 116 i 1987 og Åsheimgjerdet b.nr. 117 i 1987. Fra Søllibekkåsen er fradelt boligtomta Granlund b.nr. 51 i 1958.

LILLEBAKKEN

g.nr. 174, b.nr. 89

Tomta ble fradelt Åsheim i 1978 til Øistein Horven f. 1930, fra Nærøy, g.m. Eldbjørg Johanna Skruvnagel f. 1938, fra Korgen. De bygde bolighus og garasje og flyttet hit i 1979. Øistein er maskinist ved TEV Neaverkene og Eldbjørg ekspeditør ved Tydal samvirkelag.

Deres barn:

1. Per f. 1960, g.m. Grete Dahlseng f. 1964, se Junibakken.
2. Gry f. 1962, tidligere g.m. Per Erik Myrmo f. 1958, fra Myrmo. Deres barn:
 - a. Lars Åge f. 1981.
 - b. Eline f. 1984.
3. Sverre f. 1969, se Furuodden.
4. Jenny Lorentse f. 1973.

SAMBO

g.nr. 174, b.nr. 87

Tomta ble fradelt Åsheim i 1977 til Tydal samvirkelag, som bygde bestyrerbolig her. Huset har siden hatt flere leietakere. I 1986 ble eiendommen tilflyttet av Nils Åsmul f. 1937, fra Ytterøy, g.m. Else Hildur Rian f. 1939, fra Vanvikan. Nils er bestyrer ved samvirkelaget, og Else arbeider som hjelpepleier ved Tydal helsehus.

De har barna:

1. Ann-Helen 1958, g.m. Sven Erik Ådahl fra Horten. De bor i Drøbak. Ann-Helen arbeider for tida med regnskap, mens Sven Erik er kapteinløytnant i Sjøforsvaret.
2. Tove f. 1959, s.b.m. Oddmund Skjørstad fra Ytterøy, bor der. Tove er for tida regnskapsmedarbeider i Levanger kommune og Oddmund er bilmekaniker.
3. Wenche f. 1965, s.b.m. Morten Skogstad fra Nord-Odal, bosatt i Oslo. Wenche er sykepleier og Morten er asfaltlegger ansatt i Veidekke.
4. Bjørn Tore f. 1969, studerer i Molde.

5. Nina f. 1970, s.b.m. Kåre Lunden f. 1966, se Fjellro.

MJÅTUN

g.nr. 174, b.nr. 104

Tomta ble fradelt Åsheim i 1985. Bolighus ble oppført samme år og garasje i 1987. Eiere er Kelly Mjåland f. 1924, fra Laudal i Vest-Agder, g.m. Ingeborg Helga Walseth f. 1928, se Fossvolden. Kelly kom til Tydal som anleggsarbeider, og han var ansatt som snekker ved TEV da han ble pensjonert. Ingeborg arbeidet som hjelpekokk ved Tydal helsehus før hun gikk av med pensjon. Familien bodde først i gammelstua i Ustgarden og deretter på Fridheim, før de flyttet til Mjåtun.

Kelly og Ingeborg har barna:

1. Anne Marie f. 1962, s.b.m. Hans Ove Østby f. 1959, se Åstun.
2. Ingrid f. 1964, s.b.m. Runar Mathisen f. 1961, fra Hommelvik. De bor på Skogly 131/19 i Selbu. Ingrid arbeider ved meieriet der. Runar driver dyretransport. Deres barn:
 - a. Tina f. 1987.
 - b. Rikke f. 1992.
3. Bodil f. 1965, s.b.m. Arve Schanke f. 1966, fra Trondheim. De bor i Trondheim, og Bodil arbeider som barnehageassistent. Deres barn:
 - a. Robert f. 1991.
 - b. Udøpt gutt f. 1994.

ÅSHEIMGJERDET

g.nr. 174, b.nr. 117

Tomta ble utskilt fra Åsheim i 1987 til Olav Græsli f. 1931, fra Jensgarden 166/4, g.m. Målfrid Johanne Lunden f. 1936, fra Sølivold. De satte opp hus her og tok det i bruk som fritidsbolig i 1992. De er bosatt i Trondheim, der Olav er lastebileier og Målfrid arbeider som kontorfullmektig i Forsvaret. De planlegger å flytte til Åsheimgjerdet ved oppnådd pensjonsalder.

Deres barn:

Brynhild f. 1969, s.b.m. Rolf Lien f. 1966, fra Trondheim, se også Granly. De har barna:

- a. Kristian f. 1990.
- b. Morten f. 1994.

ÅSTUN

g.nr. 174, b.nr. 116

Tomta ble fradelt Åsheim i 1987 til Hans Ove Østby f. 1959, se Hemly, s.b.m. Anne Marie Mjåland f. 1962, se Mjåtun. De bygde bolighus og garasje her i 1988. Hans O. er maskinfører ved Aas Transport, mens Anne M. arbeider som forpleiningsassistent ved Neatun (TEV).

Deres barn:

1. Hanne-Kathrine f. 1980.
2. Lars-Erik f. 1985.

ÅSENG

g.nr. 174, b.nr. 115

Tomt ble fradelt Åsheim i 1987 og bolighus og garasje oppført samme år. Eiere er Ame Aftret f. 1927, fra Solfeng 77/11 i Selbu, g.m. Aslaug Marie Unsgård i 1935, se Nymoen. Før de flyttet hit, bodde de på Lundskogen. Arne var ansatt som reparatør ved TEV Neaverkene da han ble pensjonert, mens Aslaug bl.a. har arbeidet som kjøkkenassistent ved Neatun (TEV). De har sønnen:

Magnar f. 1957, s.b.m. Ann Elin Aas f. 1961, se Neabyen, bolig 1.

BØNSTRØA

g.nr. 176, b.nr. 16

Denne eiendommen ble utlagt som husmannsplass under Bønsgarden, trolig på 1830-tallet.

Jens og Guri

De som slo seg ned her var Jens Ingebrigtsen Aas (1804-1887) fra Bønsgarden, til daglig kalt Bøns-Jens, g.m. Guri Olsdtr. Svelmo (1809-1890) fra Svelmo Midtre. I 1865 er det nevnt at de hadde 2 kyr og 2 sauer, og de sådde årlig 1/8 tønne bygg og 1/2 tønne poteter.

Jens var ufør i føttene og måtte bruke to staver når han skulle gå. Av bestefaren Ingebrigt Bjørnsen hadde han lært seg skomakeryrket, og Jens ble holdt for å være en flink skomaker.

Jens og Guri hadde barna:

1. Anne Lisbet (1834-1907), g.m. Bernt Jonsen Østbyhaug (1826-1908) fra Østbyhaug Østre. Se Arnebakken og Kvernmoen i Hilmo.
2. Ragnhild (1836-1915), ugift. I 1865 var hun taus hos Anne Lisbet og Bernt, i 1900 tjente hun på Nergarden i Hilmo.
3. Ingebrigt f. 1843. Utvandret til Amerika i 1866.
4. Kjersti f. 1846, trolig død som barn.
5. Ole (1852-1937), g. 1. gang m. Serri Olsdtr. Østbyhaug (1860-1908) fra Østbyhaug Østre. De utvandret til Amerika i 1882 og bodde først 18 år i Norman County, Minnesota, deretter flyttet de til Williamsburg, Virginia.

Deres barn:

- a. Jens Olai (1883-1904), ugift.
- b. Gina Louise (1884-1961), g.m. Bersvend O. Score (Skårvold) (1876-1941).
- c. Gunnerius f. 1886, døde som barn.
- d. Ida f. 1890, g.m. Helmer Flatten (død 1960).
- e. Alfred (1892-1947), ugift.
- f. Olaf (1896-1962), ugift.
- g. Berdie (1898-1967), g. 1. gang m. Harald Surringle (død 1927). G. 2. gang m. Louis L. Rustad. Bosatt i Richmond i Virginia.

Ole ble som enkemann g. 2. gang m. enke Ingeborg Svendsdtr. f. 1850, fra Jenshauggjardet. Hun arbeidet i mange år som jordmor i Tydal og Selbu, før hun utvandret til Amerika. Der ble hun g. 1. gang m. en svenskfødt mann med etternavn Ivarson.

I 1866 ble Bønsgarden kjøpt av Tydal kirke. Tre år senere ble garden delt, da Jon Jensen Østby kjøpte den delen vi i dag kaller Bønsgarden (Haugen Øvre, b.nr. 1).

Den delen som kirka beholdt, ble kalt Klokkergarden, og der ble det i 1869 bygd skolestue med bolig for læreren, som også fungerte som klokker. Bønstrøa fulgte med i Klokkergardens del.

Ragnhild Jensdatter

Etter at Jens Ingebrigtsen døde, søkte dattera Ragnhild gårdeieren Tydal kirke om å få bygsel på farsplassen. Sognepresten samtykket og fastsatte vilkåra. Mora døde i 1890, og ved folketellinga i 1891 var Ragnhild alene på plassen. Som før nevnt havnet hun på nytt som tjenestejente i Hilmo, denne gangen i Nergarden.

Jon og Kari

I 1900 hadde Jon Bersvendsen Østby (1863-1939) fra Nordgarden og kona Kari Pedersdtr. (1874-1943) fra Brendåstrøa bygsel på Bønstrøa. De flyttet senere tilbake til Nordgarden, se denne.

Lars og Kjersti

Nye losjerende ble Lars Halvorsen Aas (1857-1917) fra Halvorsgarden, g.m. Kjersti Taraldsdtr. Aas (1868-1940) fra Berget (Vestre). De hadde tidligere vært eiere og drivere i Halvorsgarden, men solgte denne i 1893 til Ole Ingebrigtsen Rønning. Lars drev med ulike former for handelsvirksomhet, og han døde under et opphold på Røros.

Lars og Kjersti hadde barna:

1. Halvor f. 1888. Han utvandret til Amerika i 1910. Med Beret Larsdtr. Østby (1880-1951) fra Sjursgarden hadde han dattera: Elfrida (1907-1989), g.m. Even Olsen Østbyhaug (1901-1979), se Evenhaugen.
2. Tarald f. 1890. utvandret til Amerika sammen med Halvor.
3. Olaus (1895-1968), g.m. Ella Bergitte Aas (1900-1975) fra Ustgarden. De kom til Lidarende, se denne.

I 1920 ble Bønstrøa solgt til Tydal kommune. Ny hovedbygning var blitt oppført i 1919, og i vestre del av denne ble det nå installert telefonsentral. Sentralen ble flyttet i 1951, da telefonbestyrer Kaspara Østby bygde eget hus på Vesleheimen. Fra da av ble vestre del brukt som kontor for herredskassereren.

Østre del av huset var fortsatt utleid en periode. Da Kjersti og Olaus flyttet til Lidarende midt på 1930-tallet, ble husa restaurert. Den østre stua ble fra nå herredsstyresal, og i andreetasjen ble det innredet en leilighet som ble utleid til flere av Sanitetsforeningas sjukesøstre.

Innmarka i Bønstrøa ble fra 1943 bortforpaktet til Per Rønning på Skogum. Kontrakt ble skrevet for 5 år, og årlig leibeløp var 50 kr.

I 1960 ble det nye Herredshuset tatt i bruk, og etter den tid ble både 1. og 2. etasje bortleid til ulike leieboere. Ei uthusbygning ble oppført i 1947, og denne ble i mange år brukt som lagerrom for Tydal kommunale kraftverk.

Jon og Ingeborg

De som bodde her lengst etter 1960, var Jon Olsen Østby (1901-1977) fra Jensgarden 177/1, g.m. sitt søskenbarn Ingeborg Larsdtr. Østby f. 1914, se Ol-Olsgarden. Familien hadde tidligere losjert i Storekra og Jenshaugen Østre. Jon drev bl.a. med slakting rundt om på gardene, Ingeborg arbeidet i mange år som renholder ved kommunen. Etter at hun ble enke bodde Ingeborg i mange år på Åsgård Østre, før hun flyttet til aldersheimen.

Deres barn:

1. Synnøve f. 1937, g.m. Arnold Magnar Kvitland f. 1931, fra Rissa. Se Bjørkly 177/52.
2. Bertha f. 1954, tidligere g.m. Morten Arne Jansson. Bosatt i Trondheim. Før ekteskapet fikk Bertha ei datter med Terje Nereng fra Lillehammer:
 - a. May Britt f. 1971.
Bertha og Morten Arne fikk sønnen:
 - b. John f. 1972.

De tidligere husa i Bønstrøa ble revet i 1980. Tunet befant seg omtrent der hvor det nåværende tunet i Nytun ligger.

I 1961 ble det på innmarka til Bønstrøa bygd en vertikaldelt tomannsbolig, som i mange år ble utleid til ulike lærerfamilier, senere til andre kommuneansatte. Østre leilighet står for øyeblikket tom, mens vestre del er utleid til Turid Østbyhaug f. 1948, fra Fjellseth. Turid arbeider som hjelpepleier ved Tydal helsehus. Hun fikk sønnen:

Arild (1972-1992).

Fra Bønstrøas b.nr. er fradelt: Bønstrøbakken b.nr. 42 til Bønsgarden i 1976 og Nyttun b.nr. 44 i 1980 (makeskiftet mot Bønsbo).

NYTUN

g.nr. 176, b.nr. 44

Eiendommen ble fradelt Bønstrø i 1980 i makeskifte med Tydal kommune, som tok over Bønsbo. En vertikaldelt tomannsbolig ble oppført i 1981 og uthus i 1982, omtrent på samme sted der de gamle bygningene i Bønstrø befant seg. Eier er Magnhild Lien (tidl. Græsli) f. 1926, se Gjerdesenget, g.m. Oddmund Lien (1920-1986), se Nordpågjørdet. De bodde i mange år på Bønsbo før de flyttet hit. Oddmund var poststyrer i Tydal, Magnhild arbeidet også ved postkontoret.

Deres barn:

1. Ingar f. 1958, g.m. Bente Hjørdis Evjen Kallar 1956. De er bosatt i Selbu, der de eier og driver en kolonialforretning. De har sønnen:
Ola Andreas f. 1975.
2. Arne f. 1960. Han bor i Trondheim og arbeider i Postverket. Sökkelleiligheten har hatt flere leietakere. Nåværende leieboer er Reinert Aas f. 1951, se Bergsås. Han har bl.a. arbeidet som telegrafist i utenriks sjøfart.

HAUGEN ØVRE (BØNSGARDEN)

g.nr. 176, b.nr. 1

Bønsgarden er sannsynligvis en av de gardene som eksisterte i Ås alt på 1500-tallet. I 1557 (skipsskatten) er Elling en av de 6 skatteyterne fra grenda, og Elling-navnet dukker opp igjen i kvegskattelista fra 1628 og i senere kilder. Elling betalte kvegtiende av 8 kyr i 1628, men garden hadde trolig langt flere husdyr. I 1657 (kvegskatten) blir det oppgitt at enka etter Elling hadde 2 hester, 16 storfe og 13 småfe. Brukets skyldverdi var 1 1/2 øre, og ifølge denne en middels stor gard.

Gardsnavnet var sikkert et annet enn Bønsgarden på denne tida. Dette navnet

kommer av mannsnavnet Bjørn, men en bruker som het Bjørn finner vi først i kilder på 1700-tallet. Sist på 1600-tallet var det en gardbruker i Græsli som het Bjørn Olsen, og slekta hans kan ha hatt tilknytning til Bøns garden, se Jens garden 166/4. Det kan ha vært en av Bjørn Olsens sønner som ble bruker på Lunden, se denne.

Elling var odelsbonde, men i 1661 eide enka (ukjent navn) 1 øre, mens en mann ved navn Arne Megård eide resten, 1/2 øre. Vi vet ikke om Elling og kona hadde noen sønner som kunne ta over etter dem. Koppskattelista i 1645 opplyser at husholdet besto av dem sjøl pluss Ellings mor og bror.

Elling døde i 1650-åra, og kona må være død før 1664. I et manntall dette året heter oppsitteren Arne og er 26 år. Han har en tjenestedreng som heter Jon og er 14 år, men ellers nevnes ingen andre voksne personer. Bare personer over 12 år er tatt med i manntallet. Det er mulig at denne Arne er den samme som Arne Megård i matrikkelen fra 1661. Ei annen tolkning kan være at han har kommet som svigersønn til garden. Brukeren heter iallfall Arne frem til slutten av 1600-tallet.

Ingebrigt

Neste bruker het Ingebrigt. Han er første gang nevnt i ei skatteliste fra 1711. Om han var sønn av Arne er også usikkert, da han bare er nevnt med fornavn. Han kan også ha vært sønn av Bjørn Olsen i Jens garden i Gresli, og dermed bror til Jon Bjørnsen på Lunden. I såfall var Ingebrigt født i 1671.

Ingebrigt var sjøleier, men solgte i 1719 eiendommen til Trondheimskjøpmannen Gregorius Brix. Fra 1723 kom den som mange av de andre oppkjøpte gardene i bygda i Schøllerfamiliens eie. Årsaken til gardsalget var etter alt å dømme at Ingebrigt, i likhet med mange andre bønder, ble ruinert etter Armfeldtsoldatenes ødeleggelser ved årsskiftet 1718-19. Brix og Schøller var interessert i å kjøpe eiendommer i Tydal for å sikre tømmer til sagbruka sine. Gardbrukerne fikk drive jorda som før, men ble nå leilendinger.

I Bøns garden tok svenskene 16 tønner havre, 8 lass høy, 2 kyr, gardsredskaper og klær. Totalt ble skadene taksert til 53 riksdaler. Ingebrigt fikk ingen erstatning, bare 2 års skattefritak (tilsvarende en verdi av 8-9 riksdaler). Ny buskap ble kjøpt inn, og matrikkelen i 1723 forteller at Bøns garden kunne fø 1 hest, 10 storfe og 9 småfe. Bruket hadde en årlig utsæd på 1 tønne bygg, og de kunne høste inn 66

lass høy.

Sagnet forteller at to av Armfeldt-hærens soldater kom til bygda etter at resten hadde dratt til fjells. Disse to ble tatt til fange og henrettet like øst for tunet. Dette stedet, som den gang ikke var oppdyrket, ble senere kalt Morderskogen, og soldatene ble begravet der.

Ingebrigt er siste gang nevnt som bruker i matrikkelen fra 1746. Av familien hans kjenner vi navna på 3 sønner:

1. Bjørn (trolig død i 1761). Neste bruker og gift to ganger, se nedenfor.
2. Ole (trolig død i 1766), g.m. Kari Olsdtr. Aas (1724-1802) fra Ol-Olsgarden.
3. Peder (trolig død 1765), g.m. Beret Pedersdtr. (opprinnelse ukjent). De var medbrukere i Bønsgarden, se nedenfor.

I arveskifta etter Peder (1765) og Ole (1766) får vi vite at de hadde hver sine husdyr. Peder hadde hest, 4 kyr og 15 småfe. Ole hadde hest, 3 kyr og 9 sauer. Disse opplysningene tyder på at garden på dette tidpunktet var blitt delt. Peder var medbruker på Haugen Øvre (Bønsgarden) og Ole holdt til på Haugen Nedre (senere kalt Jenshaugen).

Bjørn Ingebrigtsen

Bjørn var trolig den eldste av sønnene til Ingebrigt. Han var gift to ganger, 1. gang m. Kari Olsdtr. (nevnt i et manntall fra 1757). Da det ble holdt arveskifte etter ham i 1761, får vi vite at han hadde 3 barn fra første ekteskap:

1. Ingebrigt (ca. 1738-1803), g.m. Kjersti Olsdtr. Græsli (1741-1803) fra Ol-Andersgarden. Se nedenfor.
2. Nils (ca. 1741-1782).
3. Peder f. 1748.

Bjørn ble g. 2. gang m. Ellen Hansdtr. (opprinnelse ukjent), og vi kjenner til at de hadde en sønn:

Hans f. 1759. Trolig var det han som ble g.m. Anne Olsdtr. Kirkvold f. ca. 1760. se Kirkvold 181/1.

Peder og Beret

I 1762 var Peder Ingebrigtsen og kona Beret Pedersdtr. brukere i Bønsgarden. Peders bror Bjørn var død året før, og hans enke Ellen og ei kvinne som het Maren Olsdatter var begge «blant de fattiges tall». Bjørns sønner Ingebrigt og Nils (kalt dreng) var begge heime på garden.

Peder og Beret hadde barna:

1. Ingeborg f. 1756.
2. Peder f. 1758.
3. Beret f. 1759. Det var trolig denne Beret som døde i 1832, i kirkeboka benevnt som «legdsmenneske».
4. Ingebrigt f. 1762.

Det er uvisst hvordan det gikk med disse barna, og det ble Bjørns odelsarving Ingebrigt som overtok garden. Ved en matrikkel i 1789 er garden delt mellom brukerne Ingebrigt Bjørnsen, Jon Olsen og Jens Saksesen. Hvem denne Jon Olsen var, er usikkert. I matrikkelen fra 1790 og i jordavgiftoppgavene fra 1802 er det bare Ingebrigt Bjørnsen og Jens Saksesen som er brukere, henholdsvis på Haugen Øvre og Nedre.

Ingebrigt og Kjersti

Ingebrigt Bjørnsen Aas (ca. 1738-1803) var g.m. Kjersti Olsdtr. Græsli fra Ol-Andersgarden. Utenom gardsdrifta drev Ingebrigt også som skomaker. Omkring 1800 ble Kløften Vestre utlagt som husmannsplass under Bønsgarden.

Ingebrigt og Kjersti hadde barna:

1. Agnis (1770-1806), g.m. Hans Olsen. Da de giftet seg i 1796, brukte han etternavnet Østby, men hans opprinnelse er usikker. Agnis og Hans fikk trolig utlagt husmannsplassen Bakken under Bønsgarden, senere ser det ut til at de ble husmannsfolk i Lillebrekken. Se disse. Hans Olsen ble som enkemann g. 2. gang m. enke Ingeborg Pedersdtr. Aas f. 1757, se Fongtrøa.
2. Ole (1772-1825), g.m. Marit Paulsdtr. Aunet (1773-1849), fra Aunet 14/1 i Meråker. Ole kom først som dreng til Åsgård Vestre, senere overtok han som bruker der.
3. Ingebrigt (1773-1774).
4. Ingebrigt (1776-1808), g.m. Anne Lisbet Jensdtr. Aas (1779-1858) fra

Jenshaugen (Vestre). De overtok garden, se nedenfor.

5. Marta (1780-1852), g.m. Ole Halvorsen Aas (1761-1841), se Halvorsgarden.
6. Ragnhild (1783-1847), g.m. enkemann Ole Olsen Svelmo (1767-1834), se Svelmo Midtre.

Ingebrigt og Anne Lisbet

Yngste sønnen Ingebrigt og kona Anne Lisbet overtok bygselen da Ingebrigt Bjørnsen døde i 1803. De fikk barna:

1. Ingebrigt (1802-1891), g. 1. gang m. Johanna Johannesdtr. Rotvold (1805-1835) fra Rotvold 48/3 i Meråker. Hun var datter av Johannes Olsen Brendås (1776-1850), se Brendåsen Vestre. Ingebrigt var husmann på Brænnan 32/7 i Meråker. Han og Johanna fikk barna:
 - a. Anne Lisbet (1824-1892), g.m. Peder Olsen Brekken (1825-1909) fra Bjørneggen 48/1 i Meråker. Peder var sønn av Ole Jonsen (1780-1866), se Brekken 174/40. Anne L. og Peder bodde ba. på Flåum 43/3, senere på Gravåsen 32/1 i Meråker. Deres sønnesønn Martin Graftås f. 1910 ble g.m. Nina Rebekka Svelmo f. 1918, se Nyhagen, og sønnedattera Ingeborg (1912-1984) ble g.m. Erik O. Rotvold (1903-1974), se Berget Nedre. Se også Nordgarden.
 - b. Johannes f. 1825. Han ble bruker på Væren Nordre i Vera (Verdal).
 - c. Ingebrigt f. 1833.
Ingebrigt ble g. 2. gang m. Abelone Larsdtr. Merakergjerdet (1809-1879) fra Meråker. Barn i dette ekteskapet:
 - d. Lars (Gravåsen) (1837-1865), g.m. Gjertrud Paulsdtr. Skavmo (f. 1833), fra Skavmo 18/6 i Meråker. De bodde på Gravåsen 32/1 i Meråker.
 - e. Johanna (1839-1851).
 - f. Ingeborg (1848-1851).
 - g. Johanna f. 1852, g.m. Sivert Larsen Vognild (1852-1916) fra Oppdal. De tok over bygselen på Brænnan.
2. Jens (1804-1887), g.m. Guri O. Svelmo (1809-1890) fra Svelmo Midtre. De fikk utlagt Bønstrøa som husmannsplass under Bønsgarden, se denne.

Ingebrigt og Anne Lisbet kan også ha hatt en sønn Peder, som var g.m. Ingeborg Rollaugsdtr. Bitnes f. 1812, fra husmannsplassen Reinåbølet i Meråker. De bodde på Skarsjøen i Hegra.

Anne Lisbet og Ole

Etter at Ingebrigt Ingebrigtsen var død i 1808, ble enka Anne Lisbet g. 2. gang m. Ole Taraldsen (1782-1860) fra Haltdalen. De var brukere da von Kroghs eiendommer i Tydal ble auksjonert bort omkring 1828, og de kjøpte da Bønsgarden til sjøleie. Ole tok etternavnet Aas da han kom til Bønsgarden.

Anne Lisbet og Ole fikk barna:

1. Ingebrigt f. 1810, g.m. enke Gidsken Hansdtr. Brendås f. 1810, fra Brendåstrøa. Se nedenfor.
2. Beret (1812-1894), g.m. Ole Jonsen Aas (1801-1895), se Ol-Olsgarden.
3. Lisbet f. 1815, g.m. Ole Petersen f. ca. 1799, fra Haltdalen, til daglig kalt Litj-Ol-Pettersa. Familien bodde i ei jordkoie i Patruslia på Stugudal. I 1851 er familien notert utflyttet til Handöl i Sverige. De kom tilbake hit, og i 1858 flyttet Lisbet og Ole til Trondheim. Deres barn:
 - a. Anne Marta f. 1835.
 - b. Anne Lisbet f. 1836, g.m. Jon Jonsen f. 1832, fra Vollen på Hoemsengan i Selbu. De ble husmannsfolk på Strinda. Deres barn:
 1. Gjertrud f. 1856 (født i Selbu).
 2. Anna f. ca. 1859.
 3. Lovise f. 1863.
 4. Jørgine f. 1865.
 - c. Petter f. 1839. Han var ei tid handelsbetjent hos Fr. Birch i Selbu, senere flyttet han til Inderøya og drev landhandel der. Han ble g.m. Anna Johanna Møller f. 1839 (hennes far het Johan Arnt Møller).
 - d. Ole f. 1846. Han grunnla gullsmedforretninga Ole Aas i Trondheim.
 - e. Petternille f. 1848, trolig død før 1850.
 - f. Petternille f. 1850.
 - g. Olava f. 1859.
4. Tarald f. 1816. Han flyttet til Nordland i 1841.

5. Ole (1819-1821).
6. Kjersti f. 1821, g.m. Andreas Olsen Dalingvoll f. 1819, trolig fra Skogn. De fikk utlagt husmannsplassen Andreasrommet (senere kalt Ellefrommet) i Åsdalen, se mer om familien der.
7. Ingeborg f. 1825.

Ingebrigt og Gidsken

De overtok garden etter at Ole Taraldsen døde i 1860. Ved folketellinga i 1865 er det oppgitt at de hadde hest, 12 storfe og 12 småfe. Årlig utsæd var 1/2 tønne bygg og 5 tønner poteter. Dyrkamarka er i matrikelutkastet fra 1864 oppgitt til 28,5 mål, samt 38 mål natureng. Det er her oppgitt at de kunne høste 80 høy lass fra innmarka og ta 68 lass fra markaslåttene. Talla fra matrikkelen omfatter også husmannsplassene. Bruket er i tillegg notert med 14 tylfter tømmer for salg.

Ingebrigt Olsen ble til daglig kalt «Bønsinn», og han skal ha hatt et nokså hissig gemytt. En gang på heimveg fra kirka røk han «uklar» med Johan Jonsen fra Jehangarden, og det endte med at Johan bet av ham et stykke av kinnet og skjegget. Det er vel trolig at de hadde tatt seg en dram etter kirkebesøket, slik skikken var i de dager.

Gidsken Hansdtr. hadde fått to barn i sitt første ekteskap, se Brendåstrøa. Barn i ekteskapet med Ingebrigt:

1. Anne Lisbet f. 1837, g.m. Jon Svendsen Hilmo f. 1836, fra Hilmo Nordre 164/5 (Nergarden). Deres barn:
 - a. Ole f. 1859.
 - b. Svend f. 1861.
 - c. Ingebrigt f. 1865.
Familien utvandret til Amerika. Et av barnebarna til Anne L. og Jon het Sidney Swensen og ble g.m Lisbet Pedersdtr. Sakrismo, se Sakrismo.
2. Guri (1839-1890), g.m. Ellev Tomassen (1835-1895) fra Åslien.
De ble brukere på Nergarden i Hilmo, se denne.
3. Olava f. 1840.
4. Ingeborg f. 1842.

Ingebrigt og Gidsken hadde det trangt økonomisk, og i 1866 solgte de garden til Tydal kirke for 900 Speciedaler. På samme tid ble Ellefrommet i Åsdalen og

Patrusli i Stugudal også fradelt.

Etter å ha solgt garden, reiste Ingebrigt og Gidsken til Amerika sammen med barn og barnebarn, unntatt dattera Guri.

Kirka hadde Bønsgarden til 1869, da garden ble delt. Den parten som i dag utgjør Bønsgarden (b.nr. 1) ble solgt for 400 Speciedaler til Jon Jensen Østby fra Bersvendsgarden. Han hadde begynt som lærer og kirkesanger (klokker) i Tydal i 1857, ei stilling han forøvrig hadde helt til 1903.

Den gardparten som Kirka beholdt ble gitt b.nr. 2, og her ble det i 1869 bygd ny skolestue. Denne inneholdt også husvære for læreren. De tidligere husmannsplassene Bønstrøa og Bakken fulgte med Klokkergarden, som også fikk med jord, setertrakt øst for Sellisjøen samt rikelig med skog. Jorda som hadde tilhørt plassrommet Bakken ble senere tilbakekjøpt til Bønsgarden.

Jon og Beret

Jon Jensen Østby (1836-1909) var g.m. Beret Pedersdtr. Aas (1842-1923) fra Berget (Vestre). Det var dårlige hus i Bønsgarden da de kjøpte bruket, og familien ble derfor boende i Klokkergarden. Utenom lærergjærninga og gardsdrifta i Klokkergarden, fikk de også tid til å forbedre både jord og hus i Bønsgarden. De mange barna hjalp også til med gardsdrifta.

Husværet i Bønsgarden (trolig sommerstua fra 1850) ble bortleid, og ved folketellinga i 1875 losjerte Petter Larsen (Aas) fra Henmo Vestre. Familien hadde tidligere vært losjerende i Ustgarden.

I 1902 ble det bygd ny stuebygning i Bønsgarden, og Jon og Beret flyttet hit etter at Jon sluttet som lærer året etter.

Beret og Jon hadde barna:

1. Beret (1858-1949), g. m. Johannes Johannessen Aas (1846-1936), se Ustgarden. Familien flyttet senere til Elvran i Stjørdal.
2. Jens (1860-1897), g.m. Kristine Kristoffersdtr. Berg (1864-1930). Hennes far arbeidet ved lærerskolen i Klæbu, der Jens tok lærerutdanning. Jens fikk arbeid ved skolen i Klokkergarden da han var ferdigutdannet i 1891. Etter at han døde i 1897, dro Kristine og barna til Levanger. Hennes foreldre hadde fulgt med dit da lærerskolen ble flyttet. Kristine og Jens

hadde barna:

- a. Brynhild (1893-1894).
 - b. Jon Birger f. 1894. Han utvandret til USA, og som soldat under 1. verdenskrig ble han såret. Under det påfølgende sykehusoppholdet ble han kjent med en engelsk sjukepleier som han giftet seg med. Jon B. bodde nå ei tid i England, men ekteskapet ble av kort varighet, og han flyttet tilbake til USA.
 - c. Olga Gudrun (1895-1977), g.m. Kristoffer Øye (1893-1964) fra Hemne. Han var lærer, og familien bodde først i Levanger, senere i Trondheim, der Kristoffer var bestyrer ved Dalen blindeskole. De fikk dattera:
Jenny Kristine (1917-1991), g.m. Guttorm Stokbak (1913-1973).
 - d. Karl Odin (1897-1957), g.m. Rønnaug Svendsen (1901-1976) fra Trondheim. Bosatt i Trondheim. De fikk dattera:
Maren Kristine f. 1934, g.m. Alf Tørum f. 1933, fra Bjørklund 56/16 i Selbu. Bosatt i Trondheim.
3. Peder (1862-1952), g.m. Kari Pedersdtr. Græsli (1864-1942) fra Per-Hansagarden. Neste brukere, se nedenfor.
 4. Lars (1864-1918), g.m. Anne Larsdtr. Løvøen (1864-1941) fra Løvøen 183/2. Lars gikk først underoffisersskolen, men ble senere ansatt ved handelsfirmaet P. O. Houmb på Røros (bosatt på 47/7 der). Deres barn, de 4 eldste født i Tydal:
 - a. Marit (1889-1962), g.m. Martin Pedersen Stuedal (1874-1951) fra Stuedal Øvre. De fikk dattera:
Åsta f. 1925, g.m. Johan Christian Bendz f. 1917. Bosatt i Ålen (Engan 57/2).
 - b. Jon (1890-1920).
 - c. Beret (1892-1934).
 - d. Lars (1894-ca. 1899).
 - e. Einar (1895-1913).
 5. Magli (1867-1938), g.m. Ole Larsen Aune (1862-1914) fra Storaunet, se Nordpågjørdet.
 6. Kjersti (1869-1965), g.m. Hans Pedersen Svelmo (1863-1930) fra Svelmo Øvre. Se Åsheim.
 7. Johan Birger (1872-1873).
 8. Johan Birger (1874-1956), g.m. Johanne Oline Christiansen (1883-1962), se Bønsbo.

9. Ole (1876-1965), g.m. Berte Larsdtr. Aune (1875-1944) fra Storaunet.
Deres barn, født i Tydal:
- a. Ragnhild f. 1896, død samme år.
 - b. Ragnar (Ray) (1899-1986), g. i USA m. Alice Pedersdtr. Lian 1908.
se Lien 172/6. Deres barn:
 1. Beatrice Rowena f. 1930, g.m. Jerome Evald Helstad f. 1929.
 2. Rodney Arnold f. 1934, g.m. Margaret Fenno f. 1946.
 - c. John Birger (1902-1984).
Ole og familien utvandret til USA, og brukte der etternavnet Eastby.
10. Serri Anna (1878-1963), g.m. Ole Martin Andersen Kvarø f. 1884 fra Lurøy. Han var gruvearbeider og flyttet med familien til ulike steder i landet. Før ekteskapet fikk Serri Anna en sønn med Peder Larsen Aune (muligens innflytter):
Ole (1900-1920). Han vokste opp i Bønsgarden.

Serri Anna og Ole M. fikk barna:

- a. Emmy Johanne (1909-1993), g.m. Thorvald Thorkildsen (1901-1945) fra Mandal. Han døde i tysk fangenskap i Ebensee. Bosatt i Flekkefjord.
 - b. Borghild Helene f. 1911 (i Tydal), g.m. Ivar Karsten Holo f. 1916, fra Oslo. Bosatt i Oslo.
 - c. Jenny Alfrida f. 1914. Bosatt i Mandal.
 - d. Tordis Marie (1916-1917).
 - e. Reidar Fredrik Margido f. 1918, g.m. Johanne Marstad fra Hidra. Bosatt på Hidra ved Flekkefjord.
 - f. Odlaug Tordis f. 1920, g.m. Egil Aamodt f. 1918, fra Tønsberg. Bosatt i Mandal.
11. Esten (1881-1940), g.m. Betzy Kaspara Jonette Ivarda Brevik (1881-1939). Hun var oppvokst i Tana, men faren kom fra Kolvereid og mora fra Tolga. Esten arbeidet først som handelsbetjent i Selbu, og han var også ansvarlig for vareutsalget ved Kjøli gruve et par år. Han flyttet deretter til Gjersvika i Røyrvik og drev handelsforretning der. Esten og Betzy fikk barna:
- a. John Bjarne f. 1906, g.m. Gertrud Dahte f. 1912, fra Tyskland. Bosatt i Oslo, der John Bjarne arbeidet som ingeniør ved NEBB.

- b. Gunvor f. 1907, g.m. Bjarne Østgaard (1904-1983), fra Namsskogan. Bjarne var lærer, og familien bodde først på Namsskogan, deretter i Odda. Som pensjonister flyttet de til Trondheim.
 - c. Erling f. 1909, g.m. Marie Øverlie f. 1909. Hun var født på Kongsberg, men oppvokst ved Rødsand i Nesset på Nordmøre, der faren arbeidet ved gruva. Erling og Marie bor i Bærum, og Erling har arbeidet som ingeniør ved NEBB.
 - d. Torleif f. 1913, g.m. Else Hovelsen (1913-1991), fra Sunnan i Snåsa. Torleif tok først over farens forretning i Gjersvika, deretter ble han kasserer ved Rødsand gruver i Nesset. Som pensjonister flyttet de til Hamar.
 - e. Bergljot f. 1918, g.m. Odd Lorås (1905-1973), fra Røra. Bosatt på Røra, der Odd var lærer.
12. Hans Gustav (1885-1970), g.m. Eva Hojem (1885-1969) fra Stjørdal. Eva var fotograf, og de hadde fotoforretning på Stjørdal. Barnløst ekteskap.

Peder og Kari

Nest eldste sønnen Peder og kona Kari Pedersdtr. overtok gardsdrifta etter hans foreldre. Som faren var Peder aktivt med i styre og stell i bygda. Etter som han lenge var medhjelper i Kirka, ble han til daglig kalt Klokkar-Per. Dessuten var han med et kort avbrudd poståpner fra 1888 til 1928.

Peder og Kari hadde barna:

1. Jon (1885-1955), ugift. Neste bruker, se nedenfor.
2. Ingeborg (kalt «Båla») (1891-1976), g.m. Peder Olsen Stugudal (1891-1924) fra Stuedal Øvre. De bodde først på Stugudal, men Ingeborg flyttet som enke tilbake til Bønsgarden. Deres barn:
 - a. Ola (1919-1988), g.m. Emma Aas f. 1915, fra Granli. Se Solstad.
 - b. Per Østby (1921-1981), ugift. Han overtok garden etter onkelen Jon, se nedenfor.
 - c. Per Inge f. 1923. Nåværende bruker, se nedenfor.
3. Petra (1899-1992), g.m. Per Rønning (1900-1978) fra Berget 171/1 (Rønningen). De ryddet garden Skogum, se denne.
4. Kaspara (1901-1978), ugift. Se Vesleheimen.
5. Johanna (1908-1985), g.m. Kaare Haabet (1899-1974) fra Nordli. Se

Elvegløtt og Vesleheimen.

Jon

Eldstesønnen Jon overtok garden i 1936. Han var ugift og fikk hjelp til gardsdrifta av søstera Ingeborg og sønnene hennes. Omkring 1950 besto husdyrholdet i Bøns garden av hest, rundt 11 storfe og 35 sauer. I 1939 ble det bygd nytt fjøs på garden. Jon overtok stillinga som poståpner etter faren i 1928.

Per

Da Jon døde i 1955 ble garden overtatt av søstersønnen Per Østby Stugudal. Han sluttet med mjølkeproduksjon i 1966 og la om drifta til sauehold. En garasje på tunet ble bygd i 1971, og året etter ble gammelstua revet og ny hovedbygning oppsatt.

Per Inge

Da Per døde i 1981, ble garden overtatt av brødrene Ola og Per Inge i fellesskap. Per Inge fortsatte gardsdrifta, og Emma Stugudal står nå som medeier, etter at mannen Ola døde i 1988. Garden har for tida ei besetning på omkring 50 vinterforede sauer.

Sentrum i Ås i 1963, med en del av Østby-grenda i bakgrunnen. Ovenfor riksvegen ses fra venstre Åsheim, det gamle tunet og den nybygde lærerboligen i Bønstrøa, samt Bøns garden og Erikstad, Nedenfor vegen ligger Klokkergarden og Bønsbo.

Bønsgarden har i dag ca. 73 dekar dyrket mark. Produktiv barskog er på omkring 1.200 dekar, fordelt på teiger nord for garden, i Åsdalen og sør for Nea. Setereiendommen ved Moen er på ca. 500 dekar. Garden har beiterett i Ås fellesbeite og fiskerett i den tidligere allmenningen ved Moen.

I gammel tid kan det være at garden brukte området ved Patrusli i Stugudal til setring, men dette vites ikke sikkert. Mens Klokkar-Per og Kari hadde garden hadde de krøttera ved Fiskåa en del somre, uten at de hadde fjøs til dyra.

Garden hadde i likhet med andre Ås-garder andel i felleseiet ved Moen, og fikk setertrakta ved den nåværende Bønsvollen da dette felleseiet ble delt. Setringa der tok slutt omkring 1955. Frem til slutten av 1930-tallet leide de dessuten seter av Klokkergarden øst for Storfossen, og denne setra (også kalt Bønsvollen) ble brukt som vårseter.

Husmannsplasser under Bønsgarden har vært: Kløften Vestre, Bakken (i Ås), Ellefrommet (først kalt Andreasrommet) og Bønstrøa.

Fra Bønsgarden er bl.a. fradelt: Ellefrommet b.nr. 4 i 1866, Haugen Øvre b.nr. 3 (Patrusli) i 1866, Haugen Øvre b.nr. 2 (Klokkergarden) i 1869, en utmarksteig kalt Spønneset b.nr. 6 til Sakrismo i 1860, Bønstrøa b.nr. 16 til Tydal kommune i 1920, utmarksteigen Ånøyen Midtre b.nr. 20 til Brendåsen Vestre i 1935, Skogum b.nr. 21 i 1935, Kløften Vestre b.nr. 22 i 1935, Solstad b.nr. 23 i 1949, med tillegg av Solstad II b.nr. 48 i 1983, samt Kløften idrettsplass II b.nr 43 i 1977, med tillegg av del III b.nr. 46 og del IV b.nr. 47 i 1983.

Fra setereiendommen ved Moen er det fradelt 7 hyttetomter, og 12 tomter er bortbygget. Her bygges i tillegg Tydal skisenter et område, der det er anlagt skitrekk og alpinbakke.

KLOKKERGARDEN (HAUGEN ØVRE)

g.nr. 176, b.nr. 2

Tydal kirke kjøpte Bønsgarden i 1866, og i 1869 ble garden delt i b.nr. 1 (Bønsgarden) og b.nr. 2 (Klokkergarden). Bønsgarden ble kjøpt av Jon Jensen Østby, mens Kirka beholdt Klokkergarden. To tidligere husmannsplasser under Bønsgarden, Bønstrøa og Bakken, fulgte Klokkergarden. Det ble nå bygd ny skolestue i Klokkergarden, med ett klasserom i hver av de to etasjene. Østre del

av bygninga ble innredet som bolig til læreren. Lærerstillinga var på den tida også tillagt funksjonen som klokker, derav navnet Klokkergarden. Se mer om skolestua på side 297 i bind 1 og side 199 i bind 2 av bygdeboka.

På denne tida var naturalhushold ennå det vanlige, og som en del av klokkerløna ble garden tillagt både jord og skog, slik at lærerfamilien kunne skaffe seg mat. Kommunen hadde også begrenset med penger til å betale fullt ut for lærer- og klokkerstillinga, og på denne måten kunne kommunens kontante utgifter begrenses.

Klokkergarden hadde seter på Nevollen øst for Sellisjøen, i området som hørte gardsskogen til. Ei tid før 2. verdenskrig ble denne leid av Bønsgarden.

Jon og Beret

Jon Jensen Østby (1836-1909) kom fra Bersvendsgarden og var g.m. Beret Pedersdtr. Aas (1842-1923) fra Berget (Vestre). Jon hadde begynt som lærer i 1857, og han fungerte i denne stillinga helt til 1903, samtidig som han var kirkesanger (klokker).

Jon og Beret fikk mange barn (se Bønsgarden, der disse er nevnt). De kjøpte som nevnt Bønsgarden i 1869, men det var for skrale hus der til at de kunne flytte dit med den store familien. De ble derfor boende i Klokkergarden en del år, før de hadde fått skikk på hus og jord i Bønsgarden, slik at de kunne flytte dit. Ved folketellinga i 1875 bodde familien fortsatt i Klokkergarden, mens skredder Petter Larsen Aas (fra Henmo Vestre) og familien losjerte i Bønsgarden.

Bardo og Brynhild

Etter at Jon Jensen Østby fratrådte i 1903, ble Bardo Kristensen Rolset (1876-1935) fra Breidablikk 101/3 i Selbu tilsatt som lærer og klokker. Han var g.m. Brynhild Larsdtr. Næsvold (1876-1958) fra Fossan. De overtok nå drifta av Klokkergarden. Som sin forgjenger Jon var også Bardo mye engasjert i styre og stell, og han var ordfører i kommunen fra 1932 til 1934.

Bardo og Brynhild fikk barna:

1. Gjertrud (1910-1978), ugift. Hun arbeidet som lærer på Ørlandet.
2. Kristen (1911-1958), g.m. Hjørdis Marie Dokken (1923-1986), fra Svene i Numeda Se Fossan og Lundskogøm.

Etter at hun ble enke, bygde Brynhild hus i Lundskogøm (først kalt Fredheim) og flyttet dit i 1937.

Etter at Brynhild flyttet, bodde det flere lærere utenbygds fra i Klokkergarden, men disse hadde full lønn for stillinga og drev ikke jorda. I 1950 flyttet Jon Gullbrekken hit som lærer og klokker, og familien bodde her til 1958, da de flyttet til en leilighet i den nye skolen, se Lundbakken.

Nye leietakere i Klokkergarden ble da lærerparet Ole og Aud Kolset, fra henholdsvis Selbu og Dalsbygda. Fra 1958 ble klasserommet i førsteetasjen brukt som lokale for biblioteket.

Kolset-familien flyttet til nybygd lærerbolig i Bønstrøa i 1961, og Karl Solberg med familie ble nå leietakere i Klokkergarden. De flyttet senere til Solbakken 174/30, se denne.

Husa i Klokkergarden ble revet i 1966, etter at Tydal samvirkelag kjøpte tomte for å bygge nytt forretningslokale. Jon Gullbrekken fikk overtatt og flyttet ei verkstedbygning som han sjøl hadde satt opp, og han fikk også beholde vedrett i skogen som tilhørte garden. Per Rønning på Skogum rev fjøset mot å overta materialene, og Martine Unsgård kjøpte stabburet for 600 kroner. Dette ble gjenoppsatt på Væktarstua og senere flyttet til hennes boligeiendom Løveng.

Kirka beholdt gardsskogen med b.nr. 2. Totalt areal på denne er ca. 2.500 dekar, herav er 1.500 dekar produktiv skog. Fra b.nr. 2 er bl.a. fradelt: Bønstrøa b.nr. 16 i 1920, Storfossen b.nr. 26 til TEV i 1959, Samvirkelegets forretningstomt Samtun b.nr. 31 i 1966, Tjurrubuflaten b.nr. 50 (nydyrkingsområde) til Skogum i 1983, samt Klokkargjardet b.nr. 51 til Lunden i 1985 (innmarka til Klokkergarden, etter makeskifte med kommunen).

JENSHAUGEN VESTRE

(Tidligere navn: Haugen Nedre) g.nr. 175, b.nr. 1

Ved manntallet i 1762 er brødrene Peder og Ole Ingebrigtsen Aas nevnt med hvert sitt hushold under Bøns garden, og dette kan tyde på at garden allerede på dette tidspunkt var blitt delt. Den opprinnelige Bøns garden ble offisielt hetende Haugen Øvre, mens den fradelte parten ble kalt Haugen Nedre, senere Jenshaugen. Begge var på dette tidspunktet leilendingsbruk under Schøller-

familien i Trondheim.

Ole og Kari

Ole Ingebrigtsen Aas (trolig død 1766) kom altså fra Bønsgarden, og han var g. m. Kari Olsdtr. Aas (ukjent fødselsår) fra Ol-Olsgarden. Disse var de første som kom til Haugen Nedre, som lå rett ned for Bønsgarden.

Ole og Kari hadde disse barna som vi vet om:

1. Ole f. ca. 1746.
2. Ingeborg f. ca. 1750.
3. Halvor f. ca. 1752.
4. Sara f. 1757. Det kan ha vært denne Sara som ble g.m. Jon Olsen Aas (ca. 1750-1829, ukjent opprinnelse). De er nevnt som inderster på Lunden i 1825.
5. Ingebrigt f. 1758, trolig død før 1761.
6. Ingebrigt f. 1761, g.m. Guri Olsdtr. Aas (ca. 1760-1835) fra Ustgarden. Ved folketellinga i 1801 er de nevnt som husmannsfolk under Jenshaugen, og dette tyder på at de bodde i området ved Jenshauggjardet, eller det tidligere tunet i Åsen. I 1802 fikk de bygsel på Sakrismo. Se denne, der barna er nevnt.

Utenom sønnen Ingebrigt vet vi ikke sikkert hvor det ble av denne familien.

Jens og Lisbet

Nye brukere på Haugen Nedre ble Jens Saksesen (ca. 1742-1815) fra Kirkvold 181/1, g.m. Lisbet Olsdtr. (ca. 1745-1810). Hun er ikke nevnt i manntallet fra 1762, og kan ha vært innflytter til bygda. Jens tjenestegjorde som skiløpersoldat fra 1765 til 1780, og garden ble hetende Jenshaugen etter ham.

Jens og Lisbet hadde barna:

1. Anne (1773-1858). Før hun giftet seg hadde Anne ei datter med Ole Eriksen Stormoen f. 1782, fra Stormoen i Roltdalen:
Anne Lisbet f. 1804. Hun flyttet til Stjørdal i 1822. Ole Eriksen var på dette tidspunkt enkemann etter Barbro Olsdtr. Brendås (ca. 1760-1803), se Brendåsen Vestre.
Anne ble g. 1. gang m. Peder Jonsen Brekken (1771-1821), fra Brekken

- 174/40. Som enke ble Anne g. 2. gang i 1822 med Peder Pedersen Aas (1760-1838), trolig innflytter. Det kan ha vært disse som ryddet husmannsplassen Asen, se denne.
2. Ole (1775-1863), g.m. Karen Svendsdr. (ca. 1770-1859) fra Ålen. Neste brukere, se nedenfor.
 3. Sakse f. 1777. I 1813 er det tatt ut lysing for Sakse Jensen Aas og Guri Jonsdr. Østeraunet (trolig f. 1774, se Østeraunet). Vi vet ikke hvor det ble av denne familien.
 4. Anne Lisbet (1779-1858), g. 1. gang m. Ingebrigt Ingebrigsten Aas (1776-1808), fra Bønsgarden. Som enke ble Anne Lisbet g. 2. gang m. Ole Taraldsen (Aas) (1782-1860) fra Haltdalen. De fortsatte som brukere i Bønsgarden, se mer om familiene under denne.
 5. Ingeborg (1781-1814), g.m. Jon Olsen Østby (1778-1844), se Østbyhaug Østre.
 6. Maren (1784-1852), g.m. Hans Olsen Aas (Svelmo) (1772- ca. 1846), se Svelmo Nedre.
 7. Jørgen (1787-1850), g. 1. gang m. enke Elen Olsdr. Henmo (1770-1846), opprinnelig fra Storaunstuggu. Jørgen ble g. 2. gang m. Ingeborg Jensdr. Græsli (1808-1864), fra Jensgarden 166/4. Se mer om familiene under Henmo Vestre.
 8. Henning (1790-1867), g.m. Berte Larsdr. Aune (1801-1875) fra Trøen. Se Åsen.

Ole og Karen

Eldstesønnen Ole og kona Karen Svendsdr. ble brukere av Jenshaugen fra 1807. Da von Kroghs eiendommer i Tydal ble bortauksjonert etter hans død i 1827, fikk Ole og Karen kjøpe Jenshaugen til sjøleie for 350 Speciedaler. De hadde da hatt bygsel på garden i 10 år, men vært de faktiske brukerne av garden helt siden 1807.

1. Jens (1801-1886), g.m. Berte Pedersdr. Kirkvold (1800-1880) fra Kirkvold 181/2. De tok over garden, se nedenfor.
2. Lisbet f. 1805, g.m. Svend Jonsen Hilmo f. 1809, se Hilmo Nordre 164/5 (Nergarden).
3. Svend (1807-1888), g.m. Kari Pedersdr. Brendås (1811-1876) fra Brendåsen Vestre. De fikk utlagt Jenshauggjardet som husmannsplass under Jenshaugen, se mer om familien der.

4. Marit (1810-1879), g.m. Ole Pedersen Brendås (1808-1882) fra Brendåsen Vestre. De kom til Brendåstrøa, se denne.
5. Anne (1812-1904), g.m. enkemann Ole Pettersen Aas (1794-1869), se Vardhusbakken.

Jens og Berte

De overtok garden etter hans foreldre. Ved folketellinga i 1865 hadde de hele 3 hester, 13 storfe og 19 småfe, og de sådde årlig 1/4 tønne bygg og 4 tønner poteter. Ifølge matrikkelen året før var dyrkamarka på 39 mål, samt 91 mål naturlig england. De kunne da høste 105 høyllass på innmarka og 112 lass i utmarka. Det må nevnes at i oppgavene fra 1864 inngår husmannsplassene Åsen, Jenshauggjardet og Aasdahl 175/27. Det er også oppgitt at garden hadde 15 tylfter tømmer til salgs.

Jens og Berte hadde barna:

1. Ole (1827-1907), g.m. Anne Lisbet Olsdtr. Brendås (1833-1917) fra Brendåstrøa. De overtok en gardpart av Jenshaugen, se nedenfor.
2. Kari (1828-1925), g.m. Ole Larsen Krogstad (1829-1904) fra Ustigarden Krogstad i Selbu. De bodde på Bergsneset Østre 133/4 i Selbu og hadde barna:
 - a. Gjertrud (1855-1954), g.m. Lars Tomassen Henmo (1851-1924), se Henmo Vestre.
 - b. Lars (1860-1935), ugift. Han tok over Bergsneset Østre.
 - c. Jens f. 1862, ugift. Utvandret til Amerika.
 - d. Berte (1866-1925), ugift. Hun ble boende på Bergsneset.
 - e. Tomas (1869-1958). Han reiste til Amerika i 1886 og ble der g.m. ei danskfødt kvinne som het Bertrine.
(I kirkeboka er det notert at Jens og Berte hadde ei datter Kjersti f. 1828, men dette må trolig ha vært Kari.)
3. Ingeborg (1830-1918), g.m. Knut Larsen Mule f. 1837, fra Byneset. De utvandret til Amerika. Deres barn (etternavn Larson):
 - a. Berte f. 1859 (i Tydal).
 - b. Lars.
 - c. Anna Laura (1869-1939), g.m. Ole Pedersen Hilmo (1873-1960) fra Aunet 164/10 i Hilmo. Bosatt i Baltic, Sør-Dakota.
 - d. Anne Karina.

4. Peder (1833-1900), g.m. Ingeborg Larsdtr. Østby (1842-1911) fra Nordgarden. De fikk utskilt Jensvold som eget bruk fra Jenshaugen og flyttet dit.
5. Lisbet (1835-1926), g.m. Jon Tomassen Åslien (1831-1898), se Åslien.
6. Jon (1838-1919), g.m. Petternilla Olsdtr. Aunetrø (1840-1918) fra Trøen. De fikk utskilt en part av garden som eget bruk, se Jenshaugen Østre.
7. Anne Karena (1841-1869).
8. Berte (1844-1935), g.m. Peder Olsen Aunetrø (1844-1933) fra Trøen, bror til Petternilla, se ovenfor. De kom til Aunet 164/10 i Hilmo, se dette.

Jens Olsen delte altså garden mellom sine 3 sønner. Ole beholdt Jenshaugen, som siden ble kalt Jenshaugen Vestre. Husmannsplassen Jenshauggjardet ble fortsatt beholdt av Jenshaugen Vestre. Sønnen Peder fikk Jensvold, som trolig hadde vært brukt som slåtteland og seter inntil den ble fradelt i 1876. Jon Jensen fikk en gardpart som ble kalt Jenshaugen Østre, og han fikk også med husmannsplassene Åsen og Aasdahl.

Ole og Anne Lisbet

Eldstesønnen Ole og kona Anne Lisbet ble boende i det gamle tunet. Ved siden av å dyrke opp mer jord, fikk de også satt opp ny stuebygning i 1874 og nytt fjøs i 1880. De fikk sønnene:

1. Jens (1852-1935), g.m. Beret Olsdtr. Østby (1849-1925) fra Østbyhaug Østre. Se nedenfor.
2. Ole f. 1856, trolig død før 1865.

Jens og Beret

De overtok garden etter at Ole døde, og fortsatte med utvidelse av innmarka. De brukte etternavnet Aashaug. Deres barn:

1. Ole f. 1874, døde etter 12 uker.
2. Anne Lisbet (1876-1934), g.m. Henning Jonsen Nedal (1872-1962) fra Nedalen 190/6. Se Bjørklund 174/38.
3. Ole (1879-1964), ugift. Han overtok garden, se nedenfor.
4. Lisbet Serri (1882-1956). Hun fikk sønnen:
Bjarne f. 1910, g.m. Ingrid Aas f. 1915, fra Ustgarden. De ble senere brukere i Jenshauggjardet. Se også Bjørklund 174/38.

5. Berte (1884-1968), g.m. Jens Berntsen Hilmo (1876-1950) fra Kvernmoen 164/7. De utvandret til Amerika i 1909. Se mer om familien under Kvernmoen.
6. Olava (1889-1891).

Ole J. Aashaug

Ole Jensen (1879-1964) fortsatte som bruker av Jenshaugen Vestre. Ole Svendsen i Jenshauggjardet hadde på 1880-tallet kjøpt en del av Brendåsen Vestre og flyttet dit. Fra da av ble Jenshauggjardet drevet som underbruk av Jenshaugen Vestre.

Ole J. Aashaug bygde sist på 1930-tallet nye hus i Jenshauggjardet, og i 1940 flyttet han dit sammen med søstera Lisbet Serri, hennes sønn Bjarne og hans familie. Husa i Jenshaugen Vestre, med tillegg av en del jord, skog og setertrakt, ble nå solgt til Johan Birger Jonsen Østby (1874-1956) fra Bøns garden. Denne eiendommen ble nå kalt Bønsbo og fikk ved fradelinga b.nr. 25, se denne. Jenshauggjardet beholdt b.nr. 1.

Jenshaugen hadde i eldre tid setertrakt på Stugudal, i Ånøya, ved Moen og i Brautlia øst for Spødnesset. Setra på Stugudal ble som tidligere nevnt utskilt som eget bruk (Jensvold).

Trolig ble et område rundt nåværende Berggård Nedre brukt som seter eller slått i eldre tid. Berggård Nedre ble utlagt som husmannsplass under Jenshaugen i 1821. I 1850 ble plassrommet solgt til Erik Næsvold, som samme året kjøpte Kirkvold 181/1.

Eiendommen Åslien hadde tidligere setervollen sin like ved Jenshaugvollen i Ånøya, men ved et makeskifte flyttet Åslien seterhusa lenger østover. Åslien hadde i 1907 kjøpt setereiendommen Ånøyen (b.nr. 4), fradelt Jenshaugen Østre.

Jenshaugen vestre kjøpte også setertrakt ved Ånøya fra Berget Nedre i 1935 (170/21). Setringa i Ånøya fortsatte etter at brukerne flyttet til Jenshauggjardet, men fra 1952 ble setra ved Mosjøen tatt i bruk. Denne hadde til da bare vært brukt til slått. Setertunet i Ånøya er nå neddemt.

Fra Jenshaugens b.nr. er bl.a. fradelt: Jensvold (nå 186/1) i 1876, Jenshaugen Østre b.nr. 2 i 1876, Åsrønning b.nr. 12 i 1914 (tilhørende Aasen fra 1950), Veiseth b.nr. 17 i 1935, Brekstad b.nr. 18 i 1935 (tomt til sagbruk ved Nebrua),

del av Lidarende b.nr. 20 i 1935, del av tomt til folkebad b.nr. 22 i 1938, samt Bønsbo b.nr. 25 i 1940.

For fradelinger etter 1940, se Jenshauggjardet.

BØNSBO

g.nr. 175, b.nr. 25

Denne eiendommen ble fradelt Jenshaugen Vestre i 1940, og husa i den tidligere Jenshaugen Vestre kom nå til å utgjøre gardstunet på Bønsbo. Samme året hadde Ole Jensen Aashaug flyttet inn i nytt tun i Jenshauggjardet, se dette. Tunet i Bønsbo lå mellom det nåværende Liatun og Samvirkelaget.

Johan og Johanne

De som kjøpte Bønsbo var Johan Birger Jonsen Østby (1874-1956) fra Bønsgarden, g.m. Johanne Oline Christiansen (1883-1962), fra Røros. Johan var anleggsarbeider, og de hadde tidligere ført en omflakkende tilværelse. Med på kjøpet fikk de ca. 30 mål innmark og 114 dekar skog (øst for Sellisjøen), samt seterrett i lag med Jenshauggjardet. De drev også garden, med opptil 5 storfe og 5-6 sauer.

Oddmund og Magnhild

Oddmund Lien (1920-1986), se Nordpågjørdet, kjøpte Bønsbo i 1947. Hovedbygninga fra 1874 ble nå påbygd og modernisert, og Oddmund flyttet hit sammen med mora Ragnhild (1887-1971) og morsøstera Berit Hudning (1897-1970), se Nordpågjørdet. Johan og Nanna flyttet nå inn i sommerstua fra 1912.

Oddmund fortsatte gardsdrifta, men husdyrholdet tok slutt ei tid etter at han overtok som poståpner etter Jon P. Østby. Det ble nå innredet postkontor i østre del av huset, og dette var i drift inntil 1968, da det ble flyttet til Samvirkelagets nybygg på nabotomta. Ragnhild og Berit drev kafé på Bønsbo noen år, og de drev også utleie av rom.

Oddmund giftet seg i 1957 med Magnhild Græsli f. 1926, fra Gjerdesenget. Ragnhild og Berit flyttet til sommerstua, og senere kom deres søster Ragna Nordaune (1904-1986) dit.

Oddmund og Magnhild bodde på Bønsbo til 1981, da de flyttet til Nytun 176/44. Se mer om familien der. Denne flyttinga kom i stand etter et makeskifte med Tydal kommune, som overtok Bønsbo med tanke på fremtidige utvidelser ved Helsehuset. Ragna Nordaune flyttet med til ei sokkelleilighet på Nytun.

Skogen tilhørende Bønsbo ble beholdt av Oddmund og Magnhild, og den eies i dag av sønnene Ingar og Ame. Hovedbygninga og sommerstua ble fra 1981 bortleid noen år, før de ble revet i 1991-92. En tidligere stall på tunet var blitt revet på 1960-tallet, og fjøset ble revet omkring 1980.

Fra b.nr. 25 er fradelt Liatun b.nr. 49 i 1968.

LIATUN

g.nr. 175, b.nr. 49

Tomta ble fradelt Bønsbo i 1968 til Asbjørn Lunden f. 1940, se Lunden, g.m. Inge Lis Morrattz f. 1944, fra Aalborg i Danmark. De bygde kombinert bolig og forretningsbygg her i 1969, utvidet med tilbygg i to etasjer i 1986. De driver firmaet Tydal Bil-Elektro AS, med bensinstasjon og kjøretøyservice samt salg av diverse utstyr og kjøretøyer.

De har barna:

1. Helle f. 1964, tidligere g.m. Lars Toft f. 1961, fra Danmark. Helle er bosatt i Nørresundby i Danmark, der hun arbeider i EDB- bransjen. Barn: Eva og Daniel f. 1990 (tvillinger).
2. Kåre f. 1966, s.b. Nina Åsmul f. 1970, se Fjellro.
3. Flemming f. 1968, se Gården 174/94 (Åsgård Vestre).

ERIKSTAD

g.nr 175, b.nr. 5

Tomta ble fradelt Jenshaugen Østre i 1910 til Tydal forbruksforening, som bygde utsalgslokale her samme år. Forbruksforeninga var blitt stiftet allerede i 1870 og holdt tidligere til i andre lokaler. I 1963 ble foreninga slått sammen med Tydal samvirkelag, og butikken ble drevet som filial frem til 1968, da samvirkelagets nybygg Samtun ble tatt i bruk.

I 1969 ble eiendommen solgt til Jostein Lunden, som drev bakeri, kafé og utleie av rom til 1986, da han overtok garden Lunden. Jostein og familien bodde i andreetasjen til 1988, da de flyttet til nybygd hus på Lunden.

Tydal kommune kjøpte eiendommen i 1987, og leiligheten har hatt flere leietakere etter at familien Lunden flyttet. Fra 1987 har kafélokalene vært brukt av ungdomsklubben i bygda. Kommunen har vurdert å rive bygninga, men dette er foreløpig blitt utsatt.

Se forøvrig mer om Tydal forbruksforening i bind 2 av bygdeboka.

JENSHAUGEN ØSTRE

g.nr. 175, b.nr. 2

Ved delinga av Jenshaugen i 1876 fikk yngste sønnen der, Jon Jensen Aashaug (1838-1919), omlag halvparten av innmarka, skog i Åsdalen, sør for Nea og sørøst for Nebrua, setertrakt ved Nebjørga innover mot Langdalen, samt slåttetrakt ved Brauten. Husmannsplassene Åsen og Aasdahl 175/27 fulgte også med.

Det nye bruket ble kalt Jenshaugen Østre. Det var mange søsken i den gamle Jenshaugen og trangt om plassen, så den første stuebygninga i Jenshaugen Østre var blitt oppsatt allerede i 1868.

Jon fikk kjøpe en del av gardsredskapene han trengte fra faren, noe som går frem av følgende bevarte dokument:

Undertegnede John Jensen Aas tilstaar herved at jig Dags Dato har kjøpt af min Fader Jens Olsen Aas følgende Effekter: 1 Vogn 4 Spd. 1 Storkjedel 2 Spd, 1 Slibesten med Jernaxel 3 Spd. Halvdelen afen Plov 1 Spd, 1 Kløvsadel 1 Spd, 1 Jernstør 3 Ort, 1 Reb 1 Spd. Til sammen 12 Spd. 3 Ort. Denne Sum forbinder jig mig til at betale paa Anfordring af min Fader, og at forrente med 4 Pro Cent Pro Anno fra Dato, indtil Betaling sker.

Aas den 21de Januar 1873, John Jensen Aas.

Til Vitterlighed, J. Østby Ole Jensen Aas.

Det ser ikke ut til at Jon betalte gjelda til faren med det første, for på baksida av dokumentet er det påført: Renter af foranstaaende Beløb 12 Spd. eller 48

Kroner er mig betalt til 21de Januar 1880, hvor herved kvitteres.

Aas den 14de Febr. 1880. Jens Olsen Aas m.p.p.

Vitnes: J. Østby

Jon og Petternilla

Jon var g.m. Petternilla Olsdtr. Aunetrø (1840-1918) fra Trøen, og de flyttet inn i nystua på tunet i 1868. Trolig hadde de også egen fjøsbygning, men vi vet ikke når det første fjøset ble bygd.

Jon og Petternilla fikk barna:

1. Ole f. 1867, ugift. Det var trolig denne Ole Jonsen Aas som fikk en sønn med Hanna Pedersdtr. f. 1861, fra Bakken i Ås:
Peder (1888-1890).
Ole utvandret til Amerika i 1888. Der drev han først som tømrer, men etter å ha blitt noe ufør etter ei fallulykke, startet han møbelforretning.
2. Anne Karena f. 1869, ugift. Hun utvandret til Amerika og arbeidet der som hushjelp. Sist bosatt i Long Beach, Calif.
3. Jens (1872-1953), Han tok over garden, se nedenfor.
4. Berte (1875-1957), g.m. Ingebrigt Saksesen Aasen (1868-1957), se Aasen.
5. Anne Lisbet (1877-1972), Se Øvsti.
6. Petra (1881-1882).

Jens

Jens Jonsen Aashaug overtok garden etter foreldrene i 1912, og samtidig ble husmannsplassen Aasen fradelt til sjøleierbruk. Aasen fikk også med en skogparsell ved Samuelsryene. Jens bygde nytt fjøs i 1913 og sommerstue i 1916.

I 1952 ga Jens tomt til Tydal sanitetsforening, som like nedenfor tunet i Jenshaugen Østre bygde ny aldersheim. Denne ble gitt navnet Jens Aashaugs minne.

Da Jens døde i 1953, ble eiendommen overtatt av hans søstersønn Jon Ingebrigtsen på Aasen, og han brukte innmarka som tilleggsjord. Dyrket areal var på dette tidspunkt omkring 35 dekar, skogen på ca. 2.000 dekar. Garden hadde seter på østre Nevollen, i bjørga innover mot Langdalen.

Sommerstua ble revet i 1960-åra, og hovedbygninga ble i mange år bortleid til ulike leietakere. I 1978 ble tomta overtatt av Tydal kommune, i makeskifte med en teig fra kommunens eiendom Åsgård Østre. De gjenstående husa ble revet, og kommunen oppførte ei større bygning med trygdeboliger på tomta. Stuebygninga i Jenshaugen Østre er nå gjenoppsatt ved bygdetunet på Brekka.

Fra Jenshaugen Østres b.nr. er bl.a. fradelt: setereiendommen Ånøya b.nr. 4 til Åslien i 1907, Åsen b.nr. 6 i 1912, Solheim b.nr. 16 i 1929, del av Lidarende b.nr. 19 i 1935, Østtun b.nr. 21 i 1938, del av tomt til Folkebadet b.nr. 23 i 1938, Øvsti b.nr. 24 i 1939, husmannsplassen Aasdahl b.nr. 27 i 1947, Aasvang b.nr. 29 i 1951, Vesleheimen b.nr. 30 i 1952, Brekstad II (del av sagbrukstomt) b.nr. 32 i 1957, Jens Aashaugs minne b.nr. 33 (tinglyst) i 1959, Fjellseth b.nr. 36 i 1954, Stensli b.nr. 37 i 1957, med tillegg av b. nr. 39 i 1960, hyttetomta Fjellrabben b.nr. 41 i 1961, tilleggstomt Jens Aashaugs minne II b.nr. 42 til kommunen i 1963, hyttetomta Fjellheim b.nr. 56 i 1976, samt tilleggstomt Jens Aashaugs minne III b.nr. 58 i 1978 etter makeskifte med kommunen.

JENS AASHAUGS MINNE (Tydal helsehus)

g.nr. 175, b.nr. 33

I regi av Tydal Sanitetsforening ble det bygd aldersheim og helsehus her i 1954, på tomt gitt av Jens Jonsen Aashaug i Jenshaugen Østre. En av snekkerne som var med, Birger Berggård, forteller at de først bygde ferdige veggseksjoner nede på marka, som de så reiste på plass i sin helhet. Snekkerne var for få til å greie dette alene, derfor gikk de opp til bygdevegen og stoppet folk som kom forbi, og med hjelp av disse kom veggene på plass. Denne måten å få tinga gjort på er neppe helt vanlig lenger på større byggeplasser.

Fra 1960-åra overtok kommunen etter hvert mer av drifta ved helseheimen, og i 1962 ble det oppført et tilbygg i kommunal regi. I 1978 ble det satt opp et nytt bygg med utleieboliger ved tunet, der beboerne kan benytte seg av Helsehusets tjenester etter behov.

Bygninga fra 1954 ble etter hvert for umoderne, og i 1985 ble det tatt i bruk et nybygd lokale ved Helsehuset. Se forøvrig mer om Sanitetsforeninga og Helsehuset i bind 2 av bygdeboka.

Våren 1994 bodde følgende personer fast ved Helsehuset:

1. Marianne Eidem 1917, se Minde.
2. Kristine Kløften f. 1908, se Kløften Vestre.
3. Johan Daniel Lyng f. 1910, se Patrusvolden.
4. Ingeborg Østby f. 1914, se Bønstrøa.
5. Bjarne J. Aas f. 1918, se Jehangarden.
6. Gerd Aaslien f. 1920, se Åslien.
7. Ragna Flaten f. 1904, se Flaten.
8. Bereth Pauline Græsli f. 1912, se Elvatun og Auneaker.
9. Lars Henmo f. 1913, se Nytrøa. Han bor her om vinteren, og er heime i Nytrøa om sommeren.
10. Egil Henmo f. 1906, se Henmo Midtre.
11. Olav Kløften f. 1907, se Gammelgarden.
12. Ragna Myrmo f. 1907, se Furuly.
13. Ola Strømmeli f. 1920, se Strømmeli.
14. Jenny Stuedal f. 1911, se Møsjødal.
15. Ingebrigt O. Svelmo f. 1924, se Svelmo Midtre.
16. Lilly Margrete Østby f. 1918, se Bakken i Østby.
17. Tomas Østbyhaug f. 1904, se Fjellseth.
18. Haldis Stuedahl f. 1901, se Stuedal Øvre.
19. Anni Solberg f. 1914, se Solbakken 174/30.
20. Jon Kasper Hilmo f. 1906, se Hilmo Nedre 164/6 (Kvernmoen).
21. Jan Winje f. 1945, se Lian 172/21.
22. Amanda Lian f. 1919, se Bergehaug.

Våren 1994 bodde følgende leietakere i trygdeleilighetene ved Helsehuset:

1. Marit Hilmo Græsli f. 1923, se Hilmo Øvre 164/8 og Dagali.
2. Ole Kristian Østbyhaug f. 1947, se Fjellseth.
3. Olga Østbyhaug f. 1896, se Håvoldsenget.
4. Guri Aune f. 1913, se Bortstuggu.
5. Ottar Grytbakk f. 1933, se Hilmo 164/6 (Øvergarden).
6. Eldbjørg f. 1933 (pikenavn Jamtøy, fra Hemne), g. 2. gang m. Arne Stokke f. 1922, opprinnelig fra Halså på Nordmøre. Eldbjørg var g. 1. gang m. Ørnulf Unsgård. Se Kirkhus, der barna fra 1. ekteskap er nevnt. Arne Stokke er pensjonert politimann.

JENSHAUGGJARDET (Jenshaugen Vestre)

g.nr. 175, b.nr. 1

Denne eiendommen ble i 1835 utlagt som husmannsplass under Jenshaugen til en av sønnene der, Svend Olsen.

Svend og Kari

Svend Olsen Aas (1807-1888) var g.m. Kari Pedersdtr. Brendås (1811-1876) fra Brendåsen Vestre. Svend skal ha vært en flink messingsmed, som støpte knapper og bjøller for folk i vid omkrets. Han prøvde seg også på å støpe mynter, men da han skulle betale for varer i Trondheim med disse pengene, ble det oppdaget at de inneholdt for lite sølv. Dermed bars det i arresten. Se forøvrig bilde av Svend og 3 av barna på side 252 i bind 1 av bygdeboka.

Svend og Kari hadde barna:

1. Ragnhild (1834-1912), g.m. Lars Olsen Stuevold (1821-1901), se Stuevold Østre.
2. Ole (1836-1911), ugift. Se nedenfor.
3. Peder (1838-1923), g.m. Beret Jonsdtr. Østby (1838-1914) fra Smedgjardet. De kom som sytninger til Peders onkel Hans Olsen i Brendåstrøa, og ble senere brukere og eiere der, se denne.
4. Kari (1841-1921), g.m. Even Olsen Østby (1841-1924), se Skultrø.
5. Sigrid (1843-1902). Hun fikk med tyskfødte Ole Antoniussen Hars sønnen: Svend (1865-1949), g.m. Karen Larsdtr. Østby (1868-1924) fra Jensgarden 177/1. Se Brendåsen Vestre.
6. Ingeborg f. 1850. Hun tok utdanning som jordmor og arbeidet først i Tydal, senere i Selbu. Hun utvandret senere til USA, der hun ble g. 1. gang med en svenske som het Ivarson. Som enke ble Ingeborg g. 2. gang m. enkemann Ole Jensen Aas (1852-1937), som var utvandret fra Bønstrøa.
7. Anders f. 1853, g.m. Ingeborg Tomasdtr. Østby f. 1860, fra Høglia 177/15. De utvandret til Amerika i 1882. For å finansiere reisa fikk de låne \$ 200 av søskenbarnet til Anders, Ingeborg Jensdtr. og hennes mann Knut Larsen, som bodde i Baltic, Sør-Dakota (se Jenshaugen Vestre). Anders arbeidet på farmen deres en periode for å betale tilbake dette lånet.

Senere fikk Anders og Ingeborg ryddet seg sin egen farm. Deres barn:

- a. Svend (1881-1962), g.m. Tillie Vi kjenner til at de fikk barna:
 1. Ingeborg Tordis f. 1916.
 2. Herbert f. 1919.
 3. Miriam 1924.
 - b. Karen (1883-1975), g.m. Ole Ustrud.
 - c. Tina (1885-1958), g.m. John Mosbo.
 - d. Olaf (1887-1947), g.m. Mabel Thompson.
 - e. Sophie 1889, g.m. Ole Eliason.
 - f. Peter (1891-1969), ugift.
 - g. Ida f. 1893, g.m. Leslie Lester Barton.
 - h. Gustav (1895-1917).
 - i. Conrad f. 1898, ugift.
 - j. Adell 1900, g.m. Rolf Solum.
 - k. Elva (1905-1972), g.m. Lawrence Fossum.
8. Maren (1856-1939). Hun utvandret til Amerika i 1882 og ble der g.m. danskfødte Christian Pedersen. De ble farmere i Ulen, Minnesota. De hadde ingen egne barn, men tok til seg Peter Ingebretson (1882-1960), som var sønn av Guri og Ole Berggård, se Brekken 174/40 og Berggård Nedre. Peter var g. 1. gang m. Mabel Belinda Lovaas (1884-1947), 2. gang m. Carrie W. Siegford (1890-1963).

Det ble oppdyrket en god del jord i Jenshauggjardet mens Svend og familien bodde der. Omkring 1885 kjøpte Ole Svendsen eiendommen Brendåsen Vestre. Han flyttet nå dit sammen med faren, søstera Sigrid og hennes sønn Svend.

Ole Jensen Aashaug

Jorda i Jenshauggjardet gikk nå tilbake til hovedbruket Jenshaugen Vestre og ble brukt av eierne der helt frem til 1940. Dette året flyttet eieren Ole J. Aashaug (1879-1974) hit, sammen med søstera Lisbet Serri og hennes sønn Bjarne med familie.

Ole hadde på forhånd bygd nye hus i Jenshauggjardet: nytt fjøs i 1935 og ny stuebygning i 1940. Senere ble stabbur oppsatt i 1945, og et redskapshus på tunet er bygd i 1980.

I forbindelse med flyttinga ble det gamle tunet i Jenshaugen Vestre nå utskilt med

b.nr. 25 og solgt, sammen med en del av innmarka og en skogteig, se Bønsbo. I 1935 hadde Ole kjøpt setereiendommen Ånøyen Vestre (170/21) fra Berget Nedre, og denne fulgte Jenshauggjardet.

Kanskje kan en si at Ole forble ugift på grunn av været. Han hadde nemlig et godt øye til ei jente fra Brekken ved Aursunden. Han hadde også kjøpt ringer, og en dag planla han å dra over fjellet på det avgjørende «utpågånget» (frieriet). Imidlertid satte det natta før inn med snø og ruskevær, og turen måtte utsettes. Enden på det hele ble at jenta giftet seg med en annen. Ringene kom for en dag etter at Ole var død.

Bjarne og Ingrid

Bjarne Aashaug f. 1910, søstersønn av ovennevnte Ole, flyttet også til Jenshauggjardet i 1940. Bjarne er g.m. Ingrid Aas f. 1915, fra Ustgarden. De overtok garden etter Ole i 1949, og omkring 1950 hadde de ei besetning på rundt 5 kyr, 4-5 kalver, gris og 13 sauer. Utenom bruket arbeidet Bjarne i mange år som betjent ved Tydal forbruksforening, senere ved Samvirkelaget.

Bjarne og Ingrid har barna:

1. Ole Einar f. 1939, g.m. Anna Trondseth f. 1942. De er nå gardbrukere på hennes heimrom Stokke Mellom i Selbu. I tillegg er Ole Einar ansatt som næringssjef i Selbu kommune. Deres barn:
Ingrid Kristine f. 1972.
2. Leif Arne f. 1944, g.m. Anne Mari Lien f. 1945, fra Almåhaugen 50/5 i Selbu. Hennes mor var Rebekka f. Stuedal (1921-1985) fra Stuevold Vestre. Se nedenfor.

Leif Arne og Anne Mari

Bjarne og Ingrid flyttet til eiendommen Bjørklund 174/38 i 1971, og yngstesønnen Leif Arne og kona Anne Mari overtok nå garden. De driver mjølkeproduksjon med 9 årskyr, samt påsett med ungdyr. Utenom bruket arbeider Anne Mari som lærer ved skolen i Tydal. Leif Arne driver vinters tid frem en del tømmer. Deres barn:

1. Elisabeth f. 1970. Hun arbeider som sjukepleier på kuvøseavdelinga ved Regionsykehuset i Trondheim.
2. Margrete f. 1973.

3. Bergljot f. 1977.
4. Bjarne f. 1981.
5. Rebekka (1981-1982), tvilling.

Innmarka i Jenshaugjardet er i dag på ca. 45 dekar. Utmarka i Ås er på ca. 1.000 dekar, fordelt på parseller i Åsdalen, ved Sellisjøen, Storfossen og Væråsen. Av dette er produktiv barskog ca. 700 dekar. I tillegg kommer setertrakt ved Ånøya og Mosjøen. Garden har beiterett i Ås fellesbeite, samt fiskerett i Nesjøen og den tidligere Moen-allmenningen.

Garden fortsatte å setre i Ånøya til 1951. Deretter tok de i bruk setra ved Mosjøen, som tidligere var blitt brukt til slått. Her ble det setret til og med 1978. Fra 1979 har Jenshauggjardet hatt krøttera ved Moen felles seter. Det gamle setertunet i Ånøya er nå neddemt.

Fra Jenshauggjardets b.nr. er etter 1940 utskilt: Nyrønning b.nr. 31 i 1952 (ubebygd tomt, tilhørende Veiseth), veggrunn og boligareal b.nr. 69 og 70 til Tydal kommune i 1987 (del av Storekra boligfelt). I tillegg er det fra eiendommen ved Moen fradelt 10 hyttetomter, og 23 tomter er utlagt til bygging.

For eiendommer utskilt fra b.nr. 1 før 1940, se Jenshaugen Vestre.

STOREKRA

g.nr. 173, b.nr. 12

Storekra ble utlagt som husmannsplass under Ustgarden, men det er uvisst når dette skjedde, og hvem som først kom hit. Det har vært hevdet at Jon Saksesen Aas (1750-1803, fra Kirkvold 181/1) kom hit, da hans brordatter Anne Berntsdr. i Ustgarden ble gift med Josef Olsen Svelmo. Jon og familien hadde kommet til Ustgarden for å hjelpe enka Marit Larsdr. med gardsdrifta, etter at Bernt Saksesen døde i 1794. Anne Berntsdr. ble imidlertid ikke gift før i 1806, mens Jon Saksesen døde allerede i 1803. Jon og kona Sigrid Johannesdr. kan derfor ha fått utlagt Storekra som plassrom av hans bror Bernt Saksesen, før Bernt døde, men dette er usikkert.

Ved folketellinga i 1801 ser det ikke ut til at Storekra var bebodd, mens Jons familie var bosatt i Ustgarden. Se denne, der barna er nevnt.

Sakse og Guri

Eldste sønnen til Jon og Sigrid, Sakse Jonsen Aas (1783-1842), fikk bygselbrev på Storekra i 1817. Sakse var g.m. Guri Jonsdtr. Østeraunet. Hun kan ha vært den Guri som ved folketellinga i 1801 er oppført som datterdatter til Faste Olsen på Fastebakken. Hvis dette er korrekt, var Guri f. ca. 1796. Vi vet imidlertid ikke navnet på mor til Guri, og dødsåret er også ukjent.

Mens Sakse og Guri brukte plassen, besto bygningene av stue med loft, et stórhus, stabbur, stall, ei «løddu» og to gamle fjøs. Plassen hadde også et fjøs og et «seterskur» på Myrvollen. De eide ikke husa sjøl, og disse skulle etter deres død tilfalle gardens eier uten godtgjørelse.

Da Sakse døde i 1842, viste skifteforretninga at Storekra kunne fø 1 hest, 5 kyr, 3 ungnaut og 10 småfe, noe som var ei forholdsvis stor besetning på en husmannsplass.

Sakse og Guri hadde barna:

1. Sigrid (1817-1874), g.m. Jon Olsen (Aas) (1811-1881) fra Åsgård Vestre. De ryddet husmannsplassen Lian 172/21, se denne.
2. Jon (1820-1902), ugift. Han havnet på legd og bodde i 1875 i Berget Nedre, i 1900 på Stenlete i Gresli.
3. Bernt (1823-1904), g.m. Magli Pedersdtr. (1824-1908), trolig fra Leset 56/1 i Haltdalen. Neste brukere, se nedenfor.
4. Guri f. 1826, g.m. Hans Olsen Lian f. 1823, fra Brendåstrøa. De bygslet husmannsplassen Lien 172/6, se denne. På sine eldre dager reiste de til Amerika.

Bernt og Magli

De overtok bygselen etter at Sakse døde i 1842. Ved folketellinga i 1865 er det nevnt at de hadde 3 kyr og 2 sauer, og de satte 1/2 tønne poteter om året. Bernt og Magli fikk barna:

1. Sakse (1848-1928), g.m. Ingeborg Ingebrigtsdtr. Kirkvold (1845-1919) fra Husvold Øvre. Neste brukere, se nedenfor.
2. Peder (1850-1938), g.m. Beret Trondsdr. (1854-1917) fra Sollien. De ble husmannsfolk på Haugen 164/11 i Hilmo.

3. Beret f. 1853. Hun hadde først huspost i Levanger-distriktet, senere på Strinda. Med Ole Olsen Østby (1841-1921) fra Gammelgården fikk hun sønnen:
Bernt f. 1873, døde etter 12 dager.
Beret fikk senere en sønn med Ole Ingebrigtsen Aas (1853-1938) fra Åsgård Vestre:
Peder f. 1876. Han flyttet med mora, og gikk i smedlære i Trondheim.
I Trondheim ble Beret g.m. Andreas Dahl, og de bodde på garden Marieborg ved Rønningsbakken, som den gang tilhørte Strinda.
4. Ole (1855-1885). Han reiste til Amerika i 1885 og døde der samme år. Med Agnes Klausdtr. (1851-1935) fra Bergehaug 171/12 hadde Ole 3 barn:
 - a. Ingebrigt (1878-1937), g.m. Magli Pedersdtr. Hilmo f. 1880, fra Haugen i Hilmo (datter av ovennevnte Peder).
 - b. Ole (1880-1961), g.m. Berit Kristine Nilsdtr. Aas (1891-1930) fra Lillebrekken. Se Bergehaug.
 - c. Beret Eline (1886-1961), g.m. Ingebrigt Megård (1884-1959) fra Ålen. Bosatt på Løvås i Haltdalen.
Se mer om disse familiene under eiendommen Bergehaug.
5. Guri f. 1858, utvandret til Amerika. Hun ble der gift i 1885 med enkemann Martin Brevig, bosatt i Canby, Minnesota.
6. Jon (1859-1935), g.m. Ingrid Eliasdtr. Brekken (1865-1914) fra Brekken 174/40. De kjøpte Ustgarden i 1906, se denne.
7. Bernt (1862-1938), g.m. Riborg Iversdtr. Lånke (1856-1939). De bodde på garden Hellesås i Lånke, og Bernt arbeidet som snekker og byggmester. Deres barn:
 - a. Marie f. 1886, g.m. Sverke P. Bolme f. 1882, fra Rindal. Han var lærer og familien bodde bl.a. i Tromøysund, Ibestad og Rindal.
 - b. Iver (1891-1892).
 - c. Iver (1894-1922).
 - d. Bernhard f. 1897, g.m. Marie Velve f. 1892, fra Selbu. De overtok på Hellesås.
8. Gjertrud (1864-1865).
9. Johannes (1866-1910). Han flyttet til Brekken ved Aursunden, og den første tida hadde han tjeneste i Skottgarden, der han bl.a. hadde postkjøring. Johannes ble g. 1. gang m. enke Anne Andersdtr. Sollie (1850-1903) på Sollia Midtre 132/205 i Djupsjølia. Barnløst ekteskap.

Johannes ble g. 2. gang m. Olava Iversdtr. Brovold f. 1882, fra Sollia Østre i Djupsjølia. Deres barn:

- a. Bernhard f. 1907, g.m. Gudrun Bøe f. 1908, fra Fåberg. Gardbrukere på Sollia Midtre.
 - b. Ingmar f. 1908, g.m. Valborg Birkelund fra Enebakk. Bosatt i Bærum.
10. Hans (1870-1949), g.m. Anne Jonsdtr (Løkken?) (1861-1946), bosatt «Oppå Bakka» i Hitterdalen. Hans var gruvearbeider. Deres barn:
- a. Inga (1894-1946).
 - b. Julie f. 1896, g.m. Martin Jøsås fra Hommelvik.
 - c. Marie f. 1897, g.m. Martin Bukkvoll. Marie hadde sønnen: Janne Hermann f. 1917, g.m. Ragna Aas (1913-1990) fra Ustgarden, se Aasvang 175/29.
 - d. Olga Sofie (1899-1931).
 - e. Helmer Andreas f. 1903.
 - f. Gunelie f. 1906.
11. Magnus (1873-1875).

Bernt og Magli var ikke skrivekyndige, men fikk bl.a. hjelp av Jon Jensen Østby i Bønsgarden til å skrive brev til dattera Guri (også kalt Gurina) i Amerika. De sendte også et brev til sønnen Ole som utvandret i 1885, men som døde senere samme år. Dette brevet gjengis her:

Tydalen den 13de sept. 1885

Kjære Søn!

Dit brev d.a. 16. juli har vi rigtig modtaget, og ser deraf, at rejsen har gået dig meget bra. Dette er for os en stor glæde at høre. Du må have os undskyldt om ikke besvarelsen er blevet dig tilsendt før. Dette har da været af forskjellige grunde, dels fordi vi ikke selv skriver og stundom har vi ventet brev fra dig.

Vår tilstand er nu Gudskelov, som før meget bra, alle friske og rørendes til tid og stund. Men du er stadig i vår hukommelse, som en langt bortfjernet søn, som vi aldrig kan gjøre os noget håb om at gjense på denne jord. Dette er for os gamle en hård imødegåelse. Dette ser vi af det brev du også har befundet. Formaningens ord er alltid god, isærdeleshed af Forældre, hvilket vi påminder dig, tag dig nu i agt så du ikke betynger os med sorger på våre

alderdomsdage.

Din moder har i sommer været banfaster til Sakse. Jeg, Fader, har været slåtkarl hjemme hele tiden.

Sommeren i Tydal har været kald og som følge deraf er årsavlingen mindre god, men med fodringen er det omtrent, som før. Af nyheder herfra kan jeg ikke berette mange; men nogle få: Begge Gamlingerne hos Tarald Berget er døde, John Larsen Aasdal og Guri Grubben har kvittet sig med dette liv. Af ægteskab er et tilfælde indtruffet nemlig Peder Bønsgard, antageligvis et i høst Lars Bærsvændsen Østbye og Ragnhild Larsdtr. d.s.

Forholdene i Tydalen er nu omtrent som før, nogen kulseglinger iblant på de mest vanlige steder; men en forandring er begyndt at indtræde hos ungdommen, nemlig en stor del er bleven totalafholdsmænd, med skolelærer Øren i spidsen. Dette bidrager til et mere fredeligt liv end tilforn.

Du spørges tillige, om du synes udsigterne for en ensom person er bedre i Amerika eller her, så underret os derom, da Johannes er på den tanke at forlade os. Fra Gurina har vi intet brev haft endnu; men venter stadig.

Du hilses fra din Broder John med kone; dem har fået sig en søn i sommer som hedder Ejnar Brækken!

Slutteligen hilses du fra alle dine søskender og først og sidst fra dine kjære forældre.

Bernt og Magli Aas

Skriv så snart du kan og give os underretning om mangt og meget.

Lev vel!

Sakse og Ingeborg

Eldstesønnen Sakse og kona Ingeborg overtok bygselen i Storekra på 1880-tallet, og Bernt og Magli tok kår. Sakse drev bl.a. med tømmerkjøring, og ved folketellinga i 1900 hadde han tilhold i Meråker, der han drev med «trælastvirksomhed».

Sakse og Ingeborg hadde barna:

1. Anne Karina (1873-1898).
2. Bernt (1876-1884).
3. Gjertrud (1885-1903).
4. Bernt (1887-1907).

Som vi ser, døde alle barna i ung alder. Etter at Sakse ble enkemann i 1919, tok han til seg som sytninger Oliver Johannessen Rotvold (1895-1984) fra Rotvolden, g.m. Ingeborg Nyland (1896-1971) fra Nyland.

Oliver og Ingeborg Rotvold

I 1920 fikk Oliver og Ingeborg kjøpe Storekra til sjøleie av Jon Berntsen i Ustgarden. Kjøpesummen var 3.000 kroner, og det fulgte også med en skogteig ved Halvorsegga sør for elva, samt fortsatt rett til markaslått ved Buråsfloen, på utmark tilhørende Langmyr.

De forpliktet seg også til å yte kår til Sakse Berntsen i resten av hans levetid. Til gjengjeld fikk de overta husdyra, arverett til alle Sakses eiendeler samt bruksrett til samme, med unntak av klær og noe inventar. I et av punktene i kåravtalen forbeholdt Sakse seg at Oliver «skal vinterføde en voksen gjed, som jeg vil ha avkastningen av. Hvem av os som skal røgte og stelle med den om sommeren, blir senere avgjort ved overenskomst.»

Oliver og Ingeborg drev garden til 1941, da de solgte den og overtok som forpaktere av Nedalen. I 1953 flyttet de til eiendommen Viklund på Stugudal. Se denne, der barna er nevnt.

Ingebrigt og Petra Størseth

De som kjøpte Storekra i 1941 var Ingebrigt Størseth (1906-1986) fra Selbu, g. m. Petra E Østbyhaug (1897-1981) fra Evenhaugen. De bodde i Aspåsen, men der var det knapt med jord til husdyrhold, og de brukte fra nå av jordvegen i Storekra. Ingebrigt fikk dyrket noe mer land, og arealet på innmarka kom til å utgjøre omlag 15 dekar.

Sønnen Jonas ble eier av Aspåsen i 1956. Han rev stuebygninga og fjøset i Storekra i 1964. Stua, som var bygd i 1909, ble gjenoppsatt på Håvoldsenget i 1965, og Jonas flyttet dit med familien.

Ingebrigt solgte i 1981 Storekra med gjenstående uthusbygninger til Tydal kommune, og området er nå regulert til boligfelt. Skogen ble beholdt og har fortsatt b.nr. 12. Se forøvrig Aspåsen og Håvoldsengen.

STOREKRA BOLIGFELT

Tydal kommune kjøpte i 1981 innmarka til den tidligere eiendommen Storekra. Sammen med en teig fradelt Jenshaugen Østre og en annen fradelt Jenshauggjardet, er området regulert til boligfelt. Kommunen har satt opp 3 bygninger med utleieboliger i området, samt felles garasjebygg. Tomtene på feltet er ikke fradelt med egne bruksnummer, og de oppgitte b.nr. er kun foreløpige.

STOREKRA

g.nr. 175, b.nr. 69

Enebolig med sokkelleilighet bygd i 1987. I hovedleiligheten bor nå Randi Kristiansen Lien f. 1964, fra Ørland, g.m. Bjørnar Lien f. 1963, se Skogly. Randi arbeider som førstekonsulent ved Tydal kommune. Bjørnar var tidligere ansatt ved Tydal samvirkelag, men tar for tida videreutdanning. I sokkelleiligheten bor Ingvild Laugsand f. 1962, fra Trondheim. Hun arbeider som førskolelærer.

STOREKRA

g.nr. 173, b.nr. 37

Utleiebolig med 4 leiligheter bygd av Tydal kommune i 1988. Nåværende leieboere er:

Leilighet nr. 3:

Står for tida ubebodd.

Leilighet nr. 4:

Bård Arne Lien f. 1966. fra Skogly, s.b.m. Mona Moan f. 1971, fra Ålen. Bård Arne arbeider som linjemontør ved det kommunale kraftverket. De har sønnen: Rune f. 1992.

Leilighet nr. 5:

Står for tida ubebodd.

Leilighet nr. 6:

Magnar Vingelen f. 1966, fra Soknedal, s.b.m. Heidi Bollingmo f. 1969, fra Hovin. Magnar er ansatt som næringssjef i Tydal kommune. Heidi er utdannet barnepleier, og har bl.a. arbeidet som barnehageassistent. De har sønnen: Amund f. 1993.

STOREKRA

g.nr. 173, b.nr. 39

Kommunal utleiebolig med 4 leiligheter oppført i 1990. Nåværende leietakere er:

Leilighet nr. 7:

Kjell Inge Lein f. 1965, fra Verdal. Han er ansatt som avdelingsingeniør ved Tydal kommune.

Leilighet nr. 8:

Liv Krogstad f. 1954, fra Bardu. Hun har vært ansatt som rektor (vikar) ved skolen i Tydal siden 1990.

Leilighet nr. 9:

Hans Kristian Langsetmo f. 1963, fra Skien. Han er ansatt som kommunelege i Tydal. Farslekta kommer fra Selbu (Blomli 30/41).

Leilighet nr. 10:

Ingunn Flakne f. 1967, fra eiendommen Fredmo i Flora, Selbu. Hun ble i 1992 ansatt som sosialleder i Tydal kommune.

FONGTRØA

Husmannsplassen Fongtrøa ble utlagt fra Ustgarden på slutten av 1700-tallet, og tunet her lå ca. 200-300 m øst for Storekra.

Johannes og Ingeborg

De som slo seg ned her var Johannes Olsen Aas (1759-1801) fra Ustgarden, g.m. Ingeborg Pedersdtr. f. ca. 1757. Da de giftet seg i 1785 ble hun notert med etternavnet Løvøen, noe som tyder på at hun var bosatt der da de giftet seg. Hennes foreldre var trolig Peder Olsen Aune (1738-1815) fra Storaunstuggu, g.m. Ingeborg Jonsdtr. (1719-1760), opprinnelse ukjent. Det må ellers nevnes at folketellinga i 1801 omtaler førstnevnte som Ingeborg Olsdtr., men dette er trolig feil, da kirkebøkene bruker navnet Pedersdtr. ved alle barnefødsle.

Johannes og Ingeborg hadde barna:

1. Sigrid f. 1787. Trolig var Sigrid g. 1. gang m. Anders Bersvendsen f. 1789, trolig død før 1828 (ukjent opprinnelse). Bosatt på Øvre Noteng 108/18 i Stjørdal. De hadde dattera:
Ingeborganna f. 1826, g.m. Jon Olsen Klegseth (ukjent opprinnelse, muligens av Selbu-slekt).

Sigrid ble g. 2. gang m. Ingebrigt Olsen Østby f. 1791, fra Østbyhaug Østre. Før ekteskapet hadde Ingebrigt ei datter med Berte Larsdtr. Østby (1795-1852) fra Jensgarden 177/1:

Lisbet (1821-1913), g.m. Ole Evensen Østby (1817-1909), se Skultrø.

Felles barn av Sigrid og Ingebrigt:

- a. Ole f. 1829. Han flyttet til Verdal i 1853.
- b. Ole f. 1833. Flyttet til Verdal sammen med broren.
2. Berte f. 1790.
3. Anne Dorteia f. 1793, trolig død før 1796.
4. Ole f. 1795.
5. Anne Dorteia (Dordi) f. 1796.
6. Peder f. 1798.

Da Johannes døde i 1801, bodde også mora Siri Pedersdtr. (1735-1807) i Fongtrøa. Først da hun døde ble det holdt skifte etter Johannes. Eiendelene ble solgt på auksjon for 14 Speciedaler.

Enka etter Johannes var trolig den Ingeborg Pedersdtr. som i 1807 giftet seg på nytt med enkemann Hans Olsen Lillebrekken f. ca. 1757, se Lillebrekken. Vi vet ikke hvor det ble av dem og barna, men både Fongtrøa og Lillebrekken fikk nye

bygselhavere.

Ole og Ragnhild

Nye husmannsfolk i Fongtrøa ble Ole Olsen Brendås (1758-1824) fra Brendåsen, g.m. Ragnhild Evensdtr. Østby f. 1768, fra Sjursgarden. Ved folketellinga i 1801 ser det ut til at de fortsatt bodde i Brendåsen, og Ole er omtalt som hyttarbeider, trolig for Selbo Kobberverk. Deres barn:

1. Gidsken (1797-1878), g.m. Hans Pedersen Svelmo (1788-1868), se Svelmo Øvre.
2. Sigrid f. 1800. Hun er notert utflyttet til Verdal i 1862.
3. Lisken (Gidsken ?) (1808-1898). Hun kom som taus til Hove Søndre 69/2 (Lekåa) i Selbu. Hun ble g. 1. gang m. sønnen der, Jon Olsen Hove (1786-1853). Liskens far Ole bodde også her da han døde i 1824. Lisken og Jon fikk barna:
 - a. Ole f. 1826, død som spedbarn.
 - b. Ole f. 1828, død som spedbarn.
 - c. Johanna f. 1832, g.m. Kristen Pedersen Grøttem (1825-1910), fra Grøttem Øvre 11/2 (Negarden) i Selbu. De dro til Amerika i 1867. Som enke ble Lisken g. 2. gang m. drengen i Lekåa, Ingebrigt Larsen Kvelloaunet f. 1821, fra Kårået i Selbu. De ble boende i Lekåa.

Vi kjenner ikke til at det kom nye husmannsfolk til Fongtrøa etter at denne familien forlot plassen. Jorda gikk tilbake til Ustgarden, og ble senere tillagt Storekra da denne ble fradelt i 1920.

FJELLSETH

g.nr. 175, b.nr. 36

Tomta ble fradelt Jenshaugen Østre i 1954 til Tomas Østbyhaug f. 1904, se Haugen Vestre, g.m. Solveig Brandslett (1908-1985) fra Hommelvik. Bolighuset var blitt oppsatt allerede i 1939, og uthuset ble bygd i 1954. Tomas var anleggsarbeider og ansatt ved TEV da han ble pensjonert. Solveig drev bl.a. kafé på Erikstad en periode. Deres barn:

1. Ellen Dorthea f. 1944, se nedenfor.

2. Ole Kristian f. 1947. Han flyttet til trygdebolig ved Jens Aashaugs Minne av helsemessige grunner.
3. Turid f. 1948, se Bønstrø.
4. Steinar (1950-1993).

Ellen ble g.m. Egil Kleiven f. 1940, fra Bøverdal i Gudbrandsdalen. Ellen var lenge ansatt som teleekspeditør ved sentralbordet på Vesleheimen, og senere ved Televerket i Trondheim. Hun er nå assistent ved Tydal helsehus. Egil har vært anleggsarbeider og er nå ansatt ved Statens Vegvesen. De bygde hus på Fjellro i 1982 og bodde der til 1987, da de solgte denne eiendommen og flyttet til Fjellseth, som de hadde overtatt i 1986.

Ellen og Egil har barna:

1. Edel f. 1970, s.b.m. Kjell Olav Græsli f. 1966, se Jensgarden 166/4.
De bor i Trondheim og har dattera:
Maiken f. 1994.
2. Tom Sigurd f. 1973. Han overtok Fjellseth i 1990.
3. Pål Egil f. 1981.

Til Fjellseth hører også eiendommen Øya ved Gammelvollsjøen. Noen utleiehytter her har bl.a. vært benyttet av Forsvaret under feltøvelser. Med Øya følger også Fiskerett i Gammelvollsjøen.

SOLHEIM

g.nr. 175, b.nr. 16

Eiendommen, som er på ca. 3 mål, ble fradelt Jenshaugen Østre i 1929 til Olaf Emanuel Østby (1907-1970), se Bersvendsgarden, som satte opp bolighus samme år og fjøs i 1934. Han flyttet hit sammen med mora Ingeborg og søstera Jenny. Olaf ble senere g.m. Målfrid Helge (1905-1991) fra Steinkjer. De bosatte seg etter hvert i Trondheim, der Olaf arbeidet ved Vinmonopolet. De fikk dattera: Solveig f. 1942, bosatt i Trondheim.

Johan Lauritz Stuevold f. 1911, se Klokkervolden, losjerte her ei tid før han flyttet til Husvold Nedre. Andre leietakere var Ermann og Johanna Kløften. De flyttet senere til Kløften Østre.

I 1942 flyttet Ingmar Lunden (1910-1983), se Lunden, g.m. Anna Petrine Guldset (1905-1985) fra Elvehaug (Gullsetbjørga) 147/27 i Selbu, inn som leieboere i andreetasjen. De kjøpte Solheim i 1947. Ingmar begynte som anleggsarbeider under Sylsjøutbygginga, og han var ansatt ved TEV da han gikk av med pensjon.

Før hun kom til Tydal hadde Anna sønnen:

Odd Guldseth f. 1924, g.m. Gerd Guldseth f. 1924. Gerd er datter av Jørgen Adolf Guldseth, g.m. Johanna Johansdtr. Aas (1899-1987), se Jehangarden. Odd og Gerd bor i Trondheim.

Anna og Ingmar fikk barna:

1. Mary Johanne f. 1936, g.m. Jarle Korsvold f. 1933, se Bjørkvang.
2. Olga Johanne f. 1942, tidligere g.m. Roald Græsli f. 1940, se Myrvang og Bakkebo. Olga arbeider som sykepleier og bor i Oslo. Deres barn:
 - a. Morten f. 1959, g.m. Wenche Gulbrandsen fra Jonsvatnet, bosatt i Oslo.
 - b. Monika f. 1961, g.m. Ragnar Engebretsen fra Hønefoss, bosatt i Notodden.
 - c. Hilde f. 1969, g.m. Kristian Aas fra Porsgrunn, bosatt i Trondheim.
3. Sverre 1945. Han arbeider ved Hotell Residence og bor i Trondheim. Fra et tidligere samboerskap med Anne Britt Lunde fra Tjøme har han sønnen: Dag-Kenneth f. 1977.

Sverre overtok Solheim i 1983 og bruker eiendommen som fritidsbolig.

STENSLI

g.nr. 175, b.nr. 37 og 39

B.nr. 37 ble fradelt Jenshaugen Østre i 1957, og b.nr. 39 utskilt fra Åsen i 1960. Bolighuset var blitt oppført i 1955, og uthus ble bygd i 1960. Eiere er Birger Ingvald Berggård f. 1918, se Berggård Øvre, g. m. Kari Aftret f. 1922, fra Kolvik i Selbu. Birger har vært anleggsarbeider og var ansatt ved TEV da han ble pensjonert.

VEISETH

g.nr. 175, b.nr. 17 og 43

B.nr. 17 ble fradelt Jenshauggjardet i 1935. B.nr. 43 ble tilføyd i 1964 under navnet Veiseth II, og dette var tomte der det gamle badstubygget i Tydal sto (se mer om dette på side 513 i bind 2 av bygdeboka). Bolighus og uthus ble oppsatt i 1935.

Det var Peder J. Aas (1904-1990), se Søllisenget, som satte opp bolighus og uthus her i 1935. Han var 1. gang g.m. Tina Rønning (1910-1953), se Berget 171/1 (Rønningen). De var barnløse, men tok til seg Tinas søstersønn:

Kjell Pettersen f. 1945, som bodde her til 1961. Kjell er g.m. Astrid Ingfrida Schlytter fra Valdres. De bor i Trondheim og har barna:

a. Arve f. 1970.

b. Roger f. 1974.

Peder ble 2. gang g.m. Aud Helene Skagen (1915-1982) fra Hitra. De fikk dattera:

Paula Anette f. 1956, g.m. Arild Olsen f. 1957, fra Trondheim. De er bosatt i Trondheim, der Paula arbeider som dagmamma og Arild som konditor. De fikk sønnen:

Tom André (1988-1989).

Paula tok over Veiseth i 1963.

Peders andre kone Aud hadde opprinnelig familienavnet Kjølsø og var g. 1. gang m. Peder Skagen (1911-1970) fra Hitra. De fikk i 1942 tvillingene:

1. Anny, g.m. Ingvar Jektvik f. 1937, fra Hitra, bosatt der.

2. Mary, g.m. Tormod Sæther f. 1936, fra Selbu, se Vidarheim.

Peder og Aud hadde en periode boende hos seg pleiedattera:

Else Skogstad f. 1942, fra Leinstrand.

VESLEHEIMEN

g.nr. 175, b.nr. 30

Bolighuset ble bygd i 1951, og i 1952 ble tomte utskilt fra Jenshaugen Østre. Eier var Kaspara Østby (1901-1978), se Bønsgarden. Kaspara hadde vært telefonbestyrer siden 1922, og sentralen ble nå flyttet hit fra Bønstrø. Telefonsambandet ble automatisert og sentralen nedlagt den 13. desember 1972. Kaspara ble tildelt Kongens fortjenestemedalje for sitt lange virke ved sentralbordet. (Se mer om Kaspara i bind 2 av bygdeboka).

Etter at Kaspara døde, kjøpte hennes søster Johanna Haabeth (1908-1985) eiendommen og flyttet hit. Se mer om Johanna under Elvegløtt.

Da Johanna døde, ble eiendommen overtatt av hennes søstersønn Karl Rønning f. 1932, se Skogum, g.m. Ester Hanna Cristoffersen f. 1930, fra Vågan i Lofoten. De bygde først hus på eiendommen Rabben, deretter flyttet de til Skogum og drev garden ei tid, før de kom til Vesleheimen. Ester er utdannet sjukepleier og arbeider ved Tydal helsehus.

Deres barn:

1. Ingebjørg f. 1957, g.m. Per Fossum 1949, fra Selbu, se Skogum.
2. Kari f. 1959, tidligere g.m. Jan Kurås f. 1950, fra Brekkebygd. Kari bor i Brekken, der hun arbeider ved Stensås reinsdyrslakteri. Barn:
 - a. Cathrine f. 1981.
 - b. Linn f. 1986.
3. Eva Karin f. 1961, s.b.m. Lars Bransfjell f. 1956, se Essandheim. De bor i Brekken og har barna:
 - a. Ida Maria f. 1982.
 - b. Sara Kristine f. 1986.
 - c. Lars Elias f. 1989.
4. Åshild f. 1969, s.b.m. Håkon Jørgensen f. 1959, fra Trondheim. De bor i Trondheim. Åshild utdanner seg nå til sjukepleier og Håkon arbeider ved Trondheim politikammer.

AASVANG

g.nr. 175, b.nr. 29

Bolighus og garasje ble oppført i 1947 og senere er begge deler påbygd. Tomta ble kjøpt fra Jenshaugen Østre i 1946 (tinglyst i 1951). Eiere var Hermann Aas f. 1917, fra Brekken (se også Storekra), g.m. Ragna Aas (1913-1990), se Ustgarden. De bygde først på Livang, men solgte denne eiendommen til Olaf og Marie Aasberg i 1946. Hermann livnærte seg som lastebileier og maskinholder. Han og Ragna fikk sønnen:

Einar f. 1950, g.m. Tory Østby f. 1952, se Hemly. De overtok Aasvang i 1986. Einar fortsatte i farens spor og driver nå firmaet Aas transport.

Hermann kjøpte eiendommen Lidarende av Ella Aas, og Einar og Tory overtok også denne i 1986.

Einar og Tory har barna:

1. Hege f. 1970.
2. Tor Egil f. 1972, s.b.m. Siv Anne Bergehaug f. 1973, se Bergehaug.
3. Arild f. 1973.
4. Svein Erik f. 1985.

SOLSTAD

g.nr. 176, b.nr. 23

Eiendommen ble fradelt Bønsgarden i 1946 (tinglyst 1949), bolighus oppført i 1947 og uthus i 1948 av Ola Stugudal (1919-1988), se Bønsgarden, g.m. Emma Aas f. 1915, se Granli. Ola var ansatt som snekker ved TEV da han ble pensjonert. Han var også kjent som en god felespiller og komponist av gammeldansmelodier (se mer om dette i bind 2 av bygdeboka). Ola fikk Tydal kommunes kulturpris i 1987.

Ola og Emma fikk dattera:

Ruth Inger f. 1949, g.m. Karl Tangen f. 1942, fra Ørlandet. De bor i Trondheim, der Ruth I. arbeider i Postverket og Karl er forsker ved Oceanor. Deres barn:

1. Sigfrid 1970, s.b.m. John Alstad f. 1969, fra Tr.heim.
2. Elin Merete f. 1974.

Emma og Ola overtok Bøns garden sammen med Ols bror Per Inge, da Per Østby Stugudal døde i 1981.

ØVSTI

g.nr. 175, b.nr. 24

Eiendommen ble fradelt Jenshaugen Østre i 1939 til Anne Lisbet Aashaug (1877-1972), se Jenshaugen Østre. Ei mindre stuebygning var blitt oppført i 1937. Anne L. var ugift og livnærte seg med strikking.

I 1959 ble eiendommen kjøpt av Lars Aune (1884-1967) fra Nystuggu g.m. Ingeborg Buset (1889-1968) fra Singsås. Lars arbeidet lenge som elektriker ved gruvene på Kjøli, senere ble han ansatt som maskinist ved Kistafossen kraftverk. Lars og Ingeborg fikk dattera:

Solveig (1913-1957), ugift.

Bror til Lars, Tomas Østby (1892-1971), bodde også på Øvsti en periode etter at Lars og Ingeborg døde.

I 1971 ble eiendommen kjøpt av Oddrunn Kløften f. 1940, fra Gammelgarden. Den gamle stuebygninga var blitt revet og nytt bolighus oppført i 1970. Garasjen ble bygd i 1985. Oddrunn flyttet hit fra Gammelgarden sammen med sin mor Ellen (1902-1992) og onkelen Gustav Kløften (1917-1991), se også Kløften Vestre. Gustav var ugift og arbeidet i mange år som landpostbud. Oddrunn har bl.a. arbeidet som assistent ved Tydal helsehus, og hun drev også med frisering mens hun bodde i Gammelgarden.

Oddrunn har sønnen:

Henning f. 1972.

AASEN

g.nr. 175, b.nr. 6 og 12

Denne garden ble opprinnelig utlagt som husmannsplass under Jenshaugen, trolig først på 1820-tallet. Det første tunet i Aasen lå lenger nede i bakken, omtrent der hovedvegen går i dag.

Anne og Peder

Ved folketellinga i 1825 er oppført som husmann Peder Pedersen Aas (ca. 1770-1838). Vi vet ikke sikkert hvor han kom fra, kanskje var han innflytter til bygda. Peder ble i 1822 g.m. enke Anne Jensdtr. (1773-1858), opprinnelig fra Jenshaugen. Hun var g. 1. gang m. Peder Jonsen Brekken (1771-1821), fra Brekken 174/40. Vi kjenner ikke til at Anne hadde barn i noen av sine to ekteskap. Før hun giftet seg hadde hun ei datter med enkemann Ole Eriksen Stormoen f. 1782, fra Stormoen i Roltdalen (se også Brendåsen Vestre):

Anne Lisbet f. 1804. Hennes skjebne er ukjent.

Henning og Berte

I 1825 er notert som inderster i Aasen Henning Jensen Aas (1790-1867), g.m. Berte Larsdtr. Aunetrø (1801-1875), fra Trøen. Henning var bror av ovennevnte Anne, se Jenshaugen Vestre. De overtok bygselen av plassen etter Peder og Anne.

Før ekteskapet hadde Henning med Marit Jonsdtr. (Moslet) fra Selbu en sønn: Jon (1817-1888), ugift. Han vokste opp som fosterbarn hos bestemora Goro Persdtr. og hennes mann Mons Olsen på Moslett 124/1 i Selbu. Henning og Berte fikk barna:

1. Ingebrigt (1822-1903), ugift. Han bodde på Åsen i 1865 og 1900, men er notert som dreng på Storaunet ved folketellinga i 1875.
2. Jens (1826-1881), g.m. Ingeborg Jakobsdtr. (1825-1888), trolig fra Selbu. De fikk utlagt husmannsplassen Aasdahl (b.nr. 27) under Jenshaugen. Se mer om familien der.
3. Goro (1830-1909), g.m. Tore Olsen Sølivold (1826-1906). De var bosatt her i 1865, senere flyttet de til Sølivolden, se denne.
4. Lars (1833-1908). Han flyttet til Lith ved Østersund i 1859 og giftet seg året etter med Karin Hemmingsdtr. De overtok hennes heimgard Åsen i Lith. I Sverige brukte Lars etternavnet Hemmingsson. Lars og Karin fikk barna:
 - a. Hemming f. 1861.

- b. Brita f. 1861.
 - c. Erik f. 1862.
 - d. Olaus f. 1864.
 - e. Elias f. 1870
 - f. Märta f. 1870.
 - g. Karolina f. 1872.
 - h. Lars Petter f. 1874.
 - i. Emma f. 1876.
5. Anne Lisbet (1837-1838).
 6. Sakse (1839-1911), g.m. Marta Halvorsdtr. Aas (1847-1901) fra Halvorsgarden. Se nedenfor.
 7. Anne Lisbet (1843-1873). Hun flyttet til Lith i Sverige i 1865 og ble der g.m. torpare Per Andersson f. 1833, bosatt på Brevåg i Lith. De fikk 6 barn (4 gutter og 2 jenter), herav kjenner vi navnet på de to guttene Jens og Hemming.

Henning og Berte sto fortsatt som bygglere av garden i 1865, og dette året hadde de ei besetning bestående av hest, 7 storfe, 9 sauer, 5 geiter og gris. Årlig utsæd var 2 tønner poteter, og det er ikke nevnt at de sådde korn.

Sakse og Marta

Yngste sønnen Sakse og kona Marta er notert som brukere ved folketellinga i 1875. Omkring dette tidspunktet ble Jenshaugen delt i 3 bruk, og både Aasen og Jens Henningsens bruk i Åsdalen ble nå plassert under Jenshaugen Østre. Trolig var det Sakse som flyttet gardstunet dit det nå ligger. Den nåværende stuebygninga ble oppsatt omkring 1870.

Også Sakse og Marta skal ha oppholdt seg en periode i Lith i Sverige, der de bl.a. drev et serveringssted.

Sakse og Marta hadde barna:

1. Ingebrigt (1868-1957), g.m. Berte Jonsdtr. Aashaug (1875-1957) fra Jenshaugen Østre. Neste brukere, se nedenfor.
2. Henning (1873-1954), g.m. Anne Evensdtr. Kvello f. 1882, fra Kvelloaunet 48/13 i Selbu. Barnløst ekteskap. Henning reiste lenge rundt på anleggsarbeid, før han slo seg ned som gardbruker i Meråker, først på Fossen, senere i Lillesvea.

3. Beret Marie (1881-1956), g.m. Jørgen Bernhoft Lysholm (1875-1965) fra Trondheim. Se Moen 184/1.

Ingebrigt og Berte

Da Ingebrigt og Berte skulle overta etter Sakse, fikk de overdratt garden til sjøleie i 1911. De fikk også med en skogteig ved Samuelsryene, nordøst for Storkleppen. I 1902 hadde Ingebrigt kjøpt setereiendommen Nordmoen 172/10 fra Halvorsgarden, med et areal på ca. 1.000 dekar lauvskog. Kjøpesummen var 2.200 kroner.

Ingebrigt og Berte fikk sønnen:

Jon (1901-1980), g.m. Gjertrud Sofie Olsdtr. Stugudal (1901-1970) fra Stuedal Øvre. De overtok garden, se nedenfor.

Ingebrigt var en storvokst kar med kjempekrefter, og han ble derfor kalt «Stor-Imbrekt'n». I ungdommen fartet han vidt omkring på gruvearbeid, tømmerhogst og annet løsarbeid. I eldre tid gikk det ofte gjetord om sterke karer, og det fantes mange som gjerne ville måle krefter med navngjetne kraftkarer. Ingebrigt kom også ut for slike situasjoner.

Ved ei anledning i Oslo var det tre karer som røk på Ingebrigt for å denge ham. Han slengte en av dem unna seg, de to neste slo han i hop hodene på, slik at de ble liggende. Deretter så han seg rundt og undret: «Men ker det vart tå den sista?» Det viste seg da at han var blitt slengt inn i et bolighus gjennom et vindu i 2. (!) etasje, og derfra lurte han seg forståelig nok ut bakvegen.

En annen gang var Ingebrigt i Trondheim, sammen med Hans Andersen Svelmoe og en storvokst svenske. De gikk da bredsidet og midt i gata gjennom Lademoen, mens de ropte: «Lamoramp, kom og ta oss!» Den minste av de tre var Hans Andersen på 1,95 m, og han fortalte etterpå at han var temmelig redd mens dette sto på. Men sjøl om det var tjukt av folk rundt dem, vek alle til sides etter som de tre gikk fremover, og ingen torde gå på dem.

Jon og Gjertrud

Sønnen Jon og kona Gjertrud overtok Aasen i 1938. Et stabbur på garden var blitt bygd i 1930, og i 1943 fikk de satt opp nytt fjøs. Jon nydyrket også ca. 20 dekar jord. De kjøpte også parsellen Åsrønningen (b.nr. 12) øst for garden. Denne hadde

opprinnelig vært brukt av husmannsplassen Rønningen, og ble fradelt Jenshaugen Vestre i 1914 til lærer Bardo Kr. Rolseth (se Klokkergarden og Lundskogøm).

Omkring 1950 besto husdyrholdet i Aasen av hest, 5 kyr og noen kalver, samt 15-16 sauer.

Etter at Jons onkel Jens Jonsen Aashaug døde i 1953, ble eiendommen Jenshaugen Østre overtatt av Jon og Gjertrud. De adopterte en sønn av Ingrid Kokkvold (søster til Gjertrud, se Stuedal Øvre):

Ingebrikt Saxe f. 1947, se nedenfor.

Ingebrikt Saxe

Han overtok Aasen og Jenshaugen Østre i 1974. Han bygde nytt fjøs og fortsatte med mjølkeproduksjon til 1987, da husdyrholdet tok slutt. Ingebrikt Sakse ble g.m. Peggy Oddveig Paulsby f. 1953, se Husvold Nedre og Rønningen 3/B, senere skilt. De fikk sønnen:

Jon f. 1979. Han bor på Åsen.

Samlet utgjør innmarka i dag ca. 40 dekar, inkludert Jenshaugen Østres del på ca. 15 dekar. Til den opprinnelige Aasen hørte ca. 200 mål produktiv skog, samt setereiendommen ved Moen på ca. 1.000 mål. Utmarka til Jenshaugen Østre utgjør omlag 2.000 mål. Garden har beiterett i Ås fellesbeite og fiskerett i den tidligere allmenningen ved Moen.

Til å begynne med setret Aasen i lag med Jenshaugen, trolig også i lag med Jenshaugen Østre på Nevollen. Sjøl om setereiendommen ved Moen ble kjøpt allerede i 1902 (tinglyst i 1916), ble den ikke tatt i bruk til setring før i 1929, da nytt fjøs ble bygd. Seterstua sto der fra tidligere, og hadde vært i bruk mens Halvorsgarden eide området. Før 1929 setret Aasen også i lag med Bersvendsgarden nord for Ånøya.

Garden brukte setra på Vessingvollen fra 1929 til slutten av 1940-tallet, da de tok i bruk Aasvollen ved Mosjøen. Kirkvoldsmoen setret i lag med Aasen mens Vessingvollen var i bruk. Det må nevnes at seterhusa på Aasvollen var bortleid til Elias og Ida Brandsfjell fra ca. 1927 til slutten av 1930-tallet.

Setra på Aasvollen var i bruk frem til 1971. Ingebrikt Saxe har senere flyttet

seterstua herfra til Jenshaugen Østres tidligere setertun på Nevollen. Ved Aasvollen gjenstår to mindre hytter, som i perioder har vært utleid. Fra Aasens b.nr. 12 er fradelt Nyrønning b.nr. 28 til Veiseth i 1950 og del av Stensli b.nr. 39 i 1960. Det er fradelt 2 hyttetomter og bortbyggslet ei tomt ved Vessingsjøen, og fra eiendommen ved Moen er det frasolgt 5 hyttetomter. Se forøvrig Jenshaugen Østre om fradelinger under b.nr. 2.

BAKKEN I ÅS

Denne eiendommen var tidligere husmannsplass under Bønsgarden, og husa lå ovenfor det nåværende tunet i Aasen. Bruket oppsto trolig sist på 1700-tallet.

Hans og Agnis

Det er usikkert hvem som først slo seg ned her, men trolig var det Hans Olsen og kona Agnis Ingebrigtsdtr. Aas (1770-1806) fra Bønsgarden. Hans Olsens opprinnelse er usikker. Ved folketellinga i 1801 er hans mor Anne Olsdtr. nevnt bosatt sammen med denne familien. Hennes alder er da oppgitt til 57 år, og hun er enke etter 1. ekteskap. Alderen til Hans oppgis til 44 år, og hvis dette er korrekt, var Anne bare 13 år da hun fikk sønnen Hans. Anne Olsdtr. kan ha vært den Anne som var g.m. Hans Jonsen Aas (1730-1786), se Lunden.

Hans og Agnis hadde barna:

1. Ole f. 1796.
2. Kirsti f. 1797.
3. Ingebrigt f. 1800.
4. Nils f. 1805.

Det er trolig at familien flyttet til husmannsplassen Lillebrekken. Ved barnefødsleane omtales Hans Olsen i 1796 med etternavnet Østby, i 1797 heter han Aas, og i 1800 og 1805 brukes Lillebrekken som etternavn.

Etter at Agnis døde i 1806, ble Hans g. 2. gang m. enke Ingeborg Pedersdtr. Aas f. 1757, som var enke etter Johannes Olsen Aas i Fongtrøa. Vi vet ikke hvor det ble av dem og barna, trolig flyttet de fra bygda.

Ingebrigt og Marit

Ved folketellinga i 1825 er bygselhaveren Ingebrigt Andersen (eller Andreassen)

Aas (1775-1861), trolig innflytter til bygda. Ved folketellinga i 1801 er han nevnt som dreng i Trøen. Ingebrigt ble g.m. Marit Pedersdtr. Hilmo (1782-1857) fra Aunet 164/10. Deres barn:

1. Peder (1812-1882), g.m. Kari Hansdtr. Svelmo (1821-1905) fra Svelmo Nedre. De tok over bygselen, se nedenfor.
2. Andreas (1814-1896), g.m. Beret Tomasdtr. Aune (1818-1905) fra Bortstuggu. De bosatte Aunehaug, se denne.
3. Beret f. 1817. Skjebne ukjent.
4. Ole f. 1824. Han omkom under arbeid ved Lillefjell gruve.
5. Lisbet f. 1827. Skjebne ukjent.

I 1825 er notert som losjerende på Bakken Johannes Henriksen og kona Anne Beret Larsdtr., begge født ca. 1800. De hadde barna:

1. Lars f. 1824. Han flyttet til Trondheim i 1843.
2. Marte f. 1827.
3. Anne Bergitte f. 1834.
4. Marit f. 1837.
5. Beret f. 1842

Ifølge Klokkerboka flyttet familien til Skogn i 1827. I 1837 kom de tilbake til Tydal, men vi vet ikke hvor de bosatte seg denne gangen. I 1846 flyttet familien til Trondheim.

Peder og Kari

Eldste sønn av Ingebrigt og Marit, Peder (1812-1882) og kona Kari Hansdtr. (1821-1905) tok over bygselen av Bakken. Ved folketellinga i 1865 hadde de hest, 4 storfe, 9 sauer og 1 geit, og de sådde årlig 1/4 tønne bygg og 1 tønne poteter. Trolig var husdyrholdet høyt pga. at flere bønder rundt om i bygda hadde dyr i pensjon her, se nedenfor.

Peder og Kari hadde barna:

1. Beret (1846-1911), g.m. enkemann Einar Eriksen Nygård (1839-1915), se Nygård Øvre.
2. Maren (1852-1886), g.m. Ole Olsen Østby (1841-1921), se Gammelgarden.
3. Marit (1858-1898), g.m. Nils Johan Nilsen Polle f. 1864, fra Strinda. De

overtok bygselen, se nedenfor.

4. Ingeborg f. 1859. Med Torger Jonsen Stålsmo f. 1862, fra Hemne, fikk hun barna:
 - a. Peder f. 1885, døde etter 1 mnd.
 - b. Jon f. 1885 (tvilling), døde etter 6 uker.
Med Johan Eliassen Nervik f. 1860 (trolig fra Mosvik) fikk hun dattera:
 - c. Maren f. 1886.
Med Severin Isaksen Polle f. 1871, fra Strinda, fikk Ingeborg også ei datter:
 - d. Kari f. 1892.
Ingeborg og dattera Maren er nevnt bosatt på Bakken i 1891, men Ingeborg og barna må ha flyttet fra bygda før 1900.
5. Hanna f. 1861 (ikke innført i kirkeboka, men nevnt i folketellingene i 1865 og 1875). Med Ole Jensen Aas (trolig fra Jenshaugen Østre) fikk hun sønnen:
 - a. Peder (1888-1890).
Hannas videre skjebne er ukjent.
6. Hans f. 1862, ikke nevnt i senere folketelling.
7. Ole (1867-1887).
8. Peder (1867-1889), tvilling.

Trolig hadde de både god plass i fjøset og behov for mat og inntekter på Bakken, for i 1875 hadde følgende personer husdyr i pensjon her:

- Erik Henningsen Rotvold: 1 okse, 1 sau og 2 geiter.
- Jens Henningsen Aasdal: 1 ku og 1 geit.
- Lars Larsen Løvøen: 1 ku og 2 geiter.
- Berit Olsdtr. Berggård: 1 ku og 1 sau.
- Peder Jonassen Hilmo: 1 geit.

Dette var den tids form for pengeplassering. Sjøl er Peder Ingebrigtsen i 1875 oppført som eier av 5 sauer.

Marit og Nils

Dattera Marit og mannen Nils Johan Nilsen Polle tok over bygselen på slutten av 1880-tallet. I 1900 er det nevnt at Nils drev med «trælastvirksomhed», og han

hadde hjelp til husstellet av svigermora Kari Hansdtr.

Før ekteskapet fikk Marit en sønn med Johan Iversen Hammer f. 1861, fra Øysand:

Peder (1881-1882).

Marit og Nils fikk barna:

1. Nils (1890-1908).
2. Peder Andreas (Aas) f. 1891. Han bodde en periode på Almås ved Singsås, senere i Odda og ved Sarpsborg. Han var gift og skal ha fått 2 barn, derav en sønn som hette Walter.
3. Anne Karoline (1893-1925), g.m. Ole Olsen Langås (1885-1926) fra Singsås. Bosatt i Singsås. Deres barn:
 - a. Oskar f. 1914, g.m. Olga Eline Engen f. 1908, fra Singsås. Bosatt i Singsås.
 - b. Martin (1917-1979), g.m. Inger Nilsen f. 1919, fra Trondheim. Bosatt i Trondheim.
 - c. Kristine f. 1922, g.m. Håkon Solhus 1919, fra Solhus ved Aursunden. Gardbrukere på Bakken i Orvos.
4. Johan Martin f. 1896. Han reiste mye rundt på gruvearbeid og ble til daglig kalt «Spleisar'n». Han bodde hos sin tante Beret på Nygård Øvre. I 1924 utvandret han til Amerika, der han mistet livet i ei fallulykke.
5. Maren f. 1897, døde etter 2 uker.

Etter at kona Marit var død i 1898, og da svigermora Kari tok til å bli gammel, greide ikke Nils å forsørge familien alene. Han overlot ansvaret for de gjenlevende barna til forsorgsvesenet, og de vokste opp på ulike gardar i bygda. Sjøl reiste Nils til Trondheim for å skaffe seg arbeid.

I 1902 ble det av Amtet vedtatt at Nils skulle betale et årlig oppfostringsbidrag på 120 kroner. Han hadde vanskelig for å betale hele dette beløpet, men i åra 1902-1905 greide han å sende noen mindre bidragsbeløp.

Det kom ingen nye brukere på Bakken etter at denne familien flyttet fra plassen. Jorda gikk tilbake til hovedbruket Bønsgarden. De som bodde her hadde vært mye utsatt for tuberkolose, og husa ble nå brent.